

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET

KRYETARI D.K.K.

Z. EDI RAMA

Kryetari i Këshillit të Bashkisë

Z. HYSNI CACA

Miratur me Vendim të Këshillit të Bashkisë

Nr. 75 Datë 06.01.2017

Kryetari i Bashkisë

Z. ARTUR BISHI

**PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË KRUJË
PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT**

Miratur me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr.5, Datë 08.02.2017

DPKZHT: Znj. AIDA DEDJA

STUDIO KONSULENTE: "UTS-01":

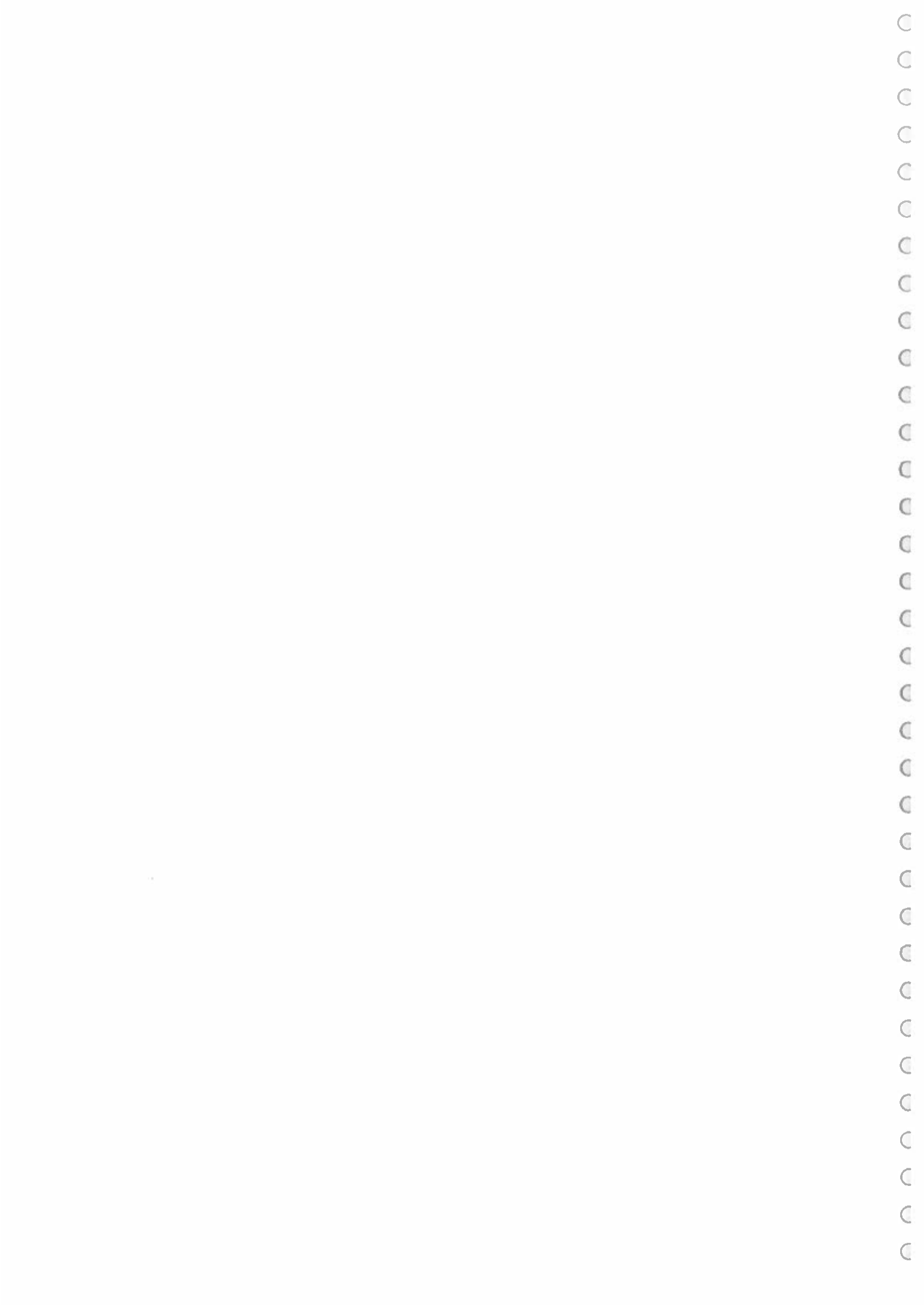

Nr.Liq.N5737/3

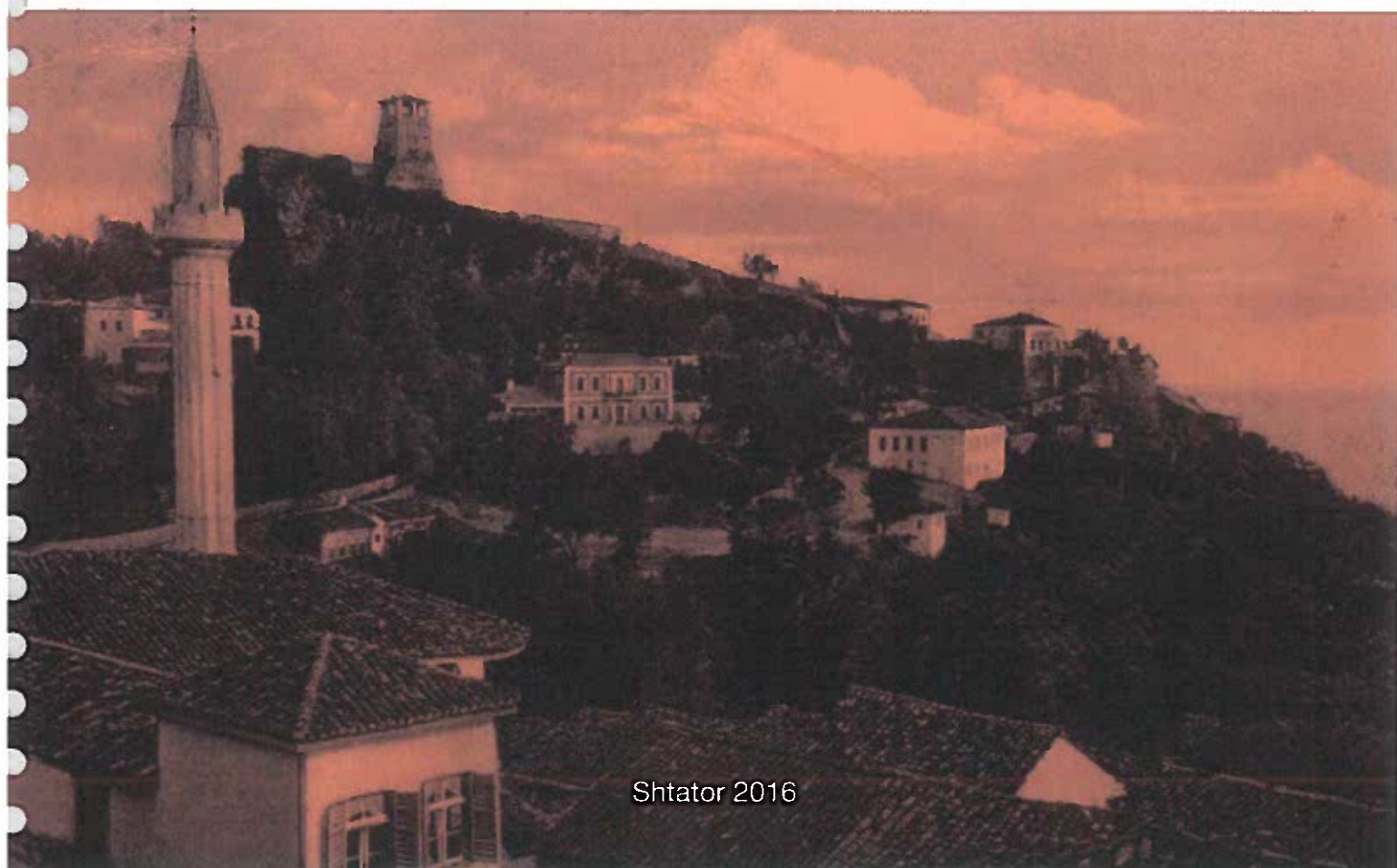
**PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR
BASHKIA KRUJË**

PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT

PLANI I ZHVILLIMIT TERRITORIAL BASHKIA KRUJË

Shtator 2016

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR BASHKIA KRUJË

Autorësia dhe kontributet

Dokumentet e PPV-së të bashkisë Krujë u përgatitën me pjesëmarrje aktive të stafit dhe të drejtueses Znj. Aida Dedja të DPKZHT nën drejtimin e kryetarit të bashkisë, Z. Artur Bushi, me mbështetjen teknike të konsulentit UTS-01, me mbikëqyrjen e Agjencisë Kombëtare të Planifikimit të Territorit nën drejtimin e koordinatores Znj. Fiona Mali dhe me mbështetjen financiare të Ministrisë së Zhvillimit Urban

Bazuar në kontratën Nr. Prot. 564 të datës 28 janar 2016, lidhur midis MZHU dhe konsulentit UTS-01, grupi i punës, i përfshirë për realizimin e PPV-ve, gjatë periudhës janar-nëntor 2016, përbëhej nga:

Udhëheqës: Roberto Mascarucci (Planifikues urban)

Koordinator: Piero Rovigatti (Planifikues urban), Markel Baballëku (Inxhinier ndërtimi/vlerësues sizmik)

Eksptë kyc: Klaud Manehasa (Planifikues urban), Mario Eboli (Ekonomist urban), Alfred Lako (Inxhinier/ekspert mjedisi), Gjergj Islami (Arkitekt/Urbanist), Besar Zifla (Arkitekt/Urbanist), Antonio Demajo (Ekspert GIS)

Eksptë në fusha të posaçme dhe staf mbështetës:

Rikard Luka (Inxhinier ndërtimi), Edmond Përgëga (Arkitekt), Agim Selenica (Hidrolog), Shyqyri Aliaj (Gjeolog dhe Hidrogeolog), Oltion Marko (Inxhinier mjedisi), Admir Agolli (Urbanist), Marsida Tuxhari (Arkitekthe/Urbaniste), Enola Muhametaj (Arkitekthe/Ekonomi urbane), Klaudio Çollaku (Ekspert GIS), Altin Sula (Inxhinier transporti), Eugen Kallfani (Arkitekt/ (Ekspert i trashëgimis kulturore), Muhamet Kruja (Inxhinier transporti), Shpresa Priti (Eksperte e trashëgimisë kulturore), Denada Veizaj (Arkitekthe), Majlinda Shehu (Eksperte ligjore), Arjan Shyti (Inxhinier elektrik), Klodiana Kajmaku (Arkitekthe), Alvin Saraçi (Përkthyes), Patris Martopullo (Inxhinier mjedisi), Anisa Llango (Inxhinier ndërtimi), Ina Bajlozi (Inxhinier ndërtimi), Jerina Luka (Rasha) (Shkenca sociale), Daniela Shalari (Ekonomiste), Desi Memoçi (Urbaniste), Ani Verzivolli (Inxhinier transporti).

Bashkia Krujë:

Artur Bushi	Kryetar i Bashkisë Krujë
Aida Dedja	Drejtör i Planifikimit Kontrollit dhe Zhvillimit të Territorit
Ilir Loci	Administrator i Nj. Administrative-Fushë Krujë
Gemal Daci	Administrator i Nj. Administrative Bubq
Shkelqim Malja	Specialist i menaxhimit të tokës
Drini Masha	Përgj. Sektorit të Marrëdhënieve me publikun
Arben Dobrozi	Specialist i Planifikimit të territorit
Riza Blushi	Drejtör i Drejtorisë së Shërbimeve Publike, Bashkia Krujë

Në kopertinë: Edward Lear. Kruja (Croia), 1851.

Parathënie

Në korrik të vitit 2015, Qeveria Shqiptare mori nismën për të mbështetur 26 bashki në hartimin e Planeve të Përgjithshme Vendore me financim nga buxheti i shtetit.

Në vijim, Bashkia do të punojë ngushtësisht me konsulentin për të kaluar hapat ligjore e teknike të hartimit të PPV-së dhe rregullores së tij. Finalizimi i Planit të Përgjithshëm Vendor do të jetë një nga arritjet e para të kësaj bashkie të re, me dëshirën e vullnetin për të përballuar sfidat e zhvillimit të qëndrueshëm të territorit, së bashku me komunitetin, që është burimi dhe qëllimi final i këtij vullneti drejt të ardhmes.

Bashkia Krujë falënderon, të gjithë stafin e Bashkisë, në veçanti zyrën e planifikimit të territorit, për sigurimin e të dhënave dhe dokumenteve të dobishme të projektit. Të dhënat dhe njohuritë e zgjeruara të tyre, kanë kontribuar në mënyrë të konsiderueshme në zhvillimin sa më të plotë dhe të saktë të këtij dokumenti.

Falënderon gjithashtu të gjithë përfaqësuesit e Njësive Administrative, si dhe të palëve të interesuara dhe qytetarëve të kësaj bashkie, që gjithmonë kanë qenë pjesëmarrës dhe mjaft aktivë në çdo Forum Këshillues.

I shpreh mirënjohjen Ministrisë së Zhvillimit të Territorit, për iniciimin e këtij procesi dhe mbështetjen e vazhdueshme në veçanti, si dhe Agjencisë Kombëtare të Planifikimit të Territorit, e cila në shumë raste ka dhënë ndihmesën e saj të vyer, gjatë hartimit të dokumentit të Planifikimit të Përgjithshëm Vendor për Bashkinë e Krujës. Falënderojmë, veçanërisht, koordinatoren e projektit, që me bashkëpunimin e ngushtë, ka ndihmuar në avancimin e punës për këtë dokument.

Së fundmi, falënderon konsulentin, UTS-01, për mbledhjen e të gjithë materialeve ekzistuese, për dokumentimin e tyre dhe për përditësimin e të dhënave, si dhe për hartimin e Strategjisë së Zhvillimit Territorial të Bashkisë.

1. Të dhëna të përgjithshme për bashkinë		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Sipërfaqja e njësisë vendore	33,901.81 ha	S. Totale Urbane = 2,820.27 ha S. Territori Bujqësor = 12,930.85 ha S. Territori Natyror = 17,095.62 ha S. Territori Ujor = 438.69 ha S. Territori Infrastrukturor = 616.38 ha
Numri i popullsisë ekzistuese	70,500	Popullsia për çdo njësi të qeverisjes vendore
Zona të rëndësisë kombëtare dhe zona të mbrojtura natyrore dhe kulturore	4076,29 ha	Sipas legjislacionit të posaçëm dhe ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit
Sipërfaqe e miratuar zonash informale	493,22 ha	Zonat e miratuara nga ALUIZNI
Problematika mjedisore		Rrëshqitje , mbetje; ndotje e ujërave; përmytje;

2. Propozime të PPV -së		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Lloji i zhvillimit të pritshëm në 15 vitet e ardhshme	Rigjenerim, rizhvillim, dendësim, konsolidim, konservim, zhvillim	Strategjike
Përdorimet kryesore të propozuara të tokës	(A) banim, (S) shërbim, (U) ujë, (B) bujqësi, (N) natyrë, (IN) infrastrukturë, (AS) arsim, (IS) institucione, (AR) rekreacion, (V) veçantë, (IE) industri-ekonomi, (M) monumente, (SH) shëndetësi	E përzier
Numri i popullsisë së pritshme shtesë në 15 vitet e ardhshme	73,000	(kapaciteti mbajtës) 104,000
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar për banim	106.99 ha	Sipërfaqja që pritet të shtohet për banim në 15 vitet e ardhshme
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar jo për banim	362.45 ha	Specifikimi i funksioneve biznes, tregti, industri etj.
Sipërfaqe e përgjithshme e zonave në mbrojtje	14,221.53 ha	Rrjeti i Zonave të mbrojtura
Sipërfaqe e përgjithshme e banesave për strehim social	2.39 ha	
Sipërfaqe të gjelbra shtesë	+ 0.18 %	Parqe, pyje etj.
Numri i njësive strukturore	768	

3. Të dhëna financiare		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Vlera e përgjithshme e planit e investimeve kapitale	35,417,689,720 lekë	
Fazat e zbatimit të zhvillimit	Çdo 5 vite ose periudhat përkatëse	2016 - 2021 2022 - 2027
Studimin teknik të parafizibilitetit	Investime prioritare: Infrastrukturë: 28.36% Projekte Pilot: 1.06% Projekte Strategjike: 36.29%	

4. Dokumenti i PPV - së për dorëzim				
1.	Strategjia territoriale	Hartohet dhe miratohet	Neni 51, 52	√
2.	Analiza dhe vlerësimi i territorit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni 51,53	√
3.	Parashikimet e planit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni 51, 54	√
4.	Vlerësimi strategjik mjedisor	Hartohet dhe miratohet	Neni 51	√
5.	Materiali hartografik	Hartohen dhe miratohen	Nenet 51, 57	√
6.	Rregullorja e PPV - së	Hartohet dhe miratohet	Nenet 51, 56	√

5. Hartat bashkëlidhur dokumentit të shkruar të PPV - së sipas rregullores së planifikimit					
Nr.	Tematika e hartës	Lloji i hartës	Shkalla	Kodi i hartës	Checklist
1.	Harta bazë	Harta bazë vektoriale e njësisë vendore dhe topografia	1:20 000	A/U-01 (Faza e I)	✓
2.	Vizioni strategjik i zhvillimit të territorit	Drejtimet kryesore të planifikimit dhe zhvillimit të territorit; objektivat;	1: 60 000 1: 30 000 1: 25 000	S / US-00 S/US-06 S/US-06/2 (Faza e II)	✓
2.	Elementet ekzistuese të territorit	Topografik; gjeologo -inxhinierik; hidrogjeologjik dhe hidrografik; e makrozonimit dhe, sipas rastit, mikrozonimit sizmik; boniteti i tokave; burimet natyrore, si: mjedise pyjore, kullota, sipërfaqe ujore, rezervate, miniera dhe të tjera të kësaj natyre; zonat e mbrojtura natyrore dhe të trashëgimisë kulturore dhe historike.	1: 20 000 1: 48 000	A/U-02 A/U-03 A/U-04 A/U-05 A/U-05' A/U-06 A/U-07 A/U-08 A/U-09 A/U-10 (Faza e I)	✓
3.	Pozicionimi Strategjik në raport me rajonin	Kufijtë territorialë në rajon; Identiteti historik, urban, ekonomik	1:60 000	A / U-11 (Faza e I)	✓
4.	Vlerësimi ekonomik	Pozicionimi dhe përqendrimi i burimeve dhe poleve ekonomike lokale; elementet e konkurrueshmërisë; shpërndarja e sektorëve dhe e fuqisë punëtore.	1: 20 000	A / U-12 (Faza e I)	✓
5.	Vlerësimi social	Shërbimet sociale; shkollat; shëndetësia	1: 20 000	A / U-13 (Faza e I)	✓
	Vlerësim demografik	Përqendrimi i popullsisë në territor; lëvizjet e popullsisë në vite; shpërndarja e popullsisë në nivel banesash dhe për tipologji banesash; sipërfaqen e banimit për person sipas tipologjive të banesave; numri i banesave në një strukturë banimi sipas tipologjive në territor.	1: 20 000	A / U-14 (Faza e I)	✓

6	Analiza e planeve të mëparshme	Përdorimi i tokës; infrastrukturat; intensiteti i ndërtimit	1: 100 000	A / U-15 (Faza e I)	✓
7	Pronat	Përdorimi i pronave publike; problemet në marrëdhëniet e pronësisë në territor; zonat informale sipas llojeve dhe ecurisë së integrimit	1:20 000	A / U-16 (Faza e I)	✓
8	Rëndësia kombëtare	Zonat dhe strukturat	1: 20 000	A / U-17 (Faza e I)	✓
9	Problemët mjedisore	Vendndodhja e elementeve ndotëse dhe me ndikim negativ; Shkalla e ndikimit negativ të burimeve ndotëse në territor	1:20 000	A / U-08' (Faza e I)	✓
10	Përdorimi ekzistues i tokës	Kategori bazë; nënkategoritë; funksionet dhe aktivitetet	1: 20 000	A / U-20 (Faza e I)	✓
11	Infrastrukturat	Furnizimi me ujë; ujërat e zeza; mbetjet urbane; rrugët; ndriçimi ; transporti; lidhja me infrastrukturat kombëtare	1: 20 000	A / U-22 A / U-23 (Faza e I)	✓
12	Cilësia fizike e strukturave	Nivelet e cilësisë; rekomandime për riparim, rigjenerim, rizhvillim			✓
13	Tipologjitë hapësinore	Zona sipas njëtrajtshmërisë së llojit dhe volumit të strukturave, mënyrës së vendosjes në parcelë dhe në territor, skemës rrugore dhe të hapësirave publike, si dhe lartësisë së strukturave	1: 5 000	A / U-24 (Faza e I)	✓
14	Periferaliteti	Zona sipas: largësisë nga qendra e zonës së banuar; largësisë nga qendrat e punësimit; lidhjes me sistemin rrugor; furnizimin me rrjete infrastrukture dhe shërbime sociale; nivelit të përafërt të të ardhurave të shtresave shoqërore; plotësimit me funksione sipas kategorive bazë të përdorimeve të tokës; nivelit të kriminalitetit dhe sigurisë së jetës; problemeve të ndryshme sociale përfshirë përjashtimin social	1: 20 000	A / U-25 (Faza e I)	✓

15	Elemente të veçanta territoriale	Objekte dhe struktura, natyrore apo artificiale, me ndikim në qytet dhe hapësirëformim	1:20 000	A / U-26 (Faza e I)	
16	Nevojat për strehim	Zona sipas nevojës dhe cilësisë	1:20 000	P / U-24 (Faza e III)	✓
17	VSM	Hartat përshkruese, analizuese dhe vlerësuese	1: 20 000	V / M-01 V / M-02 V / M-03 V / M-04 (Faza e IV)	✓
18	Parashikimi i përdorimit të tokës	5 sistemet; kategoritë bazë dhe nënkategoritë; funksione dhe aktivitete; qendrat, poet, korridoret kryesore të zhvillimit ekonomik; tipologjitë e parashikuara hapësinore; zonat e rëndësisë kombëtare; njësitë strukturore; zonat me prioritet zhvillimi; zonat për PDV; shpërndarja e popullsisë; plani i strehimit; të tjera	1:20 000	P/U-01 P/U-01/2 P/U-02 P/U-03 P/U-04 P/U-05 P/U-06 P/U-07 P/U-07/2 P/U-08 P/U-08/2 P/U-09 P/U-13 P/U-14 P/U-18 P/U-22 P/U-26 P/U-27 P/U-30 (Faza e III)	✓

19	Shërbimet dhe infrastrukturat e propozuara	Rrjetet e infrastrukturave; Objektet e shërbimeve sociale dhe rrezet e mbulimit	1:25 000 1:35 000	P/U-16 P/U-17 P/U-19 P/U-20 P/U-20/2 P/U-32 (Faza e III)	√
20	Instrumentet e drejtimit të zhvillimit	Zonat për transferim të së drejtës për zhvillim; Zona për intensitet me kushte; Zona për zhvillim të detyrueshëm të tokës; Zonat e preferimit; Zonat e pezullimit të zhvillimit; Zonat për servitut publik	1: 20 000	P / U-23 (Faza e III)	√
21	Plani i veprimeve	Hartat e fazimit të zhvillimit sipas njësive strukturore dhe sipas infrastrukturave; Tjetër sipas rastit	1: 25 000	P / U-25 P / U-25/ 2 (Faza e III)	√

Shkurtime

AKB	Agjencia Kombëtare e Bregdetit
AKBN	Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore
AKPT	Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit
AKU	Autoriteti Kombëtar i Ushqimit
ALUIZNI	Agjencia e Legalizimit Urbanizimit dhe Integritit të Zonave/Ndërtimeve Informale
ARRSH	Autoriteti Rrugor Shqiptar
ASIG	Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor
ASHA	Agjencia e Shërbimit Arkeologjik
ATRAKO	Agjencia e Trajtimin të Koncesioneve
BB	Banka Botërore
BE	Bashkimi Evropian
DAR	Drejtoria Arsimore Rajonale
DIH	Drejtoria e Inspektimit Hekurudhor
DPUK	Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetës Kanalizimeve
DRB	Drejtoria Rajonale e Bujqësisë
EKB	Enti Kombëtar i Banesave
IGJEUM	Instituti i Gjeoshkencave, Energjisë, Ujit dhe Mjedisit
IMK	Instituti i Monumenteve të Kulturës
INSTAT	Instituti i Statistikave (Shqipëri)
KKT	Këshilli Kombëtar i Territorit
KRRTRSH	Këshilli i Rregullimit të Territorit të Republikës së Shqipërisë
MAS	Ministria e Arsimit dhe Sportit
MBZHRAU	Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave
MEI	Ministria e Energjisë dhe Industrisë
MK	Ministria e Kulturës
MM	Ministria e Mjedisit
MTI	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës
MZHETS	Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes
MZHU	Ministria e Zhvillimit Urban
OJF	Organizatë Jo-Fitimprurëse
OSHEE	Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a.
PBB	Prodhiimi i Brendshëm Bruto
PDV	Plan i Detajuar Vendor
PKS	Plan Kombëtar Sektorial
PPK	Plani i Përgjithshëm Kombëtar (Zhvillimit të Territorit të Shqipërisë 2015-2030)
PPV	Plan i Përgjithshëm Vendor
SHGJSH	Shërbimi Gjeologjik Shqiptar
ToR	Terma Reference
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave
ZMMTB	Zyra e Menaxhimit dhe Mbrojtjes të Tokës Bujqësore
ZRPP	Zyra e Rregjistrimit të Pasurive të Paluajtshme

Lista e figurave

Fig. 1 Skema konceptuale e koridoreve	25
Fig. 2 Nsarja e territorit sipas pesë sistemeve	33
Fig. 3 Sistemi urban	36
Fig. 4 Sistemi bujqësor	38
Fig. 5 Sistemi natyror	40
Fig. 6 Sistemi ujor	41
Fig. 7 Sistemi i infrastrukturës	43
Fig. 8 Rrugë e kategorisë A	85
Fig. 9 Rrugë e kategorisë B	85
Fig. 10 Rrugë e kategorisë C + korsi biçikletash	85
Fig. 11 Rrugë e kategorisë C (C1)	86
Fig. 12 Rrugë e kategorisë D	86
Fig. 13 Rrugë e kategorisë E	87
Fig. 14 Rrugë e kategorisë F	87
Fig. 15 Rruga industriale Tiranë-Fushë Krujë	87
Fig. 16 Rruga industriale Fushë Krujë-Thumanë	88
Fig. 17 Korridori i gjelbër (KGJ1-1)	88
Fig. 18 Korridori i gjelbër (KGJ1-2)	88
Fig. 19 Korridori i gjelbër (KGJ2-1)	88
Fig. 20 Korridori i gjelbër (KGJ2-2)	88
Fig. 21 Korridori i gjelbër (KGJ2-3)	88
Fig. 22 Korridori i gjelbër (KGJ2-4)	89
Fig. 23 Rrugë urbane dytësore në Krujë	89
Fig. 24 Rrugë urbane dytësore në Thumanë	89
Fig. 25 Diagrama e ndërlidhjes së projekteve të zhvillimit dhe objektivave strategjike	102
Fig. 26 Qëndrueshmëria financiare e projektit	103
Fig. 27 Kuadri i politikave strategjike të SKNDQV-së 2015–2020	148
Fig. 28 Pamje e faqes zyrtare të portalit e-Albania	152
Fig. 29 Faqja zyrtare e portalit e-Lejet	152
Fig. 30 Organigrama e Bashkisë Krujë	153

Lista e tabelave

Table 1 Matrica e territorit	26
Table 2 Tipet e ndërhyrjeve në territor	27
Table 3 Shpërndarja e sipërfaqes të tokës të Bashkise në pesë sistemet territoriale	35
Table 4 Projektioni i popullsisë sipas njësive administrative	60
Table 5 Ndikimet negative të parashikueshme dhe masat e propozuara	74
Table 6 Programi i Monitorimit të ndikimeve mjedisore	75 - 76
Table 7 Infrastruktura e propozuar	81
Table 8 Objektivi Strategjik: Infrastrukturë dhe Logjistikë	100
Table 9 Objektivi Strategjik: Turizëm kulturor	100
Table 10 Objektivi Strategjik: Inovacion prodhimi	101
Table 11 Projektet strategjike të zhvillimit sipas tipit dhe kohës së zbatimit	106
Table 12 Vlera dhe financimi i projekteve të zhvillimit	109 - 110
Table 13 Kostot për investimet në arsimin publik	111
Table 14 Kostot për investimet në hapësira të gjelbra	114
Table 15 Kostot për investimet në struktura me përdorim publik	114
Table 16 Kostot për investimet në facilitete sportive	116
Table 17 Kostot për investimet në parkime	116
Table 18 Rrjeti i ujësjellësit	120
Table 19 Rrjeti i KUZ	120
Table 20 Depuratori i ujërave të zeza	120
Table 21 Rrjeti elektrik	120
Table 22 Rrjeti i ndriçimit publik	121
Table 23 Rrjeti rrugor	121
Table 24 Indikatorët sipas Sistemeve	136
Table 25 Indikatorët sipas Objektivave Strategjike	137
Table 26 Indikatorët për Monitorim periodik	138
Table 27 StrAnalizë SWOT institucionale	155
Table 28 Masat institucionale që duhen ndërmarrë	157

Përmbajtja

1	STRATEGJIA E ZHVILLIMIT	
1.1	METODOLOGJIA	23
1.2	VIZIONI STRATEGJIK	24
1.2.1	Morfologjia urbane	26
1.2.2	Klasifikimi i sistemit urban	27
1.3	VIZIONI HAPËSINOR	28
1.3.1	Strategjia e zhvillimit lokal	29
1.3.2	Projektet strategjike	30
2	PLANI I PROPOZIMEVE TERRITORIALE	33
2.1	NDARJA E TERRITORIT SIPAS PESE SISTEMEVE	34
2.1.1	Sistemi Urban (UB)	35
2.1.2	Sistemi Bujqësor (B)	37
2.1.3	Sistemi Natyror (N)	40
2.1.4	Sistemi Ujor (U)	41
2.1.5	Sistemi i Infrastrukturës (IN)	42
2.2	ZONIMI SIPAS PERDORIMIT TE TOKES	44
2.2.1	Kategoritë Bazë të përdorimit të tokës	44
2.2.2	Nënkategoritë e përdorimit të tokës	45

2.3	NDARJA E TERRITORIT NE NJESI ZHVILLIMI	47
2.3.1	Ndarja e territorit në Zona	47
2.3.2	Ndarja e territorit në Njësi Strukturore	50
2.3.3	Kodifikimi i Njësive	50
2.4	RRJETI I INFRASTRUKTURAVE	51
2.5	ZONAT E RENDESISE KOMBETARE	54
2.5.1	Zonat aktuale	54
2.5.2	Zgjerimi i zonave	54
2.6	ZONAT PRIORITARE TE ZHVILLIMIT EKONOMIK DHE URBAN	55
2.7	TIPOLOGJITE HAPESINORE TE PROPOZUARA	56
2.8	PLANET E DETAJUARA VENDORE	58
2.9	SHPERNDARJA E POPULLSISE NE TERRITOR	59
2.10	PLANI I STREHIMIT	60
2.11	ZONAT KU DO TE ZBATOHEN INSTRUMENTET PER DREJTIMIN E ZHVILLIMIT	62
3	PLANI I MBROJTJES SE MJEDISIT	
3.1	HYRJE	65
3.2	TRAJTIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS TË PLANIT	66
3.2.1	Trajtimi i ndikimeve në Tokë	66
3.2.2	Trajtimi i ndikimeve në ujëra	67
3.2.3	Trajtimi i ndikimeve në ajër dhe tek faktorët klimatikë	68
3.2.4	Trajtimi i ndikimeve në biodiversitet dhe në mjedisin natyror	69
3.2.5	Trajtimi i mbetjeve dhe vend depozitimeve	69
3.2.6	Trajtimi i ndikimeve në mjedisin akustik-zhurmat	70
3.2.7	Trajtimi i ndikimeve në popullsi dhe në asetet materiale	71
3.2.8	Trajtimi i ndikimeve mbi trashëgiminë kulturore	71
3.2.9	Trajtimi i ndikimeve mbi peizazhin	71
3.2.10	Konkluzion për trajtimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit	73
3.3	PROGRAM MONITORIMI I NDIKIMIT NË MJEDIS	73
4	PLANI I SHERBIMEVE DHE INFRASTRUKTURAVE PUBLIKE	
4.1	INFRASTRUKTURA PUBLIKE	79
4.1.1	Infrastruktura e transportit	80
4.1.2	Rregullat e sistemit rrugor dhe të transportit sipas Kodit Rrugor	82

4.1.3	Kushtet teknike – dimensionimi i seksionit të rrugës	85
4.1.4	Parametra të tjerë, skema e lëvizjes dhe transporti publik	87
4.1.5	Furnizimi me energji elektrike	90
4.1.6	Telekomunikacioni	91
4.1.7	Menaxhimi i ujërave	91
4.1.8	Menaxhimi i kanalizimeve	93
4.1.9	Furnizimi me ujë - propozimet për njësitë administrative	94
4.2	NDIKIMI I PLANEVE TE TJERA	95
4.3	SHERBIMET SOCIALE, TIPOLOGJIA DHE RREZET E MBULIMIT	95
4.3.1	Tipologjia	95
4.3.2	Shpërndarja në territor	97
4.3.3	Rrezet e mbulimit	97
5	PLANI I VEPRIMIT PER ZBATIMIN E PPV	
5.1	PLANI I VEPRIMIT	99
5.1.1	Fazimi i zhvillimit dhe projektet prioritare	99
5.1.2	Diagrama e veprimit	101
5.1.3	Analiza financiare e politikave të përcaktuara në Planin e Veprimit	102
5.1.4	Analiza ekonomike e politikave të përcaktuara në Planin e Veprimit	103
5.2	PROJEKTET E ZHVILLIMIT	104
5.2.1	Identifikimi dhe hartëzimi i projekteve	104
5.2.2	Projektet e zhvillimit dhe ato pilot	105
5.3	PLANI I INVESTIMEVE KAPITALE	107
5.3.1	Projektet e përcaktuara në strategjinë e PPV	108
5.3.2	Pajisje për arsim publik	110
5.3.3	Gjelberimi dhe struktura të tjera me përdorim publik	113
5.3.4	Facilitete Sportive	115
5.3.5	Parkimet	118
5.3.6	Veprat e urbanizimit primar dhe sekondar	119
5.3.7	Konkluzione	121
5.4	TERMAT E REFERENCËS PËR ZONAT ME PDV	122
5.4.1	Të përgjithshme	122
5.4.2	Termet e referencës për Polin Logjistik në Fushë Krujë	123
5.5	TERMAT E REFERENCËS PËR PLANE SEKTORIALE	126

5.5.1	Terma Reference – Ruajtja e peizazhit në Bashkinë Krujë	126
5.5.2	Terma Reference – Trashëgimia kulturore dhe historike në Bashkinë Krujë	129
6	MONITORIMI I PLANIT TE ZHVILLIMIT	135
7	RISHIKIMI I PPV	141
8	KAPACITETET INSTITUCIONALE	
8.1	HYRJE	145
8.2	REFORMA ADMINISTRATIVE DHE SFIDAT KRYESORE TE BASHKISE KRUJE	146
8.3	ROLI I QEVERISE VENDORE	146
8.3.1	Ministri i Shtetit për Çështjet Vendore	146
8.3.2	Agjencia e Zbatimit të Reformës Territoriale	146
8.3.3	Strategjia ndërsektoriale për decentralizim dhe qeverisjen vendore 2015–2020	147
8.3.4	Institucionet (autoritetet) qendrore në planifikimin dhe zhvillimin e territorit	148
8.3.5	Instrumentet Kombëtare të Planifikimit	150
8.3.6	Portali e-Albania dhe e-Lejet	151
8.4	VLERËSIMI I KAPACITETEVE INSTITUCIONALE TË BASHKISË KRUJË	153
8.5	ORGANIZIMI I DREJTORISË SË KONTROLLIT DHE PLANIFIKIMIT TË TERRITORIT	154
8.5.1	Planifikimi, zhvillimi dhe kontrolli i territorit	154
8.6	DREJTORIA E PLANIFIKIMIT DHE KONTROLLIT TË TERRITORIT	154
8.7	REKOMANDIME	155
8.7.1	Analiza SWOT institucionale	155
8.7.2	Rritja e kapaciteteve	156
8.7.3	Trajnime të vazhdueshme	156
8.7.4	Gjithëpërfshirja e qytetarëve në proceset qeverisëse	156
8.7.5	Bashkëpunimi Rajonal	158
9	ANEKS	160

Hyrje

Dokumenti i Relacionit të Zhvillimit të Territorit është një nga dy dokumentet finale të këtij studimi, i cili lindi mbi bazën Ligjit 107/2014, dt 01.10.2014 "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar, Rregullores së Planifikimit dhe aktetve të tjera nënligjore në zbatim të tij.

Kjo fazë do të prodhojë rezultatet kryesore të Planit të Përgjithshëm Vendor: Planin e Zhvillimit të Territorit dhe Rregulloren Lokale. Këto rezultate do të paraqiten si 2 dokumente të veçanta: Raporti Teknik dhe Rregullorja. Plani i Zhvillimit Territorial do të vazhdojë të detajojë më tej programin e Strategjisë Territoriale, që është dokumenti strategjik thelbësor që udhëzon zhvillimin fiziko-hapësinor të njësisë së qeverisjes vendore.

Konsulenti, duke u bazuar në Strategjinë Territoriale, ka formuluar planin e zonimit të bazuar në kategoritë dhe nën-kategoritë e propozuara të tokës, duke e ndarë territorin në zona dhe njësi zhvillimi. Po kështu Plani propozon infrastrukturën kryesore dhe shërbimet, ato dytësore ekzistuese dhe që do të krijohen. Vëmendje e veçantë i është kushtuar shpërndarjes së popullsisë (banorë, turistë, forcë pune), si dhe programeve të nevojshme për të arritur objektivat e Strategjisë si dendësimi, rigjenerimi, zhvillimi, ruajtja, etj.

Plani përcakton parametrat specifike të përdorimit të tokës, programin e banesave sociale dhe aplikimin e instrumenteve të veçanta të zhvillimit të bazuar në strukturën e territorit.

Objektivat e Planit të Përgjithshëm Vendor (PPV) janë:

- balancimi i nevojave dhe interesave kombëtarë e vendorë për zhvillimet në territor;
- krijimi i kushteve për një zhvillim të qëndrueshëm në territor;
- drejtimi i zhvillimit të sistemeve të banimit e sistemeve të tjera të ndërtueshme;
- rregullimi i përdorimeve të tokës, intensitetit e shtrirjes së ndërtimit në sistemet natyrore, bujqësore dhe urbane të territorit;
- planifikimi i programeve dhe masave për të garantuar rigjenerimin urban, mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, të tokës së kultivueshme, peizazheve dhe hapësirave të gjelbra;
- rregullimi i vendndodhjes dhe programeve për infrastrukturën publike e servitutet publike, sipas këtij ligji;
- rregullimi i ruajtjes, përdorimit dhe, sipas rrethit, mbarështimit të zonave të mbrojtura natyrore dhe historike, sipas kërkesave të legjisllacionit në fuqi.

Plani i Përgjithshëm Vendor zbatohet nëpërmjet planeve sektoriale, planeve të detajuara vendore dhe lejeve të zhvillimit.

Plani i zhvillimit bazohet gjerësisht në Analizën e gjendjes ekzistuese dhe objektivat e përcaktuara në dokumentin e Strategjisë së Zhvillimit të Territorit, si dhe përqasjen metodologjike që ajo shpalos për analizimin e territorit.

Ky dokument përbëhet nga 4 kapituj kryesore:

- Plani i propozimeve territoriale
- Plani i mbrojtjes së mjedisit
- Plani i shërbimeve dhe infrastruktura publike
- Plani i veprimit për zbatimin e PPV

Plani i propozimeve territoriale është një tërësi hartash dhe materiali shpjegues, që duke u bazuar në Strategjinë e Zhvillimit të Territorit, përkthejnë këto strategji në struktura konkrete, duke ndarë territorin në njësi zhvillimi dhe duke përcaktuar kategoritë dhe nënkategoritë e propozuara për përdorimin e tokës, kriteret e zhvillimit, format e ndërhyrjes në territor, etj.

Plani sqaron parametrat specifike të përdorimit të tokës dhe aplikimin e instrumentave të veçanta për zhvillimin bazuar në metodologjinë e përcaktuar në Strategji për kuptimin e strukturës së territorit.

Programi i mbrojtjes së mjedisit bazohet kryesisht në kufizimet e vendosura sipas elementëve të rëndësishëm territorialë, zonat me rrezikshmëri dhe probleme mjedisore, propozimet për ruajtjen e hapësirës së mbrojtur natyrore dhe zgjerimit të saj. Vëmendje e veçantë u kushtohet zonave të ndjeshme dhe përmirësimit të cilësisë së ujit, tokës dhe ajrit.

Plani i shërbimeve dhe infrastruktura publike bazohet gjerësisht në rekomandimet e PPK dhe Planit të Integruar Ndërsëktorial për rajonin ekonomik Tiranë - Durrës, duke identifikuar elementët kryesorë të infrastrukturës, ndikimin e tyre në territor, masat që mund dhe duhet të ndërmerren për përmirësimin e sistemit infrastrukturor dhe segmentët e rinj që i shtohen këtij sistemi.

Bazuar në nevojat dhe problemet, janë identifikuar sipas tipologjisë, cilësisë, vendndodhjes dhe rrezes së mbulimit, shërbimet sociale të propozuara, së bashku me propozimet për infrastrukturën inxhinierike. Janë identifikuar tokat që preken nga këto zhvillime, dhe territoret konkrete të përshtatshme për disa nga ndërhyrjet, duke i lënë mundësi zgjedhje studimeve të mëtejshme dhe duke u përqëndruar në asetet publike që ka Bashkia Krujë.

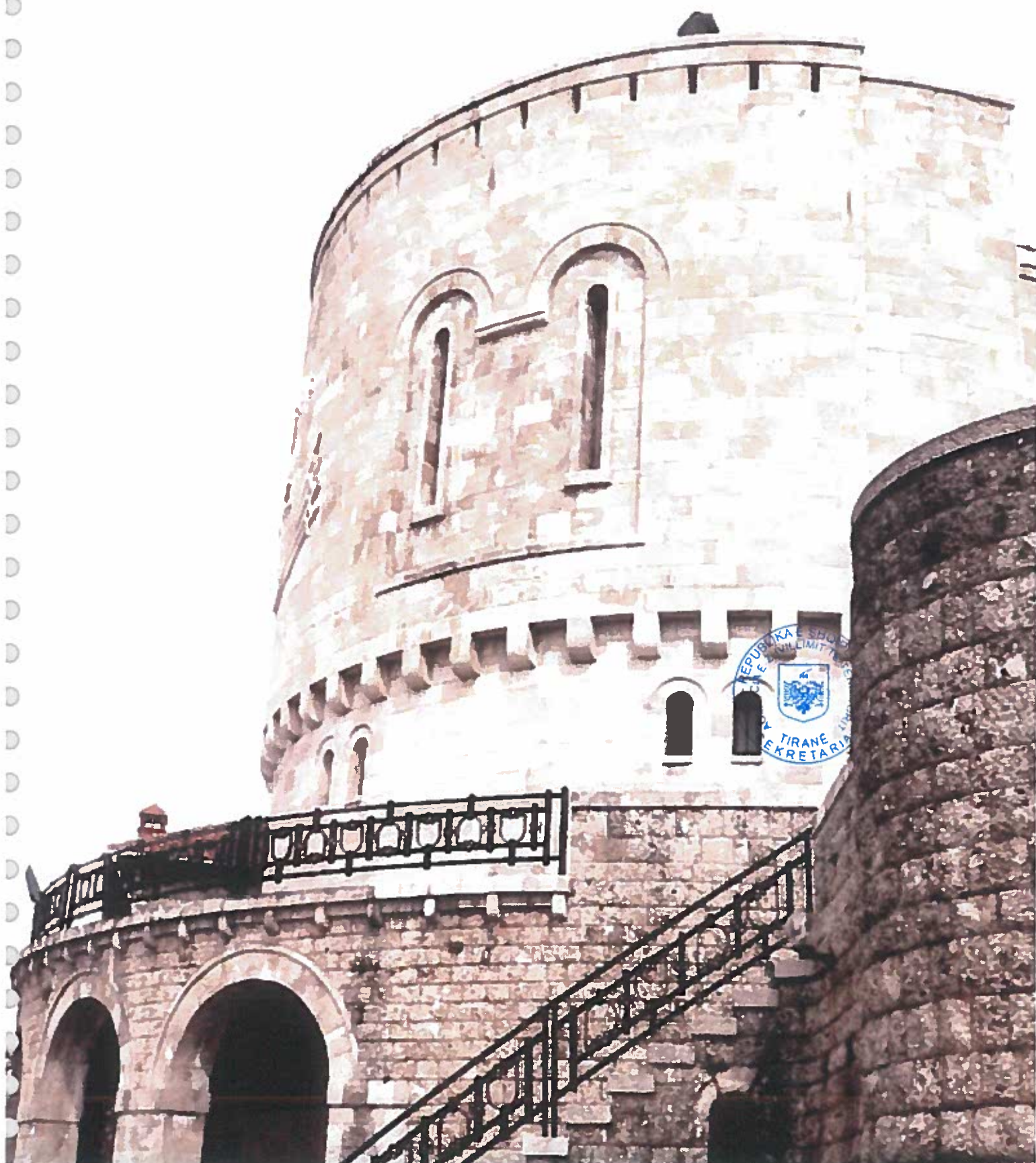
Pjesë e këtij kapitulli është dhe detajimi i mëtejshëm i Planit të Investimeve Kapitale, që analizon më tej propozimet e hedhura në dokumentin e Strategjisë, duke u dhënë prioritet investimeve në infrastrukturën e domosdoshme për rritjen e cilësisë së jetës në sistemin urban dhe përmirësimin e prodhimit. PIK vazhdon me përpunimin e objekteve prioritare të identifikuara gjatë fazës së Strategjisë.

Plani i veprimit për zbatimin e PPV vazhdon me identifikimin e lushave prioritare për zhvillimin e territorit të bashkisë. Projektet prioritare janë shprehur që në strategjinë territoriale dhe konsiderohen si zbatues të objektivave të shprehura në të.

Për pjesët më të rëndësishme të hapave të zhvillimit, si direktivat për PDV-të e zonave prioritare, planeve të mundshme sektoriale, projekteve emergjente të ndërhyrjeve në infrastrukturë, Plani i veprimit përcakton kriteret bazë ku do të bazohen Termat e Referencës, mbi të cilat do të zhvillohen projektet konkrete në të ardhmen e afërt.

Po në këtë kapitull janë identifikuar treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV-së, duke treguar edhe faktorët që mund të kërkojnë një rishikim të pjesshëm të tij, apo që do të rrezikonin ecurinë e tij.

01 / Strategjia e zhvillimit

1 STRATEGJIA E ZHVILLIMIT

1.1 METODOLOGJIA

Në mënyrë që Plani i Përgjithshëm Vendor të mund të jetë një instrument efikas për zhvillimin e territorit, ai duhet:

- të kuptojë synimet ekonomiko-sociale të komunitetit në nivel strategjik;
- të evidentojë veprimet strategjike që mund të realizohen në një kohë të shkurtër me anë të resurseve të disponueshme dhe/të përdorshme;
- të përcaktojë objektiva konkrete dhe afatet kohore të tyre;

Vizioni Strategjik duhet konsideruar si qasja projektuese e një "perspektive territoriale", e ndërtuar duke u nisur nga "ambiciet ekonomiko-sociale" të komunitetit lokal. Bëhet fjalë për ndërtimin e një politike të re urbane në harmoni më të madhe me logjikën ekonomike. Duke qenë se një detyrë e tillë zhvillimi nuk mund t'i lihet vetëm PPV-së, siç nënkuptohet tradicionalisht, procesi duhet të parashikojë ndërtimin e një perspektive territoriale si kalim nga ambiciet ekonomiko-sociale te projektet e ndërhyrjet.

Një PPV e hartuar sipas logjikës së mësipërme ka këto avantazhe:

- menaxhon transformimin tokave, në kuadër të një objektivi koherent të nxjerrjes në pah të vlerave ekonomike;

- garanton funksionalitetin e secilës prej ndërhyrjeve, në lidhje me sistemin e përgjithshëm të rrjeteve;
- favorizon pikat (vendndodhjet) e mundshme prodhuese, që janë të afta të thithin investime nga jashtë.

Në këtë kontekst, Plani i Përgjithshëm Vendor duhet të dijë të përballojë me vetëdije raportin mes vendit dhe rrjetit, si në hapësirë ashtu edhe në shkallë, domethënë të përfytyrojë lloje të reja organizimi të hapësirës dhe t'i përfytyrojë ato në lidhje me pozicionimin strategjik të vendit krahasuar me dinamikën e rrjeteve.

Transformimi i një Plani të Përgjithshëm Vendor në një projekt zhvillimi, nënkupton shpjegimin e atyre ideve që mund t'i shtojnë planit mundësi të reja zhvillimi konkrete dhe të menjëhershme.

Në përputhje me një vizion të përbashkët në shkallë territoriale, PPV-ja duhet të marrë përsipër detyrën e parashikimit të "mundësive taktike" të afta për t'i bërë realitet zgjedhjet strategjike. Pra duhen parashikuar të gjithë elementët domethënës, që kanë aftësinë ta transformojnë në një projekt të zbatueshëm, që të mund të garantojë realizueshmërinë e strategjive të evidentuara në shkallë territoriale, si edhe sigurinë e shpejtësinë procedurale për realizimin e këtyre parashikimeve të bëra.

1.2 VIZIONI STRATEGJIK

Sistemi territorial, i bashkisë Krujë mund të karakterizohet në katër tipologji peizazhi, nga ultësira drejt pjesës së brendshme të territorit:

- ultësira bujqësore
- korridori infrastrukturor
- sistemi urban përgjatë rrezës së maleve
- zona malore e brendshme

ULTËSIRA BUJQËSORE

Ultësira bujqësore është e karakterizuar nga morfologjia fushore dhe nga rrjeti i kanaleve kulluese dhe vaditëse, që kushtëzojnë pjellorinë e tij. Sot ky territor karakterizohet pjesërisht edhe nga fenomeni i shpërhapjes urbane (urban sprawl).

KORRIDORI INFRASTRUKTUROR

Korridori infrastrukturor, që përshkon në mënyrë gjatësore ultësirën bujqësore, përmban akset kryesore rrugore me shpejtësi të lartë lëvizjeje, element shumë tërheqës për pozicionimin e aktiviteteve prodhuese të tipit industrial dhe tregtar.

SISTEMI URBAN RRËZË VARGMALEVE

Sistemi urban përgjatë rrëzës së vargmaleve përbëhet nga vargu i qendrave urbane të pozicionuara përgjatë rrugës së vjetër kombëtare (të lidhur mes tyre edhe nga hekurudha), si rezultat i traditës së pozicionimit të qendrave urbane në një kohë kur ultësira nuk ishte një mjedis i përshtatshëm për jetën e njeriut.

ZONA MALORE

Zona malore përfshin, si faqen perëndimore të vargmaleve që zbret drejt zonës fushore, ashtu edhe luginat që gjenden në pjesën e brendshme të territorit, të cilat në kompleks përfaqësojnë një rezervë traditash etno-kulturore dhe natyrore, që duhen ruajtur dhe, sipas rasteit, duhen përdorur me qëllime turistike, në përputhje me parimet e mbrojtjes së mjedisit dhe peizazhit.

Vizioni hapësinor i Zonës së Gjerë bazohet në integrimin funksional mes pesë sistemeve peizazhistike për të përfutur këto avantazhe:

- integrimi i mundshëm ekologjik mes territorit të bregdetit dhe atij malor, nëpërmjet korridoreve mjedisore të përberë nga akset e lumenjve;
- integrimi i nevojshëm komplementar mes funksioneve urbane të sistemit historik (rruga përgjatë rrëzës së maleve) dhe funksioneve të frytshme të hasura apo për t'u kërkuar e gjetur në afërsi të sistemit të ri infrastrukturor (aksi me shpejtësi të lartë lëvizjeje);
- bashkëveprimi që mund të krijohet mes zonave të mbrojtura natyrore dhe përdorimi i mundshëm i tyre për qëllime ekonomike, nëpërmjet formave të integruara të turizmit natyror (shfrytëzim i organizuar i resurseve natyrore);
- roli i ndryshëm që i duhet dhënë pjesëve të ndryshme të sistemit, pa pësuar mbivendosje dhe dyfishime, por me forma specializimi plotësues të ofertave specifike;
- mundësia që vendeve të ndryshme t'i caktohen funksione territoriale të specializuara, në logjikën e integritit të ndërsjellë sipas një projekti me funksione komplementare.

Ky propozim kërkon një përcaktim të saktë të elementeve të tërthorë që të jenë të aftë të bëjnë të mundur dhe frydhënës raportin bashkëveprues mes fashave të ndryshme të specializuara. Në disa raste këto elemente të tërthorë, janë lehtësisht të përcaktueshëm, ndërsa në raste të tjera duhen "krijuar" në mënyrë që të bëhen "hapi i parë" i një mënyre të re të organizimit funksional të territorit.

- mjediset natyrore të ultësirës dhe ato malore duhet të vihen në kontakt mes tyre nëpërmjet korridoreve ekologjike që garantojnë shkëmbimin biologjik (sistemet lumore);
- zbritja në ultësirë e më pas dalja në bregdet (jashtë territorit të bashkisë) duhet menduar vetëm nëpërmjet akseve që depërtojnë tërthor me fashat e peizazhit të cilat nuk rakordohen me ndonjë aks gjatësor (a cul de sac).
- ndarja e territorit nëpërmjet një vargu aksesh tërthorë me fashat e peizazhit lejon rrallimin e pikave të aksesit në infrastrukturën rrugore;

- raporti funksional mes malit dhe ultësirës dhe aksesit i mëtejshëm në zonat bregdetare mundëson zhvillimin e formave të integruara të turizmit që mund të përfitojnë nga shfrytëzimi total i ofertës së resurseve territoriale;
- sistemi i qendrave urbane duhet të rimarrë rolin dhe funksionin e tij edhe në lidhje me krijimin e qendrave të reja prodhuese dhe funksionale pranë akseve të transportit (autostrada dhe hekurudha).

Ideja e vlerësimit në mënyrë strategjike e lidhjeve të tërthorta të pesë peizazheve konkretizohet nëpërmjet përcaktimit të elementëve infrastrukturorë ndërlidhës, të cilët kanë rolin specifik: (i) të favorizojnë shkëmbimet, materiale dhe jomateriale, ndërmjet mjediseve të ndryshme; (ii) të lehtësojnë bashkëveprimin me qëllim plotësimin e ndërsjelltë të përdorimeve dhe funksioneve; (iii) të zhvillojnë marrëdhëniet ndërmjet ambienteve të ndryshme në të gjitha drejtimet.

Në këtë vizion, sistemet ndërlidhëse të tërthorta janë të dy tipeve të ndryshme:

- tipi i parë (korridori portokalli) është më shumë i mbështetur në infrastrukturën rrugore me përshkueshmëri të motorizuar;
- tipi i dytë (korridori i gjelbër) është më shumë i frymëzuar nga përshkueshmëria "soft" (korridoret ekologjike, rrugët për biçikleta dhe këmbësorë, lëvizje e ngadalë/slow mobility).

Në përputhje me natyrën e ndryshme strategjike të dy tipeve të ndërlidhjeve të tërthorta, akset e përcaktuara gjejnë role të ndryshme gjatë përshkimit të pesë peizazheve sipas kësaj matrice:

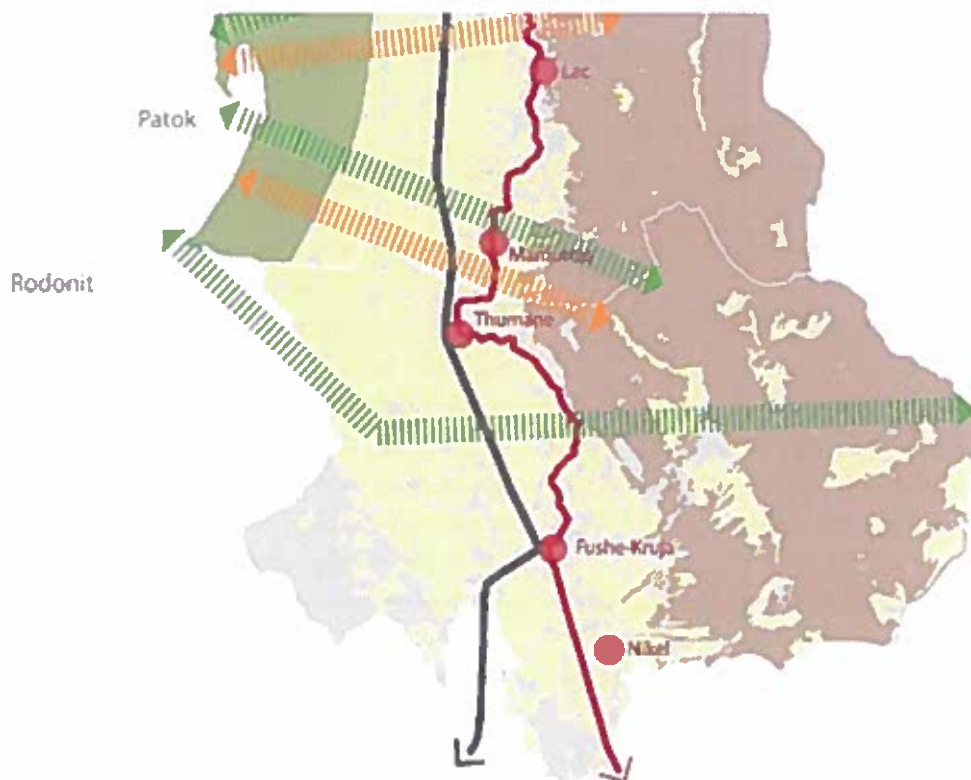

Fig. 1.1 Shkema konceptuale e korridoreve

	KORRIDORI PORTOKALLI	KORRIDORI I GJELBËR
A. (ultësira bujqësore)	shërbime për bujqësinë	agro-turizëm
B. (infrastruktura)	pika hyrje (kryqëzime në disnivel)	mbikalim / nënkalim
C. (rrëza e malit)	shërbime për prodhimin	shërbime për turizmin
D. (mali)	akses për në zonat e thella	turizëm natyror (ekskursion)

Table 1 Matrica e territorit

“Korridori portokalli” shihet si një sistem ndërlidhjeje strategjik i pesë sistemeve, i cili:

- lejon një lidhje rrugore të shpejtë të ultësirës me malin, duke favorizuar edhe në të kundërt aksesin e motorizuar nga zonat e brendshme drejt ultësirës;
- në korrespondence me mjedisin malor, lërgon drejtimin e zhvillimit të lidhjes rrugore me zonat e brendshme;
- në korrespondence me sistemin urban në rreze të maleve, favorizon lokalizimin e infrastrukturave të reja në shërbim të sistemit prodhues (qendra biznesi dhe shërbimesh);
- në korrespondencë me korridorin infrastrukturor, përcakton pozicionin e pikave kryesore të aksesit në autostradë;
- në korrespondence me ultësirën bujqësore, favorizon lokalizimin e infrastrukturave në shërbim të aktivitetit bujqësor (qendra grumbullimi të produkteve, pole shërbimi dhe asistencë);

“Korridori i gjelbër”, në të kundërt, shihet si një sistem më i “lehtë” ndërlidhjeje i pesë sistemeve, i cili:

- lejon një lidhje ekologjike mes ultësirës dhe zonës malore dhe një lidhje funksionale të bazuar në konceptin e “slow mobility” (rruge biçikletash dhe këmbësorësh);
- në korrespondencë me mjedisin malor, përcakton pika të mundshme nisjeje të shtigjeve për ekskursione, sipas rastit, të pajisura me infrastrukturat e nevojshme;
- në korrespondencë me sistemin urban në rrëzë të maleve, mundëson lokalizimin e infrastrukturave

dhe shërbimeve për aktivitetin turistik alternativ (kampingje dhe hostele);

- në korrespondencë me korridorin infrastrukturor, i jep zgjidhje temës së kryqëzimit me autostradën nëpërmjet sistemeve të mbikalimit ose të nënkalimit;
- në korrespondencë me ultësirën bujqësore, favorizon lokalizimin e strukturve dhe mjeteve për zhvillimin e agro-turizmit dhe turizmit rural;

Edhe për qëllimet që i përkasin në mënyrë më specifike urbanistikës, përcaktimi i pesë sistemeve jep udhëzime të nevojshme për strategjinë e ndërhyrjes. Është e dukshme që veçoria aktuale dhe e programuar e sistemeve të ndryshme, mund të japë udhëzime të dobishme për një trajtim të diferencuar të zonave të ndryshme urbane.

1.2.1 Morfologjia urbane

Zona e përcaktuar si urbane nga Vendimi nr.5 i datës 29.12.2014 i Këshillit Kombëtar të Territorit, mund të artikullohet në brendësi, duke njohur lloje të ndryshme morfologjie urbane, të cilat mund të jenë objekt i politikave të përshtatshme të ndërhyrjeve, të diferencuara sipas mjedisit në të cilin ndodhen. Me fjalë të tjera, nga mbivendosja e llojeve të ndryshme të tipologjive urbane me pesë sistemet e përcaktuara, do të jetë i mundur artikulimi, në zonat e ndryshme, i politikave të administrimit të transformimeve.

Tipizimi i morfologjive urbane është përcaktuar këtu për t'i dhënë territorit strategji të ndryshme për administrimin e transformimeve urbanistike, edhe në raport me llojet e ndryshme të mjedisit në të cilin rezultojnë të përfshira.

ZONA URBANE E KONSOLIDUAR

Zona urbane e konsoliduar përfshin pjesët (zonat) më qendrore të vendbanimeve të një farë rëndësie: ajo përfshin në një "morfolip" të vetëm, si zonat historike (të cilat, sipas rastiit, mund të njihen si nën-bashkësi), ashtu edhe zonat e reja (rezultat i një ideje qyteti të konsoliduar de facto apo të planifikuar në mënyrë të mirëfilltë).

ZONA SUB-URBANE E ZGJERUAR

Zona sub-urbane e zgjeruar përfshin në një kategori të vetme të gjitha format e ndryshme të zgjerimit të zonave të urbanizuara që ka ndodhur në dekadat e fundit (pas vitit '90): lagjet e reja periferike, shpërhapja sub-urbane (sprawl), ndërtimi i shpërndarë me një farë dendësie, zgjerimet informale.

FASHA NDËRTIMORE

Kjo strukturë lineare përbëhet nga zonat me ndërtime pak a shumë të vazhdueshme përgjatë rrugëve të cilat nuk mund të njihen si zona të mirëfillta urbane.

ZONA INFORMALE

Zona informale e njohur ligjërisht është ajo zone që është përcaktuar me vendim specifik të Këshillit Kombëtar të Territorit (KKT) (ose Këshilli i Rregullimit të Territorit të Republikës së Shqipërisë (KRRTSH)).

ZONA EKONOMIKE

Zona ekonomike përbëhet nga një bashkësi ndërtesash me funksione të ndryshme prodhimi (industriale, artizanale, tregtare, shërbimesh) të krijuara në afërsi të elementëve infrastrukturorë territorialë (rrugë, hekurudha etj.).

ZONA RURALE

Fshati rural përfshin ato raste përqendrimi të ndërtimeve jashtë zonave urbane që, për arsye historike ose funksionale, përbejnë një vendbanim kompakt.

1.2.2 Klasifikimi i sistemit urban

Kryqëzimi mes tipeve të ndryshme të "peizazhit" dhe i "morfologjive urbane" përcakton udhëzimet strategjike për administrimin e transformimeve urbanistike:

URB - Njohje e karakterit qendror urban, mundësi për dendësim të ndërtimit, mundësi ndërtimi në hapësira e përfshira, përshtatje e rrjeteve teknike, përshtatje dhe zhvillim i shërbimeve urbane dytësore dhe tretësore.

ESP - Njohje e karakterit periferik urban, mundësi ristrukturimi urbanistik, përshtatje e rrjeteve teknike dhe pajisjen me shërbime urbane bazë.

RUR - Njohje e kushteve të jetesës larg qendrave urbane, mundësi ristrukturimi urbanistik për ndërtesat ekzistuese, zhvillim i kufizuar i zonave të banimit, përshtatje e rrjeteve teknike dhe pajisjen me shërbime urbane baze.

IND - Njohje e zonës ekonomike ekzistuese, përshtatje e rrjeteve infrastrukturale dhe ndërhyrje për racionalizimin dhe organizimin urbanistik.

	A (ullësira)	B (infrastruktura)	C (rrëza e maleve)	D (fasha malore)
1. Zone urbane qendrore	URB	URB	URB	URB
2. Zone urbane lokale	URB	URB	URB	URB
3. Zone periferike zgjerimi	ESP, Konservim	ESP	ESP	ESP, Konservim
4. Vije ndërtimore	RUR, Konservim	RUR	RUR	Konservim
5. Zone informale	RUR	URB, ESP, IND	URB, ESP	-
6. Zone prodhuese	Konservim	IND	IND	Konservim
7. Vendbanim rural	RUR	RUR	RUR	RUR

Table 2 Tipet e ndërhyrjeve në territor

Këto përcaktime në vijim ndahen në nëngrupe të cilat japin kritere specifike që përshtaten me karakterin e zonave konkrete për një zhvillim të territorit në përputhje me nevojat dhe potencialet lokale.

1.3 VIZIONI HAPËSINOR

TOKA E NDERMJETME – Natyrë dhe identitet

Përkufizimi:

Territor i sigurt, tokë pjellore bujqësore, trashëgimi historike, trashëgimi natyrore, traditë artizanale në përpunimin e produktit vendor, pasuri kombëtare agro-ushqimore.

Tokë e ndërmjetme, e pozicionuar mes dy resurseve, malore dhe bregdetare, dhe mes dy poleve të zhvillimit kombëtar (Shkodra e Lezha në veri, Tiranë-Durrës në jug), ku korridoret infrastrukturorë gjatësorë, me vlerë kombëtare dhe ndërkombëtare, integrohen dhe përfitojnë nga rizbulimi dhe përforcimi i korridoreve të tërthorta të rrjeteve ekologjike dhe ambientale, të rrjeteve të ekonomisë prodhuese dhe punësimit, të prodhimeve agro-ushqimore cilësore dhe të qëndrueshme, të lëvizjes së ngadalë dhe lokale, që lidhin mes tyre zonat e mbrojtura të rezervateve ekologjike malore dhe bregdetare.

Këto korridore ndërtojnë bazën dhe projektimin e strukturës territoriale për riorganizimin progresiv të modeleve ekzistuese të vendbanimeve; atyre rreth qendrave të gjerdanit rrëzë vargmaleve, të ristrukturuara dhe të rigjeneruara rreth rindërtimit dhe përmirësimit të sistemit ekzistues hekurudhor, shtylla kurizore e rendit të ri zgjidhjes, së bashku me korridorin kombëtar të infrastrukturës, të rehabilituar; në polet e industriale dhe prodhuese; në pikat e reja të shkëmbimit dhe lëvizshmërisë, deri te rrjeti i porteve dhe i zbakimeve bregdetare.

Territori në studim është i pasur me peizazhe cilësore, të ndryshme (kur flasim për peizazhin, i referohemi mjedisit dhe vlerave mjedisore), që janë dhe shprehje e pasurisë kulturore, e prodhimit dhe biodiversitetit.

Këto peizazhe ruhen dhe ushqehen nga kjo strategji, nëpërmjet mundësive të reja, të propozuara, të zhvillimit të qëndrueshëm, të kryqëzuar me përmirësimin e rrjeteve ekzistuese të lëvizjes dhe me krijimin e rrjeteve të reja, me korridoret ekologjike, si dhe me shtigjet e zbulimit dhe shfrytëzimit të pasurive historike-kulturore-natyrore.

Një territor i përbërë nga peizazhe, të cilave iu korrespondojnë regjime të ndryshme të planifikimit (lloj në mbrojtje, mbrojtje e pasurive natyrore dhe historiko-kulturore, mundësi zgjerimi dhe zhvillimi të qëndrueshëm), si dhe strategji të ndryshme të ndërhyrjeve dhe të rregullatorëve të statuseve:

1. Resurset malore, të cilat sot janë tokë e braktisur dhe me paqëndrueshmëri hidrogeologjike, janë mundësia e të ardhmes për ofertë turistike dhe për ripopullim të brendshëm, si një habitat me cilësi të lartë të jetës;
2. Gjerdani urban, i përbërë nga qytele dhe fshatra;
3. Kruja, e cila duhet të konsiderohet veçanërisht, për shkak të karakterit të saj të rëndësishëm historik, të vendndodhjes gjeografike dhe të peizazhit që e karakterizon;
4. Resurset ekologjike dhe kulturore historike;
5. Korridori kombëtar gjatësor i flukseve dhe i prodhimit, rreth të cilit, i ristrukturuar si autostradë rajonale, riorganizohen vendet e prodhimit në grupime zonash industriale që plotësojnë kërkesat ekologjike, si dhe qendrat e reja territoriale dhe urbane (qendra intermodale e Fushë-Krujës). Ky riorganizim rreth këtij korridori vjen edhe prej rimëkëmbjes dhe ristrukturimit të korridorit hekurudhor, si vlerë kombëtare dhe lokale;
6. Niveli i rikuperimit të tokave bujqësore, që nënkupton resurset agro-ushqimore, ku lloji që mbrohet është loka dhe aftësia e saj për të prodhuar ushqim cilësor dhe burime ushqimore të përsosura;
7. Kodrat e Krujës, të cilat gradualisht janë degraduar nga aktiviteti i nxjerrjes së mineraleve, duhet të kthehen të jenë vend prodhimi i burimeve ushqimore të cilësisë së lartë; duhet të rikthehen të jenë zona e hyrjes në parkun historiko-arkelogjik të Krujës, "park" ky që lidhet me historinë dhe figurën e Skënderbeut, hero kombëtar;

Një territor i përbërë nga ekonomi të ndryshme (bujqësore, blegtorale, pyjore, turistike, mjedisore, artizanale, transporti etj.), të cilat bashkëjetojnë dhe marrin përfitime të ndërsjella:

1. Ekonomia bujqësore cilësore
2. Ekonomia urbane (tregtia dhe shërbimet)
3. Ekonomia e turizmit natyror, kulturor, dhe malor
4. Ekonomia shkëmbimeve dhe e logjistikës
5. Ekonomia e prodhimit artizanal
6. Ekonomia nxjerrjes dhe e çimentos
7. Ekonomia pyjore blegtorale (në zonat e thella malore)
8. Ekonomia e burimeve energjetike të rinovueshme

Një territor i karakterizuar nga morfologji urbane të ndryshme. Ky shpreh kontekstet e ndryshme të stileve të jetës urbane, treguese të formave të vjetra dhe të reja të mënyrës së të jetuarit, të të ndërtuarit, me një gjurmë më të vogël ekologjike.

1.3.1 Strategjia e zhvillimit lokal

Vizioni lokal hapësinor propozon vendndodhjen e një "poli logjistik të integruar", i dedikuar për transportin e mallrave në rrugë automobilistike, nëpërmjet krijimit të një grupi strukturash që kanë si synim lëvizjen, magazinimin dhe ngrirjen në magazina frigoriferike të mallrave, si dhe menaxhimin të trafikut të mallrave të transportuara me kontejnerë. ". Ky vend duhet të jetë në afërsi të qendrës kryesore, Fushë-Krujë, në një pozicion qendror, në mes të korridorit të infrastrukturës kombëtare dhe linjës hekurudhore kombëtare.

Në vijim kujtojmë vendet me interes të projekteve të zhvillimit lokal, për të rritur potencialin e turizmit të bashkisë:

- Qendra historike e Krujës, Kalaja dhe Pazari i vjetër
- Përf forcimi i kapacitetit hotelier dhe të shërbimeve të avancuara terciare (White collar economy) në afërsi të aeroportiit ndërkombëtar

- Promovimi i ujërave termale në fshatin Bilaj, ku ka një qendër të rëndësishme kurimi termal, "Ibrahim Kupi", për t'u integruar me promovimin turistik të qytetit të Krujës
- Promovimi i turizmit natyror dhe të ekskursionit në zonën malore të Qafëshamës
- Kalaja e Zgërdheshit (Albanopolis)

Vizioni "hapësinor i shkallës së gjerë" dhe thellimi i tij i mëtejshëm në "vizionin hapësinor lokal" evidentojnë në territor temat e mëdha strategjike të sistemit urbanistik, të nevojshme për përcaktimin e kushteve të favorshme për arritjen e objektivave të zhvillimit. Një sistem urbanistik funksional dhe i qëndrueshëm, si në shkallë territoriale ashtu edhe urbane, është një nga kushtet e domosdoshme për favorizimin e realizimit të programit. Por projektimi i vizionit hapësinor lokal ka nevojë për strategji specifike për t'u realizuar. Këto strategji duhet, nga njëra anë të ndjekin përmbajtjen e propozimit strategjik të shkallës së gjerë dhe nga ana tjetër të përcaktojnë veçoritë funksionale për secilin territor bashkie, por pa krijuar ekskluzivitet funksionesh apo përdorimesh.

Për territorin e marrë në studim, "parakushti" strukturor për nisjen e zhvillimeve strategjike është tejkalimi i mungesave në sisteme dhe infrastruktura ekzistuese. Asnjë program nuk mund të zhvillohet në një territor i cili nuk garanton nivelet minimale të funksionalitetit të sistemeve të tij bazë. Nevoja e përmbushjes së hendeqeve të territorit lokal është një parakusht i pamënjanueshëm për nisjen e programeve të zhvillimit strategjik.

Në këtë kuptim, mund të konsiderohen si strategji të mirëfillta themelore:

- politikat që synojnë zgjidhjen e nyjeve strukturore të komunitetit lokal (përcaktimi i aseteve të pronësisë, rregullat për taksimin lokal, normat për qeverisjen e miratuar të transformimeve);
- programet që synojnë të garantojnë kushtet minimale të funksionimit teknik të vendbanimeve urbane (efiçenca e rrjeteve, efikasiteti i mënyrave të menaxhimit, aksesit i lirshëm ndaj resurseve);

- ndërhyrjet që kanë për synim garantimin e qëndrueshmërisë së zonave të banuara (vënia në siguri e territorit, mbrojtja e trupave ujore, mbrojtja e resurseve mjedisore);
- projektet që synojnë sigurimin e një sistemi urban të jetueshëm (organizimi i sistemit të transportit, krijimi i qendrave urbane, pajisja me shërbime).

Gjithashtu, strategjia lokale duhet të mbështetet në disa projekte të cilat duhet të jenë të realizueshme në një kohë të shkurtër, me qëllim që të tregojnë aftësinë vepruese të zgjedhjeve të bëra, nëpërmjet disa ndërhyrjeve të cilat do të shërbejnë edhe si shembuj për projektet e ardhshme (projekte pilot).

Në territorin e Bashkisë Krujë pesë sistemet e përcaktuara në "vizionin hapësor të shkallës së gjerë" kanë një shtjellim të veçantë pasi ky territor është i influencuar në pikëpamjen funksionale nga afërsia me Tiranën dhe gjithashtu, nga pikëpamja morfologjike, ky territor është i ndryshëm nga të tjerët. Në përputhje me këtë vizion strategjik, në territorin e Krujës fokusi do të përqendrohet në zhvillimin e tri aseteve kryesore:

- ekzistenca e një potenciali të rëndësishëm, të lidhur me kushtet intermodale të transportit dhe logjistikës, në përputhje me drejtimet strategjike të Planit të Përgjithshëm Kombëtar dhe projektet e planifikuara (INFRASTRUKTURE dhe LOGJISTIKE);
- resursi i rëndësishëm kulturor, i përfaqësuar nga Kruja dhe malet e saj, por edhe nga burime të tjera të rëndësishme ekzistuese, për realizimin e turizmit antropogjen historik (TURIZËM KULTUROR);
- prania e sythave inovative që mund të çojnë në një periudhë afatmesme, në një program të zhvillimit të sektorit prodhues (INOVACION PRODHIMI).

Në mënyrë të veçantë, për territorin e Krujës (veçanërisht në Fushë-Krujë) specializimi është i lidhur padyshim me logjistikën (në përputhje dhe me udhëzimet e planifikimit kombëtar), që lidhet edhe me ekzistencën e modaliteteve më të rëndësishme të transportit (aeroport, autostradë, hekurudhor). Projekti strategjik prioritar për këtë bashki është ai i krijimit të një "poli logjistik të integruar".

1.3.2 Projektet strategjike

Lista e projekteve strategjike

PROJEKTE BAZE

- Përmirësimi i rrjeteve teknike.
- Mbrojtje e akuiferëve.
- Pastrimi i lumenjve.
- Mbrojtje ndaj përmblytjeve.
- Pastrimi i mbetjeve urbane.
- Përmirësimi i rrugës së vjetër kombëtare Fushë-Krujë – Borizanë – Thumanë.
- Përmirësimi i hekurudhës.
- Planifikim i detajuar vendor.
- Plani i emergjencave civile.
- Qendra kulturore në zonat urbane.
- Qyteti mik i fëmijëve.

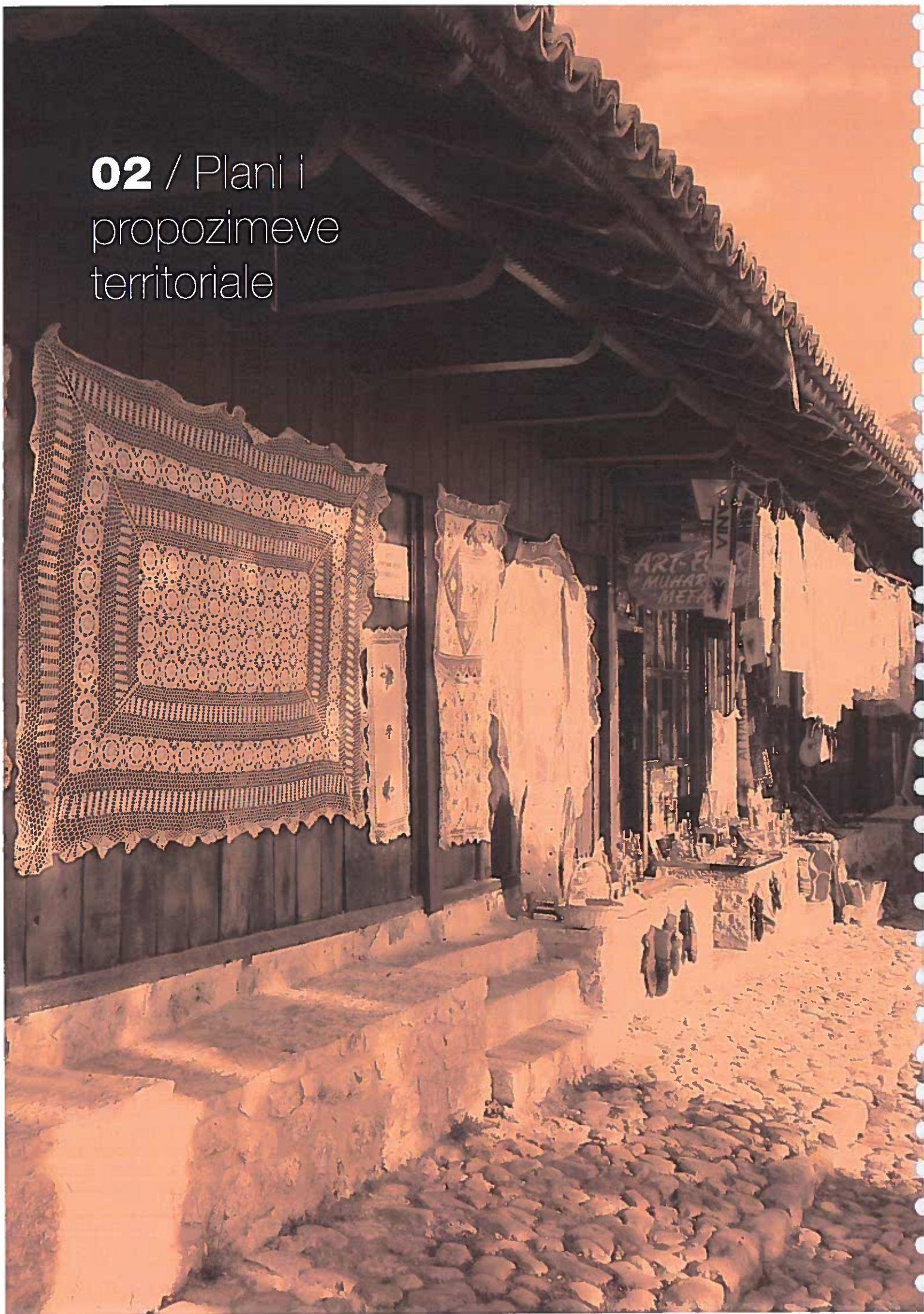
PROJEKTE ZHVILLIMI AFATSHKURTER (PILOT)

- Transformim i stacionit hekurudhor në Budull
- Rikuperim i një guroreje të braktisur në Krastë
- Korridori i gjelbër Albanopolis – Lugina e Ishmit – Bregdet
- Kalaja e Zgërdheshit (Albanopolis).
- Inkubator ndërmarrjesh dhe shkollë profesionale.
- PROJEKTE ZHVILLIMI AFATMESEM DHE AFATGJATE
- Transferimi i banorëve nga zonat me rrezik përmblytje në Bubq
- Rindërtim i Urës së Tubit.
- Rruga Prezë-Budull.
- Lidhja e Thumanë me Bubqin.
- Pol logjistik i integruar në Fushë-Krujë.
- Rikualifikim i qendrës urbane të Thumanës.
- Rikualifikim i qendrës urbane të Fushë-Krujës.
- Kalaja e Krujës dhe Pazari i Vjetër.
- Pikë me interes religjioz dhe panoramik në Sarisalltik (teleferik).
- Ndërtimi i baxhove eksperimentale.
- Zonë tregu lokal.
- Kontrolli i cilësisë së ajrit dhe shëndetit.
- Aksi i ri Thumanë – Tiranë.
- Rruga Krujë-Tiranë.

- Sistemi i aeroportit "Nënë Tereza".
- Lidhja e Bubqit me bregdetin.
- Rruga lidhëse Krujë-Mamurras.
- Rruga Krujë-Burrel.
- Ujërat termale në Bilaj.
- Turizëm malor në Qafështamë.

02 / Plani i
propozimeve
territoriale

2 PLANI I PROPOZIMEVE TERRITORIALE

Propozimet territoriale për bashkinë Krujë janë hartuar duke u mbështetur mbi analizën e thelluar të gjendjes ekzistuese si dhe vizionin strategjik të PPV. Këto

propozime janë formuluar në përputhje me bazën ligjore aktuale e cila parashikon ndarjen e territorit në pesë sisteme.

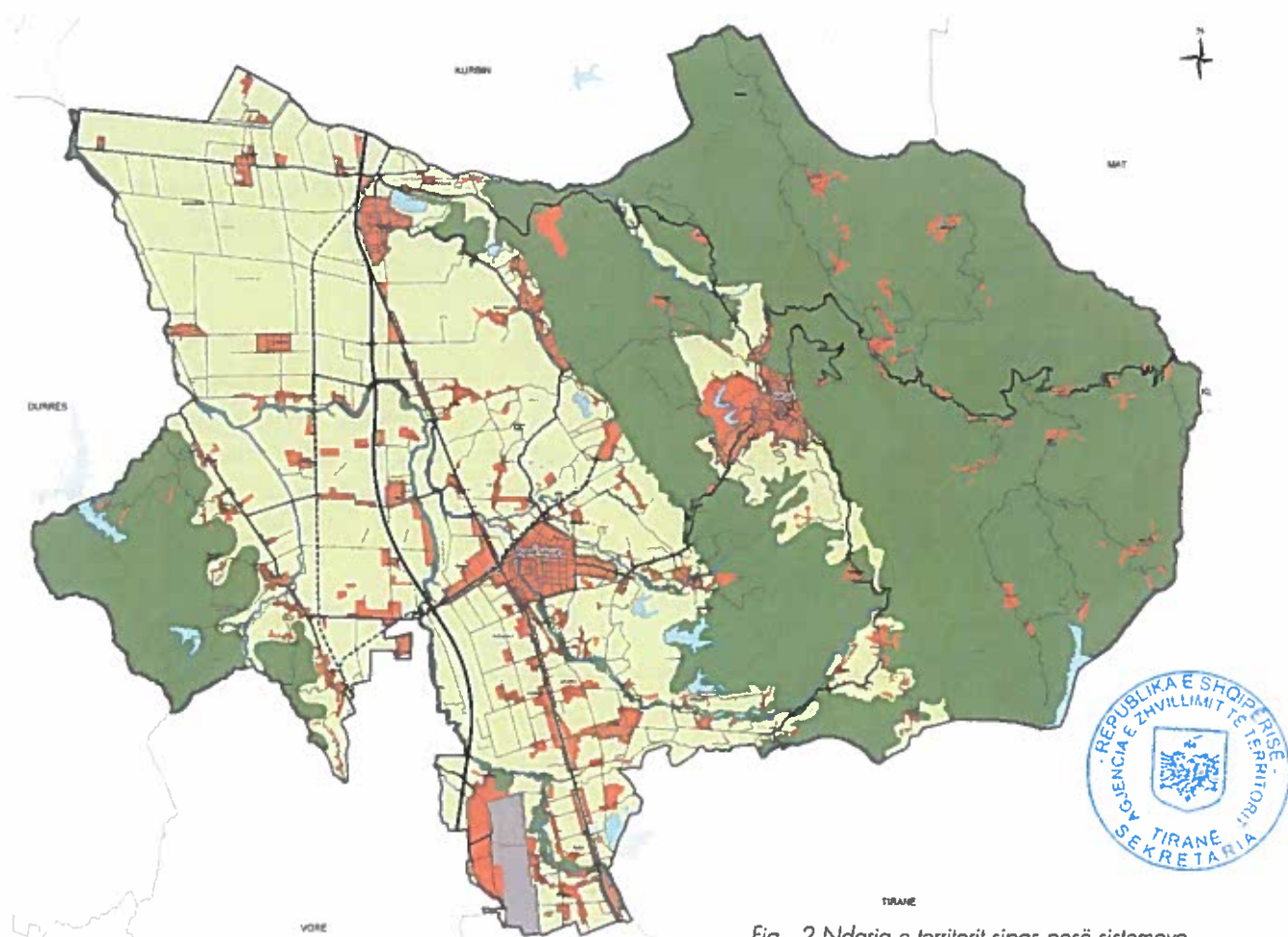

Fig. 2 Ndarja e territorit sipas pesë sistemeve

Bazuar në VKM 671, dt. 29.07.2016 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", territori i Bashkisë është ndarë në 5 sistemet bazë të përkufizuara dhe kodifikuara si më poshtë:

- Sistemi urban (U) formohet nga bashkimi i territoreve urbane dhe kufizohet nga vija e gjelbër.
- Sistemi natyror përbëhet nga peizazhet, hapësirat e paprekura të natyrës, korridoret ekologjike dhe hapësirat që kanë një kategori bazë të përdorimit "natyrë" (N) dhe në përputhje me legjislacionin e posaçëm.
- Sistemi bujqësor përbëhet nga toka bujqësore, e zënë me bimët e arave, pemshitet, vreshtat dhe ullishtat, kudo ku ndodhet dhe që ka veçori thelbësore të saj pjellorinë dhe kanalet, rezervuarët në shërbim të saj. Sistemi bujqësor formohet nga bashkimi i tokave me kategori bazë të përdorimit të tokës "bujqësinë" (B). Ky sistem është rezultat i ndërveprimit në kohë midis aktiviteteve njerëzore, për kultivim dhe ndërtim me karakter bujqësor në territor. Zonimi i sistemit bujqësor bazohet në bonitetin e tokës dhe në aktivitete e funksione që zhvillohen brenda këtij sistemi, sipas legjislacionit të posaçëm në fuqi.
- Sistemi ujqor është tërësia e burimeve nëntokësore dhe mbitokësore ujore, që përmban të gjithë trupat ujorë, përfshirë brigjet sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm. Sistemi ujqor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës "ujë" (U).
- Sistemi infrastrukturor përmban rrjetet kryesore të infrastrukturës, në nivel kombëtar, nivel qarku dhe vendor. Sistemi infrastrukturor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës "infrastrukturë" (IN).

2.1 NDARJA E TERRITORIT SIPAS PESE SISTEMEVE

Strategjia territoriale ka për qëllim zhvillimin e qëndrueshëm dhe të balancuar të territorit të Bashkisë Krujë. Objektivat strategjike të përcaktuara në aksin

e prioritetëve dhe politikave, sipas radhës së tyre përkthehen në projekte dhe ndërhyrje specifike të propozuara. Ndërhyrjet e propozuara mund të shoqërohen me ndryshime në masën dhe gjendjen e sistemeve ekzistuese territoriale, siç përcaktohet në VKM nr. 671 datë 2015/07/29 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit". Në shumicën e rasteve, ndryshimet në sistemet territoriale janë të pritura, dhe korrespondojnë direkt me objektivin e ndërhyrjeve dhe mund të shërbejnë:

- në ruajtjen / mbrojtjen e mëtejshme të sistemit territorial,
- zgjidhjen e konflikteve midis sistemeve territoriale dhe
- sigurimin e pajtueshmërisë / plotësueshmërisë midis sistemeve territoriale.

Si rezultat i zbatimit të vizionit dhe planit të zhvillimit dhe projekteve strategjike në territor, kanë ndodhur edhe ndryshime të sistemeve territoriale, pra konvertime të tokës nga një sistem në tjetrin. Këto konvertime/ transformime ndodhin mbi bazën e propozimeve të planit të përdorimit të tokës dhe të infrastrukturave si dhe përmes disa procedurave ligjore të vendosura në legjislacionin sektorial në fuqi (për bujqësinë, tokat natyrore, ujërat, etj.).

Në disa raste, ndryshimi i karakterit dhe përdorimit të një sipërfaqeje toke mund të shkaktojë efekte negative në ndonjë nga sistemet, kryesisht në atë natyror. Në kuadër të VSM do të bëhet një vlerësim i ndikimeve të mundshme mjedisore dhe do të propozohen masa për të monitoruar dhe për zbutur këto ndikime.

Ndryshimet sipërfaqësore/ sasiore në sistemet territoriale lindin si për shkak të sipërfaqes që kërkohet për pranimin e një veprë edhe të kërkesave të territorit përreth (mbrojtjes, distancës minimale, etj.) që kërkohet në bazë të legjislacionit në fuqi (angazhimi dhe vullneti institucional). Duke pasur parasysh se një projekt mund të përfshijë një territor të caktuar, i cila ndryshon karakterin e përdorimit dhe kalon më pas nga një sistem territorial në një tjetër, mund të bëjmë

SISTEMI I PËRDORIMIT TË TOKËS	Sipërfaqja ekzistuese	Sipërfaqja e vlerësuar pas aplikimit të projekteve të propozuara
	përqindja %	përqindja %
Sistemi Natyror	45.93	50.43
Sistemi Ujor	1.15	1.29
Sistemi Bujqësor	40.49	38.14
Sistemi Urban	11.67	8.32
Sistemi Infrastrukturor	0.76	1.82
	100	100

Table 3 Shpërndarja e sipërfaqes të tokës të Bashkisë në pesë sistemet territoriale

një vlerësim të përafërt të ndryshimeve nga sistemi në sistem, në pesë sistemet territoriale dhe të raportit mes tyre që arrihet, pas implementimit të projekteve të propozuara në planin e veprimit të propozuar. Gjithashtu, pavarësisht nga ndryshimet në zonën e zënë nga sistemet territoriale, dalin dhe ndryshime cilësore, ndryshime në karakteristikat e cilësisë të mjedisit urban, rural, natyror etj. Përmirësimi i karakteristikave të cilësisë është një element bazë dhe i synuar për ndërhyrjet, për çdo ndikim negativ do të bëhet një vlerësim përkatës në nivelin e Studimit Strategjik të Ndikimit në Mjedis dhe studimeve të specializuara.

Ndryshimet, si në territorin natyror dhe atë bujqësor kanë ardhur kryesisht nga tendenca për të sistemuar Sipërfaqen e Sistemit Urban të bazuar fillimisht të Vendimi Nr. 5 i KKT, Datë 29.12.2014 dhe për ta përshatatur shpërhapjen urbane me konceptin e hedhur në Strategjinë e Zhvillimit.

Po kështu në sipërfaqen e territorit natyror e bujqësor ka ndikuar edhe zhvillimi i infrastrukturës baze teknike, (rrugë, ujësjellës, kanalizime, menaxhimin e mbeturinave) që konsiderohen të domosdoshme, duke pasur parasysh pozicionin e bashkisë. Në vija të përgjithshme, ndryshimet e mëdha janë të kufizuara, duke synuar ruajtjen e karakterit të zonës dhe mbrojtjen e territorit natyror, rural e ujor.

Targeti për 2030 i PPV-së synon shtimin e sipërfaqes së zonave të mbrojtura. Ruajtja dhe shtimi i zonave të mbrojtura natyrore do të bëhet nëpërmjet:

- Vendosjes së prioritetit të përdorimit të Zonave të lira natyrore, me përparësi mjedisin.
- Krijimi dhe konsolidimi i Korridoreve lidhëse Natyrore (korridore të gjelbra) përgjatë luginave lumore, të cilët bëjnë njëkohësisht lidhjen e qëndrueshme të sistemit të zonave të mbrojtura, por edhe ruajtjen e sistemit ujor.
- Mbrojtjes në zonat me rrezikshmëri natyrore ndaj njeriut si rrjedhim i erozionit, nivelit të lartë sizmik, prezencës së materialeve të dëmshme për shëndetin, etj.
- Mbrojtjes në zonat e degraduara prej aktivitetit njerëzor, si punime minerare, depozitim mbeturinash, shfrytëzim i pa kriter i burimeve natyrore, etj.

Objektivat strategjike të zhvillimit të pesë sistemeve paraqiten në vijim.

2.1.1 Sistemi Urban (UB)

Sistemi urban (U) formohet nga bashkimi i territoreve urbane dhe kufizohet nga vija e gjelbër. "Territori urban" është hapësira gjeografike e vazhdueshme, e ndërtuar nga aktiviteti njerëzor.

Objekti kryesor: Rritja inteligjente

Politika: Zhvillimi policentrik, densifikimi, gjithë përfshirja

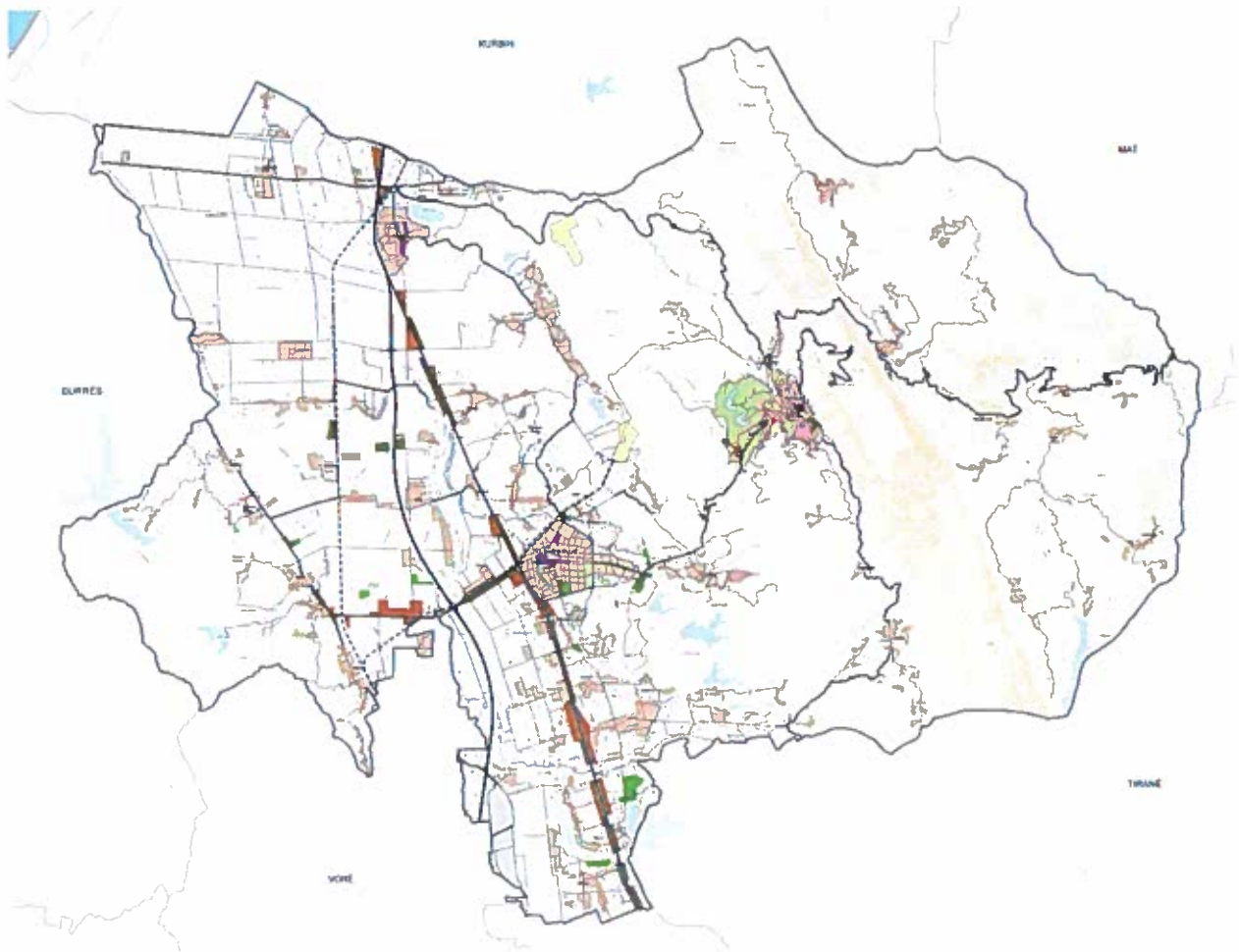

Fig. 3 Sistemi urban

Objektivat specifike:

UB. 1 Nxitja e rikuperimit dhe rivitalizimit të qendrës historike të qytetit të Krujës si dhe qendrave apo monumenteve historike të vogla brenda qytetit, nëpërmjet përdorimit turistik, por edhe nëpërmjet banimit.

UB. 2 Forcimi i strukturave hoteliere dhe shërbimeve plotësuese të turizmit kulturor, mjedisor, sportiv (aktiv), termal (spa), në zonat urbane të Krujës, pranë Aeroportit Ndërkombëtar "Nënë Tereza", pranë banjave termale në Bilaj, në zonat me interes natyror peizazhistik dhe mjedisor, si dhe në fshatrat e zonave të thella malore.

UB.3 Përshtatja, sipas standardeve kombëtare dhe ndërkombëtare, të objekteve kryesore të infrastrukturës (rrjetet kryesore), në zonat urbane dhe në zonat informale.

UB. 4 Rregullimi, sipas standardeve të nivelit kombëtar dhe ndërkombëtar, i strukturave infrastrukturore sekondare (objektet publike, gjelbërim dhe parkime), në zonat kryesore urbane.

UB. 5 Zhvillimi i qendrave të reja urbane në qendër të Fushë-Krujës dhe lokalitetet e tjera të mëdha urbane (universitete, qendra kërkimore, biblioteka dhe mediateka lokale).

UB. 6 Zhvillimi i sistemeve alternative të lëvizjes urbane (rrugëve çiklizmi, rrjetet këmbësorësh), të integruara me sistemin e transportit publik, rrugor dhe hekurudhor.

UB. 7 Racionalizimi dhe zgjerimi i rrjetit të rrugëve automobilistike, të integruar me sistemin e parkimeve urbane dhe territoriale.

UB. 8 Rimëkëmbja dhe ripërdorimi, si një korridor transporti me lëvizje të shpejtë, i linjës ekzistuese hekurudhore, në përputhje me rimëkëmbjen e saj si një infrastrukturë e rëndësishme kombëtare; rehabilitim ky, i parashikuar edhe në PPK.

UB. 9 Nxitja e qasjes, përdorimit dhe shkëmbimit të resurseve urbane të përbashkëta (Urban Commons) për të gjithë qytetarët, me vëmendje të veçantë për personat me aftësi të kufizuara.

UB. 10 Realizimi i aksesit dhe sigurisë së qytetit dhe të resurseve urbane të përbashkëta, si dhe realizimi i qasjes së drejtpërdrejtë së fëmijëve në qytet (Qyteti mik i fëmijëve).

Përcaktimi i njësive pjesë e sistemit urban është bërë kryesisht mbi bazën e kufijve historikë të zonave të urbanizuara, si dhe bazuar në Vendimin e KKT-së, Nr 5, Datë 29.12.2014, mbi zonat e urbanizuara në Shqipëri. Duke ndjekur direktivat e PPK dhe PINS Durana qëllimi ka qene që të mbrohet toka bujqësore dhe natyrore duke konsoliduar qendrat ekzistuese.

Sistemi territorial urban zë sot një përqindje të rëndësishme të sipërfaqes së përgjithshme të territorit. Ndërtimet janë shpërhapur në mënyrë të parregullt, me mjaft probleme në planifikimin urban dhe infrastrukturën sociale. Ndërhyrjet synojnë përmirësimin estetik dhe funksional të territorit urban, modernizimin e infrastrukturës teknike e sociale dhe rigjenerimin ekonomik.

Në përputhje me strategjinë territoriale, Intensifikim urbanizues është bërë përgjatë aksit rrugës së vjetër kombëtare Tiranë – Lezhë ku zhvillohen qendrat urbane historike për këtë territor (Nikël, Fushë Krujë, Borizanë, Thumanë). Gjithashtu zhvillimi prek edhe aksin aktual Kamëz - Thumanë, pasi janë lënë distancat e nevojshme, për të krijuar një zonë industriale – ekonomike, me akses nga rrugët dytësore të propozuar. Po kështu urbanizimi i pjesshëm së bashku me sistemin e ishujve të Sistemit Urban ekzistues është bërë përgjatë korridoreve portokalli, si akse të rëndësishme të lidhjes horizontale midis zonës malore dhe bregdetare.

Ndërhyrjet kryesore në këtë sistem planifikohen të jenë në:

- Përmirësim i hapësirës urbane, zgjerim i rrjetit rrugor dhe aksesit në infrastrukturë
- Përmirësimi i shërbimeve bazë sociale dhe administrative
- Shtimi i fondit të ndërtimit për shkak të rritjes së popullsisë, përmirësimi të kushteve të banimit, zëvendësimi të ndërtesave të degraduara nga koha dhe zhvendosje e popullsisë prej zonave të rrezikshme apo të degraduara.
- Adresimi i nevojave për banesa sociale

2.1.2 Sistemi Bujqësor (B)

Sistemi bujqësor (B) përbëhet nga toka bujqësore, e zënë me bimët e arave, pemishtet, vreshtat dhe ullishtat, kudo ku ndodhet dhe që ka veçori thelbësore të saj pjellorinë dhe kanalet, rezervuarët në shërbim të saj. Sistemi bujqësor formohet nga bashkimi i tokave me kategori bazë të përdorimit të tokës "bujqësinë".

Objektivi kryesor: Eficiencë për një sektor bujqësor konkurrues

Politika: Ruajtje, konsolidim, modernizim.

Objektivat specifike:

B. 1 Promovimi dhe zhvillimi i modernizimit dhe inovacionit në sektorin e industrive vendase dhe në sektorin e integritit të zinxhirëve të strukturave të prodhimit dhe përpunimit të ushqimit.

B. 2 Promovimi dhe zhvillimi i prodhimit cilësor në sektorin bujqësor, blegtoral dhe pyjor.

B. 3 Përmirësimi i aftësive sipërmarrëse dhe profesionale të punëtorëve në sektorin e bujqësor dhe pyjor.

B. 4 Promovimi i metodave të kultivimit biologjik dhe të permakulturës.

B.5 Konvertimi për përdorim bujqësor, i zonave të degraduara dhe të braktisura.

B. 6 Rinisja dhe mirëmbajtja e aktivitetit blegtoral pyjor në zonat kodrinore, në lugina dhe zonat malore të brendshme, të kultivimit të bimëve aromatike dhe mjekësore (çaj mali etj.), si dhe të kultivimit të peshkut në ligatinat dhe zonat bregdetare.

B. 7 Rinisja dhe mbështetja e aktivitetit blegtoral, në zonat fushore e bujqësore blegtorale, në zonat kodrinore dhe ato malore.

B. 8 Riorganizimi dhe zhvillimi i strukturave mbështetëse për aktivitetin bujqësor, të tilla si shoqëritë (konsorciumet) bujqësore për shërbim dhe trajnime, për fermat e vogla dhe të mesme.

B. 9 Zhvillimi i ndërtimit të objekteve të logjistikës për mbledhjen, ruajtjen, ngrirjen dhe shpërndarjen e produkteve ushqimore vendore, mbi bazë të konsorciumit dhe/ose kooperativës.

B. 10 Promovimi i krijimit të qendrave të kërkimit dhe trajnimit në agrobiznes dhe edukimit në mirë ushqimin, madje edhe në shkolla dhe fushën e arsimit.

B. 11 Promovimi i themelimit e shpërndarjes territoriale të strukturave akomoduese (struktura agro-turizmi, B&B ekologjike, ferma didaktike, fshatra ekologjike) dhe të restoranteve cilësorë që valorizojnë produktet dhe traditat ushqimore vendase.

Për të garantuar mbrojtjen e tokës bujqësore, në territorin e bashkisë janë përcaktuar një numër i konsiderueshëm njësisish, të cilat kanë si përdorim parësor bujqësinë. Vlen të përmendet se këto njësi nuk janë të vetmet njësi në të cilat ka prezencë të tokës bujqësore. Toka bujqësore është pjesë edhe e njësisve të tjera të përcaktuara si pjesë e Sistemit Urban, por në këto njësi janë përcaktuar kritere të forta për ta ruajtur atë, kurse në njësitë tashmë pjesë e Sistemit Urban, ajo do të jetë subjekt i ndryshimeve në kohë dhe zhvillimit. Gjithsesi kjo kategori është në vlera relativisht të ulëta.

Lidhur me shpërndarjen aktuale të territorit të Bashkisë në pesë sistemet pjesa më e madhe e sipërfaqes së territorit mbulohet nga toka bujqësore dhe e kultivuar. Toka bujqësore shtrihet përgjithësisht në perëndim, në zonën e Ulëtirës Perëndimore dhe është një burim i rëndësishëm ekonomik për zonën. Një prioritet kryesor i studimit është mbrojtja maksimale e tokës bujqësore dhe menaxhimi i qëndrueshëm i saj.

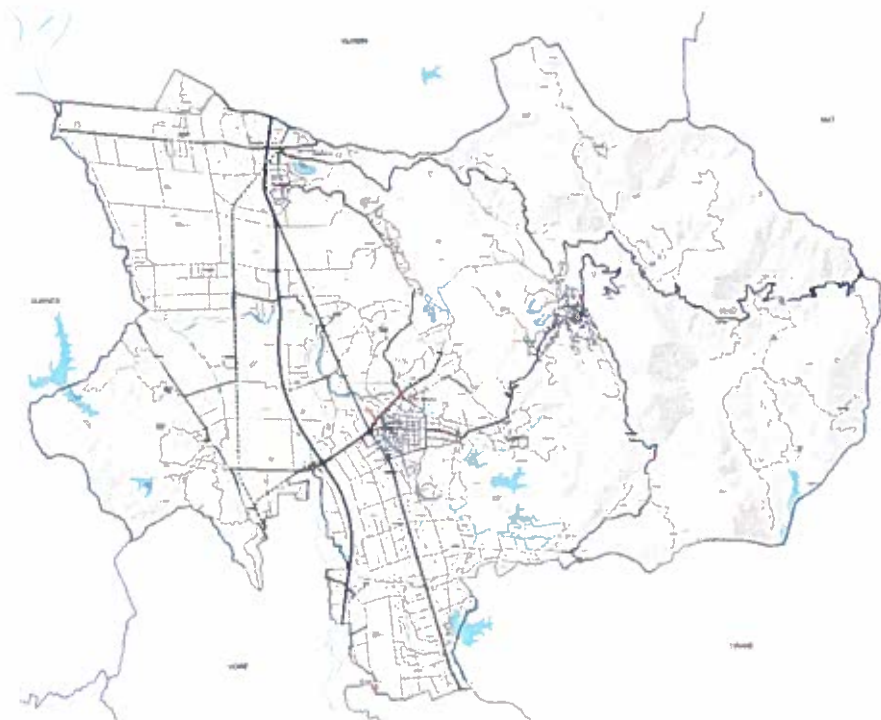

Fig. 4 Sistemi bujqësor

2.1.2.1 Ndertimet ne sistemin bujqësor

Sistemi bujqësor përbëhet kryesisht nga toka bujqësore e kultivuar apo e pa kultivuar dhe është një aset madhor i territorit. Pikërisht ky sistem është baza e zhvillimit të qëndrueshëm dhe kufijtë e tij, në përputhje edhe me PPK, duhet të ruhen duke penguar fenomenin e shndërrimit në territor urban. Në dy dekadat e fundit, fenomeni i shtrirjes së zonave urbane në territore bujqësore dhe zhvillimi i pa kontrolluar, kanë formuar një situatë ku prania e ndërtimeve në sistemin bujqësor është konstante. Këtu nuk bëhet fjalë për fshatrat apo vendbanime rurale të zhvilluara në lokalitete specifike, por për ndërtesa apo grup ndërtesash të izoluara të cilat janë zhvilluar kryesisht në mënyrë informale, larg përqendrimeve historike të aktivitetit ndërtimor.

Pikërisht në këtë situatë jemi të detyruar të pranojmë fenomenin e ndërtimit në sistemin bujqësor si një status quo me të cilën PPV duhet të ballafaqohet për të propozuar mekanizmat e garantimit të zhvillimit të qëndrueshëm të territorit në të ardhmen. Në këtë kuadër, PPV propozon diferencimin në trajtim të zhvillimeve të urbanizimit në territore bujqësore sipas karakterit dhe impaktit të tyre:

Vendbanimet e hershme rurale, me një përqendrim të konsiderueshëm ku shërbimet dhe infrastruktura janë të pranishme dhe ku në bazë të projeksonit të popullsisë nuk parashikohet të ketë rënie të ndjeshme në numrin e banorëve do të konsiderohen pjesë e sistemit urban dhe do të dëndësohen për tu shndërruar në qendra urbane/rurale ku do të zhvillohen infrastruktura publike dhe sociale.

Shtrirja e qyteteve në territore bujqësore merret në konsideratë sipas skenarëve të rritjes së popullsisë. Në bazë të kësaj analize, përcaktohen zonat e ekspansionit dhe kufiri i sistemit urban. Në përputhje me PPK është tentuar që ky kufi të mbahet sa më i vogël duke dëndësuar territorin urban ekzistues.

Vendbanimet e reja, nëse përbëjnë zona me përqendrim të konsiderueshëm ndërtimesh por me mungesë

infrastruktura dhe shërbimesh do të konsiderohen pjesë e sistemit urban dhe do të pajisen me infrastrukturë publike dhe sociale.

Vendbanimet e reja, të cilat janë me dendësi të ulët dhe në zona me mungesë infrastrukture dhe shërbimesh, do të konsiderohen pjesë e sistemit bujqësor dhe nuk do të mund të zhvillohen më tej. Në këto zona do të mundësohet vetëm rehabilitimi dhe përshtatja e banesave me nevojat e banorëve, si dhe do të stimulohet transformimi i ndërtimeve në struktura në shërbim të bujqësisë.

Ndërtimet e izoluara në sistem bujqësor, do të konsiderohen pjesë e këtij sistemi dhe do të ruhen në gjendjen ekzistuese duke pasur mundësi vetëm rehabilitimin dhe përshtatjen e tyre për nevoja banimi apo transformimi në struktura në shërbim të bujqësisë.

Të gjitha ndërtimet e tjera që ndodhen në territor bujqësor dhe që janë pozicionuar pranë infrastrukturës bujqësore, lumenjve dhe elementëve territorialë me rëndësi të veçantë do të konsiderohen pjesë e sistemit bujqësor dhe do të ruhen në gjendjen ekzistuese duke pasur mundësi vetëm rehabilitimin për nevoja banimi. Nëse këto struktura janë vendosur në zona përmbytjeje, apo pengojnë funksionimin dhe zhvillimin e infrastrukturës, PPV parashikon zhvendosjen e banorëve në zona të veçanta ku mund të përfitohet transferimi i të drejtës së zhvillimit apo në banesa sociale.

Pikërisht nëpërmjet veçimit të ndërtimeve të shpërhapura në sistemin bujqësor, mundësohet frenimi i ndërtimit të mëtejshëm në tokat bujqësore. Pa dyshim që këto ndërtime do të mund të funksionojnë, të rehabilitohen apo të përshtaten në shërbim të cilësisë së jetës së banorëve aktualë, por do të pengohet shtimi i këtyre strukturave në zona të pa pajisura me infrastrukturën e nevojshme. Gjithashtu, nëpërmjet njohjes së vendbanimeve të konsoliduara si pjesë e sistemit urban dhe dëndësimit të tyre mundësohet një model i qëndrueshëm dhe efikas zhvillimi, ku, infrastruktura publike dhe sociale është e përqendruar dhe mund të shërbejë një numër më të madh të popullsisë.

2.1.3 Sistemi Natyror (N)

Sistemi natyror (N) përbëhet nga peizazhet, hapësirat e paprekura të natyrës, korridoret ekologjike dhe hapësirat që kanë një kategori bazë të përdorimit "natyrë" dhe në përputhje me legjislacionin e posaçëm.

Objektivi kryesor: Zhvillimi i qëndrueshëm i sistemit natyror.

Politika: Rritje e zonave të mbrojtura natyrore, promovimi dhe aksesimi i tyre.

Objektivat specifike:

N 1. Mbrojtja dhe zgjerimi i biodiversitetit të territorit.

N 2. Zbutja dhe ulja e ndikimit të vendbanimeve ekzistuese urbane brenda dhe përreth zonave natyrore të mbrojtura.

N 3. Zvogëlimi progresiv dhe zhdukja e niveleve aktuale të ndotjes së lumenjve dhe vijës bregdetare, në harkun kohor të të dy dekadave për të cilat parashikohet plani vendor.

N 4. Zgjerimi dhe përmirësimi sistemeve aktuale operative dhe menaxhimi i ciklit të mbeturinave të ngurta urbane.

N 5. Fuqizimi i rrjeteve urbane teknike, në veçanti rrjetin e ujësjellësit dhe kanalizimeve.

N 6. Rivendosja në punë e rrjetit të kanaleve të vaditjes e kullimit të tokave bujqësore dhe hidrovoreve, gjë e cila do shërbejë edhe si një masë mbrojtëse nga përmbytjet.

N 7. Zbutja dhe ulja e ndikimit të zonave dhe objekteve industriale dhe të minierave ekzistuese brenda dhe përfaqëson zonave urbane.

N 8. Rritja e zonave pyjore në zonat kodrinore, malore dhe bregdetare.

N 9. Promovimi i turizmit natyror dhe të ekskursionit.

N 10. Ndërtimi dhe menaxhimi i rrjetit ekologjik territorial, si një lidhje strukturore midis zonave me vlerë dhe pasuri të madhe të biodiversitetit.

N 11. Promovimi dhe përgatitja e instrumenteve të planifikimit dhe menaxhimit të zonave me interes mjedisor (Planet e menaxhimit për shtet me interes të komunitar /rrjeti Emerald; planet e resurseve natyrore të zonave të mbrojtura).

Fig. 5 Sistemi natyror

Propozohen ndryshime të kufizuara në sistemin natyror. Sipërfaqet natyrore kanë shtrirje të gjerë në Bashkinë Krujë, pjesa më e madhe shtrihet në lindje, në pjesën malore, me dendësi banimi të ulët e sipërfaqe të mëdha pyjore.

Sistemi natyror është propozuar të shtohet me 2 Parqe të Mbrojtura Rajonale në Kodrat e Krastës dhe Kodrat e Ishmit si dhe me zgjerimin e Parkut Kombëtar të Qafë Shtamës dhe Peizazhin e Mbrojtur të Malit të Skënderbeut. Rregullorja e posaçme e këtyre zonave do të jetë subjekt i procesit ligjor që do vijojë për të mundësuar marrjen e statusit të plotë të Parkut Rajonal për këto dy territore.

2.1.4 Sistemi Ujor (U)

Sistemi ujor (U) është tërësia e burimeve nëntokësore dhe mbitokësore ujore, që përmban të gjithë trupat ujorë, përfshirë brigjet sipas përcaktimeve të legjisllacionit të posaçëm. Sistemi ujor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës "ujë".

Objekti kryesor: Mbrojtja e burimeve ujore

Politika: Reduktimi i burimeve të ndotjes në lumenj dhe akuiferë.

Objektivat specifike:

U.1 Ruajtja dhe mbrojtja e burimeve dhe rezervave natyrore hidrologjike.

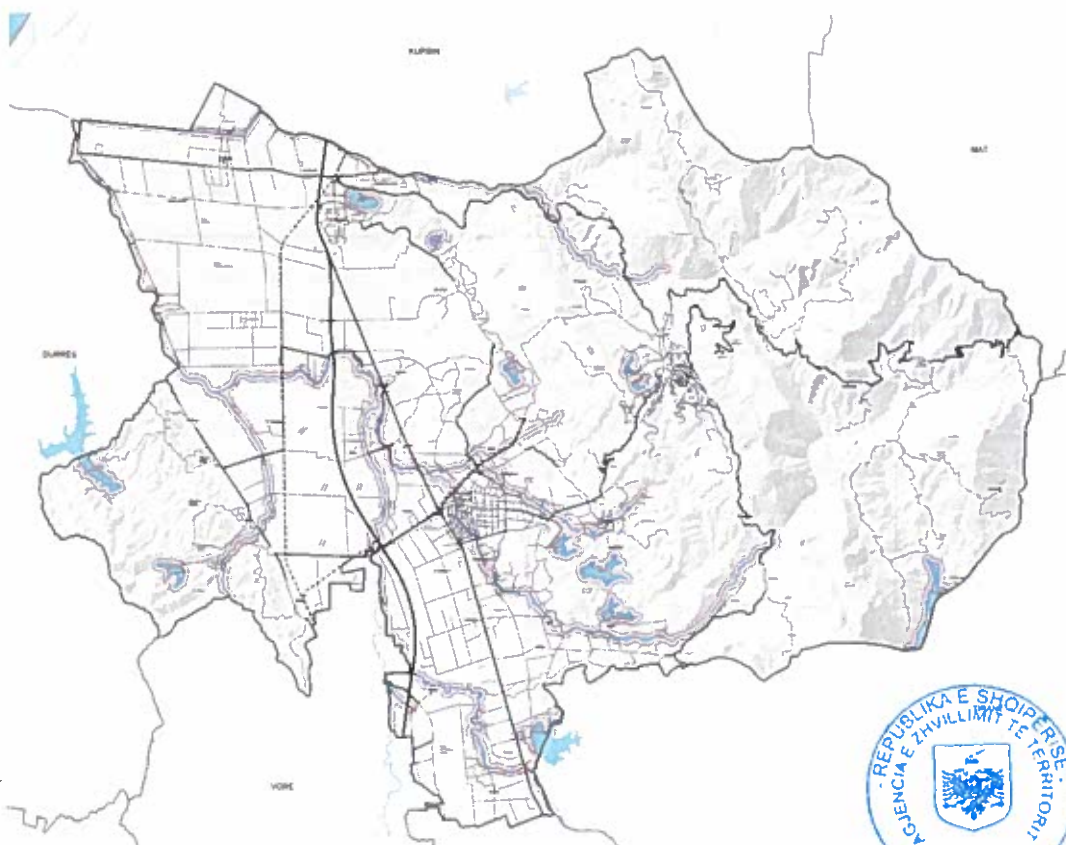
U. 2 Modernizimi i rrjetit të ujësjellësit dhe rrjeteve të shpërndarjes lokale.

U. 3 Rritja e hidrocentraleve.

U. 4 Forcimi i sistemit të menaxhimit dhe shpërndarjes së ujit publik, i parë si një nga të mirat/resurset e përgjithshme.

U.5 Rigjenerimi i organeve kryesore hidrikë, në të mirë të ekosistemeve lokale dhe zhvillimin e mundshëm të turizmit sportiv.

Fig. 6 Sistemi ujor

U.6 Krijimi i një Autoriteti Publik Menaxhimi të burimeve ujore, në njohjen e zonave homogjene territoriale, si një mjet kontrolli dhe menaxhimi të cilësisë.

Dy elementët më të rëndësishëm në kuadrin e Sistemi Ujor janë mbrojtja nga ndotjet dhe dëmtimi i brigjeve nga erozioni, apo dora e njeriut. Nga ana tjetër, mbrojtja e brigjeve lumore është e lidhur ngushtësisht me problemin e përmytjeve dhe dëmtimit të pasurisë e jetës së banorëve. Rezerva ujore është nën presion të rëndë nga aktivitetet e njeriut dhe duhet të ruhet në kuadrin e menaxhimi të integruar, racionalizimit të konsumit dhe kursimit të rezervës ekzistuese.

Element që është e vështirë të përcaktohet qartë në gjendjen ekzistuese është zona baferike e Sistemit Ujor, e cila është e qartë në përkufizim, por nuk reflektohet në realitet. Përcaktimi i saktë i këtij territori, tashme me njësi, sipërfaqe e rregullore të përcaktuar, është në parim ndryshimi i vetëm që i bëhet përcaktimit të kufijve të Sistemit Ujor.

Integrimi i luginave të lumenjve është menduar të realizohet duke i cilësuar ato si korridore të gjelbra që mundësojnë komunikimin e zonave të ndryshme; këto lugina lidhin territoret e vlerave natyrore, kulturore, liqenet, monumentet historike, vendbanimet me vlera arkitektonike, fshatrat historike, lagunat, plazhet, etj, duke filluar nga zonat malore në thellësi të territorit dhe duke zbritur deri në bregdet.

Pra luginat e lumenjve, do të shërbejnë si:

- Korridore të gjelbër, që do të kenë funksionin e zonave bllokuese për kufizimin e shtrirjes urbane dhe gjithashtu të krijojnë mundësinë për përdorime rekreative të hapësirave publike.
- “kanale natyrore” për lëvizjen e turistëve nga një zonë e mbrojtur, në tjetrën.
- Zona me prioritet për ecje, çiklizëm apo aktivitete të tjera sportive.

2.1.5 Sistemi i Infrastrukturës (IN)

Sistemi infrastrukturor (IN) përmban rrjetet kryesore të infrastrukturës, në nivel kombëtar, nivel qarku dhe vendor. Sistemi infrastrukturor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës “infrastrukturë”.

Objekti kryesor: Integrimi hapësinor, rritja e aksesueshmërisë së vendit dhe shpërndarje e balancuar të flukseve.

Politika: Krijimi dhe konsolidimi i një Sistemi të integruar multimodal mbarë kombëtar, rritje dhe konsolidim i pikave të aksesit dhe të lidhjes së territorit.

Objektivat specifike:

IN. 1 Të sigurohet efikasiteti i plotë dhe funksionaliteti i rrjetit infrastrukturor me karakter kombëtar (korridoret nacionale), me ndarjen e trafikut lokal, me ndërtimin e mbikalimeve dhe nënkalimeve të rrjeteve lokale, duke bërë progres kështu, në transformimin gradual në autostradë.

IN. 2 Rimëkëmbja dhe zhvillimi i rrjetit hekurudhor kombëtar, për lidhje ndërkombëtare si dhe për përdorim urban dhe lokal.

IN. 3 Rimëkëmbja dhe zhvillimi i stacioneve hekurudhore, si pikat aksesi dhe shërbimi të qendrave të banuara, dhe si pika të lidhjes me rrjetin e korridoreve të gjelbër, të cilët realizojnë ndërveprimin ndërmjet zonës bregdetare dhe asaj malore.

IN. 4 Zhvillimi dhe konsolidimi i rrjetit të parkimit në nivel territorial, urban dhe lokal.

IN. 5 Zhvillimi i një rrjeti të rrugëve me lëvizje të ngadaltë, lidhur me rizbulimin e vendeve dhe peizazheve me bukuri natyrore, kulturore e arkeologjike, etno-antropologjike, si dhe atyre me cilësi të pasura agro-ushqimore (rrugë të ullishtave, rrugë të vreshtave, rrugë të produkteve lokale).

IN. 6 Forcimi dhe zhvillimi i rrjeteve të telekomunikacionit, si në nivel rajonal (rrjetet satelitore) dhe në nivel urban (rrjetet wireless, me kablllo në qendrat kryesore).

IN. 7 Avancimi dhe zhvillimi i rrjeteve të transportit të energjisë, me një fokus të produktet që kanë ndikim (ndotës elektromagnetike) dhe shqyrtimin e zhvillimit të burimeve të ripërtëritshme të energjisë.

IN. 8 Zhvillimi i sistemeve të prodhimit të energjisë nga burime të rinovueshme në zonat urbane dhe në mbështetje të impianteve industriale ekzistuese dhe të aktiviteteve kryesore ekonomike.

IN. 9 Kontrolli dhe nxitja për kursimin e energjisë dhe për rikuperimin/ripërdorimin/riciklimin e mbetjeve të ngurta komunale.

IN. 10 Krijimi i një qendre logjistike strategjike, lidhur me afërsinë ndaj aeroportit ndërkombëtar dhe portit kryesor turistik e tregtar të vendit, portit të Durrësit.

Sistemi infrastrukturor si tërësi më vete është një koncept relativisht i ri në planifikim. Njëkohësisht është e vështirë të thuash saktë sa është vlera e sipërfaqes së këtij sistemi aktualisht, në mungese të zonave buferike reale dhe ruajtjes së distancave. Po kështu duhet theksuar, se pozicionet e sakta, format e ndërhyrjes dhe volumet reale të veprave teknike do të përcaktohen nga studime të veçanta.

Impianet e propozuara të trajtimit të ujërave të zeza dhe landfilli për depozitimin e mbetjeve do të sjellin përfitime të rëndësishme në përmirësimin e gjendjes mjedisore, kurse lidhjet e reja rrugore do të përmirësojnë ndërlidhjen e zonave të banuara. Kështu infrastruktura e re do të ndikojë pozitivisht për mbrojtjen e ambientit në zonat natyrore e rurale nga ndotja e degradimi.

Edhe segmentet e shuara rrugore nuk do të kthehen në burim zhvillimesh informale dhe impakti negativ mjedisor, por në koridore komunikimi, me ndjeshmëri mjedisore, që ndihmojnë në aplikimin e koncepteve

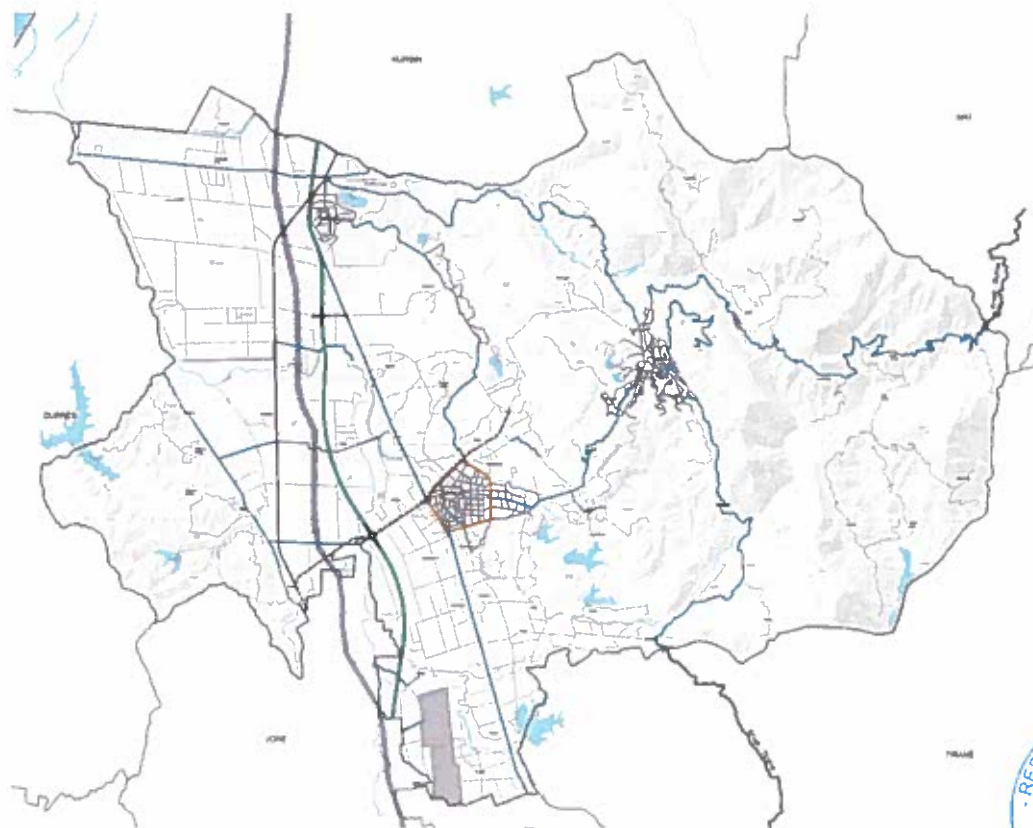

Fig. 7 Sistemi infrastrukturor

strategjike, nëpërmjet dhënies prioritet të zonave të caktuara dhe lidhjes së menduar të peizazheve të ndryshme në territorin e bashkisë.

Objektivat e tjera të PPV-së së Bashkisë në lidhje me pjesën e transportit në Sistemin infrastrukturor janë:

- Parashikimi i rrjetit të transportit që mundëson lidhjen e shpejtë të qendrave fqinje urbane me qytetet e bashkisë Krujë, si Tirana, Kamza, Laçi, Vora.
- Parashikimi i rrjetit të transportit që mundëson lidhjen e shpejtë të qendrave prioritare të bashkisë midis tyre, e sidomos me Fushë Krujë dhe Krujë, si qendra që ofrojnë shërbime publike të specializuara e të avancuara.
- Promovimi i transportit publik qytetas dhe ndërqytetës si transport alternativ nëpërmjet infrastrukturës së butë, rrugë për biçikleta dhe këmbësorë.
- Rinovimi i hekurudhave ekzistuese, duke vendosur sistemin elektrik për transportin hekurudhor.
- Klasifikimi i rrjetit rrugor ekzistues dhe të parashikuar të bashkisë në:

1. rrjet të kategorisë I
2. rrjet të kategorisë II
3. rrjet të kategorisë III

Përcaktimi i "Vijës së kuqe" ose vijës së ndërtimit të rrugës për çdo tip rrjeti dhe korridori të përfshirë në Sistem. Vija e kuqe është kufiri i lejuar për vendosjen e një ndërtimi në anët e trupit të rrugës që i referohet ose vija kufizuese e të gjithë brezave mbrojtës, si p.sh., brezat mbrojtës të përcaktuar nga Kodi Rrugor, të zonave të mbrojtura nga legjislacioni i mjedisit, kulturës, energjisë etj., si edhe breza mbrojtës të përcaktuar nga dokumentet e planifikimit.

2.2 ZONIMI SIPAS PERDORIMIT TE TOKES

2.2.1 Kategoritë Bazë të përdorimit të tokës

Në përputhje me VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", kategoritë bazë të përdorimit të tokës janë:

- Banim (A): përfshin zona dhe objekte ku kryhen funksione dhe aktivitete të banimit, edhe në rast se janë të klasifikuara nga legjislacioni për monumentet e kulturës ose të tilla që janë në funksion të banimit
- Industri dhe Ekonomi (IE): përfshihen të gjitha llojet e industrive sipas legjislacionit të posaçëm, nxjerrje dhe përpunim mineralesh e materialesh ndërtimi, parqe industriale dhe logjistike, inkubatorë biznesi dhe të përziera industriale dhe ekonomike për sa kohë që qëllimi kryesor i funksionit të tyre nuk janë shërbimet dhe aktivitete ekonomike bujqësore
- Bujqësi (B): territor dhe struktura për qëllim bujqësor sipas legjislacionit të posaçëm, përfshirë aktivitetet ndihmëse dhe në funksion të drejtpërdrejtë të bujqësisë, përveç banesave dhe rrugëve
- Shërbime (S): territore dhe struktura për shërbime tregtare, zyra dhe qendra biznesi
- Përdorim i veçantë (V): varrezat dhe çdo territor apo strukturë që nuk përfshihet në kategoritë e tjera bazë
- Ujëra (U): të gjithë trupat ujorë, përfshirë brigjet, sipas përcaktimeve të legjislacionit për ujërat
- Toka natyrore (N): sipas përcaktimeve të ligjeve për mjedisin, biodiversitetin, zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyrës, pyjet, kullotat dhe tokat e pafrytshme
- Trashëgimi dhe monumente kulture dhe historike (M): sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm, përveç atyre që banohen
- Zona ushtarake (ZU): territore dhe objekte të klasifikuara si të tilla në territor apo në legjislacionin e posaçëm
- Institucione (IS): administrata dhe struktura shtetërore, pavarësisht nivelit, të sistemit gjyqësor, bankat, mediat, institucione të mbrojtjes civile dhe kombëtare veç atyre që përfshihen në kategoritë e

tjera, të shërbimeve të ndihmës dhe kujdesit social, të shoqërisë civile, sistemi i burgjeve dhe institucione fetare

- Aktivitete sociale dhe rekreative (AR): aktivitete sociale, kulturore dhe rekreative, përfshirë ato sportive, sipas legjislacionit të posaçëm
- Arsım (AS): sipas legjislacionit të posaçëm
- Shëndetësi (SH): sipas legjislacionit të posaçëm
- Infrastruktura (IN): të gjitha pjesët e infrastrukturave për transportin, mbetjet e ngurta dhe të lëngshme, furnizimin me ujë, naftën dhe gazin, biokarburantet, komunikimin elektronik, furnizimin me energji elektrike, mbrojtjen e tokës nga erozioni dhe rrëshqitja dhe mbrojtjen kundër zjarrit, sipas legjislacionit të posaçëm

2.2.2 Nënkatëgoritë e përdorimit të tokës

Në vijim të kategorizimit të përdorimit të tokës, janë përdorur nënkategoritë në vijim për të përcaktuar llojin dhe karakterin e zhvillimit.

Për kategorinë e përdorimit "Banim"

Me qëllim ndihmesën në përcaktimin korrekt të kushteve të zhvillimit, kategoria e përdorimit banim, sipas rasti, mund të ndahet në nënkategoritë vijuese

- A.1** Territore me banim ekzistues
- A.2** Zgjerim banimi, pjesërisht e zënë me ndërtime ekzistuese
- A.3** Banim me densitet të ulët, banesa të veçuara
- A.4** Banim me densitet të mesëm, banesa të veçuara dhe të bashkëngjitura
- A.5** Banim me densitet të lartë, banesa shumëfamiljare

Për kategorinë e përdorimit "Aktivitete sociale dhe Rekreative"

Kategoria e përdorimit "aktivitete sociale dhe rekreative", sipas rasti, mund të ndahet në nënkategoritë vijuese:

- AR.1** Hapësira publike të hapura ose gjysmë të hapura, artificiale ose natyrore, sheshe publike jo për qëllime trafiku, elementë ujorë dhe hapësirat mbështetëse
- AR.2** Ndërtime dhe territore të përshtatura për aktivitete sportive dhe argëtimi
- AR.3** Parqe urbane dhe natyrore, qendrore dhe periferike, botanike ose zoologjike
- AR.4** Të tjera

Për kategorinë e përdorimit "ArSim"

Kategoria e përdorimit "arsim", sipas rasti, mund të ndahet në nënkategoritë vijuese:

- AS.1** Çerdhe dhe kopshte;
- AS.2** Shkolla fillore dhe 9-vjeçare;
- AS.3** Shkolla të mesme - të përgjithshme dhe profesionale;
- AS.4** Konvikte dhe ndërtime të tjera në ndihmë të arsimit;
- AS.5** Universitete

Për kategorinë e përdorimit "Bujqësi"

Përdorimi i tokës dhe i ndërtimeve në të për bujqësi mund të përfshijë zhvillime ekzistuese në momentin e hartimit të PPV-së, me intensitet shumë të ulët për qëllime banimi, për sa kohë që banimi është funksion mbështetës i kategorisë së përdorimit bujqësi, që u përket njësive përkatëse. Infrastruktura e kullimit dhe vaditjes së tokave. Toka të kultivuara, të pakultivuara apo të lëna djerrë. Ndërtime dhe territore të dedikuara për aktivitete mbështetëse për bujqësinë, blegtorinë, strehim kafshësh, etj.

Nënkategoritë e përdorimit "Bujqësi" janë:

- B.1** Zona bujqësore të kultivuara;
- B.2** Zona bujqësore të lëna djerrë, pavarësisht nga boniteti i tokës;
- B.3** Zona bujqësore që pavarësisht nga boniteti i tokës dhe statusi i kultivimit dhe/ose kultura përkatëse, janë zona nën përmblyje;
- B.4** Ndërtime dhe territore të dedikuara për aktivitete mbështetëse për bujqësinë edhe blegtorinë, si ndërtime të përkohshme dhe të përhershme dhe/ose të lehta magazinimi, përpunim produktesh bujqësore, strehim për kafshët dhe të tjera të kësaj natyre, të lejuara dhe në përputhje me legjislacionin e posaçëm në fuqi;
- B.5** Infrastruktura e kullimit dhe vaditjes së tokave bujqësore, përfshirë rezervuarët artificiale dhe rezervuarët e produkteve të akuakulturës;
- B.6** Zona bujqësore me zhvillime ekzistuese banimi, me intensitet shumë të ulët;

Rregullohet sipas dispozitave të legjislacionit të posaçëm në fuqi për tokën bujqësore, për turizmin, për kullotat dhe livadhet, për menaxhimin e rezervave ujore dhe për mjedisin

Për kategorinë e përdorimit "Industri dhe Ekonomi"

Të gjitha tipat e aktiviteteve ekonomike, ekspozita, tregje, magazina, industri e lehtë ushqimore, industri përpunuese ose montimi, fabrika, etj. Nënkategoritë e këtij përdorimi janë:

- IE.1** Parqe industriale, ndërtime dhe territore posaçërisht për industrinë e lehtë, përpunuese ushqimore dhe parqe logjistike;
- IE.2** Zona të përziera industriale dhe tregtare ;
- IE.3** Zona për nxjerrje dhe përpunim materialeve ndërtimi;
- IE.4** Parqe industriale, ndërtime dhe territore posaçërisht për industrinë e rëndë, përpunuese e kimike dhe depozitim karburantesh.

IE.5 Zona për nxjerrje dhe përpunim minerale

Një numër i madh biznesesh dhe aktiviteteve me natyrë ekonomike-industriale shtrihen përgjatë infrastrukturës rrugore ekzistuese. Moscenimi i standardeve të infrastrukturës (kryesisht hyrje-daljet) është kusht i kësaj rregulloreje dhe do të trajtohet me kujdes në Kreun "Regulla për Infrastruktura".

Për kategorinë e përdorimit "Infrastruktura"

Kategoria e përdorimit "Infrastruktura", sipas rastiit, mund të ndahet në nënkategoritë vijuese.

- IN.1** Infrastruktura rrugore dhe hekurudhore;
- IN.2** Stacione të transportit rrugor dhe hekurudhor;
- IN.3** Ujësjellës-kanalizime. Ndërtime ndihmëse dhe stacionet e tyre të posaçme;
- IN.4** Linjat e furnizimit me energji elektrike dhe stacione elektrike;
- IN.5** Vend-depozitime të mbetjeve të ngurta dhe të lëngëta;
- IN.6** Linja të tjera infrastrukturore, sipas legjislacionit të posaçëm.

Për kategorinë e përdorimit "Natyrë"

Natyra është gjerësisht e pranishme në territorin e Bashkisë. Nga pikëvështrimi peizazhistik sistemi natyror ndihmon në krijimin e sekuencave më të pasura dhe të larmishme të peizazhit gjatë rrugëtimit nëpër territoret pranëbregdetare dhe kodrinore-malore të bashkisë. Agrikultura duhet parë gjithnjë e më tepër si një ndërhurje e sistemit bujqësor dhe natyror.

Nënkategoritë e përdorimit Natyrë janë:

- N.1** Pyjet dhe burimet pyjore, ekonomia dhe infrastruktura pyjore, fidanishtet pyjore sipas përcaktimit të legjislacionit të posaçëm për pyjet dhe shërbimin pyjor.
- N.2** Kullotat dhe livadhet, sipas përcaktimit të legjislacionit të posaçëm në fuqi
- N.3** Zonat natyrore të mbrojtura dhe monumentet e natyrës sipas përcaktimit të legjislacionit të posaçëm në fuqi;
- N.4** Tokat e pafrytshme, sipas përcaktimit të legjislacionit të posaçëm në fuqi;

Rregullohet sipas dispozitave të legjislacionit të posaçëm në fuqi për pyjet dhe shërbimin pyjor, për turizmin, për kullotat dhe livadhet, për menaxhimin e rezervave ujore dhe për mjedisin

Për kategorinë e përdorimit "Shërbim"

Përdorimi i tokës dhe i ndërtimeve në të për shërbime, përfshin ato zhvillime të lejuara që bëhen për ofrimin e shërbimeve, infrastrukturave mbështetëse përkatëse, kryesisht për qëllime banimi, por duke përfshirë edhe ndërtimet për qëllime turistike. Nënkatëgoritë e Shërbimeve janë:

- S.1** Ndërtime dhe territore të përshtatura për zyra, qendër biznesi dhe shërbime tregtare dhe të tjera në shërbim të banimit
- S.2** Ndërtime të përshtatura për zyra, qendër biznesi dhe shërbime tregtare pjesë përbërëse e ndërtimeve që qëllim banimi
- S.3** Hoteleri-turizëm. Të gjitha ndërtimet që janë në shërbim të turizmit;

Për kategorinë e përdorimit "Shëndetësi" sipas legjislacionit të posaçëm;

- Sh.1** Ndërtime dhe territore spitalore;

- Sh.2** Ndërtime dhe territore për qendra shëndetësore, poliklinika, Ambulanca-këshillimore etj.
- Sh.3** Ndërtime ndihmëse të infrastrukturës shëndetësore dhe territoret përkatëse

Kategoria e përdorimit "Veçantë"

Nënkatëgoritë e përdorimit të "veçantë" janë:

- V.1** Ndërtime, instalime dhe territore të përshtatura për infrastrukturë publike, të caktuara për prodhim, mbrojtje, etj, si: Hidrocentrale, Termocentrale, Nënstacione elektrike, etj.;
- V.2** Territore për varreza;
- V.3** Çdo territor apo ndërtim që nuk përfshihet në katëgoritë e tjera bazë

2.3 NDARJA E TERRITORIT NE NJESI ZHVILLIMI

2.3.1 Ndarja e territorit në Zona

Zonat përmbledhin disa njësi strukturore, pavarësisht cilësive të ndryshme që mund të kenë në përdorim, kritere zhvillimi, etj.

Për përcaktimin e zonave edhe të njërive në Bashkinë Krujë, merren parasysh këto kritere:

- Kufijtë e sistemeve sipas skemës së propozuar
- Përdorimet e tokës dhe aktivitetet e ndryshme
- Kufijtë e njësive administrative
- Plani strategjik me objektivat për mbrojtjen, rritjen dhe menaxhimin e qëndrueshëm të zonave natyrore dhe rurale, burimeve ujore dhe mjedisit banesor
- Kriteret e përcaktuara në legjislacionin (VKM 671/2015) "Për miratimin e rregulloreve të planifikimit të territorit".

Konkretisht, në përputhje me Nenin 74 të VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", zonimi është procesi i përcaktimit të kategorive të përdorimit të tokës, ekzistuese dhe të propozuara, me objektiv ndarjen e përshtatshme të territorit të Bashkisë. Zonimi sipas të njëjtit ligj (VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores për planifikimin e territorit") merr parasysh kriteret e mëposhme:

- Harmonizimi i përdorimit të tokës brenda një zone apo midis zonave fqinje.
- Mirëmbajtja dhe përmirësimi i karakterit të një rajoni / zone dhe harmonizimi i interesit publik dhe privat në zhvillimin e saj.
- Përmirësimi i mobilitetit, rregullimi i trafikut dhe sigurimi i një qasje të barabartë për të gjithë.
- Zhvillimi i qëndrueshëm i gjithë territorit.
- 14 kategoritë themelore të përdorimit të tokës, me përmbajtjen dhe kodet e tyre përkatëse janë përcaktuar në nenin 77 të të njëjtit vendim (VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit").

Detajimi i strategjisë territoriale, e cila përcakton përmbajtjet thelbësore të PPV-së, konsiston në:

- zonimin e përdorimeve urbanistike;
- programin e mbrojtjes mjedisore;
- planin e pajisjes me shërbime dhe infrastruktura publike;
- programin e veprimeve për implementimin e planit.

Në lidhje me zonimin urban, PPV-ja duhet:

- të ndajë territorin në njësi zhvillimi mbi bazën e strategjisë së përcaktuar territoriale;
- të përcaktojë skemën e infrastrukturave dhe të pajisjes me shërbime publike ekzistuese dhe të propozuara;
- të përkthejë vendimet zonuese në programe veprimi për arritjen e objektivave të parashikuara;
- të përcaktojë parametrat e ndërrueshmërisë, programet e ndërtimeve sociale dhe instrumentet e parashikuara të zhvillimit.

Territori i bashkisë është ndarë në zona, secila prej të cilave mund të përfshijë në vetvete disa Njësi Strukturore, që i përkasin sistemeve të njëjta apo të ndryshme territoriale dhe kanë vazhdimësi hapësinore.

Zonat, për qëllimin e kësaj PPV-je, shërbejnë kryesisht për ndarjen e sistemit urban dhe janë krijuar nga procesi i zonimit. Në funksionimin dhe përdorimin e tokës, ekzistues a të planifikuar, zonimi formon sipërfaqe të vetme të kufizuar ose një bashkësi sipërfaqesh të kufizuara e të shpërndara në territor.

Sipas vizionit strategjik, territori i Krujës është i përbërë nga peizazhe, të cilave iu korrespondojnë regjime të ndryshme të planifikimit (lloj në mbrojtje, mbrojtje e pasurive natyrore dhe historiko-kulturore, mundësi zgjerimi dhe zhvillimi të qëndrueshëm), si dhe strategji të ndryshme të ndërhyrjeve dhe të rregullatorëve të statuseve:

- Resurset malore, të cilat sot janë tokë e braktisur dhe me paqëndrueshmëri hidrogeologjike, janë mundësia e të ardhmes për ofertë turistike dhe ofrojnë një habitat me cilësi të lartë të jetës
- Gjerdani urban, i përbërë nga qytete dhe fshatra
- Qyteti i Krujës, u cili duhet të konsiderohet veçanërisht, për shkak të karakterit të saj të rëndësishëm historik, të vendndodhjes gjeografike dhe të peizazhit që e karakterizon
- Resurset ekologjike dhe kulturore historike
- Korridori kombëtar gjatësor i flukseve dhe i prodhimit, rreth të cilit, i ristrukturuar si autostradë rajonale, riorganizohen vendet e prodhimit në grupe zonash industriale që plotësojnë kërkesat ekologjike, si dhe qendrat e reja territoriale dhe urbane (qendra intermodale e Fushë-Krujës). Ky riorganizim rreth këtij korridori vjen edhe prej rimëkëmbjes dhe ristrukturimit të korridorit hekurudhor, si vlerë kombëtare dhe lokale

- Niveli i rikuperimit të tokave bujqësore, që nënkupton resurset agro-ushqimore, ku lloji që mbrohet është toka dhe aftësia e saj për të prodhuar ushqim cilësor dhe burime ushqimore të përsosura
- Kodrat e Krastës, të cilat gradualisht janë degraduar nga aktiviteti i nxjerrjes së mineraleve, duhet të kthehen të jenë vend prodhimi i burimeve ushqimore të cilësisë së lartë; duhet të rikthehen të jenë zona e hyrjes në parkun historiko-arkelogjik të Krujës, "park" ky që lidhet me historinë dhe figurën e Skënderbeut, hero kombëtar

Në përputhje me këtë lexim, territori përcaktohet nga katër fasha peizazhiste që përbëjnë edhe karakterin bazë të territorit:

- Peizazhi bujqësor
- Korridori infrastrukturor dhe prodhues
- Fasha urbane rrëzë vargmaleve
- Peizazhi malor

Në këto 4 peizazhe, sipas karakteristikave të sistemit urban, përcaktohen zonat e PPV. Në raport me peizazhet këto zona grupohen dhe përshkruhen në vijim për karakterin dhe veçoritë që paraqesin.

- **Peizazhi Bujqësor**, i cili përfshin Sistemin Urban, (fshatrat e Bubqit dhe Thumanës), Sistemin Bujqësor, Natyror, Ujor dhe të Infrastrukturës që shtrihet në perëndim të territorit të bashkisë, në zonën prodhuese me karakter bujqësor. Ky peizazh është burim i rëndësishëm ekonomik për bashkinë dhe karakterizohet nga toka pjellore dhe akses mjaft i mirë në infrastrukturë. Orientimi i zhvillimit të zonave është drejt agro dhe ekoturizmit, zhvillimit të ekonomisë bujqësore dhe ruajtje të burimeve natyrore.
- **Korridori infrastrukturor dhe prodhues**, përfshin njësi strukturore nga Sistemi Urban, Sistemi Infrastrukturor dhe Bujqësor. Bëhet fjalë për hapësirën që përfshihet nga zgjerimi i Rrugës Kamëz - Thumanë, rrugët dytësore dhe hapësirën ekonomike mes këtyre

dy akseve. Zonat ekonomike të propozuara shtrihen përgjatë gjithë segmentit, duke ruajtur karakterin që kjo rrugë ka tashmë dhe duke promovuar zhvillimin ekonomik. Kjo vendimarrje justifikohet edhe me propozimin e aksit të ri rrugor Tiranë Thumanë i cili do të jetë një rrugë me shpejtësi të lartë që do të shmangë përdorimin transit të kësaj hapësire ekonomike. Zonat e propozuara përcaktohen si zona për aktivitete industriale, me ndotje të ulët, aktivitete të prodhimit, industrisë së lehtë, shitjes dhe shërbimeve.

- **Fasha urbane rrëzë vargmaleve**, e cila përbëhet nga territoret e zhvilluara përgjatë rrugës së vjetër kombëtare Tiranë - Lezhë dhe që kalon mes përmes territorit të bashkisë duke e ndarë atë në fashën bujqësore në perëndim dhe në atë malore në lindje. Kjo fashë është tendenca historike e zhvillimit të zonës urbane rrëzë vargmaleve, aty ku territori është i mbrojtur nga rreziqet dhe zona bujqësore është përbri dhe lehtësisht e aksesueshme. Pikërisht fasha urbane rrëzë vargmaleve është ajo fashë e cila së bashku me korridorin infrastrukturor dhe prodhues do të përbëjë bërthamën e zhvillimit urban dhe ekonomik të territorit duke vijuar tendencën historike të zhvillimit dhe duke pajisur territorin me akses në infrastrukturë, shërbime dhe zona të zhvillimit ekonomik. Kjo fashë rivlerëson rolin e qendrave urbane Nikël, Fushë Krujë, Borizanë dhe Thumanë si qendrat kryesore të zhvillimit ekonomik dhe urban të territorit.
- **Peizazhi Malor**, që përfshin Krujën dhe fshatrat në lindje të saj, territore malore e toka të mbjella, sipërfaqe natyrore, kullota, tokë pa fryt, etj. Ky territor shtrihet në lindje të bashkisë, në njësitë territoriale Krujë dhe Cudhi. Relievi i zonave është kryesisht malor me shumë përrenj dhe disa rezervuarë. Përfshin toka natyrore (sistem natyror) dhe bujqësore (sistemi bujqësor) të cilat nuk janë të kultivuara në mënyre intensive. Sistemi urban në këtu është me dendësi të ulët, i rrallë, i shpërndarë në territor dhe me tendencën për t'u zvogëluar. Janë këto karakteristika të përbashkëta dhe specifike të

territorit, që na shtynë ta marrim si një peizazh të unifikuar, në vazhdim edhe të analizës morfologjike që është bërë në Strategjinë e Zhvillimit. Objektivat janë menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore komplekse dhe mbrojtja e peizazhit karakteristik me fshatrat historikë dhe territorin bujqësor tipik malor. Fokusi do të jetë në zhvillimin e turizmit historik, ekoturizmit si dhe aktiviteteve të lidhura me natyrën e pasur dhe produktet bio. Qendra e zhvillimit të këtij territori mbetet qyteti i Krujës i cili është tërheqësi kryesor i turizmit dhe ekonomisë në bashki.

2.3.2 Ndarja e territorit në Njësi Strukturore

Ndarja e territorit në njësi strukturore është kryer në bazë të përcaktimeve ligjore si "ndarja më e vogël e territorit për qëllime zhvillimi, e cila përcaktohet gjatë procesit të planifikimit" (VKM 671, 29.07.2016 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit").

Ndarja e njësive ka marrë në konsideratë përputhshmërinë midis përdorimeve të ndryshme dhe shmagjen e përdorimeve me ndikime kontradiktore mes tyre në të njëjtën njësi, veç rasteve kur parashikohen kushte shtesë për realizimin e një zhvillimi. Gjithashtu faktori kompaktësisë dhe njëtrajtshmërisë përsa i përket tipologjisë hapësinore është një tjetër kriter i përdorur për ndarjen e tyre. Për ndarjen e njësive janë respektuar kriteret për treguesit dhe kushte të njëtrajtshme të zhvillimit, ndërsa për kufijtë e tyre janë përdorur elementë si rrjeti rrugor, linja hekurudhore, breza mbrojtës dhe sanitare, brigje ujore, përrenj, lumenj, kufij administrative, apo elemente të tjera lineare dhe të dukshme në territor në mënyrë që këta kufij të jenë lehtësisht të dallueshëm. Janë përdorur dhe disa elemente të tjera si marrëdhënia me zonat historike, natyrore, bujqësore e ujore, cilësia e strukturës ekzistuese si konsolidimi apo shpërhapja, raporti me parimet strategjike, struktura fiziko gjeografike, etj. Në këtë kontekst, edhe parashikimet për të ardhmen janë të zbatueshme më thjeshtë dhe në mënyrë më të qartë për gjithë përdoruesit e planit,

duke garantuar forma të ngjashme zhvillimi për njësi me cilësi të ngjashme dhe duke siguruar një zhvillim të harmonizuar të gjithë territorit.

Në ndarjen e njësive kanë ndikuar fort edhe përcaktimet të bëra gjatë strategjisë, me anë të konceptit të korridoreve, morfologjisë urbane, strukturës gjeografike dhe ndërthurjes mes tyre, si element analitik për kuptimin dhe zërbërthimin e territorit të bashkisë.

Njësitë strukturore pjesë e sistemit urban janë me sipërfaqe shumë më të vogël se njësitë e sistemeve të tjera. Prej njohjes së mirë të territorit dhe problemeve konkrete që lidhen me të, sidomos në Krujë e Fushë Krujë, sipërfaqja e njësive strukturore është reduktuar në maksimumin e mundshëm, për të lehtësuar procesin e hartimit të PDV-ve në të ardhmen dhe në përgjithësi menaxhimin e zhvillimit në ato zona që priten të kenë më shumë presion dhe interes nga investitorët.

Në çdo njësi përcaktohen një ose më shumë kategori përdorimesh të tokës sipas nënkategorive / aktiviteteve / funksioneve përkatëse. Në lidhje me përdorimet e tokës, është bërë një përpjekje për përshtatjen e Objektivave strategjike, me gjetjet nga gjendja ekzistuese dhe përcaktimet që vijë nga VKM 671-2015 për kategoritë e përdorimit të tokës.

Përtej kategorive kryesore, për secilën njësi janë parashikuar dhe përdorimet e tjera të lejuara si dhe ato të ndaluara për të shmangur ndikimet negative. Vlen të përmendet se për ndërhyrje për qëllime të infrastrukturës së rëndësishme kombëtare dhe/ose në interes publik parashikimet në planin e përgjithshëm vendor mund të rishihen rast pas rasti për aq kohë sa respektojnë ligjet dhe dokumentet e planifikimit të niveleve më të larta.

2.3.3 Kodifikimi i Njësive

Përsa i përket kodifikimit të njësive strukturore është përdorur metoda e mëposhtme në mënyrë që të lejohet një kërkim sa më lehtë për qytetarët dhe përdoruesit e tjerë të planit në lidhje me njësitë strukturore në GIS.

Kodifikimi i njësive është kryer duke mbajtur parasysh kriteret vijuese:

- Kod i vetëm, për të qenë më i lehtë dhe i pangatërrueshëm në platformën e integruar GIS për gjithë Shqipërinë;
- Njësia administrative (ish komunën). Njësia administrative nuk përbën kriter planifikues të drejtpërdrejtë pasi territori i bashkisë është një i vetëm, por faktori traditë nga njëra anë (përdoruesit e kanë më të lehtë identifikimin e zonës) dhe nga ana tjetër faktori “kufizim i numrit të njësive” kemi vendosur përdorimin e kësaj kufize;
- Sistemin, si pjesë dalluese e territorit brenda bashkisë;
- Njësia si ndarjen më të vogël të territorit.

Bazuar në kriteret e mësipërme:

Kufiza e parë e kodifikimit i korrespondon dy germave të para të emrit të bashkisë (KR-Krujë). Nëse në platformën tërësore të territorit të Shqipërisë, bashkia do të kodifikohet me numrin përkatës (nga 01 në 61), ndryshimi është i lehtë për tu realizuar. Gjithsesi ky kod do të jetë i fshehur dhe shërben vetëm për platformën GIS;

Kufiza e dytë i korrespondon dy germave të para të emrit (ose numrit përkatës) të njësive administrative (KR – Njësia Krujë, FK – Njësia Fushë Krujë, BU – Njësia Bubq, TH – Njësia Thumanë, NI – Njësia Nikël, CU – Njësia Cudhi);

Kufiza e tretë i korrespondon kodit të sistemit (UB, B, IN, N, U)

Kufiza e katërt i korrespondon numrit të njësive (001) Shembull

Konkretisht, nëse flasim për njësia 15, që ndodhet në sistemin urban dhe i përket njësive administrative Fushe Krujë, kodi përkatës është (KR)-FK-UB-015. Nëse flasim për njësia 7, që ndodhet në sistemin bujqësor dhe i përket njësive administrative Krujë, kodi përkatës është (KR)-KR-B-007.

2.4 RRJETI I INFRASTRUKTURAVE

Duke shqyrtuar infrastrukturën sociale në Bashkinë Krujë, propozohet fuqizim i vendbanimeve tradicionale, të konsoliduara dhe me strukturë shërbimesh ekzistuese. Këto janë kryesisht dy qytetet e Bashkisë, Krujë dhe Fushë Krujë, si qendra me peshë në lidhje me vendbanimet e tjera që kanë një endje urbane të dallueshme. Po një rol të ngjashëm do të luajnë edhe fshatrat Thumanë, Borizanë e Nikël. Thumana është transformuar aktualisht në një qytetë që është zhvilluar dukshëm për shkak të aksesit mjaft të mirë në infrastrukturën kombëtare, si dhe zhvillimit të fabrikës së çimentos. Dy fshatrat e tjerë, janë qendra të rëndësishme të fashës urbane rrëzë vargmaleve dhe përfaqësojnë tendencat historike të zhvillimit urban dhe ekonomik përgjatë aksit të vjetër Tiranë – Lezhë.

Kuptohet më i rëndësishmi mbetet qyteti i Krujës, si qendër urbane dhe historike me rëndësi kombëtare ku dhe janë vendosur zyrat e bashkisë dhe shërbimet kryesore. Gjithësesi edhe Fushë Kruja është një qendër mjaft e rëndësishme si për nga numri i popullsisë, ashtu edhe për nga aktiviteti ekonomik. Të dyja këto qendra janë strukturat e vetme më një planifikim urban real dhe të perceptueshëm, dhe me potencialin më të madh në burimet njerëzore, me jetë sociale e kulturore.

Ka qenë pjesë e rëndësishme e Strategjisë, evidentimi i Projekteve Bazë, si projekte në fushën e infrastrukturës, të domosdoshme për stabilizimin e një niveli minimal jetese dhe zhvillimi të qëndrueshëm, si bazë për ecurinë e mëtejshme të territorit.

Këto projekte përfshijnë ndër më të rëndësishmet:

1. **Përmirësimi i rrjeteve teknike** nënkupton ndërhyrjet e nevojshme për krijimin ose përmirësimin e infrastrukturave bazë që mbulojnë zonat urbane dhe krijojnë kushtet bazë të jetesës për komunitetet lokale që jetojnë në këto zona. Këtu përfshihen:

Infrastruktura rrugore

Nga lista e gjatë e inventarit të rrugëve lokale të bashkisë Krujë të cilat në shumicën e rasteve kanë nevojë për mirësim, si projekte bazë janë konsideruar akset që lidhin qendrat e njësive administrative me akset kombëtare.

Infrastruktura e ujësjellës – kanalizime

Rrjeti i ujësjellësit dhe kanalizimeve në një pjesë të mirë të territorit mungon ose paraqitet i amortizuar. Ky rrjet duhet të jetë në qendër të investimeve bazë të bashkisë në vitet e ardhshme, sidomos në zonat me popullsi të lartë dhe në qendrat me hierarki urbane primare. Nëpërmjet investimit në rrjetin e kanalizimeve do të mund të realizohej dhe mbrojtja e akuifereve dhe burime nëntokësore.

Infrastruktura e energjisë elektrike

Edhe përsa i përket kësaj infrastrukture ndërhyrjet janë të nevojshme pothuajse në gjithë territorin e bashkisë. Në shumicën e fshatrave konstatohet një tension i ulët, nën mesataren, dhe defektet janë të shpeshta. Janë të nevojshme investime në mirëmbajtjen/zëvendësimin e rrjetit të tensionit të ulët dhe të mesëm me qëllim arritjen e një standardi të qëndrueshëm furnizimi me energji elektrike.

Kanalet vaditëse dhe kullues

Mirëmbajtja e rrjetit vaditës dhe kullues është kusht bazë për zhvillimin e bujqësisë dhe ekonomisë rurale. Territori i Krujës është i pasur me toka bujqësore, sidomos në territorin perëndimor të bashkisë. Kjo tokë, e favorizuar nga pjelloria e lartë dhe kushtet klimatike përbën një prej motorëve kryesorë të zhvillimit ekonomik. Pas viteve '90, mungesa e mirëmbajtjes dhe në disa raste dëmtimi i rrjetit të kanaleve ka sjellë një rënie të ndjeshme të kapaciteteve prodhuese.

2. Mbrojtja e akuifereve.

Akuiferi i Fushë-Krujës është një nga asetet më me vlerë të territorit të bashkisë. Zhvillimi informal i 20-25 viteve të fundit, mungesa e rrjeteve të ujësjellës kanalizimeve që ka sjellë përdorimin në masë të puseve si mjet furnizimi me ujë dhe gropave septike për largimin e

ujërave të zeza, vë në rrezik cilësinë e këtij pellgu ujëmbajtës nëntokësor. Dy janë aspektet kryesore që duhen monitoruar dhe me kalimin e kohës përmes investimeve adekuate duhen zgjidhur:

- **Shfrytëzimi i pakontrolluar i Akuiferit** nga pusët e ujit. Kujtojmë këtu që pothuaj gjithë zonat dhe ndërtimet informale të viteve të fundit furnizohen me ujë përmes shpimeve të bëra nga vetë banorët. Cilësia e dobët e kësaj infrastrukture edhe në zonat tradicionalisht të banuara ka bërë që edhe në këto zona shumica e banorëve të bëjnë shpime spontane duke rezultuar kështu në një shfrytëzim të pakontrolluar të këtij akuiferi. Sa më sipër është propozuar që fillimisht të hartohet një kadastrë (regjistër) i gjithë puseve në territorin e bashkisë dhe pastaj duke pasur një pasqyrë të qartë të gjendjes ekzistuese të shfrytëzimit të zbatohet një plan veprimi adekuat.
- **Ndotja e Akuiferit.** Mungesa e infrastrukturës së kanalizimeve të ujërave të zeza ka bërë që përdorimi i gropave septike të jenë i vetmi mjet për largimin e tyre. Si rrjedhim zhvillimet kryesisht me karakter informal të viteve të fundit mbartin një rrezik serioz në ndotjet e Akuiferit të Fushë - Krujës. Pajisja e zonave urbane, sipas prioriteteve dhe përqendrimit të popullsisë, me rrjetin e nevojshëm të kanalizimeve të ujërave të zeza do shmang gradualisht këtë problem mjaft serioz.

Sa më sipër mbrojtja e Akuiferit të Fushë - Krujës zgjidh një problem madhor me impakt direkt në përmirësimin e jetës së banorëve, rrit potencialet turistike dhe siguron një zhvillim të qëndrueshëm duke respektuar ekuilibrat mjedisor.

3. Pastrimi i lumenjve – mirëmbajtja e sistemit ujar sipërfaqësor

Territori i bashkisë Krujë ka një rrjet të ujërash sipërfaqësorë që janë një aset mjaft me vlerë për zhvillimin e bujqësisë, turizmit dhe cilësisë së jetës së komunitetit të banorëve që jetojnë në këtë zonë. Këtu përfshihen lumi Ishëm dhe degët e tij, rezervuarët dhe liqenet artificial dhe gjithë rrjetin e kanaleve vaditës.

Sa më sipër projektet e nevojshme për këtë rrjet ujq sipërfaqësor janë:

- Projekt për kontrollin, monitorimin e rreptë dhe gradualisht shmangien e shfrytëzimit të pakontrolluar të shtretërve të lumenjve për marrjen e inerteve;
- Projekt për kontrollin dhe ndalimin e rreptë të ndotjeve që vijnë nga bizneset e zhvilluara pranë këtyre asete ujore;

4. Mbrojtje ndaj përmbytjeve

Përmbytjet përbëjnë një rrezik tashmë konstant që cenojnë jetën e banorëve dhe ndikojnë negativisht në mjaft sektorë vitalë të bashkisë Krujë. Pasuria e madhe ujore dhe relievi mjaft i ulët në një pjesë të territorit janë kthyer në një problem konstant për komunitetin e kësaj zone. Pavarësisht disa iniciativave të marra kohët e fundit, konstatohet që në shumicën e rasteve projektet kanë qenë të një karakteri pjesor pa studiuar në tërësi ekuilibrat delikat të sistemit ujor të kësaj zone. Sa më sipër propozohet:

- Hartimi i një projekti të karakterit studimor që merr në konsideratë gjithë sistemin ujor të territorit të bashkisë dhe më gjerë si dhe ndikimin e kushteve klimatike të zonës.
- Plan për zhvendosjen graduale të gjithë banorëve që vilet e fundit kanë ndërtuar shtëpi në zona që mund të themi janë "pronë e përmbytjeve" dhe që janë kthyer tashmë në një problem të madh social. PPV parashikon projekte pilot për transferimin e këtyre banorëve në zona më të sigurta.

5. Menaxhimi i mbetjeve urbane

Trajtimi i mbetjeve urbane është një problematikë urgjente për gjithë territorin e bashkisë Krujë. Aktualisht është e nevojshme të hartohet një studim që merr në konsideratë menaxhimin e mbetjeve në gjithë territorin e bashkisë pas reformës territoriale, ku dhe problematikat dhe sfidat për një menaxhim adekuat janë rritur. Vend-depozitimi i planifikuar për bashkinë Krujë, mbetet landfilli i Manzës. Në këtë kuadër, duhet planifikuar

ndërtimi i stacioneve ndërmjetës (Inzitor) të depozitimit të mbetjeve si dhe hartimi i programit për nxitjen e grumbullimit të diferencuar dhe riciklimin.

6. Përmirësimi i rrugës së vjetër kombëtare

Rruga e vjetër kombëtare (aksi Nlkël – Fushë Krujë – Borizanë - Thumanë), përbën një nga aksel kryesore që lidh qendrat e banuara tradicionale të pjesës qendrore të bashkisë Krujë. Me ndërtimin e aksit të ri Tiranë - Milot, rruga e vjetër ka kaluar në një rëndësi të dorës së dytë dhe kanë munguar investimet konkrete.

7. Përmirësimi i hekurudhës

Përmirësimi i kushteve të infrastrukturës hekurudhore është një ndërmarrje dhe investim që bëhet nga qeverisja qendrore. Pavarësisht kësaj projekt-propozimi në këtë rast fokusohet në rivitalizimin e stacioneve hekurudhore që ndodhen brenda territorit të bashkisë Krujë. Stacioni Budull dhe Ishëm kanë prioritet në këtë kuadër. Gjithsesi në një afat më të gjatë, PPV parashikon rehabilitimin e linjës Budull – Fushë Krujë (aktualisht jashtë përdorimit) si dhe zhvillimin e polit logjistik të Fushë Krujës ku transporti hekurudhor do të jetë një ndër asetet bazë.

8. Planifikim i detajuar vendor

Në zbatim të kuadrit ligjor për planifikimin e territorit, planet e detajuara vendore (PDV) përfshihen në nivelin e dytë të instrumenteve të planifikimit (planifikimi në nivel vendor). Pas miratimit të PPV, është detyrë e bashkisë që të nis procesin e koordinimit ose të hartimit të PDV-ve kryesisht për ato zona ku presioni i zhvillimit është i madh.

9. Qendra kulturore në zonat urbane

Qendrat kulturore mungojnë pothuajse në gjithë zonat urbane të bashkisë Krujë. Ngritja nga e para ose ristrukturimi i atyre ekzistuese përbën një projekt bazë strategjik për zhvillimin normal të jetës së komunitetit të banorëve në zona të ndryshme të bashkisë Krujë. Në këtë kuadër PPV parashikon ngritjen e qendrave kulturore për organizimin e veprimtarive kulturore, artistike, sportive e shkencore me fokus të mjetit dhe të rinjtë e qendrave të banuara.

2.5 ZONAT E RËNDËSISË KOMBËTARE

Kruja për vetë pozicionin gjeografik strategjik si dhe për shkak të historisë së saj është një prej bashkive territori i të cilave përmban një numër të konsiderueshëm zonash me rëndësi kombëtare. Në Krujë gjenden mjaft Monumente Natyrore dhe Kulturore, pjesë e trashëgimisë historike të territorit, që kanë status të veçantë dhe mbrohen në nivel kombëtar. Gjithashtu parqet natyrore dhe infrastruktura kombëtare që përshkon territorin përcakton zona të rëndësishme të veçantë të cilat kanë pasur një vëmendje specifike në procesin e hartimit të PPV,

- Aeroporti ndërkombëtar Nënë Tereza
- Rruga nacionale Tiranë – Milot
- Aksi hekurudhor Vorë - Laç
- Parku kombëtar i Qafë Shtamës
- Ujërat termale në Bilaj
- Zonat natyrore kufitare (Parku kombëtar i Dajtit dhe Laguna e Patokut)
- Monumentet e natyrës
- Kalaja dhe Pazari i Krujës
- Siti arkeologjik i Zgërdheshit
- Monumentet e kulturës

2.5.1 Zonat aktuale

Bazuar në kuadrin ligjor për planifikimin e territorit, “çështje, zona dhe objekte të rëndësishme kombëtare në planifikimin e territorit” janë ato çështje, zona dhe objekte që njësohen ose lidhen me interesa shtetërore ose kombëtare. Zakonisht, për zonat me rëndësi kombëtare, ka akte të miratuara për mbrojtjen dhe menaxhimin e tyre, nga organet qendrore (ministritë dhe agjencitë) që mbulojnë sektorët përkatës.

Nga analiza territoriale e bashkisë Krujë rezulton që çështjet, zonat dhe objektet e rëndësishme kombëtare në planifikimin e territorit janë:

- Infrastruktura kombëtare e transportit (rrugore, hekurudhore dhe ajrore)
- Zonat me vlera të veçanta natyrore dhe mjedisore
- Zona me vlera të veçanta arkeologjike, historike dhe të trashëgimisë kulturore

Në përputhje me këtë përcaktim, zonat aktuale të rëndësishme kombëtare për territorin e Bashkisë Krujë përshkruhen në vijim:

2.5.2 Zgjerimi i zonave

PPV parashikon ruajtjen e zonave me rëndësi kombëtare zgjerimin e tyre si dhe identifikimin dhe shpalljen si të tilla të zonave të reja.

Konkretisht për territorin e Bashkisë Krujë propozohet: Ruajtja e të gjitha zonave me rëndësi kombëtare ekzistuese (shih 1.5.1)

Zgjerimi i parkut kombëtar të Qafë Shtamës në perëndim (3074 ha)

- Zhvillimi i parkut arkeologjik në Albanopolis (Zgërdhesh)
- Mbrojtja e peizazhit të malit të Skënderbeut (1803 ha)
- Krijimi i parkut natyror rajonal të Krastës (3177 ha)
- Krijimi i parkut natyror rajonal në kodrat e Ishmit në përputhje me përcaktimet e planeve kombëtare (Bashkitë Krujë, Vorë, Durrës)
- Vënia në mbrojtje e korridoreve të gjelbra sipas përcaktimeve të PPV
- Zhvendosja dhe zhvillimi i aksit rrugor Tiranë-Thumanë
- Rehabilitimi i rrjetit hekurudhor

2.6 ZONAT PRIORITARE TE ZHVILLIMIT EKONOMIK DHE URBAN

Territori i Bashkisë Krujë, në përputhje edhe me vizionin strategjik, është parë si një territor, që i duhet rikthyer traditave të mira dhe solide ekonomike, duke ruajtur karakteristikën e tij si territor tranzitimi, marrëdhëniesh, lëvizjeje dhe shkëmbimesh, por duke u mbështetur tek aktivitetet që prodhojnë punësim dhe të ardhura duke filluar nga zhvillimi i qëndrueshëm i resurseve lokale.

Rol vendimtar në realizimin e vizionit dhe zbatimin e objektivave strategjike luajnë zonat kryesore ekonomike dhe të banimit. Në to janë përqëndruar pjesa më e madhe e popullsisë dhe aktiviteve ekonomike. Këto zona krijojnë mundësi të reja dhe janë bazë për rigjallërimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të Bashkisë. Propozohet që këto zona të jenë të shumëllojshme, me karakter dhe intensitet të ndryshëm, që të sigurohet një zhvillim sa më fleksibël që i përshtatet sfidave të së ardhmes duke qenë elastike ndaj ndryshimeve të mëdha të mundshme.

Në përputhje me prioritetet e PPV, zonat prioritare të zhvillimit ekonomik dhe urban janë:

- Qendrat e zonave urbane (Krujë, Fushë Krujë, Thumanë)
- Projektet pilot
- Fasha ekonomike në aksin Kamëz – Thumanë
- Korridori i rrugës së vjetër kombëtare (Nikël – Fushë Krujë – Borizanë – Thumanë)
- Poli logjistik i Fushë Krujës
- Zona ekonomike e aeroportit
- Parku arkeologjik i Albanopolisit
- Zona e shërbimeve termale në Bilaj

Pikërisht këto prioritete i përkasin edhe zhvillimit ekonomik-urban të bashkisë në vitet e ardhshme, duke konkretizuar vendimet strategjike të PPV.

Zonat ekonomike përfshijnë zonat e organizuara për aktiviteve biznesi, zonat e gjera me karakter të veçantë dhe akset e infrastrukturës që tërheqin sasi të konsiderueshme të investimeve dhe kontribuojnë në mënyrë vendimtare në rigjallërimin ekonomik dhe promovimin e Bashkisë.

Zonat kryesore ekonomike të Bashkisë përbëhen nga zona e gjerë e shërbimeve urbane dhe aktiviteve të biznesit, që zhvillohet përgjatë shtrirjes së rrugës nacionale Kamëz - Thumanë duke u përqëndruar pranë aeroportit dhe polit logjistik të Fushë Krujës. Përdorimi dhe aktivitetet e lejuara specializohen sipas zonave në varësi të vendndodhjes së tyre (p.sh. afërsia me zonat urbane, zonat e mbrojtura), raporti me akset infrastrukturore dhe distancat e sigurisë.

Sipas përcaktimeve të PPK, afërsia me motorin qendror ekonomik bën që bashkia Krujë të jetë pranë akseve kryesore me rëndësi kombëtare. Gjithashtu, bashkia pozicionohet pranë hubeve multimodale të Tiranës e atyre 5 modale të Durrësit e të Lezhës.

Zonat e zhvillimit ekonomik janë përcaktuar në përputhje me tendencat e zhvillimit të territorit dhe të aktiviteve ekonomike e industriale. Fashat ekonomike janë zhvilluar kryesisht përgjatë akseve rrugore kombëtare ku dhe aksesit ka qenë më i lehtë.

Në këtë kuadër, në përputhje edhe me përcaktimet e planeve kombëtare dhe ndërsektoriale, korridori ekonomik Kamëz, Nikël, Fushë Krujë, shndërrohet në një zonë zhvillimi të ekonomisë lokale. Propozimi për aksin e ri rrugor kombëtar Tiranë – Thumanë shmanget edhe problematikat që ka krijuar zhvillimi i kësaj zone për sigurinë e rrugës.

Gjithashtu janë strukturuar edhe zonat e tjera që shfaqin tendencat e zhvillimit ekonomik, kryesisht në afërsi të Fushë Krujës, Aeroportit, apo aksit ekzistues Tiranë – Thumanë. Dy fabrikat e çimentos mbetën zona me impakt të fortë ekonomik në territorin e bashkisë edhe

më gjerë. Zona ekonomike rreth Aeroportit gjithashtu është një aset me potenciale të pashfrytëzuara për ekonominë lokale.

Një zonë mjaft e rëndësishme është edhe poli logjistik i Fushë Krujës ku kryqëzohen flukset e lëvizjes si dhe ato ekonomike. Në këtë pol do të ofrohen shërbime logjistike që shfrytëzojnë pozicionin strategjik dhe aksesin në infrastrukturë si një aset madhor i territorit. Si fusha me prioritet primar për zhvillimin ekonomik konsiderohen edhe zonat e rëndësishme të mbrojtura të mjedisit natyror dhe kulturor. Më konkretisht bëhet fjalë nga njëra anë për qytetin historik të Krujës dhe parkun arkeologjik të Albanopolisit.

Zona kryesore e zhvillimit urban janë padyshim qyteti i Krujës dhe Fushë Krujës. Ato kanë të përqendruar masën më të madhe të popullsisë si dhe shërbimet përkatëse. Në 15 vitet e ardhshme këto zona priten të rriten dhe të performojnë shërbime më cilësore jo vetëm për qytetin por edhe për rajonin. Në këtë kuadër, qyteti i Krujës paraqet një aset të vyer në rang kombëtar me potencial të lartë të zhvillimit turistik me objektiv kryesor historinë, kulturën dhe natyrën.

2.7 TIPOLOGJITË HAPESINORE TË PROPOZUARA

Një tipologji është një tërësi karakteristikash të unifikuara për një grup elementesh. Kështu, një grup ndërtesash të tipit kullë, me lartësi 5-8 kate, përbëjnë një tipologji. Gjithashtu, një grup fshatrash të shtrirë linearisht në lidhje me një rrugë kryesore formojnë një tipologji. Edhe një zonë me rrjet rrugor kuadratik përbën një tipologji të caktuar.

Kriteret për përcaktimin e tipologjive hapësinore sipas rregullores së planifikimit të territorit duhet të jenë si më poshtë:

- **Njëtrajtshmëria e llojit dhe volumit të strukturave.** Kjo nënkupton që strukturat e një ndarjeje tipologjike të jenë me mbizotërim të një tipologjie banimi, p.sh.: zona me ndërtesa të veçuara njëfamiljare ose zona me ndërtesa shumëfamiljare të tipit kullë.
- **Mënyra e vendosjes së tyre në njësi strukturore.** Ky aspekt trajton mënyrën se si pozicionohen ndërtesat në lidhje me rrugët perimetrale të bllokut, rrugët e brendshme, dhe vetë parcelat. Gjithashtu, ka rëndësi pozicionimi i ndërtesave në lidhje me njëra-tjetrën: të vendosura në rresht, të bashkëngjitura, paralele, perimetrale, bllok në formë U-je, L-je etj. Ky element është mjaft i rëndësishëm për të studiuar në vazhdim përputhshmërinë me standardet e distancave dhe për të dhënë propozime të vlefshme për treguesit e zhvillimit (Ksht, Kshr, Kshp, etj.)
- **Skema e rrjetit rrugor dhe e hapësirave publike.** Rrjeti rrugor përbën një kriter të rëndësishëm jo vetëm për ndarjen e tipologjive, por edhe të njësive strukturore. Forma e rrjetit rrugor i ka dhënë që nga fillimi i konceptit urbanistik, emrin vetë tipit të qytetit (qytet hipodamik, radial unazor, yjor, etj.). Format kuadratike, organike, lineare etj. sigurojnë nivele të ndryshme aksesueshmërie të zonave dhe, si rrjedhojë, edhe tregues të tillë si Kshp e Kshr në nivel njësie strukturore do jenë të ndryshme.

- **Lartësia e strukturave.** Kriteri i ndarjes tipologjike sipas lartësisë së strukturave siguron që të ketë njëtrajtshmëri të numrit të kateve, në mënyrë që të shmangen problemet e hijezimit, privatësisë, diferencës së madhe në lartësi mes dy strukturave të ngjitura, siluetës etj. Gjithashtu, unifikimi i lartësisë mundëson një llogaritje më të thjeshtë të treguesve të propozuar për zhvillimin (p.sh. intensitetit të zhvillimit).

Në kushtet e territoreve të reja bashkiake me sipërfaqe shumë më të mëdha dhe karakter të larmishëm urban, periurban, rural, bujqësor, natyror etj. Që në fazën e analizës është bërë një klasifikim shumë-shtresorë i tipologjive. Kjo analizë na ka ndihmuar në përcaktimin e përdorimit të propozuar të tokës dhe të kufijve të shtrirjes së sistemit urban, si dhe në caktimin e standardeve të zhvillimit në nivel njësie strukturore. Klasifikimi i tipologjive hapësinore, si rrjedhojë, vazhdon të kryhet në këto nivele:

- Nivel bashkie (territoret e reja administrative)
- Nivel qendrash urbane
- Nivel vendbanimesh rurale
- Kufiri qytet-fshat
- Nivel zone
- Nivel ndërtese/parcele

Në këtë rast, shtresa e parë e zonimit përmban informacionin e "tipologjive hapësinore" dhe shtresa e dytë "tipologjitë ndërtimore", me këto attribute (karakteristika) përkatëse:

1. Tipologjitë hapësinore

- Zhvillim rrezor
- Zhvillim tërthor
- Zhvillim linear
- Hapësirë natyrore
- Hapësirë bujqësore me zhvillim të shpërhapur
- Hapësirë bujqësore

2. Tipologjitë ndërtimore

- Tipologji e përzier banim e biznes (banim kolektiv)

- Tipologji me mbizotërim banesash njëfamiliare, dendësi e lartë ndërtimi
- Tipologji me mbizotërim banesash njëfamiliare, dendësi mesatare ndërtimi
- Tipologji me mbizotërim banesash njëfamiliare, dendësi e ulët ndërtimi
- Tipologji me mbizotërim banesash njëfamiliare, dendësi shumë e ulët ndërtimi
- Tipologji me mbizotërim kapanonesh/Magazinash

Në territorin e bashkisë Krujë tipologjitë hapësinore e ndërtimore të përfuara nga analiza shumë shtresore dhe të implementuara si faktorë përcaktues për zhvillimin e ardhshëm variojnë si më poshtë:

- **Zhvillimi rrezor**, mbizotëruar nga banesat njëfamiliare, dendësi mesatare ndërtimi; përgjithësisht në qendrat e banuara historike, ku bërthama e vjetër rurale ka shërbyer si pol, rreth të cilës zhvillohet njësia në trajtë radiale në kohë.
- **Zhvillimi linear**, mbizotëruar nga banesat njëfamiliare, dendësi e mesatare, e përzier banim dhe biznes; tipik për zhvillimet e dekadave të fundit, rrjedhojë edhe e nevojës për afërsi fizike me arteriet e komunikacionit.
- **Zhvillimi linear, mbizotërim ndërtesash 4-6 kat, dendësi e lartë, e përzier banim kolektiv dhe biznes**; Kjo formë zhvillimi është tipike për qendrat urbane të Bashkisë.
- **Zhvillimi tërthor, mbizotëruar nga banesat njëfamiliare, me dendësi të ulët**, më së shumti në strukturat e shpërndara në ultësirën perëndimore, në qendrat rurale të bashkisë.
- **Zona të zhvillimit hipodamik (kuadratik), mbizotëruar nga banesat njëfamiliare, me dendësi të ulët dhe të mesme**; janë të kufizuara në hapësirë, kryesisht në zonat e urbanizuara të bashkisë.

Propozohet që në zonat ku do të zhvillohet ndërtimi i blloqeve të banimit nëpërmjet PDV të bëhet në mënyrë të organizuar, që të realizohet integrim harmonik i bllokut të banimit në mjedisin natyror dhe mjedisin e banimit të zonës, shfrytëzimi i hapësirave të lira të tokave dhe shërbimi për nevojat sociale të banorëve të njësisë së banimit.

2.8 PLANET E DETAJUARA VENDORE

Bazuar në Vizionin Strategjik si dhe në Ligjin Nr. 107/2014, datë 31.7.2014, "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar, dhe Vendimin e Këshillit të Ministrave Nr. 671, datë 29.07.2015, "Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit", janë përcaktuar njësitë ose grupin e njësive, për të cilat duhet të hartohet Plan i Detajuar Vendor (PDV).

Plan i Detajuar Vendor hartohet me qëllim:

- zhvillimin dhe/ose rizhvillimin e një zone
- rigjenerimin/ripërtëritjen e një zone kryesisht urbane
- ndërtimin e infrastrukturave publike
- ndryshim të përdorimit të tokës dhe kushteve të zhvillimit
- investime publike që ndikojnë në ndryshimin ose rishpërndarjen e treguesve të zhvillimit
- programe të transferimit të së drejtës për zhvillim dhe të intensitetit me kushte.

Në bashkinë Krujë, objektivi kryesor i hartimit të PDV është zhvillimi cilësor i hapësirës urbane, me ndjeshmëri të lartë kundrejt kontekstit dhe me vizion të qëndrueshëm për të ardhmen. Kryesisht PDV do të jenë instrumente zhvillimi në:

- Zona të trashëgimisë historike dhe kulturore. Këto zona i nënshtrohen PDV për të mundësuar zhvillimin në përputhje me karakterin e zonës duke ruajtur peizazhin urban dhe historik.

- Zona me asete ambientale dhe peizazhistike. Në këto zona, zhvillimi urban duhet të jetë në përputhje me zhvillimin e qëndrueshëm të ekosistemit, biodiversitetit si dhe të ketë impakt minimal në peizazh.
- Zona të ekspansionit turistik. Këto zona parashikojnë zgjerimin e kapaciteteve në zonat me asete të turizmit natyror, agro dhe eko turizmit, turizmit historik e kulturor etj.
- Zonat e reja urbane të ekspansionit. Në këto zona planifikohet zgjerimi i qendrave urbane por nuk ekziston rrjeti i mirëfilltë rrugor dhe zona nuk ka një karakter të përcaktuar.
- Zonat informale. Në këto zona synohet të zhvillohet infrastruktura urbane dhe transformimi gradual në hapësira urbane, sociale dhe ekonomike të qëndrueshme.
- Zonat që preken nga infrastrukturat e rëndësishme kombëtare. Këto zona paraqesin rëndësi të veçantë në shkallë kombëtare dhe në këtë mënyrë paraqesin nevojën për një proces planifikimi të hollësishëm.

Gjithashtu, njësitë për të cilat hartohet PDV-ja janë ato që sipas PPV-së parashikohet të kenë:

- zhvillim dhe/ose rizhvillim, sipas parashikimeve të PPV-së
- ndryshim të përdorimit të tokës dhe kushteve të zhvillimit, sipas parashikimeve të PPV-së
- investime publike që ndikojnë në ndryshimin ose rishpërndarjen e treguesve të zhvillimit, sipas parashikimeve të PPV-së
- programe të transferimit të së drejtës për zhvillim dhe të intensitetit me kushte, sipas parashikimeve të PPV-së

Në parim, Plan i Detajuar Vendor propozohet në zonat ku është zgjedhur për të drejtuar zhvillimin dhe pritet këto zona të jene nën presion për zhvillim. Për këtë arsye konsiderohet si një mjet i përshtatshëm për të organizuar hapësirat dhe për të siguruar infrastrukturën e nevojshme. Madhësia e zonave për PDV varet nga ndërtesat ekzistuese dhe dendësia e rrjetit rrugor, intensiteti i

ndërtimit dhe mënyra e zhvillimit të ndërtesave. Kështu kemi madhësi të ndryshme, por në çdo rast edhe të vogla, që të jenë me elastike dhe të menaxhohen me lehtë. Në mënyrë të veçantë janë përcaktuar njësi më të vogla në zonat urbane pranë qyteteve të bashkisë ku parashikohen zhvillime densifikimi dhe urbanizimi me intensitet mesatar apo të lartë.

Zhvillimi përmes Planit të Detajuar Vendor lidhet me njësi të cilat i përkasin dy zonave me orientime të ndryshme: zona ekomike dhe zona të zhvillimit të banimit. Këto të fundit ndodhen kryesisht në vazhdim të qendrave të qyteteve dhe në zonat e parashikuara për ndërtime sociale.

Më veçanërisht propozohet hartimi i Planit të Detajuar Vendor për njësi të cilat i përkasin zonës së qendrës së qyteteve Krujë dhe Fushë Krujë, si dhe për zonat që zhvillohen përgjatë akseve kryesore rrugore dhe elementëve të rëndësishëm territorialë. Subjekt i PDV do të jenë edhe zonat që nuk kanë një strukturë urbane dhe janë në pjesën më të madhe të pandërtuara.

Gjithashtu, PDV propozohet edhe për disa njësi të Zonës Ekonomike. Këto zona janë pikërisht ato ku marrëdhënia me infrastrukturën dhe peizazhin përbën rol kryesor në funksionalitetin dhe karakterin e zonës. Në këto pika janë vendosur edhe disa nga projektet zhvillimore të planifikuara nga PPV. Vendosja e bizneseve në receptorë të organizuar të aktiviteve produktive lejon kushte më të buta për të vepruar, siguron infrastrukturën e nevojshme, lehtëson procedurën e marrjes së lejeve të nevojshme, kontribuon në rregullimin optimal të përdorimit të tokës dhe shmang konfliktet, ecën në përputhje me përpjekjet e përgjithshme për mbrojtjen e mjedisit si dhe me përmbushjen e objektivave për zhvillim të qëndrueshëm. Në mënyrë specifike, PDV do të hartohen për zonat ekonomike pranë aeroportit, si dhe në kryqëzimin e akseve të infrastrukturës në Fushë Krujë.

Njëkohësisht, territore të kufizuara që formojnë bërthamën urbane të fshatrave do të zhvillohen nëpërmjet PDV. Qëllimi është për të krijuar nyje të mirëpajisura e të mirëprojektuara me shërbime urbane

që do të shndërrohen gradualisht në magnet urbane për densifikimin dhe zhvillimin e strukturës. Këtu bën pjesë edhe zona e përcaktuar për transferimin e banorëve nga territoret me rrezik të lartë përmbajtjeje

2.9 SHPËRNDARJA E POPULLSISË NË TERRITOR

Pas analizës së të dhënave, siç e pamë në fazat e mëparshme të studimit, vlerësohet se pritet zhvillimi i territorit të bashkisë Krujë, zhvillim për të cilin ky Plan do të japë kontributin e vetë, si rregullatar dhe evidentues i prioriteteve për 15 vitet e ardhshme. Po kështu, siç është trajtuar tashme në Analizën e Thelluar dhe Strategjinë e Zhvillimit, popullsia e Bashkisë do të njohë një rritje të lehtë, bazuar në faktorët demografikë përkatës, me 0.23% në vit. Pak më e komplikuar ishte të kuptonim momentin ku fillon kjo rritje, popullsinë reale të bashkisë Krujë dhe kushtet e strehimit aktuale.

Rritja e popullsisë është llogaritur në bazë të formulës së mëposhtme:

$$E_v = E_o \cdot (1 + p)^v$$

Ku:

Ev: popullsia e parashikuar për vitin 2031

Eo: popullsia në vitin 2016

p: Rritja vjetore e popullsisë (ashtu si llogaritet për Bashkinë Krujë 0,23% në vit).

v: vitet për të cilat do të bëhet parashikimi, pra në total 15 vjet.

Si popullsi aktuale e Bashkisë është marrë mesatarja matematike e dy të dhënave, realisht në mospërputhje të madhe me njëra tjetrën, Regjistri i Gjendjes Civile të Bashkisë dhe Censusi i INSTAT-it, duke e konsideruar popullsinë e Krujës në nivelin 70 500 banorë, gjë që e çon popullsinë në vitin 2031 në 73 000 banorë.

Këto parashikime janë shtrirë më tej, duke parashikuar rritje të ndryshme për qendra të ndryshme të banuara dhe ulje të popullsisë për ato qendra ku trendi tashmë është real dhe kushtet aktuale nuk premtinë ndryshime të afërta.

Rezultatet e parashikimit të rritjes së popullsisë së vendbanimeve në Krujë, pas aplikimit të formulës së komponimit, janë paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Kuptohet bazuar në zhvillimet e deritanishme dhe parashikimet strategjike, kanë marrë prioritet Qendrat Urbane dhe vendbanimet pranë zhvillimeve të rëndësishme ekonomike. Siç vihet re, projekcioni i popullsisë parashikon një rritje të lehtë për njësitë administrative Fushë Krujë, Thumanë dhe Nikël (rreth 4.5%). Popullsia supozohet se nuk pëson rritje në tre njësitë e tjera (Krujë, Bubq, Cudhi). Këto projeksione mbështeten në karakterin e zonave, në tendencat historike dhe ato të viteve të fundit, si dhe në vizionin strategjik të zhvillimit të bashkisë Krujë.

2.10 PLANI I STREHIMIT

Kapaciteti ekzistues i zonave urbane, siç përcaktohen nga ky studim (vija e gjelbër) dhe vlerësimi i cilësisë dhe gjendjes të mjedisit të ndërtuar në përputhje me analizën, përcaktohet në planin e strehimit.

Nisur nga Parashikimet e shpërndarjes së popullsisë dhe prioritetet strategjike, është bërë shpërndarja e intesitetve dhe kriterëve të tjera të zhvillimit, duke u kujdesur të kemi kapacitete më të mëdha strehimi në territoret prioritare për zhvillim urban. Në bazë të kapaciteteve maksimale

dhe normës maksimale të sipërfaqes së ndërtimit për banor, është bërë edhe plani i kapaciteteve maksimale të strehimit sipas njësive strukturale.

Në planin e strehimit janë përlogaritur kapacitetet e strehimit të popullsisë sipas karakterit dhe zhvillimit të zonave urbane. Popullsia e konsideruar për strehim është 73.000 banorë të cilët shpërndahen në gjithë territorin sipas projeksioneve të popullsisë. Këtu përfshihet strehimi në banesa private si dhe strehimi social.

Duhet patur parasysh se ky plan hartohet për një popullsi që shtohet me 2500 banorë në 15 vite në një situatë kur një pjesë e sipërfaqes së banimit mbelet e pa shfrytëzuar (sidomos në zonat rurale). Kjo ndodh kryesisht për shkak të emigrimit, por edhe të ndërtimit përtej nevojave specifike apo përtej kërkesave të tregut. Më konkretisht, në bashkinë Krujë rreth 21.3% e banesave janë të pabanuara; nga këto 19.1% janë të pabanuara e në përgjithësi të braktisura, ose në kushtë të këqija, kurse 2.2% janë shtëpi të detyrues ose përdorim të përkohëshëm, si shtëpi pushimi veror ose malor. Gjithësesi shifrat për sipërfaqen e ndërtuar janë ende larg parashikimeve të planit (13,5 m²/ banor nga 25 m²/ banor të planifikuara). Në këtë kuadër, shtimi i numrit të banesave është një domosdoshmëri për vitet e ardhshme në funksion të rritjes së cilësisë së jetës.

Plani i strehimit hartohet mbështetur mbi drejtimet kryesore për zhvillimin urban të vendbanimeve, në përputhje me

Njësia administrative	POPULLSIA E SUPOZUAR SOT (2016)	POPULLSIA SIPAS PROJEKSIONIT 2031
Krujë	14115	14115
Fushë Krujë	22390	23170
Bubq	7235	7235
Thumanë	14245	14710
Nikël	10030	10515
Cudhi	2485	2485
TOTAL	70500	73000

Table 4 Projekcioni i popullsisë sipas njësive administrative

dispozitat e VKM 671, datë 29.7.2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit". Zhvillimi urban mund të ketë gjashtë tipe: konsolidim, zhvillim, konservim, rizhvillim, rigjenerim dhe dendësim.

Persa i perket vendbanimeve të Bashkisë Krujë, rezultojnë masivisht nevojat e përgjithshme për konsolidim, si procesi i zhvillimit të territorit, i cili ka për qëllim përmirësimin dhe forcimin e infrastrukturës dhe strukturës urbane ekzistuese duke nxitur ndërtimin brenda zonave të urbanizuara. Ndërtimi intensiv i dekadave të fundit, pa investime proporcionale të shërbimeve dhe infrastrukturave të tjera të përbashkëta, pa një plan të organizuar, solli krijimin e vendbanimeve të keqpajisura, me rrjet rrugor irracional dhe densitet të pabarabartë. Ky model është i përbashkët për të gjitha vendbanimet në pjesën fushore të territorit dhe periferitë e qendrave urbane.

Përjashtim bëjnë qendrat e Krujës dhe Fushë Krujës dhe deri diku qendra e Thumanës, ku kriter bazë mbetet ruajtja e kontekstit urban aktual, vlerave historike dhe hapësirës publike. Edhe në fshatrat e Zonës Malore do të aplikohet kryesisht konservimi, si proces i ruajtjes dhe i mbrojtjes së territorit dhe ndërtimeve aktuale, në formën e tyre ekzistuese.

Disa zona urbane, qendra fshatrash ekzistuese të konsoliduara në kohë, apo unaza e parë rreth qendrës së qyteteve do t'i nënshtrohen procesit të dendësimit, si koncept i afërimit të popullsisë drejt qendrave të pajisura me infrastrukturë, për të kursyer në maksimum tokën bujqësore dhe natyrore si dhe për të rritur efikasitetin e shërbimeve dhe të administrimit.

Urbanizimi proces i ndryshimit të popullsisë dhe territoreve nga rurale në urbane, apo si rritje graduale e përqindjes së popullsisë që jeton në zonat urbane (me këtë kuptojmë dy qytetet kryesore) do të përdoret për gjithë territoret që i atashohen Sistemit Urban nga sisteme të tjera, formale apo informale. Gjithsesi ky proces është reduktuar në minimum, me qëllim ruajtjen e aseteve natyrore dhe të tokës bujqësore. Kryesisht urbanizimi do të zhvillohet në periferi të Fushë-Krujës

duke konturuar kështu kufijtë e qytetit dhe duke zhvilluar banesa dhe shërbime me intensitet të ulët.

Procesi i rigjenerimit, si dhe përmirësimi i kushteve ekonomike, fizike, sociale dhe mjedisore të një territori, do të aplikohet ndaj njësive në hapësira të ndotura, hapësira rurale të degraduara, stacionet e trenit të braktisura, ish objekte industriale etj. Pikërisht këto struktura mund të kthehen në elemente atraktive duke rigjeneruar jo vetëm vetveten por edhe jetën urbane në zonat rreth tyre.

Procesi i rizhvillimit si aplikim i rindërtimit të një zonë, e cila është e ndërtuar, por e degraduar dhe kryesisht me mungesa të funksioneve kryesore, është një koncept i ngjashëm me konsolidimin, por ku karakteri i zonës merë një trajtë tjetër dhe fokusohet më shumë në përmirësimin e kushteve të infrastrukturës dhe shërbimeve sociale. Ky model do të rekomandohet për ato njësi, ku intensiteti ekzistues është afër atij të propozuar dhe ku nevojat imediate është përmirësimi i infrastrukturës bazë.

Në tërësinë e tij, stoku i banesave në Bashkinë e Krujës ka nevojë për një riaftësim të ndërtesave, qoftë në aspektin ndërtimor ashtu edhe në aspektet estetike, teknologjike dhe në performancën e energjisë. Në këtë kuadër, termoizolimi, ritrajtimi i fasadave dhe pajisja me impiante teknike të reja do të shërbente përmirësimit të imazhit urban në tërësi dhe kushteve të banimit në veçanti. Pa dyshim që ndërtesat e reja, qoftë edhe ato për strehimin social duhet të përmbushin standardet optimale ndërtimore duke garantuar parametrat e mësipërm.

Në planin e strehimit janë parashikuar ndërtimi i banesave sipas përcaktimeve të PPV në përputhje me popullsinë e projektuar. Në zonat e ekspansionit të qyteteve janë planifikuar zona për ndërtimin e banesave sociale që do të mundësojnë strehimin e personave në pamundësi ekonomike. Të tilla janë zonat e parashikuara në periferi të Fushë Krujës dhe Krujës, të cilat krijojnë mundësinë për zhvillimin e banesave sociale apo të përshtatjes së ndërtesave ekzistuese për një funksion të tillë (rasti i konviktit në Krujë).

Gjithashtu në njësinë administrative Bubq, është përcaktuar një territor prej 8.07 ha, ku do të kryhet transferimi i banorëve nga zonat me rrezik të lartë përmbajtjeje nëpërmjet Transferimit të së drejtës për zhvillim. Ky transferim do të mundësojë mbrojtjen e popullsisë nga rreziku i përmbajtjeje si dhe zhvillimin e planifikuar të një qendre të re urbane. Në këtë qendër banimi me karakter rural do të mund të ndërtojnë banesën e tyre të gjithë ata banorë që përballen prej vitesh me problemin periodik të përmbajtjeje. Gjithashtu ky territor mund të përdoret edhe për banesa sociale nëse do të jetë e nevojshme. Parcela e zgjedhur është në pronësi shtetërore. Ky projekt zhvillimi është një mekanizëm për zgjidhjen me kosto të ulta ose pa kosto të problemit të strehimit për zonat e përmbajtjes në Bashkinë Krujë.

2.1.1 ZONAT KU DO TE ZBATOHEN INSTRUMENTET PER DREJTIMIN E ZHVILLIMIT

Ligji nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" formulon një kornizë gjithëpërfshirëse për menaxhimin e tokës, siguron instrumentet e planifikimit, mjetet rregullatore dhe mjetet ekonomike. Në këtë Ligj përshkruhen instrumentet për drejtimin e zhvillimit që në mënyrë të përmblendhur janë:

- Intensiteti i ndërtimit me kushte
- Transferimi i së drejtës për zhvillim
- Zhvillimi i detyrueshëm i tokës
- Përzulimi i zhvillimit
- Servituti publik
- E drejta e transferimit
- E drejta e preferimit

Këto instrumente janë mjetet më të mira nëpërmjet të cilave bashkia menaxhon më mirë burimet e saj të tokës, infrastrukturës dhe financimeve, duke u bërë palë dhe interpretuese e zhvillimit dhe jo vetëm zbatuese e rregulloreve, gjithmonë në shërbim të së mirës publike.

Secili nga këto Instrumente ka momentin më të mirë dhe më përshtatshëm të përdorimit konkret dhe janë veç e veç apo së bashku në dispozicion të bashkisë. Dy të parët lidhen me procesin e PPV-së, sepse duhet të përcaktohen zonat e aplikimit të instrumentit (për të parin) dhe zonat e pranimit dhe marrjes të së drejtës të zhvillimit (për të dytën).

Në veçanti për Bashkinë Krujë është propozuar të përdoret Intensiteti i ndërtimit me kushte, për të siguruar në shkëmbim të sipërfaqes ekstra të ndërtuar, tokë, infrastrukturë direkte, apo investime publike të llojeve të ndryshme: banesa sociale, hapësira të gjelbra, objekte sociale dhe shëndetësore, rrugë dhe infrastrukturë tjetër teknike, etj. Ky instrument mund të aplikohet:

- Në territoret ku zhvillimi i është dhënë prioritet, si p.sh. Zona Ekonomike, duke qenë se do ketë kërkesa të mëdha, dhe duke pasur parasysh pamundësinë e planit për të parashikuar kërkesat funksionale të linjave të ndryshme të prodhimit. Duke pasur parasysh sa më sipër, kjo zonë mund të bëhet gjenerator i vërtetë fondesh për Bashkinë.
- Në territoret zhvillimi i të cilave është promovuar përmes rrizhfillimit, për të shërbyer edhe si motivim i aktivizimit të boshllëqeve urbane.
- Në territoret periferike të qendrave urbane, të cilat meqenëse janë të larguara nga qendra nuk dëmtojnë mjedisin nga trafiku dhe përcaktimet e tjera. Për më tepër, në zonat periferike ndërtimi është zakonisht më i kufizuar dhe për këtë arsye mund edhe të jetë i dëshirueshëm rritja e tij, natyrisht me kushte.

Intensiteti i ndërtimit me kushte mund të përfitohet kur projektet e propozuara kanë një klasë të performancës energjetike të lartë duke aplikuar sisteme të avancuara të shfrytëzimit pasiv të burimeve energjetike si dhe sisteme të prodhimit të energjisë (p.sh. ndërtesa me zero energji apo me energji pozitive).

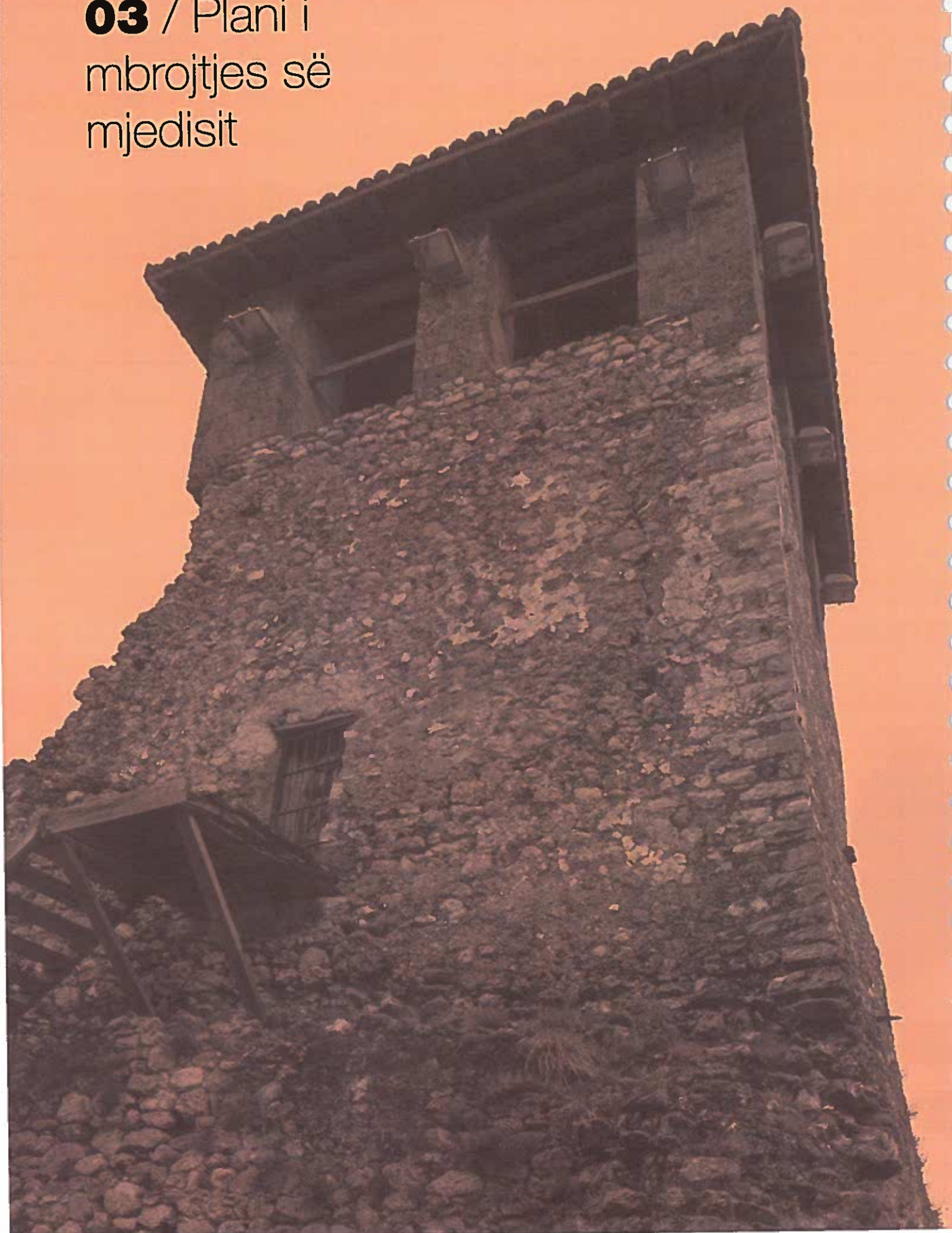
Transferimi i së drejtës për zhvillim është një instrument potencialisht i dobishme për të mbrojtur zonat ku rritja nuk është e dëshirueshme ose më pak e dëshirueshme. Megjithatë, kushtet e përcaktuara nga Vendimi nr. 408, datë 13.5.2015 "Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit" lidhur me përdorimin e tokës (ka të bëjë vetëm me banesat) dhe sistemet që mbron (vetëm ato bujqësore dhe natyrore) kufizojnë një varg aplikimesh në zonat urbane. Ai mund të përdoret si formë kompensimi për prona private të prekura nga ndërhyrjet infrastrukturore, apo për territoret e shpallura në rrezik përmbajtjeje. Ku do të transferohet kjo e drejtë për zhvillim është akoma më e vështirë të menaxhohet, por si shembull mund të shërbejnë territoret në pronësi publike, të klasifikuara për urbanizim, me prioritet banesat sociale dhe njësi të ngjashme me prioritet Konsolidimin apo Urbanizimin.

Në njësinë administrative Bubq është përcaktuar një territor në pronësi publike ku do të mund të aplikohet transferimi i të drejtës për zhvillim për banorët e zonave me rrezik të lartë përmbajtjeje nga lumi Ishëm. Ky projekt do të mundësojë shkëmbimin e sipërfaqes së tokës duke u dhënë mundësi ndërtimi në toka të sigurta banorëve të rrezikuar.

Instrumente të tjera të ndryshëm janë disponibël për financimin e infrastrukturës dhe zhvillimit urban (p.sh. sistemi i taksave, përmirësimi tarifave, financimi rritjes së taksave), të cilat janë jo të gjitha të institucionalizuara. Megjithatë, studimi e shih të arsyeshme specializimin e mëtejshëm dhe shfrytëzimin e tyre.

03 / Plani i
mbrojtjes së
mjedisit

3 PLANI I MBROJTJES SE MJEDISIT

3.1 HYRJE

Programi për Mbrojtjen e Mjedisit përfshin masat zbutëse për të trajtuar ndikimet negative që shkaktohen në mjedis nga projektet e parashikuara në PPV, ndikime këto të analizuar në Raportin e Vlerësimit Strategjik Mjedisor shoqëruese të Planit të Përgjithshëm Vendor, Bashkia Krujë.

Duke zbatuar udhëzimet e përgjithshme dhe bazuar në Direktivat Territoriale të Strategjisë në këtë pjesë do të trajtohet në dy kapituj:

Trajtimi i ndikimeve në mjedis, të prurjeve të Planit të Përgjithshëm Vendor që përfshin masa specifike lidhur me ndikimet në mjedis të programeve të parashikuara në Planin e Përgjithshëm Vendor të bashkisë Krujë, për të minimizuar apo eliminuar efektet e mundshme negative dhe të padëshiruara në mjedis

Programi i monitorimit të Ndikimit në Mjedis, që shtrihet si do të vlerësohen dhe kontrollohen në të ardhmen ndryshimet mjedisore në territorin e Bashkisë Krujë. Duke u nisur nga rekomandimet e Vlerësimit Strategjik Mjedisor, ky program përcakton parametrat mjedisore që duhet të kontrollohen, institucionet përgjegjëse, kohën dhe shpeshtësinë e monitorimit, si dhe shpjegon masat që duhen marrë për trajtimin e tyre.

Në kuadër të këtij vlerësimi u cituan ndikimet negative dhe pozitive, dhe në vazhdim u komentuan mundësitë e shfaqjes së ndikimeve, shkalla e tyre, shpeshtësia e shfaqjes së tyre dhe kohëzgjatja, karakteri i tyre ndërkufitar, kumulativ ose sinergjik.

Vlerësimi Strategjik Mjedisor i cili u hartua paralelisht me Planin e Përgjithshëm Vendor, ka analizuar në mënyrë të detajuar të gjithë këto ndikime të mundshme të planit në mjedis dhe ka parashikuar masa zbutëse në mënyrë që të shkojë paralelisht arritja e objektivave mjedisore dhe zbatimi i projekteve të planit.

Propozimet e bëra në VSM lidhur me ndikimet e mundshme, në secilin prej elementëve mjedisor, të cilët pritet të jenë edhe negative, kanë të bëjnë me marrjen e masave lehtësuese, zbutëse dhe trajtuese, në mënyrë që ndikimet e padëshiruara në mjedis të jenë sa më minimale. Është e nevojshme që masat e propozuara për trajtimin e ndikimeve mjedisore të shkojë paralelisht me arritjen e objektivave mjedisore dhe zbatimin e projekteve të planeve të parashikuara në PPV, dhe gjithashtu të jenë praktike e të realizueshme edhe nga ana ekonomike.

3.2 TRAJTIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS TË PLANIT

3.2.1 Trajtimi i ndikimeve në Tokë

Ndikimi me i madh gjatë fazës së ndërtimit pritet në zhvillimet e infrastrukturës, sidomos asaj rrugore, të mbetjeve, të qendrave të shërbimeve, etj., ndërkohe që ndikimet nga fushatë tjera do të jenë të kufizuara në një territor më të ngushtë lokal. Nuk priten ndikime në ato sektorë ose nën sektorë ku pjesa më e madhe e aktiviteteve do të ketë të bëjë me plotësimin e boshllëqeve ligjore dhe të strukturës (aktivitete soft) ku gjithë detyrat dhe angazhimet do të jenë të natyrës institucionale dhe organizative.

Zbatimi i projekteve të parashikuara në plan do të ketë ndikime të pakthyeshme, që reflektohen si një ndryshim në përdorimin e tokës. Tokat bujqësore dhe pyjet do të pësonin shkatërrim të pakthyeshtëm në seksionet mbi të cilët janë parashikuar ndërtime, por segmente të tilla në Bashkinë Krujë janë të pakta. Shpesh ndërtimet e reja krijojnë edhe fragmentime të tokës bujqësore. Ndikimet afatshkurtër që mund të ndodhin gjatë fazës së zbatimit të projekteve të parashikuara në PPV, përfshijnë lidhjet përmes tokave bujqësore ose pyjore, dëmtimet dhe okupimet e tokave ose dëmtimin e produkteve bujqësore për shkak të afërsisë me sheshet e ndërtimit, ndotje të tokës nga plehurat kimike, etj. Prandaj, kur planifikohet integrimi i projekteve të parashikuara në mjedis, duhet të garantohet menaxhimi i qëndrueshëm i tokës dhe mbrojtja e saj.

Aktivitetet në tokën bujqësore dhe pyjore duhet të reduktohet në nivelin më të ulët të mundshëm, dhe duhet t'i jepet prioritet i lartë planifikimit të aktiviteteve në toka me potencial më të ulët të prodhimit, dhe tokë jashtë zonave të dendura pyjore apo zonave pyjore me funksione të rëndësishme të prodhimit të lëndës së parë drusore.

Propozimet e Planit për fuqizimin dhe promovimin e sektorit bujqësor, përmbajnë edhe rrezikun e ndotjes së tokës nga pesticidet dhe plehurat kimike, si dhe uljen e cilësisë së tokës, pasi dihet se kur tokat kultivohen intensivisht gjatë një periudhe të gjatë kohore, përdorimi i vazhdueshëm i plehrave dhe pesticideve e bën atë më të varfër në lëndë organike, dhe kështu tokat karakterizohen si "të lodhura".

Për të minimizuar sa më shumë efektet negative të planit, janë parashikuar një sërë masash zbutëse:

- Garantimi i menaxhimit të qëndrueshëm të Tokës dhe mbrojtja e saj;
- Planifikim i aktiviteteve në Tokat me potenciale më të varfër të prodhimit;
- Infrastruktura të parashikohet e tillë që të mos rritet probabiliteti i rrëshqitjes së Tokës në zonën përreth aktiviteteve;
- Promovimi i riciklimit dhe ripërdorimi i mbetjeve të ndërtimit në ndërtimet dhe infrastrukturat e reja;
- Ripërdorimi i materialit të gërmuar, trajtimi dhe transportimi i tij në minimum, dhe depozitimi i tij në mënyrë që të minimizohen ndikimet e gjërryerjes;
- Largimi i dherave të ndotur që hasen gjatë punimeve dhe depozitimi i tyre në vende të caktuara ku të jenë të izoluar nga ujërat nëntokësorë;
- Mbrojtja e tokës që shtrihet nën sistemin infrastrukturor që do ndërtohet, nga ndotjet kimike dhe derdhjet e hidrokarbureve duke përdorur teknologjinë e duhur gjatë punimeve;
- Mbjellja me bimësi mbas përfundimit të ndërtimeve dhe mbushjeve për të lehtësuar rigjenerimin e një mbulesë stabilizuese të tokës
- Nëse ndiqen praktikatat e mira bujqësore, në përputhje me Direktivat e Bashkimit Evropian, kështu do të ketë minimizim të përdorimit të plehrave dhe pesticideve që dëmtojnë Tokën.

3.2.2 Trajtimi i ndikimeve në ujëra

Territori i bashkisë Krujë ka një rrjet të pasur ujërash sipërfaqësor që janë një aset mjaft me vlerë për zhvillimin e bujqësisë, turizmit dhe cilësisë së jetës së komunitetit të banorëve që jetojnë në këtë zonë. Këtu përfshihen lumi Ishëm dhe degët e tij, rezervuarët dhe liqenet artificiale dhe gjithë rrjeti i kanaleve vadiës. Ujërat nëntokësorë në territorin e Bashkisë së Krujës ndodhen kryesisht në zhavorret ujëmbajtëse të akuifereve bregdetare të pellgut ujëmbledhës të Lumit Gjole dhe Ishëm. Akuiferi më i rëndësishëm në këtë zonë është akuiferi i Fushë – Krujës. Shfrytëzimi i resurseve të akuiferit është një potencial për përmirësimin e furnizimit me ujë të zonave të banuara. Në këtë akuifer janë kryer e vënë në shfrytëzim një numër shpimesh për furnizimin me ujë të pijshëm si stacioni Ura e Gjoles, Fushë Kruja, Gramëz, Thumanë. Një numër shpimesh shfrytëzohen për ujë teknologjik dhe ujillje. Në disa raste këto shpime janë kryer shumë afër.

Një burim tjetër potencial në ndotjen e ujërave janë guroret, të cilat në territorin e bashkisë Krujë janë të shumta. Ato kanë potencial ndikimi negativ në mjediset ujore, kryesisht nëse ndodhen afër burimeve ujore, pasi aktiviteti i shfrytëzimit në gurore mund të çojë në ndryshimin e cilësisë së ujit të pijshëm për shkak të penetrimit në thellësi të ujërave të shplarjes që përdoren në gurore, si dhe ndotësve të tjerë.

Sa më sipër përmendim edhe projektet të cilat PPV ka propozuar në strategji dhe që kanë të bëjnë drejtpërdrejtë me sistemimin, pastrimin dhe mbrojtjen e burimeve ujore mbi dhe nëntokësore: Përmirësimi i rrjeteve teknike, Mbrojtje e akuifereve; Pastrimi i lumenjve; Mbrojtje ndaj përmytjeve.

Në mënyrë që të kufizohen efektet e presionit që do të ushtronte infrastruktura e parashikuar në burimet ujore dhe kështu të parandalohen ndikimet negative në cilësinë e ujit (sidomos ujit të pijshëm), duhet të shmangët ndërtimi në zonat e mbrojtura ujore.

Kur planifikohen ndërhyrjet në zonat me rrezik jashtëzakonisht të lartë, shumë të lartë dhe të lartë të akuifereve, është e nevojshme që të studihen dhe planifikohen zgjidhjet e duhura teknike për të parandaluar ndikimet negative gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit, si dhe në rastin e ngjarjeve të jashtëzakonshme (p.sh. rrjedhjet e substancave të rrezikshme).

Aktivitetet e parashikuara në PPV mund të ndikojnë në mënyrë të konsiderueshme në statusin ekologjik të rrjedhave ujore, të zvogëlojnë basenat mbrojtëse ujore dhe të prodhojnë ndikime kumulative mbi biodiversitetin e zonës. Për të minimizuar sa më shumë efektet negative të planit, janë parashikuar një sërë masash zbutëse:

- Ndërhyrjet e nevojshme për krijimin ose përmirësimin e infrastrukturave bazë që mbulojnë zonat urbane dhe krijojnë kushtet bazë të jetesës për komunitetet lokale që jetojnë në këto zona.
- Duhet planifikuar zgjidhjet e duhura teknike për të parandaluar ndikimet negative mbi zonat ujëmbajtëse, gjatë fazave të zbatimit të projekteve të parashikuara në PPV, si dhe në rastet e ndodhive të jashtëzakonshme (p.sh. derdhjet e substancave të rrezikshme).
- Nuk do të autorizohet depozitimi i produkteve të dëmshme në një distance më pak se 50 m nga brigjet e lumenjve si dhe do të kufizohet pranë rrjedhave të tjera ujore siç janë kanalet kulluese;
- Ambientet e magazinimit duhet të rrethohen dhe mbulohen për të parandaluar derdhje të ndryshme;
- Kanalet anësore do të ndërtohen përpara ndërtimit të rrugës, për të parandaluar derdhjen e rrjedhjeve të rrugës gjatë ndërtimit, në lume, apo kanalet kulluese;
- Në rast se ka derdhje serioze të kimikateve apo lëngjeve gjatë ndërtimit, kontraktori duhet të hartojë një program masash për ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore. Marrja e mostrave të ujërave nëntokësore duhet të bëjë in situ matjen e pH, turbullirës dhe përcjellshmërisë elektrike. Të gjitha veprimet e kërkuara dhe, nëse nevojiten, analizat, duhet të bëhen në përputhje me legjislacionin shqiptar.

- Zbatim i një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujitje, ndërtimi i rrjeteve moderne kolektive të ujitjes dhe monitorimi i njësive individuale të shpimeve për ujë;
- Kontrolli i shpimeve të shpërndara të fermerëve, në mënyrë që të mund të bëhet i mundur zbatim i një plani realist të menaxhimit të ujit për ujitje;
- Kontrolli i shfrytëzimit të burimeve ujore nëpërmjet puseve dhe i shkarkimeve nën tokë (në akuifer) i ujërave të zeza, si kusht fillestar për qëndrueshmërinë mjedisore.
- Ndërtimi i rrjeteve moderne të ujitjes kolektive, në mënyrë që të minimizohet sasia e ujit për ujitje që humbet me anë të avullimit dhe të ujitet bima direkt e në rrënjë, e cila thith ujin, në mënyrë që të ketë maksimizim të efikasitetit të sistemeve të ujitjes.
- Projekt për kontrollin, monitorimin e rreptë dhe gradualisht shmangien e shfrytëzimit të pakontrolluar të shtretërve të lumenjve për marrjen e inerteve;
- Projekt për kontrollin dhe ndalimin e rreptë të ndotjeve që vijnë nga bizneset e zhvilluara pranë këtyre asete ujore;
- Monitorim i rreptë dhe i shpeshtë i guroreve në mënyrë që të respektohen rregullat dhe impaktet në basenet ujore të jenë minimale.

3.2.3 Trajtimi i ndikimeve në ajër dhe tek faktorët klimatikë

Përmirësimi i cilësisë së ajrit të ambientit në zonat urbane dhe arritja e standardeve të përshkruara në lidhje me cilësinë e ajrit të ambientit janë objektivat kryesore të cilat bazohen në masat për mbrojtjen e mjedisit në PPV (Projekt pilot: Kontrolli i cilësisë së ajrit dhe shëndetit). Një nga problemet serioze që haset sot në territorin e Bashkisë Krujë është ndotja e ajrit nga emetimet e dëmshme që vijnë nga fabrika e çimentos, fabrika e Tullave, guroret dhe gropat e gëlqeres. Gjithashtu, një nga burimet më të mëdha gjeneruese të ndotjes së ajrit është Aeroporti "Nënë Tereza", kryesisht nëpërmjet emetimit të gazeve serrë, si pasojë e përdorimit të sasive të mëdha të karburantit (kerosen).

Në mënyrë që të arrihen objektivat e reduktimit të ndotjes së ajrit në zonat e ndikimit të aktiviteteve problematike duhet të respektohen udhëzimet dhe masat në vijim:

- Projektimi dhe instalimi i një qendre për monitorimin e cilësisë së ajrit dhe të efekteve të ndotjes atmosferike në shëndetin e banorëve të zonave përreth fabrikave të çimentove.
- Kontrolli i vazhdueshëm dhe i rreptë bizneseve, aktiviteteve të cilëve kanë impakte negative në ajër. Kontrolli i cilësisë së elementëve të emetuar në ajër dhe i pajisjeve të përdorura për filtrimin gazeve të ndotura;
- Monitorimi i cilësisë së ajrit në të gjithë territorin e bashkisë duke vendosur stacione automatike monitorimi;
- Koordinimi mes institucioneve për vlerësimin e kushteve mjedisore që lidhen me cilësinë e ajrit dhe masat ndaj ndryshimeve klimaterike;
- Implementimi i sistemit të shtypjes së pluhurit;
- Përdorimi i mjeteve të transportit publik me emetime të gazeve në nivele të ulëta ose me filtra ajri të reduktimit maksimal;
- Kontrolli i kufijve të shpejtësisë së automjeteve gjatë sezonit me nivelin më të lartë të ndotjes së ajrit me pezulli në qendrat urbane;
- Mirëmbajtja e rregullt e sipërfaqeve rrugore për të pakësuar sa më shumë që të jetë e mundur ringritjen e pezullive;
- Përcaktimi i masave të emergjencave në rastet e aksidenteve industriale për zvogëlimin e ndikimeve në mjedis dhe në cilësinë e tij;
- Identifikimi dhe monitorimi i burimeve të gazeve që shkaktojnë shiun acid;
- Shtimi i sipërfaqeve me pyje dhe bimësi;
- Strukturimi i kërkesës së lëndës drusore;
- Dizajnimi dhe përcaktimi i kriterëve të ndërtimit të infrastrukturave nëntokësore me materiale dhe struktura rezistente ndaj kushteve të motit dhe në veçanti ndaj temperaturave të larta dhe lagështisë;
- Monitorimi i vazhdueshëm i: kushteve ekologjike të mjedisve natyrore, tjetërsimit të tokës natyrore dhe i të gjithë elementëve të tjerë që ndryshojnë si pasojë e ndryshimeve klimatike;

- Ndërtimi i impianteve të trajtimit të mbetjeve të lëngëta urbane dhe industriale për të zvogëluar sasinë e lendeve ndotëse në mjediset ujore, tokësore dhe ajrore.

3.2.4 Trajtimi i ndikimeve në biodiversitet dhe në mjedisin natyror

Për të ruajtur në mënyrë të përhershme mjedisin natyror dhe biodiversitetin, duhet të merren parasysh masat e mëposhtme:

- Shfrytëzimi i infrastrukturës ekzistuese ka përparësi mbi ndërtimin e infrastrukturës së re;
- Nëse aktivitetet në mjedisin e paprekur nuk mund të shmangen, duhet të shmangen aktivitetet në zonat e mbrojtura, zonat me rëndësi mjedisore dhe zonat me karakteristika të çmuara natyrore;
- Prioritet duhet t'i jepet varianteve me më pak ndikim në rrugët e migrimit të kafshëve të egra;
- Duhet të sigurohen pasazhe të përshtatshme për kafshët e egra, gjë që është në përputhje me praktikën me të mira evropiane;
- Të ulet fragmentimi i habitateve të llojeve, duke krijuar pasazhe për kafshët e egra në linjat ekzistuese të lëvizjes (veçanërisht për gjitarët dhe amfibet);

Në zonat ku planifikohet infrastruktura e re, duhet të sigurohet ruajtja e rrugëve ekzistuese të migrimit, duke ndërtuar strukturat e duhura dhe duke kryer gjithë sistemimet e tjera për të parandaluar lëvizjen e kafshëve të egra;

3.2.5 Trajtimi i mbetjeve dhe vend - depozitimeve

Zhvillimet e parashikuara do të ndikojnë në gjenerimin e shtuar të sasisë së mbetjeve, të cilat mund të cenojnë integritetin e shtresave të ujërave nëntokësore dhe ndotja me kimikate të rrezikshme mund të kalojë në shtresat nëntokësore. Nga ana tjetër mund të shkaktohen

sëmundje kancerogjene deri në largësi të mëdha prej zonës së ndotur. Hot-spotet përbejnë rrezik jo vetëm për shëndetin e njeriut, por edhe për biodiversitetin e natyrën.

Bashkia Krujë ka dy venddepozitimi mbetjesh të cilët nuk janë inxhinierik-sanitar dhe ndodhen pranë zonave të banuara. Duke qënë se është duke u ndërtuar një landfill rajonal për qarkun e Durrësit, në Manzhë, propozojmë që dy venddepozitimet ekzistuese të kthehen në qendra transferimi 24 orë dhe depozitimi përfundimtar të bëhet në landfillin e Manzhës.

Gjenerimi i mbetjeve në territorin e bashkisë ka efekt të drejtpërdrejtë në zhvillimin e turizmit dhe zhvillimin e përgjithshëm ekonomik të vendit si dhe në integritetin e zonave të mbrojtura mjedisore.

Bashkia Krujë duhet të përqendrohet kryesisht në arritjen e objektivave si:

- Arritjen e afateve të VKM nr. 418 datë 25.06.2014 "Për grumbullimin e diferencuar të mbetjeve në burim" të rrymave të mbetjeve për të reduktuar sasinë e mbetjeve që do të depozitohen përmes:
 1. Optimizimi të grumbullimit të mbetjeve;
 2. sigurimit të grumbullimit të diferencuar të mbetjeve në burim;
 3. promovimit të ripërdorimit të produkteve;
 4. përgatitjes së veprimtarive të ripërdorimit;
 5. përmirësimit të cilësisë së riciklimit të mbetjeve.
- Njësia e Qeverisjes Vendore Krujë, në planet e përgjithshme vendore të hartuara sipas nenit 20 të ligjit nr. 107/2014, datë 31.07.2014, "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", si dhe planet vendore të menaxhimit të integruar të mbetjeve të hartuara sipas nenit 13 të ligjit nr. 10463, datë 22.09.2011, "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve", i ndryshuar, duhet të parashikojë vendin për depozitimin e përkohshëm të mbetjeve inerte dhe landfillet për mbetjet inerte.
- Në zbatim të VKM nr. 608, datë 17.09.2014 "Për masat e nevojshme për grumbullimin dhe trajtimin e

mbetjeve bio" Bashkia Krujë, të hartojë rregullat që duhen zbatuar për grumbullimin dhe menaxhimin e mbetjeve bio, i cili përcaktohet në planin vendor të menaxhimit të mbetjeve, të përgatitur në përputhje me Planin Rajonal dhe Planin Kombëtar të Menaxhimit të Mbetjeve.

- Rehabilitimi i zonave me ndotje të lartë mjedisore, rinovimi urban dhe ripërdorimi i tokës, duke i kthyer në zone të gjelbra me vlerë rekreative për qytetin, të tjerat në përputhje me normat e sigurisë;
- Studimi i të gjithë territoreve të objekteve industriale që kane përdorur ose gjeneruar kimikate të rrezikshme për shëndetin dhe të bëhet rehabilitimi i tyre;
- Identifikimi i të gjitha pikave të ligjshme dhe të paligjshme të hedhjes së mbetjeve;
- Propozim i përgjithshëm mbi mënyrat e racionalizimit dhe realizimit të sistemit të mbledhjes dhe depozitimit të mbetjeve urbane, duke evidentuar edhe fazat dhe afatet e realizimit.
- Inventarizimi dhe diagnostifikimi i venddepozitimeve, si dhe përcaktimi i prioritetëve, planifikimi dhe raportimi;
- Zhvillimi i infrastrukturës dhe përfshirja në planet rajonale e vendore të menaxhimit të mbetjeve;
- Janë të domosdoshëm buxhete të mjaftueshme për menaxhimin e mbetjeve, që përfshijnë gjithashtu dhe sektorin privat;
- Landfill-i apo impianti i trajtimit mund të organizohet në nivel lokal apo rajonal;
- Të shihet mundësia e ngritjes së një landfill-i industrial qendror për depozitimin e mbetjeve të ngurta industriale mbas trajtimit të tyre me metodat e përcaktuara nga Konventa e Bazelit, duke shmangur depozitimin e tyre në landfillet urbane;
- Hartimi i programeve për diferencimin që në burim të mbetjeve;
- Krijimi i kushteve të duhura për donatorët ndërkombëtarë (veçanërisht për fondet e BE-së) për të financuar infrastrukturën e nevojshme;
- Forcimi i mekanizmave për mbledhje më të mirë të tarifave dhe zbatimi i sanksioneve.

3.2.6 Trajtimi i ndikimeve në mjedisin akustik-zhurmat

Masat për mbrojtjen e mjedisit nga zhurma duhet të përqendrohet kryesisht në:

- masa për të reduktuar emetimet e zhurmës në burim;
- masa për të parandaluar shtrirjen e zhurmës në mjedis;
- masa për krijimin e kushteve të përshtatshme të jetesës në ndërtesat e mbiekspozuara (nëse del e nevojshme).

Masat për të reduktuar emetimet e zhurmës në burim janë me të efektshme. Emetimet e reduktuara të zhurmës nga burimet e saj mund të arrihet kryesisht përmes modernizimit të logjistikës në përdorim, riorganizimit të flukseve të trafikut, orareve të kryerjes së ndërhyrjeve infrastrukturore, etj. Qëllimi i SKZHIII në lidhje me vlerat e zhurmës në vitin 2020 është të arrijë objektivin 56dB/ditë dhe 45dB/natë.

Masat për të parandaluar përhapjen e zhurmës në mjedis janë përdorur kryesisht për të mbrojtur mjedisin nga zhurmat e shkaktuara prej sektorit të transportit. Masat janë të përshtatshme kryesisht për mbrojtjen e zonave me dendësi të madhe të popullsisë përgjatë rrjetit rrugor, ndërkohe që zbatimi i këtyre masave përgjatë rrugëve ekzistuese që kalojnë përmes vendbanimeve me një struktura urbane të formuar dhe të dallueshme tashmë, është i arsyeshëm vetëm në raste të jashtëzakonshme.

Masat për të siguruar kushte të duhura jetësore (p.sh. izolimit nga zhurma i dritareve në ndërtesat e ekspozuara së tepërmi) janë të përshtatshme në zonat ku masat e tjera nuk janë teknikisht të zbatueshme apo ekonomikisht të qëndrueshme.

- Masa për të reduktuar emetimet e zhurmës në burim;
- Masa për të parandaluar shtrirjen e zhurmës në mjedis;
- Masa për të siguruar kushtet e duhura të jetesës;
- Masat zbutëse gjatë fazës së zbatimit të punimeve;

- Përdorimi i pajisjeve dhe makinerive të ndërtimit të prodhuara në përputhje me normat e emetimeve të zhurmës nga makinerive të ndërtimit, në përputhje me rregullat mbi emetimet e zhurmës nga makineritë e përdorura në vende të hapura dhe në përputhje me direktivat përkatëse të BE-së;
- Çdo impiant, i tillë si gjeneratorë apo pompa, që është i nevojshëm të përdoret para dhe pas orarit zyrtar të punës, do të jete i rrethuar nga një barriërë akustike apo reflektor portativ
- Implementimi i masave të përkohshme për të mbrojtur nga zhurma zonat e populluara pranë kantierëve të ndërtimit dhe rrugëve të transportit ku janë tejkaluar vlerat kufi.
- Respektimi i afateve kohore për ndërtimin afër zonave të populluara;
- Publiku i gjerë dhe banoret e zonës do të informohen paraprakisht kur të kryhen vepra që emetojnë zhurma të konsiderueshme;
- Në kantierin e punimeve nuk do të përdoret asnjë makineri apo pajisje që shkakton shqetësim të publikut për shkak të zhurmës;

3.2.7 Trajtimi i ndikimeve në popullsi dhe në asetet materiale

Zhvillimet e reja infrastrukturore (sidomos qendrat multimodale të transportit) priten që të shkaktojnë një rritje të niveleve të zhurmës në mjedisin përreth tyre. Për të shmangur një përkeqësim të mjedisit ku jetohe në zonën përreth këtyre zhvillimeve, ky fakt duhet të mbahet në vëmendje kur të behet verifikimi i mundësive për zhvillim në fazat e mëvonshme, në kuadër të sigurimit të një lidhje multimodale në rajonin përreth.

Projektet specifike duhet të kenë në fokus edhe garantimin që infrastruktura e re vihet në dispozicion të të gjithë përdoruesve. Kjo pritet të inkurajojë përfshirjen më aktive të komunitetit në kuadër të sistemeve infrastrukturore, në mënyrë që ta bëjë atë më të arritshme për të gjitha shtresat dhe kategori të sociale.

Propozimet e Planit nuk priten të kenë ndikime negative në popullsi, për këtë arsye nuk propozohen masa zbulëse. Në të vërtetë, siç u konstatua nga analiza e mësipërme, efekti i propozimeve të Planit do të jetë pozitiv si për popullatën e Bashkisë ashtu edhe për asetet materiale.

3.2.8 Trajtimi i ndikimeve mbi trashëgiminë kulturore

Zhvillimi i infrastrukturës së parashikuar mund të ndikojë te njësitet dhe zonat kulturore, veçanërisht në aspektin e degradimit të karakteristikave të peizazhit të rrethinave të njësive të trashëgimisë kulturore, dëmtimit të objekteve të trashëgimisë kulturore, si dhe shkatërrimit të mbetjeve arkeologjike nga vibrimet gjatë ndërtimit të objekteve të cilat mund të shkaktojnë dëme në objektet e trashëgimisë kulturore. Për të shmangur këto ndikime, duhet të merren parasysh sa më poshtë:

- Prioritet është mos vendosja e infrastrukturës së re në zonat e trashëgimisë kulturore.
- Studime të detajuara të zonave ku parashikohen ndërtime në afërsi të zonave me rëndësi kulturore;
- Në rastet kur vendet arkeologjike mund të rrezikohen nga aktivitetet e ndërtimit, vendi do të jete i mbrojtur nga rrethimi për të parandaluar dëmtimin e paqëllimshëm ose si pasojë e neglizhencës ndaj arkeologjisë.
- E gjithë puna e ndërtimit do të jetë e kufizuar brenda korridorit të punimeve.

3.2.9 Trajtimi i ndikimeve mbi peizazhin

Përcaktimi i impaktit mbi cilësinë e peizazhit, buron kryesisht nga veçoritë vizive të hapësirës dhe nga elementet karakteristike të peizazhit që janë të pranishme në këtë hapësirë. Peizazhi cenohet më shumë nga infrastruktura që shtrihet në zona të hapura, ku impaktet janë më të dukshme për shkak të një niveli të lartë shtrirjeje. Ndikimi është veçanërisht i lartë në rastin

e një ndërhyrjeje infrastrukturore në zona me peizazh të jashtëzakonshëm, apo me tipare të veçanta, si dhe në zona peizazhistike me elemente natyrore të mbrojtur, të cilët mbartin një kuptim të rëndësishëm simbolik.

Disa nga elementet kryesor që aktualisht kanë një impakt të lartë negativ në peizazh dhe jo vetëm, janë guroret e braktisura dhe ato që vazhdojnë punimet në territorin e bashkisë. Evidentimi dhe rikuperimi i tyre është një nga prioritetet e PPV, i cili ka parashikuar edhe një projekt pilot lidhur me guroret: "Rikuperim i një guroreje të braktisur", i cili në mënyrë të detajuar paraqitet në dokumentin "Strategjia Territoriale Krujë".

Për të zbutur sa më shumë ndikimet negative në peizazh Plani i Përgjithshëm Vendor ka parashikuar kalimin e korridoreve të gjelbra. Këto do të jenë zona me mbrojtje peizazhistike të pjesëve që i përkasin sistemit natyror, atij ujqor dhe bujqësisë. Përsa i përket sistemit urban dhe infrastrukturës ato do të mundësojnë akses dhe shërbime për turizmin eco dhe agro në këto fasha. Korridore e gjelbër janë të rëndësishëm edhe për lidhjen e zonave natyrore dhe për lëvizjen e kafshëve sidomos në zona ku sistemi natyror ndërpritet nga autostrada apo infrastruktura urbane (mbikalime të gjelbra vetëm për faunën). Në mënyrë të detajuar këto korridore janë pasqyruar në dokumentin "Strategjia Territoriale Krujë". Disa ndikime të projekteve të planit në peizazh janë të pashmangshme dhe për të zbutur natyrën negative të këtyre ndikimeve propozohen masat e më poshtme:

- Zbatimin e standardeve kombëtare shqiptare të rrugëve për pastrimin e kantierëve dhe rivegetacionin, për të siguruar ruajtjen e komoditëve të nevojshme të peizazhit;
- Për mbushje, shpatet duhet të nënshtrohen mbjelljes hidraulike me një përzierje fare që përfshin farat e barit. Përveç kësaj, mbjellja në vendet e ndjeshme, veçanërisht në afërsi të ambienteve të banimit dhe rekreacionit, do të përdoret për të reduktuar apo zbutur pengesat vizuale të shkaktuara nga ngritja e argjinaturave të projektit, sidomos në kryqëzime;
- Në zonat kodrinore/malore dhe përgjatë brigjeve lumore, sipërfaqja e tokës së okupuar do të mbahet në minimum, më qellim shmangien e prerjes së panevojshme të pemëve në këto zona;
- Aty ku është e mundur, argjinaturat e projektit duhet të ulen në minimumin e mundshëm;
- Pjerrësitë e argjinaturave do të jenë sa më të buta. Mbi gjithë argjinaturat do të shpërndahet dhé, dhe ato do të mbillen me bime që mund të adoptohen në kushtet lokale;
- Në vendet ku rruga kalon pranë pronave private, do të ngrihen mbulesa bimore, me qellim reduktimin e ndërhyrjes pamore.
- Rikuperimi i guroreve të braktisura nëpërmjet:
 1. ri-natyrizimit të zonës së nxjerrjes minerare, nëpërmjet mbjelljes së llojeve të ndryshme të drurëve që përputhen me ekosistemin lokal dhe nëpërmjet ripërdorimit të pjesshëm të zonave dhe objekteve ekzistuese, për të mbështetur aktivitetet e turizmit mjedisor, kulturor dhe natyror;
 2. t'i jepet përparësi metodave të kultivimit nga lart poshtë, në mënyrë të tillë që të vazhdohet me kantiere "të mbrojtur", duke lënë një kreshtë të përkohshme të shkëmbit në vend;
 3. të parashikohen zgjidhje që minimizojnë impaktin morfologjik të gërmimeve dhe mbushjeve me dhe' në kontekstin ekzistues territorial; të ndërpritet rregullsia gjeometrike horizontale e shkallareve që janë krijuar nga gërryerjet, duke bërë lidhjen e tyre nëpërmjet rampave të mbivendosura në nivele të ndryshme;
 4. të eliminojë "shkallaren" e panatyrshme vertikale të krijuar nga nivelet e ndryshme, duke realizuar p.sh. një alternativë të planeve të pjerrëta me vegjetacion dhe me mure të çrregullt që mund të kthehen në mjedis natyror, në varësi të kërkesave të stabilitetit të shpateve.

3.2.10 Zonat e reja të mbrojtura

Në territorin e bashkisë Krujë, PPV ka parashikuar shtimin dhe zgjerimin e zonave të mbrojtura. Zonat e propozuara janë: - Zgjerimi i parkut të Qafshamës; Park Rajonal Krastës; Park Rajonal Ishëm, Peizazh i Mbrojtur Mali i Skënderbeut dhe Park qyteti i Krujës. Të gjitha këto zona janë propozuar edhe nga përfaqësuesit e specialistët e bashkisë Krujë dhe njësisë administrative gjatë konsultimeve për hartimin e PPV-së dhe VSM-së.

Shtimi i hapësirave të gjelbra ka si qëllim të mbrojnë specie ose habitate të veçantë dhe menaxhimi reflekton këtë prioritet. Disa zona të mbrojtura të kësaj kategorie do të kenë nevojë për ndërhyrje të rregullta aktive për t'iu përgjigjur kërkesave të specieve të veçanta ose për të ruajtur habitate.

Konkluzion për trajtimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit

Zbatimi i projekteve, pritet të sjellë impakte pozitive dhe negative. Impakt pozitiv pritet të ketë në drejtim të cilësisë së ajrit, ndryshimeve klimatike si edhe për popullatat dhe asetet materiale. Vlerësimi i rezultateve tregon se nuk do të ketë impakte mbi faktorët klimatike duke konsideruar që mjetet e transportit do të vijnë në rinovohen në të ardhmen edhe me tej, gjë që do të sjellë përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe cilësisë së shëndetit human. Impaktet pozitive mbi popullatën dhe asetet materiale do të vijnë si rezultati zbatimit të infrastrukturës në përgjithësi që do të bëjë të mundur pakësimin e kohës së udhëtimit, sigurinë në lëvizje, afërsimin me tregjet dhe qendrat kryesore urbane, etj.

Përgjithësisht, shumica e impakteve negative janë të lidhura me fazën e zbatimit të projekteve të parashikuara në PPV (projekte infrastrukturore, bujqësore dhe turistike) dhe janë kryesisht të përkohshëm (deri në përfundim të punimeve). Territori i bashkisë ka veçori të theksuara diverse dhe të shumta nga ana natyrore, kulturore dhe peizazhi që mund të ndikohen konsiderueshëm prej zhvillimeve të infrastrukturës, sidomos atyre me shtrirje të gjerë dhe korridoreve sipas sektorëve (transport, energji, ujë, etj.).

Impaktet negative shfaqen në fazën e planifikimit prej aspekteve të përdorimit të tokës, efekteve në ujë, natyrë (si biodiversiteti edhe zonat me status të mbrojtur), trashëgiminë kulturore dhe peizazhin. Këto impakte do të kërkojnë krijimin e një programi bashkëkohor mbi masat zbutëse dhe një zbatim të përshtatshëm të këtyre masave. Qëllimi i zbatimit të këtyre masave zbutëse është zvogëlimi, sa më shumë të mundemi, i impakteve negative në mjedis. Trajtim më i hollësishëm i vlerësimit të këtyre ndikimeve është bërë në VSM-në shoqëruese të PPV-së.

Theksohet se Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis që do të hartohet në të ardhmen për projekte të ndryshme të propozuara të infrastrukturës teknike apo për projekte zhvillimi në rajonin e Bashkisë, do të duhet të marrin parasysh këtë Vlerësim Strategjik Mjedisor (VSM), me qëllim që të jenë më efektiv në identifikimin, parashikimin dhe vlerësimin e ndikimeve mjedisore të planeve, si edhe në formulimin e masave për trajtimin e këtyre ndikimeve mjedisore.

3.3 PROGRAM MONITORIMI I NDIKIMIT NË MJEDIS

Bazuar në sa më sipër, në lidhje me vlerësimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit (PPV), si dhe për masat e propozuara për zbutjen e tyre, është hartuar Programi i Monitorimit të Ndikimit në Mjedis. Ky program sipas literaturës botërore, përcakton personin përgjegjës për monitorimin dhe zbatimin e masave të trajtimit, kohën dhe shpeshtësinë e monitorimi, si dhe hartimin e raportit mbi harmonizimin e zbatimit të Planit me arritjen e objektivave mjedisore të përcaktuara në Vlerësimin Strategjik Mjedisor. Ndikimet e parashikuara mjedisore dhe masat e propozuara të trajtimit janë përmbledhur në tabelën e mëposhme, për secilin faktor mjedisor, për të cilat u vlerësuan efekte negative.

Faktori mjedisor	Ndikime negative të parashikueshme	Masa të propozuara të trajtimit
Toka	Fragmentimi, ndryshimi i përdorimit të tokës, shkatërrimi i pakthyeshmëri të tokës bujqësore në zonat e marra nga ndërtimet e reja, si dhe kontaminimi i mundshëm gjatë zbatimit të aktiviteteve të parashikuara në PPV.	Planifikimi i aktiviteteve në toka me potenciale të ulëta prodhimi; Menaxhim i qëndrueshëm i tokës dhe mbrojtja e saj; Rehabilitimi i zonave pas përfundimit të punimeve dhe mbjellja me bimësi për të siguruar një mbulesë stabilizuese të tokës.
Ajri dhe Faktorët klimaterik	Ndota e ajrit nga shtimi i sasisë së elementëve të dëmshëm që do të emetohen në ajër gjatë dhe pas zbatimit të projekteve të parashikuara në PPV si dhe ndikimet nga ndryshimet klimatike në territorin e bashkisë.	Shtimi i sipërfaqeve me bimësi dhe pyje; Përcaktimi i masave të emergjencës në rastet e aksidenteve industriale për zvogëlimin e ndikimeve në mjedis; Monitorimi i vazhdueshëm i cilësisë së ujërave dhe parametrave të ajrit, si dhe ndërtimi i impianteve të trajtimit të mbetjeve të lëngëta për të zvogëluar sasinë e lendeve ndotëse në mjediset ujore, tokësore dhe ajrore
Ujë	Projektet e parashikuara në PPV mund të shkaktojnë ndryshime në regjimin e ujërave nëntokësore dhe ndotje të tyre, si dhe ndotje të baseneve ujëmbajtëse dhe brigjeve detare nga depozitimi i mbetjeve të ngurta dhe atyre me natyrë kimike.	Zbatim i një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujtitje - ndërtim i rrjeteve moderne kolektive të ujitjes - kontrolli i shpimeve në shtresat ujëmbajtëse; Pastrimi i baseneve ujëmbajtëse dhe mbrojtja e tyre nga kontaminimi dhe depozitimi i mbetjeve të ngurta dhe atyre me natyrë kimike.
Mjedi i Natyror dhe Biodiversiteti	Fragmentimi i habitatit, humbje të përfaqësuesve individuale të llojeve të bimëve dhe kafshëve, si dhe prishja e rrugëve të shërbimit të tyre gjatë zbatimit të aktiviteteve të parashikuara në PPV.	Shmangjen aktivitetet në zonat e mbrojtura Sigurimi i korridoreve të migrimit dhe siguria e kafshëve; Shmangia e fragmentimit të habitateve Ruajtja e ciklit jetësor të kafshëve
Mbetje	Gjenerimi i mbetjeve apo depozitimi i tyre në vende të papërshtatshme gjatë dhe pas zbatimit të projekteve të parashikuara në PPV do të rrezikojnë integritetin e shtresave ujëmbajtëse nëntokësore (akuiferet), baseneve ujore si dhe shëndetin e popullsisë.	Ndërtim i landfillit dhe vend depozitimeve; Diferencimi i mbetjeve që në burim; Promovim i riciklimit të materialeve të ndryshme; Informim i banorëve dhe ndërgjegjësim i vizitorëve në lidhje me çështjet e menaxhimit dhe përpunimit të mbetjeve të ngurta;
Mjedi i akustik/ zhurma	Ndotje akustike gjatë fazës së zbatimit të aktiviteteve të parashikuara në PPV-së.	Riorganizimi i flukseve të trafikut dhe orareve të ndërhyrjeve për të reduktuar emetimet e zhurmës; Përdorimi i pajisjeve dhe makinerive të ndërtimit të prodhuara në përputhje me normat e emetimit të zhurmës; Izolimi akustik i ndërtesave - organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zonat ekonomike
Trashëgimia Kulturore	Degradimi i mundshëm i peizazhit përreth njësive të trashëgimisë kulturore, dëmtimi i objekteve të trashëgimisë kulturore si dhe shkatërrimi i mbetjeve arkeologjike nga vibrimet gjatë fazës së zbatimit të projekteve të parashikuara në PPV.	Hartimi i studimeve të hollësishme arkeologjike në rastet kur duhet të ndërhyhet në zonat me karakteristika të veçanta;
Peizazhi	Dëmtimi i zonave peizazhistike me tipare të veçanta dhe elemente natyrore të mbrojtur, si dhe prerje e bimësisë në zonat kodrinore ku është parashikuar ndërtimi apo kalimi i infrastrukture;	Shmangia e prerjes së panevojshme të pemëve në zonat kodrinore/malore dhe përgjatë brigjeve detare/lumore; Shmangia e ndërhyrjeve të panevojshme në zonat me tipare të veçanta dhe në zonat peizazhistike me elemente natyrore të mbrojtura.

Table 5 Ndikimet negative të parashikueshme dhe masat e propozuara

Faktori Mjedisor	INDIKATORI	AUTORITETI MONITORUES	PARAMETRAT MJEDISORE	FREKUENCA E MONITORIMIT	KOMENTE
Biodiversiteti - fauna - flora	☐ Numri i habitateve të rëndësishme ☐ Sipërfaqja me zona të mbrojtura ☐ Biodiversitetit ☐ Ekonomia pyjesh ☐ Zona natyrore	Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura Administrata e Zonave të Mbrojtura Ministria e Mjedisit Drejtoria e Zhvillimit Rajonal & Integritetit Inspektorati Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve	☒ Numri dhe gjendje e habitateve ☐ Numri dhe/ose sipërfaqja me zona të mbrojtura ☐ Numri i specieve endemike dhe të rralla ☐ Sipërfaqja e mbuluar me pyje ☐ Numri i zonave natyrore dhe sipërfaqja e tyre.	Sipas Planit të Menaxhimit Çdo vit	
Popullsia shëndeti i njerëzve	☐ Jetëgjatësia e popullsisë ☐ Aksidentet në punë ☐ Varfëria	Drejtoria e shëndetit Publik Inspektorati Shtetëror i Punës Sherbimi Kombëtar i Punësimit	☒ Vitet e jetëgjatësisë së shëndetshme ☒ Numri i aksidenteve të regjistruara ☒ Përqindja e njerëzve që jetojnë nën minimumin jetik	Çdo vit	
Toka	☐ Degradimi i tokës ☐ Menaxhimi i mbetjeve ☐ Prodhimimi i mbetjeve ☐ Riciklim dhe ripërdorim i mbetjeve	Drejtoria Rajonale e Bujqësisë Ministria e Bujqësisë Bashkia dhe Ministria e Transporteve dhe Infrastrukturës Bashkia	☐ Përqindja e tokës së degraduar ☐ Sasi të mbetjeve të eliminuara në lëndë ☐ Gjenerimi i mbetjeve për fryme dhe totali ☐ % e ricikluar (letër, xham, mbetje bashkiake bio të degradueshme, alumin)	Çdo vit	

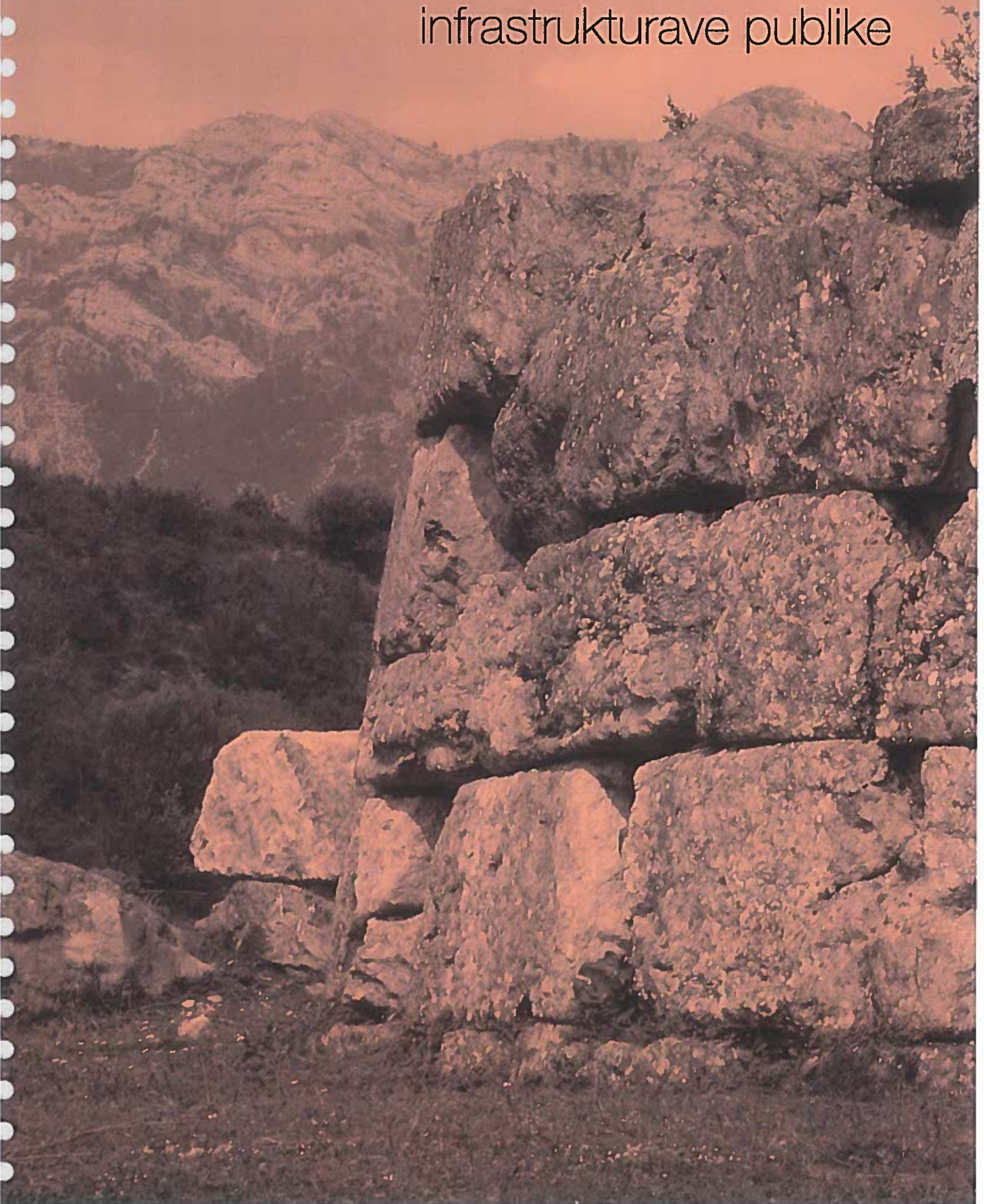

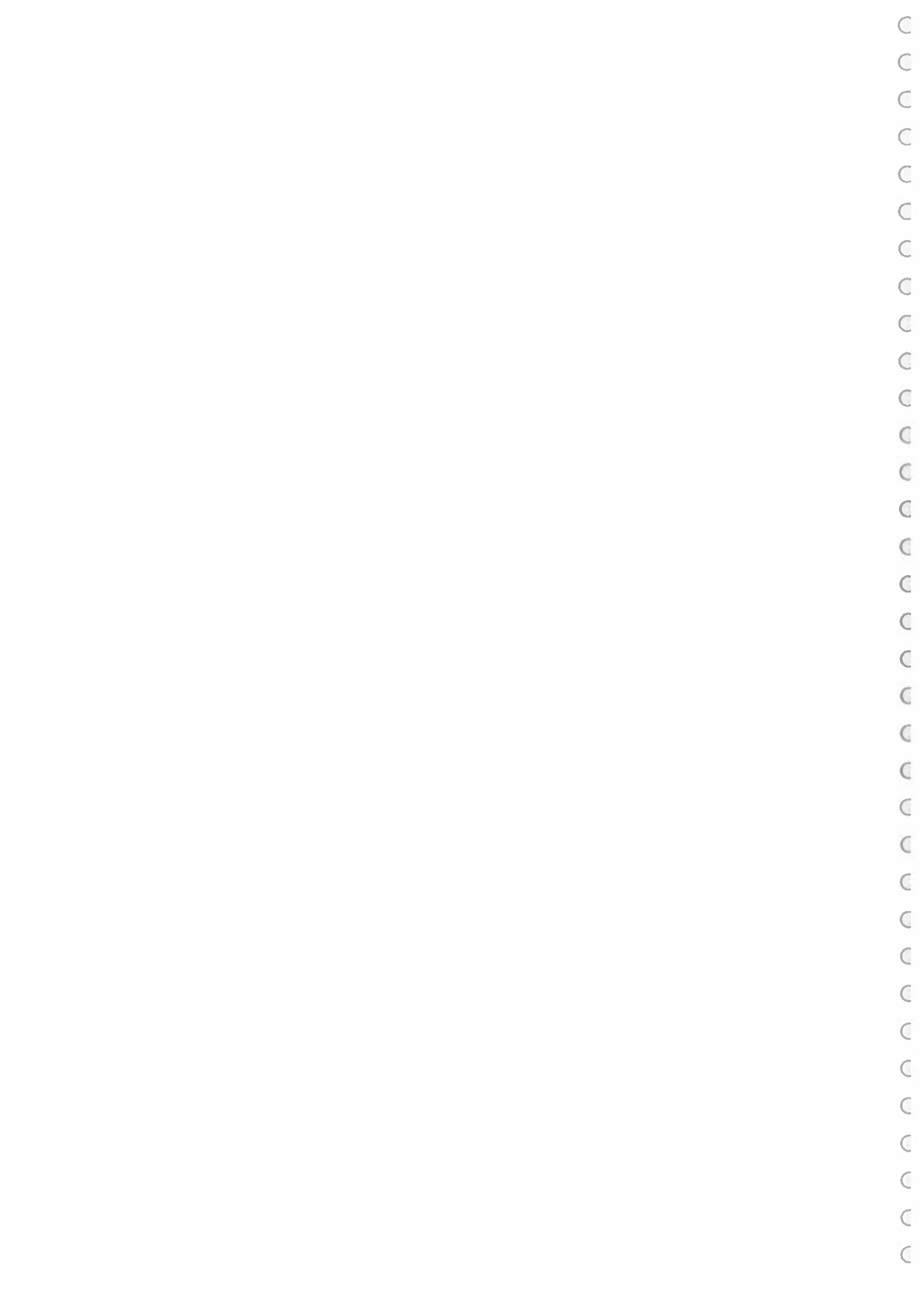
Uji	☐ Cilësia e ujerave sipërfaqësore ☐ Cilësia e ujerave nëntokësore ☐ Përqindja e riciklimit të ujit ☐ Përqindja e popullsisë së lidhur me shërbimin e trajtimit të ujerave të ndotur	Autoriteti i Menaxhimit të Boseneve Këshilli Teknik i Ujit Agjencia Kombëtare e Mjedisit Shërbimi Gjeologjik Shqiptar	☐ Total N, total P, BODet, COD, SS, TDS, pH, përcjellshmëria, etj. ☐ pH, përcjellshmëri, fortësia, kloridet, sulfatët, COD, BOD, nitrati, nitriti, total P, metalet, detergjentet, ngarkesa toksike e mikrobiologjike, etj.	☐ Kampionim dhe matje sipas miratimit të kushteve mjedisore për çdo ITUN, çdo 6 muaj.	☐ Sipas Ligjit nr. 34/2013 që amendon ligjin nr 9115, datë 24.7.2003 "Për trajtimin mjedisor të ujerave të ndotura" ☐ Ligji nr. 9915, datë 12.05.2008 ☐ "Për Kuadrin rregullator të sektorit të furnizimit me ujë dhe largimin e ujerave të ndotura"
Ajri	☐ Ditët kur tejkalohej normal e cilësisë së ajrit¹ ☐ Shkarkimet sipas Burimit	Agjencia Kombëtare e Mjedisit	SOx, NOx, PM10, gazet sere, Pb, CO	Çdo vit	Sistemi i Monitorimit të Cilësisë së Ajrit të Ndotur
Faktorët klimatike	☐ Shkarkimet e Gazeve Sere (sipas burimit %) ☐ Kërkesa për energji (Alokimi i prodhimit të energjisë sipas burimit) ☐ Përqindja e BER² (%) ☐ Mjetet në qarkullim	Agjencia Kombëtare e Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Enti Rregullator i Energjisë, Drejtoria e Përgjithshme e Transportit Rrugor	SOx, NOx, PM10, gazet sere, Pb, CO Përqindja e Energjisë nga BER (%) Numri i automjeve të udhëtareve	Çdo vit	Sistemi i Monitorimit të Cilësisë së Ajrit të Ndotur
Trashëgimia Kulturore Peizazhi	Numri i godinave të ruajtura që restaurohen Numri i vizitoreve Gjelbërim urban për frymë	Bashkia, Instituti i Monumenteve të Kulturës, Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit	Numri i godinave të ruajtura që restaurohen Numri i vizitoreve Gjelbërim urban për frymë	Çdo vit	

¹ Kufijtë Kombëtar për cilësinë e ajrit (SKZHI II)

² BER-Burimet e Energjisë së Rinovueshme

04 / Plani i shërbimeve dhe infrastrukturave publike

4 PLANI I SHERBIMEVE DHE INFRASTRUKTURAVE PUBLIKE

4.1 INFRASTRUKTURA PUBLIKE

Ndërhyrjet në infrastrukturën ekzistuese të Bashkisë Krujë janë elementë të rëndësishëm të Strategjisë së zhvillimit, që janë shtruar në PPV dhe janë përvijuar në Planin e veprimtimit sipas prioritetit dhe mundësisë për ndërhyrjen nisur edhe nga fondet e nevojshme.

Mund të ritheksojmë se përditësimi i infrastrukturës është pjesë e domosdoshme për të mundësuar dhe garantuar çdo formë të mëtejshme zhvillimi, qoftë në planin ekonomik edhe në planin urban apo social. Rëndësia që merr Infrastruktura në hartimin e Planit vjen edhe nga futja e konceptit ligjor të Sistemit Infrastrukturor.

Ndërhyrjet e rëndësishme në këtë nivel u trajtuan edhe në kapitujt e mësipërm, por këtu vlen të përmendim polin logjistik të Fushë Krujës, që është ndoshta projekti më ambicioz dhe me impakt më të lartë. Objektivi i këtij projekti është projektimi i një qendre logjistike të integruar, që përmbledh tipologji të ndryshme transportesh, e tillë që të optimizojë grumbullimin dhe shpërndarjen e mallrave në hyrje dhe dalje. Ky projekt mund të financohet me fonde private (Project Financing) dhe publike (Ministria e Infrastruktura) me mundësi bashkefinancimi me BE, Programi IPA II.

Poli do të përfshijë aksesin nëpërmjet infrastrukturës hekurudhore dhe rrugore si dhe parashikon kapacitete.

Nëpërmjet këtij projekti, Fushë Kruja kthehet në portën logjistike veriore të rajonit ekonomik Tiranë – Durrës duke shfrytëzuar më së miri pozicionin strategjik dhe aksesin në infrastrukturë.

Një tjetër pjesë me rëndësi e ndërhyrjeve në infrastrukturë është propozimi strategjik për krijimin e korridoreve portokalli dhe të gjelbër si forma të lidhjes së territorit në drejtimin lindje perëndim, në mënyrë të kujdeshme ndaj mjedisit dhe duke i dhënë theksin morfologjik propozimeve konkrete për menaxhimin e territorit.

Funksioni i këtyre korridoreve është të rrisë rilidhjen ekologjike midis zonave të ultësirës dhe malore të brendshme, duke përdorur një pjesë të rrjeteve natyrore dhe artificiale të ujit dhe shtigjeve ekzistuese, duke e shoqëruar këtë funksion kryesor me ndërtimin e një rruge të mobilitetit të qëndrueshëm, kryesisht si rrugë çiklizmi dhe këmbësore, për të siguruar afërsi me destinacionet kryesore turistike në zonë. Ideja është që të japë shërbim në qytetet dhe fshatrat, duke ndërtuar një sistem alternativ të transportit të fokusuar në hapësirat publike, shkollat, vendet e kultit dhe qendrave të komunitetit lokal.

Një projekt pilot, i propozuar të zhvillohet shpejt është ai për Korridorin e Gjelbër Albanopolis – Tugina e Ishmit

Bregdet. Projekti buron nga ideja e krijimit të një rruge për zbulimin dhe njohjen e burimeve arkeologjike, kulturore, natyrore dhe peizazhiste, që karakterizojnë territorin e Bashkisë, sipas udhëzimit të paraqitur nga vizioni udhëheqës.

Funksioni i këtij korridori është që të nxisë lidhjen ekologjike ndërmjet zonave bregdetare dhe atyre të brendshme malore, duke përdorur një pjesë të rrjeteve ekzistuese hidrografike natyrore dhe artificiale, duke e shoqëruar këtë funksion kryesor me ndërtimin e një itinerari të lëvizjes së qëndrueshme, të avashtë, për përdorim kryesisht çiklist e këmbësor, dhe me qasje në destinacionet kryesore turistike të zonës.

Ky korridor është elementi kryesor i lidhjes ekologjike mes kodrave të Krastës - për të cilat Strategjia Territoriale parashikon mbrojtje duke e propozuar si Park Natyror Rajonal - dhe Luginës së Ishmit, në njësinë administrative Bubq, duke vazhduar në zonat e mbojtura bregdetare në veri të Kepit të Rodonit, pjesë e Lagunës së Patokut, në Kurbin. Ky korridor, idealisht, vazhdon si një korridor i lëvizshmërisë ngadaltë edhe përtej kufijve vendorë të Krujës, në Kep të Rodonit, sipas një rruge, pjesërisht në shpatet kodrinore.

Projekti përbëhet nga ndërhyrje në infrastrukturë, në gjelbërim dhe në sipërfaqet bimore të zonave të kufirit vendor, në sistemim dhe mirëmbajtje të veçantë të rrjedhave ujore, si dhe në vendosjen e strukturave mbështetëse për turizmin kulturor dhe mjedisor.

Boshti themelor i strukturës së projektit përbëhet nga një rrugë e vazhdueshme çiklistike e këmbësore, e ndërtuar pjesërisht në shtigjet ekzistuese (kryesisht rrugët lokale, ose ato në shërbim të vendbanimeve të vogla), pjesërisht për ripërdorimin e gjurmës hekurudhore jashtë përdorimi (linja hekurudhore sekondare Budull – Fushë-Krujë/fabrikë e çimentos), pjesërisht në gjurmë të konsoliduar, në rrugët e reja të ndërtuara, si dhe pjesërisht nëpër argjinaturalat e rindërtuara të lumenjve (lumi Ishëm dhe degët e tij).

Ky korridor, me shtrirje të gjatë, lidhet me përmirësimin e linjës hekurudhore kombëtare, që kryqëzohet me korridorin në mesin e gjatësisë së tij, në fshatin Gramëz. Hipoteza është që rruga çiklistike det – mal, të jetë e lidhur me përdorimin e hekurudhës duke zhvilluar kështu mënyra të integruara të lëvizjes së qëndrueshme tren – biçikletë, siç janë realizuar në shumë kontekste evropiane.

Projekti favorizon, në fshatrat e vegjël që përshkohen nga ky korridor i gjelbër, zhvillimin e aktiviteteve të vogla të llojit agroturistik të lidhura me ofertën e "pritjes së vogël" (Bed&Breakfast, ferma bujqësore didaktike, tregje të prodhimeve bujqësore lokale).

Një projekt tjetër i rëndësishëm, mgjs jo imediat, është trajtimi biologjik i ujrave të zeza të fshatrave pranë luginës së Ishmit, të cilët aktualisht kanë mungese totale kanlizimesh, që është zgjidhur me gropa septike individuale, të hapura shpesh pa kriter. Propozimi i PPV-së është një impiant për menaxhimin e këtyre mbetjeve në formë të organizuar, pa bërë kanalizime të mirëfillta tradicionale, por duke i kthyer një pjesë të mbetjeve tokës në formë plehu organik dhe duke shmangur ndoljen e mundshme të ujërave nga derdhjet dhe të ujrave nënokesore nga filtrimet e pakontrolluara të gropave septike.

4.1.1 Infrastruktura e transportit

Propozimet e Planit të Përgjithshëm Vendor synojnë krijimin e një sistemi rrugor të integruar, të sigurojë aksesueshmëri dhe lidhje në të gjithë territorin e Bashkisë dhe të jetë miqësor me mjedisin. Ndërhyrjet në sistemin rrugor kanë për qëllim mbulimin e nevojave aktuale dhe të pritshmërive në të ardhmen, përmirësimin cilësor dhe përshtatjen sipas standardeve të infrastrukturës ekzistuese, sigurimin e një shpërndarje të balancuar në territorin e Bashkisë dhe reduktimin e impakteve negative në mjedis. Ndërhyrje në infrastrukturën nën pronësi të autoriteteve të ndryshme nga bashkia mund të kërkojnë rishikimin pjesor të PPV.

Titulli i projektit			Grupet që preken
1	Përmirësimi i rrjeteve teknike		Komuniteti vendor, Turizmi, Biznesi lokal
1.1	Infrastruktura rrugore		
1.1.1	Rrugët e brendshme që lidhin qendrat e njësive administrative me akset kombëtare		
1.1.2	Rruga Kamëz – Nikël – Fushë Krujë – Borizanë – Thumanë - Mamurras		
1.1.3	Rruga Krujë - Tiranë		
1.1.4	Rruga Krujë - Burrel		
1.1.5	Rruga Bubq – Budull - Prezë		
1.1.6	Rruga Bubq - Thumanë		
1.1.7	Rruga Bubq - Bregdet		
1.1.8	Rrjeti rrugor dhe sistemi i urave mbi Ishëm		
1.1.9	Rruga Krujë - Thumanë		
1.1.10	Rruga Rinas – Tapizë dhe Ura e Tubit		
1.1.11	Rruga Kamëz - Thumanë		
1.2	Ujësjetës kanalizime		
1.2.1	Ndërtimi i KUZ		
1.2.1	Ndërtimi i Ujësjetësve		
1.2.1	Impiant për trajtimin e ujrave të ndotura		
1.3	Rrjeti i energjisë elektrike		
1.4	Rrjeti i ujitjes dhe kullimit		
2	Mbrojtja e akuiferëve - sistemi ujqor nëntokësor		Rëndësi rajonale
2.1	Hartimi i kadastrës së puseve		
2.2	Mbrojtja nga ndotja e Akuiferit të Fushë Krujës		
3	Pastrimi i lumenjve - sistemi ujqor sipërfaqësor		Rëndësi rajonale
3.1	Kontrolli i shfrytëzimit të inerteve		
3.2	Kontrolli dhe ndalimi i rreptë të ndotjeve		
4	Mbrojtje ndaj përmbytjeve		Rëndësi rajonale dhe kombëtare
4.1	Hartimi i një projekti të karakterit studimor me fokus rrezikun ndaj përmbytjeve		
4.2	Plan zhvendosje të banorëve nga zonat me rrezik përmbytjeje në zonën e Bubqit		
5	Pastrimi i mbetjeve urbane		Komuniteti vendor, Biznesi lokal
5.1	Menaxhim i mbetjeve urbane		
5.2	Ndërtimi i stacioneve ndërmjetës për në landfill		
6	Përmirësimi i rrugës së vjetër kombëtare		Rëndësi kombëtare
7	Përmirësimi i hekurudhës		Rëndësi kombëtare
7.1	Rehabilitimi i linjës hekurudhore		
7.2	Rehabilitimi i stacioneve hekurudhore		
7.3	Terminal multimodal transporti për pasagjerët		
8	Autostrada e re Tiranë - Thumanë		Rëndësi kombëtare

Table 7 Infrastruktura e propozuar

4.1.1.1 Mënyrat e ndërhyrjes në sistemin rrugor

Parashikohet ndërhyrja në sistemin ekzistues rrugor nëpërmjet tri mënyrave:

1. Zgjerimi i rrjetit rrugor nëpërmjet lidhjeve të reja rrugore. Konkretisht propozohen:

- Ndërtimi i autostradës Thumanë – Fushë Krujë – Vorë – Kashar (projekt i Autoritetit Rrugor Shqiptar);
- Ndërtimi i segmentit rrugor që lidh unazën e Krujës me Qafështamën (lidhje e re për të shmangur qendrën e qytetit);
- Ndërtimi i aksit Krujë-Tiranë;
- Ndërtimi i unazës në qytetin e Fushë Krujës;
- Ndërtimi i unazës së Thumanës;
- Shtimi i rrugëve urbanë në qendrat e banuara (Fushë Krujë, Thumanë etj.);
- Ndërtimi i rrugëve të reja të dedikuara për qarkullim me biçikleta.

2. Rikonstruksioni i rrugëve ekzistuese. Me rikonstrukcion nënkuptohet çdo ndërhyrje që i bëhet trupit të rrugës (zgjerim i trupit të rrugës, asfaltimi etj.) për të përmirësuar funksionimin e saj:

- Rikonstruksioni i rrugëve ekzistuese urbane në qytetin e Krujës. Sidomos rrugët rrethuese të qytetit (unaza e Krujës);
- Rikonstruksioni i dy rrugëve kryesore në qytetin e Fushë Krujës (Rruga e Krujës, Rruga e Tiranës që vazhdon me rrugën e Laçit);
- Rikonstruksioni i shumë rrugëve lokale në Bashkinë e Krujës.

3. Përmirësimi i rrugëve ekzistuese. Me përmirësim nënkuptohet çdo ndërhyrje që bëhet në rrugë pa ndikuar në trupin e rrugës. Në këtë mënyrë ndërhyrje përfshihet shtimi i korsive të biçikletave paralel rrugës ekzistuese apo shtimi i zonave të gjelbëruara.

- Përmirësimi i aksit i vjetër Fushë Krujë – Thumanë;
- Përmirësimi i rrugës Krujë – Sarisalltik;
- Përmirësimi i rrugës së Qafështamës.

4.1.2 Rregullat e sistemit rrugor dhe të transportit sipas Kodit Rrugor

4.1.2.1 Përcaktimi dhe përshkrimi i kategorive të sistemit rrugor

Në Kodin Rrugor Shqiptar (Ligj Nr. 8378, dt. 22.7.1998) përcaktohen dhe përshkruhen kategoritë e rrjetit rrugor si më poshtë:

- **Autostradë** – Rrugë interurbane ose urbane me karrexhata të pavarura ose të ndara nga trafikndarës të pakapërcyeshëm, secila me të paktën dy korsi lëvizjeje, bankinë të shtruar të mundshme në të majtë dhe korsi emergjence, ose bankinë të shtruar në të djathtë, pa kryqëzime në nivel, e pajisur me rrethim dhe sisteme asistence për përdoruesin gjatë gjithë gjatësisë, e rezervuar për qarkullimin e disa kategorive mjeteve me motor dhe e dallueshme me sinjale të veçanta të fillimit dhe mbarimit. Për qëndrimin duhet të jenë parashikuar zona të caktuara me hyrje e dalje, të pajisura përkatësisht me korsi ngadalësimi dhe shpejtimi.
- **Rrugë interurbane kryesore** – Rrugë me karrexhata të pavarura ose të ndara nga trafikndarës të pakapërcyeshëm, secila me të paktën dy korsi lëvizjeje dhe bankina të shtruar, pa kryqëzime në nivel, me hyrje të koordinuara për objekt anësore, e dallueshme nga sinjale të veçanta të fillimit dhe mbarimit, e rezervuar për qarkullimin e disa kategorive mjeteve me motor. Për të tjera kategori të mundshme mjeteve të përdoruesve duhet të parashikohen hapësira të përshtatshme. Për qëndrimin duhet të jenë parashikuar zona të caktuara, me hyrje e dalje, të pajisura përkatësisht me korsi ngadalësimi dhe shpejtimi.

- **Rrugë interurbane dytësore** – Rrugë me një karrexhatë me të paktën një korsi lëvizjeje për sens dhe bankina.
- **Rrugë urbane kryesore** – Të gjitha rrugët me karrexhata të pavarura, ose të ndara nga trafikndarës, secila me të paktën dy korsi lëvizjeje dhe një korsi e mundshme e rezervuar për mjete publike, bankina të shtrura dhe trotuare, me kryqëzime në nivel të pajisura me semafor. Për qëndrimin janë parashikuar zona ose breza anësore jashtë karrexhatës, të dyja me hyrje dhe dalje të përqendruara.
- **Rrugë urbane dytësore** – Rrugë me një karrexhatë me të paktën dy korsi, bankina të shtrura dhe trotuare. Për qëndrimin janë parashikuar zona të pajisura me korsi manovrimi jashtë karrexhatës.
- **Rrugë lokale** – Rrugë urbane ose interurbane, e sistemuar në mënyrë të përshtatshme të përcaktuar në pikën 1 të nenit 2, por që nuk bën pjesë në rrugët e mësipërme.

4.1.2.2 Hyrje-dalje në rrugë

Kushdo që ndërton në territore që nuk janë përgjatë rrugëve apo shesheve të hapura ku rrugët kanë hyrje-dalje, duhet fillimisht të provojë që ka arritur marrëveshje për hyrje-dalje (akses) të përshtatshme në parcelën e ndërtimit nga rruga ekzistuese publike apo private e hapur për kalimin publik.

4.1.2.3 Rregulla për anërrugët

Në të gjitha përvijimet rrugore duhet të merret parasysh shpërndarja e sipërfaqes së rrugës ndër të gjithë përdoruesit e saj, duke krijuar sipas parashikimeve hapësira të nevojshme për korsi të dedikuara për transport publik, korsi biçikletash dhe trotuare me të gjithë parametrat teknikë për PAK.

Për ndërtimet ekzistuese e të reja, riparimet, rindërtimet, rikonstruktionet dhe zgjerimet, brezat e rezervuar për mbrojtjen e rrugës, të matura nga kufiri rrugor, nuk duhet

të kenë përmasa më të vogla se ato të parashikuara në legjislacionin në fuqi dhe në këtë rregullore, sipas tipit të rrugës.

Jashtë qendrave të banuara, në pjesën e brendshme të lakoreve (kthesave) dhe jashtë pronësisë rrugore, duhet të sigurohet një brez i rezervuar me gjerësi të rritur, ku ndalohet çdo tip ndërtimi, rrethimi, të mbjellash ose depozitimi, sipas normave të përcaktuara në aktet në zbatim për gjerësinë e lakores. Në pjesën e jashtme të lakores, brezi i rezervuar është i njëjtë me atë të përcaktuar për pjesën e drejtë të rrugës.

Jashtë qendrave të banuara, në kryqëzimet rrugore në nivel, në pjesën e brendshme të lakoreve (kthesave) duhet të sigurohet një brez i rezervuar me gjerësi të rritur me qëllim sigurimin e fushëpamjes së duhur, sipas përcaktimeve të bëra në legjislacionin në fuqi.

Ndalohen ndërtimet mbi tokë, pranë dhe në brendi të ndërkëmbimeve (kryqëzimeve jo në nivel) që sipas gjykimit të entit pronar të rrugës pengon funksionimin normal të ndërkëmbimit. Gjerësia e brezit të rezervuar për rampat e jashtme (rrugët që bëjnë të mundur këmbimin e drejtimit të lëvizjes), i korrespondon brezit të rezervuar të rrugës me kategori më të ulët që kryqëzohet në ndërkëmbim.

Zotëruesve të terreneve në kufi me pronësitë rrugore, jashtë qendrave të banuara, u ndalohet:

- të hapin kanale, hendeqe dhe të kryejnë çfarëdolloj gërmimi në terrenet anash rrugëve;
- të ndërtojnë, të rindërtojnë ose të zgjerojnë anash rrugëve objekt ose mure rrethues të çfarëdo tipi dhe materiali në largësi nga kufiri rrugor më të vogël se ato të përcaktuara në aktet në zbatim për çdo tip rruge;
- të mbjellë pemë anash rrugëve, shkurre e të tjera të këtij lloji. Në aktet në zbatim përcaktohen largësitë e ndryshme nga kufiri rrugor në varësi nga llojet e ndalimeve të treguara.

Në të gjitha rrugët dhe pjesët që i përkasin asaj, ndalohet:

- të dëmtohen veprat e artit, të mbjellat dhe impiantet rrugore;
- të ndryshohet forma dhe të zihet sipërfaqja e rrugës ose e pjesëve që i përkasin asaj apo në përgjithësi të krijohen gjendje të rrezikshme për trafikun;
- të dëmtohet, të zhvendoset, të hiqet sinjalizimi rrugor dhe çdo objekt tjetër që i takon asaj;
- të pengohet rrjedhja e lirë e ujërave në kanalet ose hendeqet anësore dhe në veprat përkatëse të grumbullimit dhe shkarkimit të ujit;
- të shkarkojnë në kanale dhe hendeqe, pa leje të rregullt, materiale të çfarëdo lloji ose të kanalizohen në to ujëra të çfarëdo natyre;
- të qarkullojnë kafshë, duke përjashtuar rrugët lokale, sipas normave të parashikuara për lëvizjen e kafshëve;
- të hidhen ose të grumbullohen mbeturina ose materiale të çfarëdo lloji;

Rrethimet dhe të mbjellat në njësitë/zonat pranë rrugëve duhet të realizohen në përputhje me orientimet e Kodit Rrugor dhe akteve nënligjore në fuqi, me qëllim që të mospengojnë apo të zvogëlojnë fushëpamjen e nevojshme për sigurinë e qarkullimit rrugor.

4.1.2.4 Rrugë private

Ndërtimi i rrugëve private është subjekt i autorizimeve dhe procedurave të zakonshme të kontrollit për ndërtimin e rrugëve. Për rrugët private duhet të sigurohet:

- një fashë e mjaftueshme toke për trupin e rrugës;
- shtrimi i tyre, nëse autoriteti vendor e shikon të nevojshme;
- ndërtimi dhe mirëmbajtja e sistemit të mbledhjes dhe largimit të ujërave të shiut derisa ato të derdhen në kanalizimet publike;
- mirëmbajtja, ndriçimi dhe pastrimi i tyre;
- instalimi dhe mirëmbajtja e sinjalistikës së kërkuar;

4.1.2.5 Parametrat e lëvizjes dhe të transportit publik

Shërbimi i transportit të udhëtarëve organizohet nga strukturat përkatëse të bashkisë Krujë, në përputhje me Ligjin Nr.8308, dt.18.03.1998 "Për Transportet Rrugore", i ndryshuar, Ligjin Nr.8378, dt.22.07.1998 "Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë", Udhëzimin Nr.142.dt.20.01.1998 "Për procedurat për marrjen e Lejeve në veprimtari Transporti", i ndryshuar, V.K.M. Nr. 637, dt.21.05.2008 "Mbi ndryshimin e tarifave të transportit qytetës të Udhëtarëve", Ligjit Nr.7582, dt.13.07.1992. "Për ndërmarrjet shtetërore", Ligjin Nr.7961, dt.12.07.1995. "Kodi i Punës", i ndryshuar, si dhe në përputhje me udhëzime të tjera të fushës së transportit që në thelb kanë disiplinimin e parametrave tekniko ekonomik që operatorët duhet të plotësojnë në lidhje me kushtet e kryerjes së shërbimit.

4.1.2.6 Brezat e rezervuara jashtë dhe në qendrat e banuara

Sipas VKM nr. 153, datë 7.4.2000 "Për miratimin e rregullores së zbatimit të Kodit Rrugor të Republikës së Shqipërisë" citon:

Largësia nga kufiri rrugor jashtë qendrave të banuara e cila duhet respektuar kur hapen kanale, gropa apo kur kryhet çdo lloj gërmimi anash rrugëve, nuk mund të jetë më e vogël se thellësia e kanaleve, gropave apo gërmimeve dhe, në çdo rast, nuk mund të jetë më pak se 3 m.

Jashtë qendrave të banuara, siç është përcaktuar në drejtëtimet e nenit 4 të Kodit Rrugor, por brenda zonave të parashikuara për të bërë ndërtime apo që ndryshojnë nga plani urbanistik i përgjithshëm, në rastet kur plani në fjalë është i miratuar për zbatim të drejtpërdrejtë, ose edhe kur për këto zona janë kryer plane urbanistike në zbatim, largësitë e kufirit rrugor, që duhen respektuar në ndërtimet e reja, në rindërtimet në vazhdim, shembjet e plota apo bë zgjerimet përballë rrugëve, nuk mund të jenë më pak se:

- a) 30 m për rrugët e tipit A
- b) 20 m për rrugët e tipit B
- c) 10 m për rrugët e tipit C

Për largësitë nga kufiri rrugor, që duhen respektuar në qendrat e banuara, të ndiqen rregullat e vendosura në Nenin 37 të Rregullores Vendore.

4.1.2.7 Sinjalizimi rrugor

Fusha e zbatimit të normave, që lidhen me sinjalet rrugore, shtrihet në rrugët publike dhe në rrugët që përshihen në zonat e porteve, aeroporteve, autoporteve, universiteteve, spitaleve, varrezave, kazermave dhe fushimeve ushtarake, si dhe në zonat e tjera shtetërore, të hapura për përdorim publik.

Sinjalet janë të detyrueshme edhe në rrugët dhe në zonat e hapura për përdorim publik si rrugë private, zona stabilimentesh dhe fabrikash, banesash, parqesh

të autorizuar ose ngastrash toke dhe duhet të jenë në përputhje me ato të vendosura nga këto norma; në rrugë të tilla, nëse ato nuk janë të hapura për përdorim publik, sinjalet janë fakultative, por nëse përdoren, duhet të jenë në përputhje me ato të vendosura me rregullore.

4.1.3 Kushtet teknike – dimensionimi i seksionit të rrugës

Rruga është pjesë e sipërfaqes e përcaktuar për përdorim publik për qarkullimin e mjeteve motorike ose jo, këmbësorëve dhe kafshëve. Sipas përdorimit të rrugës, përcaktohen kriteret për projektimin e karakteristikave gjeometrike dhe funksionale të rrugës, dhe si rezultat i të cilave, kategorizohen rrugët.

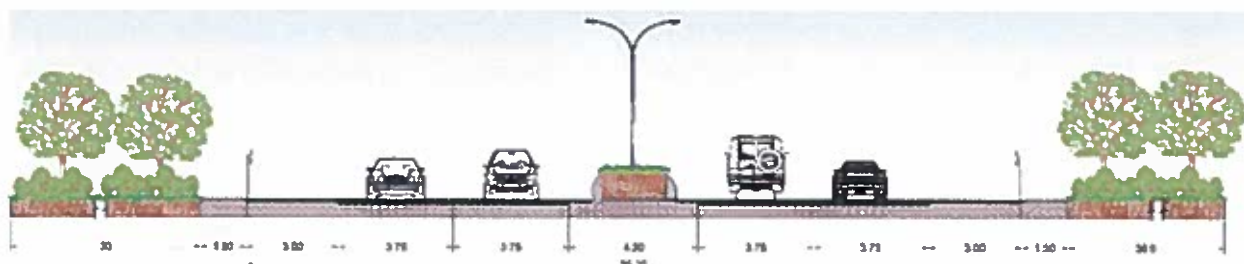

Fig. 8 Rrugë e kategorisë A

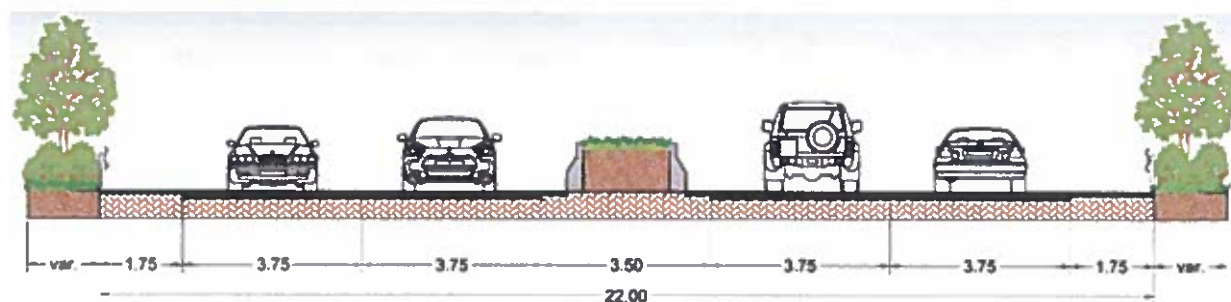

Fig. 9 Rrugë e kategorisë B

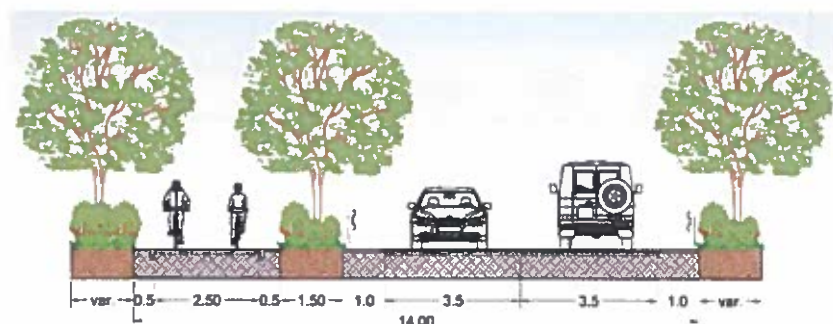

Fig. 10 Rrugë e kategorisë C+ kors
biçikletash

- **Rrugë e kategorisë A**, me karrexhata të pavarura, me dy korsi lëvizje 3.75m, korsi emergjence 3m dhe bankina të pashtuara 1.5m.
Rrugë e kësaj kategorie, në bashkinë e Krujës është rrugë që pritet të ndërtohet Thumanë – Fushë Krujë – Vorë – Kashar.
- **Rrugë e kategorisë B**, me karrexhata të pavarura, të ndara me trafikndarës të pakapërcyeshëm (3.5m në total), me dy korsi lëvizje 3.75m dhe bankina të shtrua 1.75m. Në Bashkinë Krujë plani propozon si rrugë të kësaj kategorie segmentin e rrugës Vorë – Fushë Krujë, nga kryqëzimi i kësaj rrugë me autostradën deri në hyrje të Fushë Krujës.
- **Rrugë e kategorisë C**, rrugë me një karrexhatë, me dy korsi lëvizje për sens me gjerësi minimale 3.5m dhe bankina të shtrua, minimumi 1m. Sipas VKM 628 dt. 15.7.2015 "Për miratimin e rregullave teknike të Projektimit dhe Ndërtimit të Rrugëve" rrugët e kategorisë C nuk janë më të vogla se 9m (C3) por jepet dhe një tip tjetër rrugë e kategorisë C, konkretisht C1, rrugë me dy korsi nga 3.75m dhe bankina të shtrua 1.5m. Rrugë të kategorisë C janë të gjitha segmentet rrugore në administrimin e ARrSh-së. Segmenti ekzistues Rrugës së Kombit (Durrës - Kukës - Morinë) nga Vora në Fushë Krujë e mëtej në Thumanë (Ura e Drojës), segmenti i rrugës Kamëz deri në Fushë Krujë, rruga Fushë Krujë – Krujë, rruga e vjetër Fushë Krujë – Thumanë etj.
- **Rrugë e kategorisë D**, rrugë me karrexhata të pavarura, të ndara me trafikndarëse, me dy korsi për sens me gjerësi 3.25m, bankina të shtrua nga 1m dhe trotuare 1.5m. Propozohet ndërtimi i unazës së Fushë Krujës, sipas tipit të prerjes së mësipërme ku përveç rrugës së kategorisë D, propozohen dhe zona të gjelbëruara dhe korsi biçikletash.
- **Rrugë e kategorisë E**, rrugë me dy korsi për sens nga 3m, bankina të shtrua nga 0.5m, trotuare 1.5m. Rrugë të kësaj kategorie propozohen të gjitha rrugët në qendrat urbane të Bashkisë së Krujës.
- **Rrugë e kategorisë F**, rrugë me dy korsi për sens nga 3.25m, bankina të shtrua nga 1m. Prerjet për të gjitha rrugët e propozuara në Bashkinë e Krujës jepen më të detajuara në hartën përkatëse.

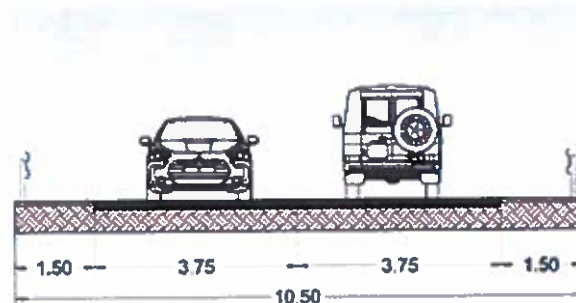

Fig. 11 Rrugë e kategorisë C (C1)

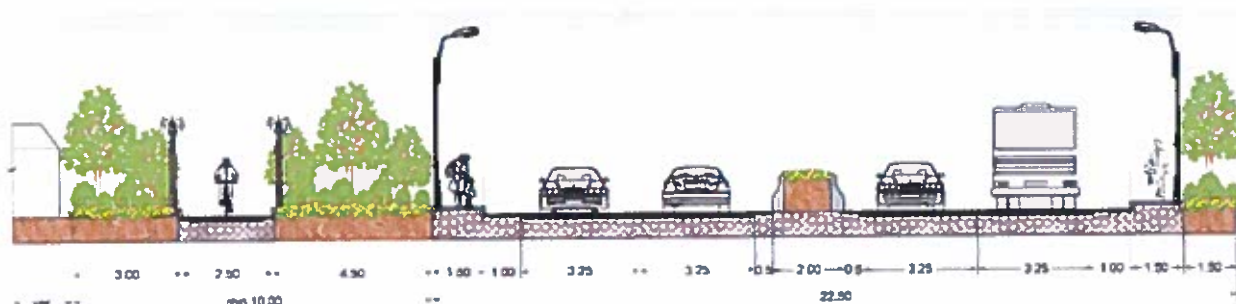

Fig. 12 Rrugë e kategorisë D

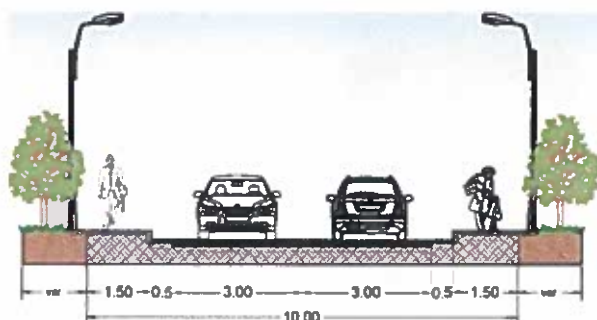

Fig. 13 Rrugë e kategorisë E

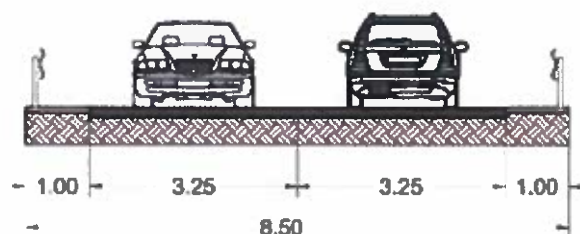

Fig. 14 Rrugë e kategorisë F

4.1.4 Parametra të tjerë, skema e lëvizjes dhe transporti publik

Në bashkinë e Krujës propozohet ndërtimi i aksit të ri të autostradës (rrugë e kategorisë A). Për këtë arsye propozohet që aksi ekzistues Kamëz – Tapizë – Fushë Krujë – Thumanë të funksionojnë si një rrugë industriale në Bashkinë e Krujës. Nuk parashikohet ndryshim i gjurmës, por në segmentin Tiranë – Fushë Krujë, në të dy anët e rrugës ekzistuese propozohet të shtohen dy

korsi makinash 3.75m, breza të gjelbëruar dhe trotuara nga 1.5m. Korsitë e shtuara do të shërbejnë për të aksesuar më lehtë zonën industriale në të dy krahët e rrugës.

Ndërkohë, në pjesën e ngelur të aksit (Fushë Krujë – Thumanë) propozohet vetëm gjelbërimi i zonës dhe përmirësimi i rrugës ekzistuese.

Plani i përgjithshëm vendor për Bashkinë e Krujës, synon të promovojë lëvizjen e qëndrueshme dhe në harmoni me mjedisin. Në funksion të kësaj është propozuar dhe lidhje e territorit me "korridoret e gjelbra". "Korridoret e gjelbra" synojnë të nxisin përdorimin e mjeteve alternative të lëvizjes siç është biçikleta. Më poshtë jepen disa prerje tipike të një korridori të gjelbër në Bashkinë e Krujës.

Për sa i përket lëvizjes në qendrat urbane janë propozuar unaza të cilat do të mbledhin fluksin kryesor të trafikut. Në Fushë Krujë, ashtu si u përmend më sipër unaza propozohet rrugë urbane kryesore, rrugë e kategorisë D, bashkë me korsi biçikletash. Kjo unazë kalon edhe në rrugë ekzistuese por ka dhe segmente tërësisht të reja. Për të rritur cilësinë e jetës dhe për të siguruar një qarkullim sa më të qëndrueshëm në qytetin e Fushë Krujës, në pjesën veriore të unazës është propozuar dhe zhvendosja e aksit të hekurudhës. Nisur nga situata faktike mos funksionimi dhe ndërtimet përgjatë aksit të saj, ndërhyrja e propozuar është mundësia më e mirë për të pasur njëkohësisht unazën automobilistike dhe linjën hekurudhore njëkohësisht. Në veçanti në

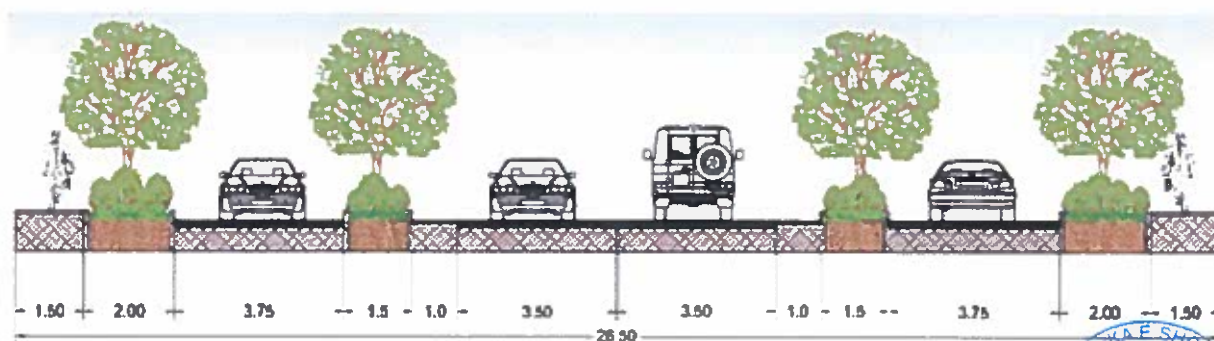

Fig. 15 Rruga industriale Tiranë-Fushë Krujë

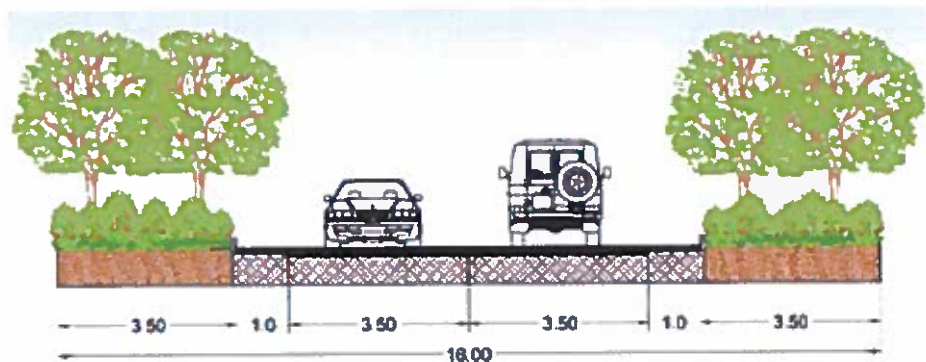

Fig. 16 Rruga industriale
Fushë Krujë-Thumanë

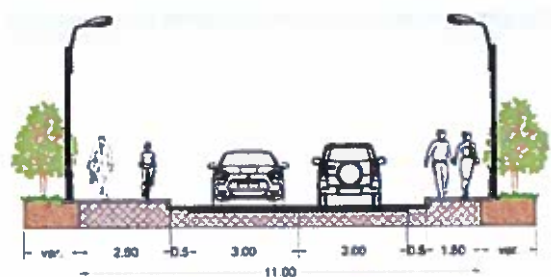

Fig. 17 Korridori i gjelbër (KGJ1-1)

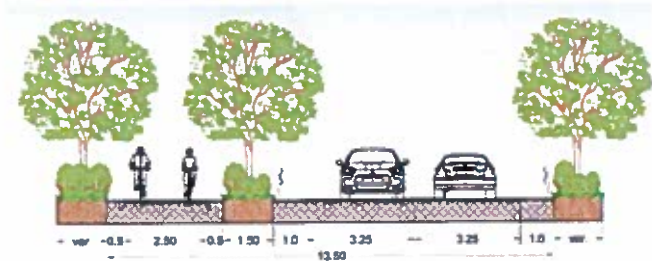

Fig. 18 Korridori i gjelbër (KGJ1-2)

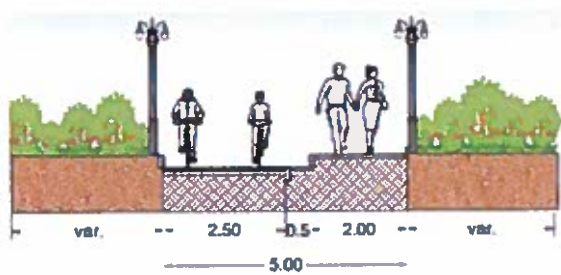

Fig. 19 Korridori i gjelbër (KGJ 2-1)

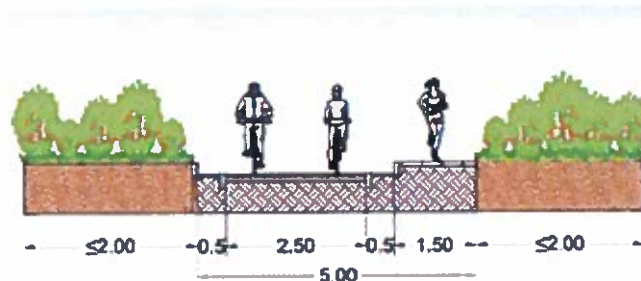

Fig. 20 Korridori i gjelbër (KGJ 2-2)

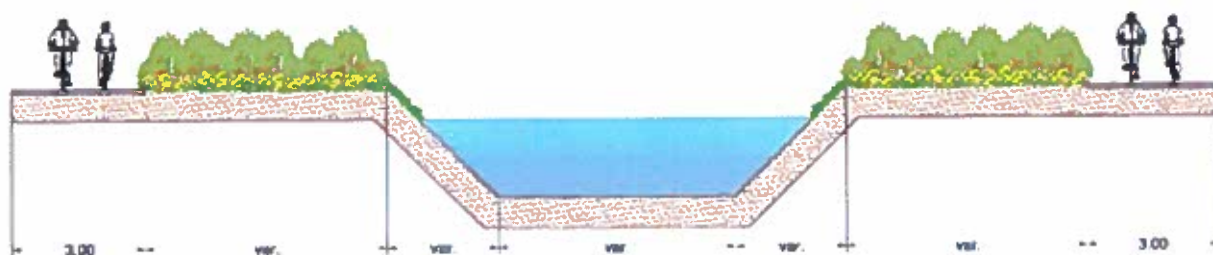

Fig. 21 Korridori i gjelbër (KGJ 2-3)

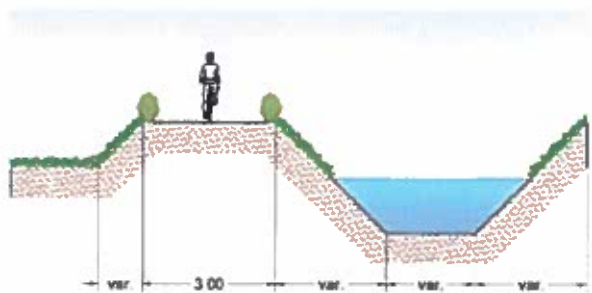

Fig. 22 Korridori i gjelbër (KG) 2-4

qytetin e Fushë Krujës propozohet hartimi i një studimi të hollësishëm i trafikut dhe i lëvizshmërisë, për të dhënë zgjidhje të detajuara.

Në Krujë, rrugët që do të mbledhin trafikun (unaza e Krujës) janë rrugë tërësisht ekzistuese që rrethojnë qytetin. Këto rrugë propozohen me prerjen e mëposhtme. Po ashtu edhe në Thumanë është propozuar një unazë me prerje lip si më poshtë:

Përveç propozimit të unazës, me qëllim shmangien e trafikut në qytete mund të konsiderohet dhe mundësia e shndërrimit të disa rrugëve një-kalimshe, vendosjes së kufijve minimal të shpejtësisë, propozimit të rrugëve vetëm për këmbësorët apo dhe përdorimi i rrugëve të tipit "shared space roads". Këto janë hapësira të përbashkëta kalimi për këmbësorët, biçikletat dhe automjetet ku i jepet përparësi kalimit të këmbësorëve dhe biçikletave.

Për sa i përket lëvizjes së banorëve në Bashkinë e Krujës, sugjerohet përdorimi i transportit publik nëpërmjet disa linjave të propozuara urbane. Konkreisht:

- Linja 1 (Fushë Krujë – Krujë);
- Linja 2 (Fillon në Qerekë, Fushë Krujë, Borizanë, Thumanë dhe shkon deri në Dukagjin i Ri);
- Linja 3 (Fillon në Fushë Krujë, Hasan, Budull, Bubq, Gramëz, Derven dhe përfundon sërish në Fushë Krujë);

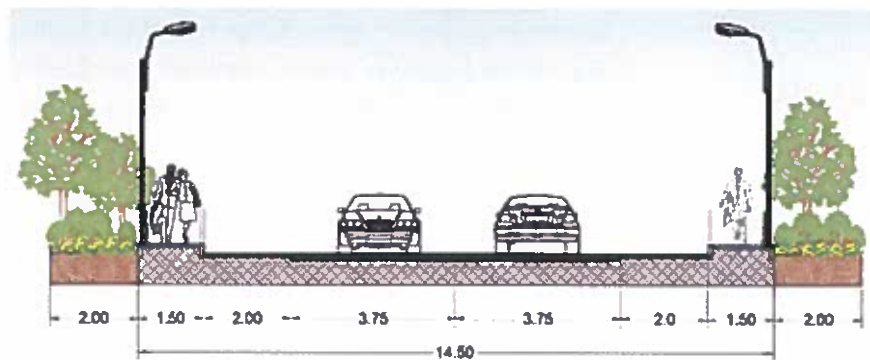

Fig. 23 Rrugë urbane dytësore në Krujë

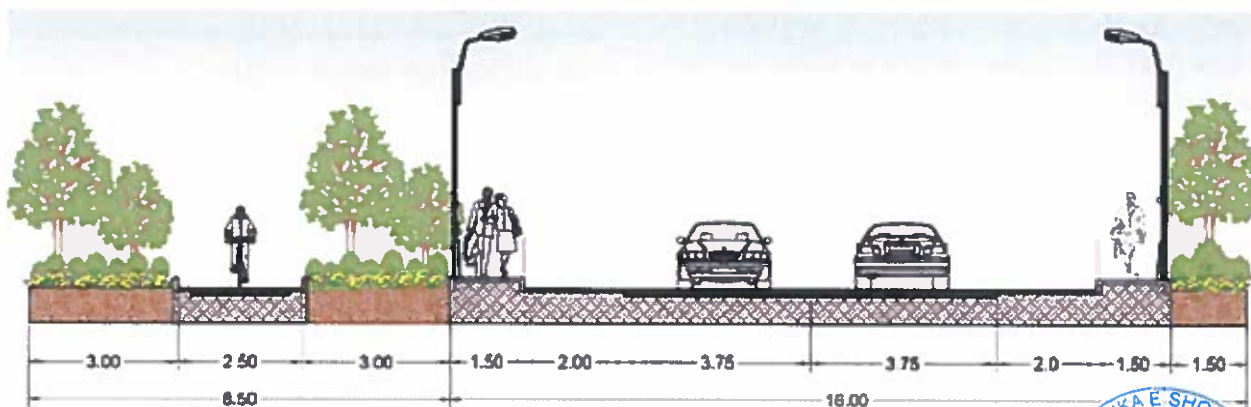

Fig. 24 Rrugë urbane dytësore në Thumanë

- Linja 4 (Aeroport – Fushë Krujë);
- Linja 5 (Kalon nëpër aksin e ri të propozuar Krujë – Tiranë, dhe konkretisht Krujë, Nikël, Arramerraz – Fushë Krujë);
- Linja 6 (Krujë – Qafështamë);
- Linja 7 (Teleferiku i propozuar Krujë – Sarisallik).

Shërbimi i transportit të udhëtarëve organizohet nga strukturat përkatëse të bashkisë Krujë, në përputhje me Ligjin Nr.8308, dt.18.03.1998 "Për Transportet Rrugore", i ndryshuar, Ligjin Nr.8378, dt.22.07.1998 "Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë", Udhëzimin Nr.142, dt.20.01.1998 "Për procedurat për marrjen e lejeve në veprimtari Transporti", i ndryshuar, V.K.M. Nr. 637, dt.21.05.2008 "Mbi ndryshimin e tarifave të transportit qytetës të Udhëtarëve", Ligjit Nr.7582, dt.13.07.1992. "Për ndërmarrjet shtetërore", Ligjin Nr.7961, dt.12.07.1995. "Kodi i Punës", i ndryshuar, si dhe në përputhje me udhëzime të tjera të fushës së transportit që në thelb kanë disiplinimin e parametrave tekniko - ekonomik që operatorët duhet të plotësojnë në lidhje me kushtet e kryerjes së shërbimit.

4.1.5 Furnizimi me energji elektrike

Nga sa përmendur dhe në përshkrimet e veçanta të qyteteve vërehet se infrastruktura elektrike si në TM ashtu dhe në TU është e amortizuar dhe me nivele tensioni nominale 6KV në qytetin e Krujës.

Zgjerimi drejt periferisë i qyteteve, shtimi i zonave turistike dhe zhvillimi industrial gjithmonë larg qendrës së qyteteve ka bërë jo vetëm që të rris kërkesën e konsumit të energjisë elektrike por dhe të shkaktoj probleme në furnizimin me energji.

Pikat kryesore ku rrjeti elektrik has problematika është niveli i tensionit të transmetimit në rrjetin TM, mosazhurnimi i linjave të transmetimit TM dhe rritja e fuqive të kabinave elektrike.

- Nivelet e tensionit që transmetojnë energjinë elektrike në TM nuk janë të përshtatshme për distancat dhe shtrirjet që po marrin këto qytete.

- Seksionet e përcjellësve të linjave të transmetimit janë të pamjaftueshme për kërkesën e konsumatorëve aktual dhe nuk sigurojnë asnjë "rezervë" për zhvillime të mëtejshme të qytetit zonave periferike të tij.
- Asnjë qytet apo zone periferike e tij qoftë turistike apo industriale nuk do të kishte zhvillim nëse nuk do të siguroheshin kapacitetet energjetike të nevojshme. Këto kapacitete mund të ofrohen vetëm nëse kabinat elektrike janë të përmasuara për të mbajtur këtë ngarkesë. Ku aktualisht pjesa më e madhe e tyre janë të ngarkuara pothuajse 100% përfshirë këtu dhe ato private.

Por të gjitha këto kërkesa çojnë në nevojën për të pasur një rrjet inxhinierik të "pasur" dhe teknikisht të sigurtë. Përcaktimi paraprak i hapësirave teknike si (kanalizime kabllorë) në zonat në zhvillim është parësore në arritjen e suksesit dhe në krijimin e fleksibilitetit për ndryshim dhe përmasim në të ardhmen e zonave në zhvillim.

Zhvillimi periferik i qyteteve gjithmonë duke ju larguar qendrave të qyteteve gjithashtu dhe burimit të energjisë nga të cilat furnizohen kërkon ndryshimin e tensionit të transmetimit nga 6-10KV në 20KV për të siguruar një mbulim sa më të gjerë edhe në distanca të largëta të konsumatorëve.

Së bashku me ndryshimin e tensionit të transmetimit, si rrjedhojë do të azhurnohen dhe seksionet e linjave elektrike, të cilat do të siguronin një kapacitet transmetues më të madh. Rritja e kapacitetit të kabinave elektrike dhe shtimit të tyre është një nevojë urgjente. Rekomandohet ndërtimi i kabinave elektrike publike.

Kërkesa për një infrastrukturë inxhinierike të gatshme (tuba dhe kanalizime teknike) ka "frenuar" dhe kufizuar rritjen e rrjetit elektrik dëmtimin e mëvonshëm të strukturave urbane dhe pengesën për ndërtime të reja në zonat ku kalojnë linjat elektrike ajrore.

Mos parapërcaktimi i transeve dhe i hapësirave teknike të nevojshme do të na bëjë të përsërisim "gabime" të së kaluarës dhe të kushtëzoj zhvillimin e mëtejshëm të këtyre zonave.

4.1.6 Telekomunikacioni

Ndryshe nga rrjeti i furnizimit me energji elektrike i cili prej dekadash nuk ka pasur plane zhvillimi dhe azhornimi, rrjeti i telekomunikacionit nëpër qendrat e qyteleve ka qenë i mjaftueshëm por jo i zhvilluar dhe i shtrirë sipas kërkesave teknike. Shkak për këto mungesa ka qene mos planifikimi dhe ndërtimi rrjetit nëntokësor inxhinierik kabllor.

Dhe kur bëhet fjalë për periferitë e qyteleve kapacitetet e linjave komunikuese dhe infrastruktura inxhinierike thuajse mungon.

Zhvillimi i teknologjisë së transmetimit me fibra optike dhe optimizimi në nivele të pranueshme të kostove të instalimeve na lejon qe infrastrukturën e rrejtë të telekomunikacionit të konceptohet dhe të zhvillohet në bazë të kësaj teknologjie.

Kërkesa gjithnjë e më rritje e shoqërisë dhe e bizneseve për të pasur një ndërlidhje sa me efikase, të sigurt dhe në çdo vend ka si zgjidhje vetëm shtrirjen sa me të gjerë të linjave me fibra optike dhe mini stacioneve në çdo zonë të banuar aktuale dhe në zhvillim.

Gjithashtu rekomandohet lidhja në rrjetet e telekomunikacionit "Wireless Access Point" të qendrave (shesheve) të qyteteve dhe zonave turistike. Lidhja e shkollave në fshatra periferike.

4.1.7 Menaxhimi i ujërave

Me qëllim disponimin e mjaftueshëm të burimeve ujore cilësore për të gjitha përdorimet esenciale (familjare, industriale, bujqësore, ujë, etj.) dhe sigurimin e furnizimit të vazhdueshëm me ujë të pijshëm, kërkohet një menaxhim i integruar dhe racional i burimeve/ rezervave ujore.

Lidhur me sistemin e furnizimit me ujë, propozohet modernizimi dhe zbatimi i metodave bashkëkohore të menaxhimit, të tilla si vendosja e matësve inteligjentë

të ujit, instalimi i pajisjeve efikase të energjisë, telemenaxhimi, krijimi i bazës së të dhënave dixhitale, etj. Propozohet gjithashtu modernizimi i funksionimit të shoqërisë UK.

Propozohet përmirësimi/modernizimi i rrjetit të ujësjellësit në të gjitha qendrat e banuara të bashkisë. Qëllimi është mbulimi në tërësi i zonave të banuara dhe furnizimi me ujë 24 orë. Në nivel projektimi, duhet të bëhet planifikimi financiar në të gjitha fazat: ndërtimi, funksionimi dhe mirëmbajtja. Do të përcaktohen karakteristikat e rrjetit (gravitacional, ngritje mekanike, ose kombinime të tyre) në përputhje me kushtet ekzistuese të cilat do të merren parasysh gjatë studimit të fizibilitetit (vendodhja dhe lloji i burimeve, terreni natyror, kërkesat për ujë etj.), si dhe do të jepen zgjidhjet e duhura teknike.

Në lidhje me sistemet e ujitjes, propozohet aplikimi i teknikave bashkëkohore dhe efikase të ujitjes me qëllim kontrollin dhe menaxhimin racional të resurseve ujore në dispozicion, për mbrojtjen e akuiferit nga shpimet e pakontrolluara dhe sigurimin e sasisë të mjaftueshme dhe të qëndrueshme të ujit për ujitje. Propozohet ndërtimi i rrjeteve të ujitjes kolektive, me sisteme moderne për kursimin e ujit dhe sisteme të energjisë së rinovueshme për kursimin e energjisë.

Në nivel qarku, propozohet krijimi i një organi të decentralizuar të menaxhimit të burimeve ujore dhe hartimi i një plani menaxhimi bazuar në Direktivën - Kuadër për Ujërat nr. 2000/60 EC.

Me qëllim garantimin e cilësisë së ujërave të destinuara për konsum njerëzor, siç parashikohet në **Rregulloren Higjieno-Sanitare**, miratuar me VKM nr. 145, datë 26.02.1998, duhet të përcaktohen nga autoritetet përkatëse, zonat e sigurisë, të ndara këto në zona të mbrojtjes absolute dhe zona respektimi, në raport me burimet, pikat e marrjes së ujit, puseve dhe zona mbrojtjeje në raport me pellgjet ushqyes dhe zonave të furnizimit të shtresave ujëmbajtëse.

Zonat e mbrojtjes absolute janë sipërfaqe në të cilat do të ketë vetëm vepra marrjeje dhe ndërtimi

shërbimi. Ato duhet të jenë të rrethuara në mënyrën e duhur me qëllim ndalimin e hyrjes së kafshëve dhe të pajisura me sinjalistikën e nevojshme nëpërmjet tabelave me mbishkrimet përkatëse. Në këto zona ndalohet rreptësisht hyrja e personave dhe mjeteve të paautorizuar nga shoqëria e UK.

Zonat e respektimit janë të kufizuara në bazë të burimit hidrik që duhet mbrojtur dhe gjithsesi duhet të kenë një rreze shtrirjeje jo më të vogël se 200 m në raport me pikën e kaptazhit; kjo shtrirje duhet të rivlerësohet në bazë të rrezikut të cënueshmërisë së akuiferit.

Në këto zona, janë të ndaluara aktivitetet dhe përdorimet e mëposhtme:

- Shpërhapja, ose hedhja në gropa të përshkueshme, e ujërave të përdorura, llumrave, efluentëve edhe të trajtuar;
- Shpërhapja nëntokë e ujërave meteorike të ardhura nga sheshet dhe rrugët;
- Vendosja e plehrave organikë;
- Ndërtimi i varrezave;
- Përdorimi i plehrave kimikë dhe pesticideve;
- Hapja e kavave dhe puseve;
- Qendra stokimi të mbetjeve të çlarëdo tipi, edhe të kontrolluara;
- Stokimi i mbetjeve, substancave të rrezikshme dhe radioaktive;
- Pika të mbledhjes, shkatërrimit dhe rishitjes së automjeteve;
- Impiante të trajtimit të mbetjeve;
- Kullotja dhe qendrimi i bagëtive.

Në zonat e respektimit është i ndaluar ndërtimi i rrjeteve të ujërave të përdorura dhe gropave filtruese; për ato ekzistueset, aty ku është e mundur, merren masa për largimin e tyre.

Zonat mbrojtëse janë zona e ushqimit të shtresave ujëmbajtëse të cilat përbëjnë pellgjet e burimeve. Këto zona të treguara në hartat të cilat ndodhen në shoqërinë UK. Në këto zona janë të ndaluara aktivitetet e mëposhtme:

- Shpërhapja e llumrave dhe ujërave të papastruar;
- Qendra stokimi të mbetjeve edhe të kontrolluara;
- Stokimi i mbetjeve, substancave të rrezikshme dhe radioaktive;
- Impiante të trajtimit të mbetjeve.

Tubacionet e rrjetit të furnizimit me ujë duhet të kenë nga të dyja anët një zonë mbrojtëse me gjerësi 1.5 m nga aksi i tubacionit; mbi këtë zonë do të ndalohet çdo lloj ndërtimi dhe terreni mund të përdoret për rrugë, hapësirë të gjelbër ose fushë natyrore ku do të ndalohet përdorimi i plehrave organikë, punimi i tokës, qendrimi i bagëtive dhe mbjellja e pemëve të larta. Nuk do të lejohet mbjellja e specieve bimore veçanërisht hidrofile deri në një distanca 10 m nga aksi i tubacionit.

Në rastin kur tubacioni shtrihet brenda një galerie, zona e respektimit përkatëse për ndërtimet e reja do të shtrihet deri në 2.0 m nga faqja e jashtme e secilës anë të galerisë.

Në se ka tubacione të ujërave të përdorura, të cilat përshkojnë gjithë gjerësinë e zonës së respektimit si më sipër, ato duhet të plotësojnë normat higjienike si më poshtë:

- Papërshkueshmëri ndaj futjes së ujit brenda tubacionit dhe daljes së ujërave të ndotura jashtë gjatë funksionimit;
- Kapaciteti i tyre duhet të jetë i tillë që të garantojë defluksin e ujërave në regjim pa presion edhe në rastin e ujërave atmosferike dhe plote;
- Tubacionet e reja duhet të durojnë presione nominale deri në 3.2 atm;
- Pika e poshtme e tubacionit të ujit të pijshëm të jetë sipër në një distancë të përshtatshme nga pika e sipërme e tubacionit të ujërave të përdorura;
- Në se distanca midis tyre lejon një shkallë të mbrojtjeje të mjaftueshme kundër ndotjes ose në rastin kur ato kryqëzohen, tubacioni i ujërave të përdorura duhet të mbrohet me pajisje të veçantë e cila ndalon humbjet e mundshme të tubacionit të ujërave të përdorura të arrijnë tubacionin e ujit të pijshëm dhe bën të mundur evidentimin e shfaqjes së këtyre humbjeve;

- Nuk lejohet ndërtimi i impianteve të ujërave të përdorura dhe gropave septike brenda një distance deri 15 m nga aksi i tubacionit me presion. Po ashtu, nuk lejohet ndërtimi brenda një distance deri 30 m nga aksi i tubacionit i varrezave, landfillëve, thertoreve; nuk lejohet derdhja e efluentëve industrialë si ato farmaceutikë, përpunimit të qumështit, fermave zooteknike, si dhe shpërhapja në tokë e ujërave të bardha të ardhura nga rrugët dhe sheshet, hedhja e pesticideve dhe plehrave kimikë.

Në rastin e realizimit të rrugëve të reja, pavarësisht nga kategoria e tyre, të cilat përshkojnë tubacionin me presion, ky i fundit duhet të mbrohet me pllaka betoni të armuar me trashësi minimale 15 cm, me gjerësi 2.0 m dhe shtrirje të barabartë më atë të rrugës në ndërtim.

4.1.8 Menaxhimi i kanalizimeve

Në kontekstin e menaxhimit të integruar të ujërave të ndotura urbane dhe për të përmirësuar cilësinë e jetës dhe zvogëluar ndikimin në mjedis propozohet sa në vijim:

- Ndërtimi i ITUP për t'i shërbyer zonës urbane të bashkisë;
- Ndërtimi dhe plotësimi i rrjetit të kanalizimeve në zonën urbane dhe në të gjitha njësitë administrative të bashkisë.

Ekziston mundësia për të ndërtuar ose një rrjet të ndarë në të cilin do të ndahen ujërat e shirave nga ato të përdorura (separativ), ose një rrjet të unifikuar, tubat e të cilit do të pranojnë ujërat e shiut edhe ato të përdorura. Ndërtimi i rrjetit, do të paraprihet nga një studim fizibiliteti, i cili do të përgatisë projektin e rrjetit duke pasur parasysh kushtet aktuale, zhvillimin e ardhshëm dhe nevojat e popullsisë (industrialë, artizanatit, turizmit, etj). Rrjeti mund të jetë ose gravitacional ose me ngritje mekanike, në varësi të kërkesave që lindin gjatë studimit dhe morfologjisë të zonës. Gjatë studimit, do të përcaktohen edhe sipërfaqet ujëmbledhëse nga të cilat, në varësi të të dhënave klimatike dhe reshjeve të zonës, do të rezultojë sasia maksimale e ujrave të shiut të cilat do të duhet të evakohen. Studimi dhe ndërtimi i rrjetit do të bëhet sipas normave dhe standardeve të aplikueshme për projekte specifike bashkëkohore. Rrjeti i kanalizimeve do të përfundojë në ITUP për zonën urbane, ndërsa për njësitë administrative, do të propozohen impiante individuale trajtimi me teknologji të thjeshtë në varësi të terrenit dhe kostove të ndërtimit dhe mirëmbajtjes.

Një kosto e përafërt e ndërtimit të këtyre impianteve është rreth 50 €/banor.

4.1.9 Furnizimi me ujë - propozimet për njësitë administrative

Nr.	NJËSIA ADMINISTRATIVE	GJENDJA EKZISTUESE	TIPI I NDËRRHYJES	TIPOLOGJIA	STRUKTURAT E NEVOJSHME	KOSTO E PËRAFËRT (€ x 10 ³)
1.	Bubq	Mbulim pjesor i sipërfaqes së banuar në masën 60 %	Përmirësim i rrjetit ekzistues dhe shtrirja e tij në zonat e pambuluara	Me ngritje mekanike	Tubacione, sisteme pompimi, pika kontrolli	350
2.	Cudhi	Mbulim pjesor i sipërfaqes së banuar në masën 60 %	Përmirësim i rrjetit ekzistues dhe shtrirja e tij në zonat e pambuluara	Me ngritje mekanike ose me gravitet në varësi të kushteve morfologjike	Rezervuar i mbilartësuar, tubacione, sisteme pompimi shtesë, pika kontrolli	120
3.	Fushë Krujë	Mbulim pjesor i sipërfaqes së banuar në masën 60 %	Përmirësim i rrjetit ekzistues dhe shtrirja e tij në zonat e pambuluara	Me gravitet, i kombinuar	Rezervuar i mbilartësuar, tubacione, sisteme pompimi shtesë, pika kontrolli	1100
4.	Fushë Thumanë	Mbulim pjesor i sipërfaqes së banuar në masën 50 %	Rehabilitim i rezervuarit, stacionit të pompimit dhe i linjës së jashtme	Me ngritje mekanike	Tubacione, sisteme pompimi shtesë, pika kontrolli	700
5.	Krujë	Mbulim pjesor i sipërfaqes së banuar në masën 90 %	Rehabilitim i rezervuarit, i linjës së jashtme dhe sistemit shpërndarës	Me gravitet	Tubacione, pika kontrolli	700
6.	Nikël	Mbulim pjesor i sipërfaqes urbane në masën 50 %	Përmirësim i rrjetit ekzistues dhe shtrirja e tij në zonat e pambuluara	Me gravitet	Tubacione, pika kontrolli	500

4.2 NDIKIMI I PLANEVE TE TJERA

Territori i bashkisë Krujë përfshihet në disa nga programet dhe projektet strategjike të Planit Kombëtar. Bashkia bën pjesë në rajonin ekonomik Tiranë Durrës ose Motorin Qendror. Kruja dhe Fushë Kruja hyjnë në grupin e qendrave dytësore urbane. Si i tillë ato karakterizohen nga tipare zhvillimi ekonomik të specializuar. Kruja karakterizohet nga ekonomia e lidhur kryesisht me turizmin historik dhe natyror, ndërsa Fushë Kruja me zhvillimin e logjistikës. Këto qendra, në bashkëpunim me qendrat primare (Metropoli Tiranë dhe Durrësi), ndihmojnë në zhvillimin e zonës ekonomike primare (raioni ekonomik Tiranë-Durrës).

Afërsia me motorin qendrorë ekonomikë bën që bashkia Krujë të jetë pranë akseve kryesore me rëndësi kombëtare. Gjithashtu, bashkia Krujë pozicionohet pranë hubeve multimodale të Tiranës e atyre 5 modale të Durrësit e të Lezhës. Lidhja e qytetit Krujë me atë të Fushë Krujës bëhet nëpërmjet transportit publik, të automjeteve dhe atij të gjelbër (green). Bashkia Krujë është pjesë e këtyre Projekteve strategjike, të propozuara nga PPK, në kontekstin ballkanik dhe më gjerë:

- **Korridori i Gjelbër** - Realizimi i lidhjes midis Malit të Zi dhe Greqisë nga Hani i Hotit në Shkodër dhe Gjirokastrë përmes pikës kufitare të Kakavijës, me një gjatësi prej 405 km
- **Rruga peisazhistike Blu** (kalon tangjent në veriperëndim të territorit) - rrugë bregdetare turistike me impakt të ulët mjedisor, që lidh lokalitetet e bregdetit: Velipojë – Shëngjin, Shëngjin – Patok, Patok – Durrës, Durrës – Divjakë, Divjakë – Seman, Seman – Vlorë, Vlorë – Dhërmi, Dhërmi – Sarandë, Sarandë – Butrint
- **Rruga e Kombit** (Durrës-Kukës-Prishtinë-Nish). Si një nga korridoret me ndikim më të lartë në rajon për shkak të lidhjes përmes Prishtinës me korridorin X dhe Serbinë

Në territorin e bashkisë Krujë kalojnë Korridoret energjetike të mëposhtme:

- IAP- Ionian Adriatik Pipeline do të kalojë në pjesën perëndimore të Shqipërisë, nga Fieri në Shkodër për të furnizuar Malin e Zi, Bosnjën e Kroacisë.
- IAP-KOSOVË. IAP degëzohet në rajonin Shkodër-Lezhë, për të furnizuar Kosovën nëpërmjet Kukësit duke realizuar Unazën Perëndimore të Ballkanit (Western Balkan Rings - WBR).

4.3 SHERBIMET SOCIALE, TIPOLOGJIA DHE RREZET E MBULIMIT

4.3.1 Tipologjia

Bazuar në objektivat e synuara për popullsinë e vendbanimeve për vitin 2030, u bë një vlerësim i nevojave në të ardhshmen lidhur me shërbimet e infrastrukturës, të tilla si

- njësitë arsimore (shkolla, kopshte, çerdhe, arsim profesional)
- mirëqenia sociale
- terrenet sportive
- qendrat kulturore
- mjedisve publike (parqe, ishuj gjelbërimi, kënde lojërash, etj.)
- hapësira parkimi publik
- shërbim shëndetësor (qendra shëndetësore, konsultore, ambulanca, etj.)

Vlerësimi i nevojave të të ardhmes është bazuar në këta faktorë

- legjislacioni përkatës (numri i njësive sipas madhësisë të përcaktuar të popullsisë, standardet etj.),
- strategjia e propozuar e zhvillimit hapësinor (prioritetet, zonat e propozuara për zhvillim etj.)
- Shpërndaja e popullsisë

Po kështu e rëndësishme është situatë aktuale, niveli i shfrytëzimit dhe i mirëmbajtjes së strukturave ekzistuese, mënyra e shpërndarjes dhe rrezet e shërbimit në hapësirë e nivel popullsisë. Në shpërndarjen e re, është synuar mjaftueshmëria e strukturave të dobisë dhe përdorimit të përbashkët që do t'ju shërbejnë sa më shumë vendbanimeve si dhe përmirësimit të nivelit të shërbimeve sociale. Propozimi fillestar i PPV-së është formuluar bazuar në kriteret e mëposhtme:

- Treguesit e planifikimit, standardet dhe rregullimet e tjera të përcaktuara në VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".
- strukturat e ndërtuara, distancat dhe periudhat kohore dhe relievi gjeografik
- lidhjet rrugore / veprat rrugore të propozuara.
- madhësitë ekzistuese dhe të parashikuara të popullsisë.

Si pjesë e një qasjeje-aksesi gjithëpërfshirës janë marrë parasysh të gjitha sa më lart dhe u bë një përpjekje për të kombinuar kriteret bazuar në ligj dhe fakte. Duke u përpjekur për të pajtuar numrin teorik të njësive me atë real, propozojmë bashkimin e disa shkollave (sidomos shkollave 9- vjeçare të cilat janë edhe më të shumtat) dhe shërbimit të nxënësve nga shkolla të përzgjedhura ekzistuese propozohet të mbahen ato që janë më të centralizuara në lidhje me grupin e vendbanimeve të shërbyera, në një hapësirë më të gjere dhe një gjendje më të mirë etj.

Mjaft prej shkollave ekzistuese ose i shërbejnë një numri të vogël nxënësish ose kanë kapacitet mesatar. Besojmë se bashkimi do të çojë në njësi me numër të rëndësishëm nxënësish që mund të përmirësohen dhe të grumbullojnë një masë të rëndësishme të strukturave plotësuese dhe shërbimeve arsimore respektive. Bashkimet propozohet të implementohen në një periudhë afatgjatë pasi të përmirësohet rrjeti rrugor dhe të zhvillohet mjaftueshëm transporti brenda Bashkisë.

Objektet shkollore ekzistuese që pas bashkimit, dhe me kalimin e kohës do të pushojnë së funksionuari, mund të përdoren për një gamë të gjerë shërbimesh sociale.

Në varësi të nevojave të komuniteteve lokale dhe në raport me mundësitë e mirëmbajtjes apo të përmirësimit të potencialit të ndërtesave, në të ardhmen mund të transformohen në hapësira për t'i shërbyer shoqatave dhe eventeve kulturore, njësive të mirëqenies sociale, etj. Gjithashtu, kopshtet dhe shkollat 9- vjeçare që propozohet të shfuqizohen, në disa vendbanime mund të strehojnë respektivisht çerdhe që do të propozohen. U bë gjithashtu edhe një regjistrim i ndërtesave dhe vendeve fetare ekzistuese, strukturave sociale dhe ndërtesave administrative. Duke pasur parasysh mungesat në hapësirat kulturore dhe njësitë e mirëqenies sociale, rekomandojmë krijimin e qendrave / hapësirave kulturore dhe strukturave sociale (p.sh. qendrave rinore, qendrave për fëmijë ose të moshuar) me prioritet vendbanimet me popullsi më të madhe, të cilat do të grumbullojnë edhe shumicën njësive shkollore.

Për sa i përket hapësirave të gjelbra, terreneve sportive dhe parkingjeve, është bërë një vlerësim i nevojave në të ardhmen për tokë në bazë të popullsisë të synuar dhe standardeve të tokës. Duke pasur parasysh mangësitë ekzistuese, propozohet pajisja e të gjitha vendbanimeve me parkingje, terrene sportive dhe mjedise publike. Lidhur me nevojat për kujdes mjekësor rekomandojmë pajisjen me ambulanca (qendra të ofrimit të ndihmës së parë) të vendbanimeve që nuk kanë sot (më të shumtat kanë), por bënë përjashtim zona malore, e cila për strukturën special me dendësi shumë të ulët do të duhet ta marrë këtë shërbim në qendrën lokale më të afërt.

Përsa i përket cilësisë së infrastrukturës ekzistuese sociale, vërejmë se në përgjithësi është nën mesataren. Gjendja e objekteve shkollore në vendbanimet urbane është më e mirë dhe në mjaft raste ndërtohen edhe shkolla të reja, kurse në pjesën rurale të bashkisë, gjendja lë për të dëshiruar. Në parashikimin e bazuar në rritjen e popullsisë në vitet e ardhshme dhe për të përmirësuar efikasitetin dhe cilësinë e shërbimeve arsimore, propozohet përmirësimi i përgjithshëm estetik dhe funksional i stokut të ndërtesave shkollore.

4.3.2 Shpërndarja në territor

Popullsia e synuar e planifikuar në 73000 banorë dhe shpërndahet në qendrat e banuar dhe njësitë ekzistuese. Në bazë të saj llogariten nevojat në të ardhmen për tokë në bazë të standardeve të tokës (neni 83, VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit") dhe ilustruhet në mënyrë skematike propozimi që i referohet katër niveleve të arsimit dhe ish komuniteteve lokale. Atje ku janë vëzhguar mangësi, konkretisht në çerdhe dhe në shkollat e mesme, propozohen njësi të reja duke kombinuar raportin njësi/popullsi (VKM 671/2015 - neni 83), me vendndodhjen e vendbanimeve dhe rrezet e shërbimit.

Në shumicën e rasteve toka e propozuar është treguese, analoge me popullsinë e synuar dhe do të finalizohet dhe lokalizohet në kuadër të studimeve të specializuara. Një disa raste propozimi është konkret dhe i treguar në hartë (Shkolla Profesionale). Propozimet konkrete janë shprehur në bashkëpunim me bashkinë Krujë, duke u mbështetur në projekte paraprake dhe me tendencën për t'u zhvilluar në troje publike, ose në territore me prioritet zhvillimi.

4.3.3 Rrezet e mbulimit

Lidhur me rrezet e shërbimit të fëmijëve / nxënësve, ato përcaktohen në nenin 83 të VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", në nivel shkolle dhe me dallim në zonat urbane dhe rurale.

Për çerdhet përcaktohet rrezja 200-300m, për Kopshitet 250-350m (zonat urbane) dhe 500-600m (zonat rurale), për Shkollat 9- vjeçare 500-600m (zonat urbane) dhe 1000-1500m (zonat rurale) dhe për Shkollat e Mesme 1000-1500m (zonat urbane) dhe 2000-4500m (zonat rurale).

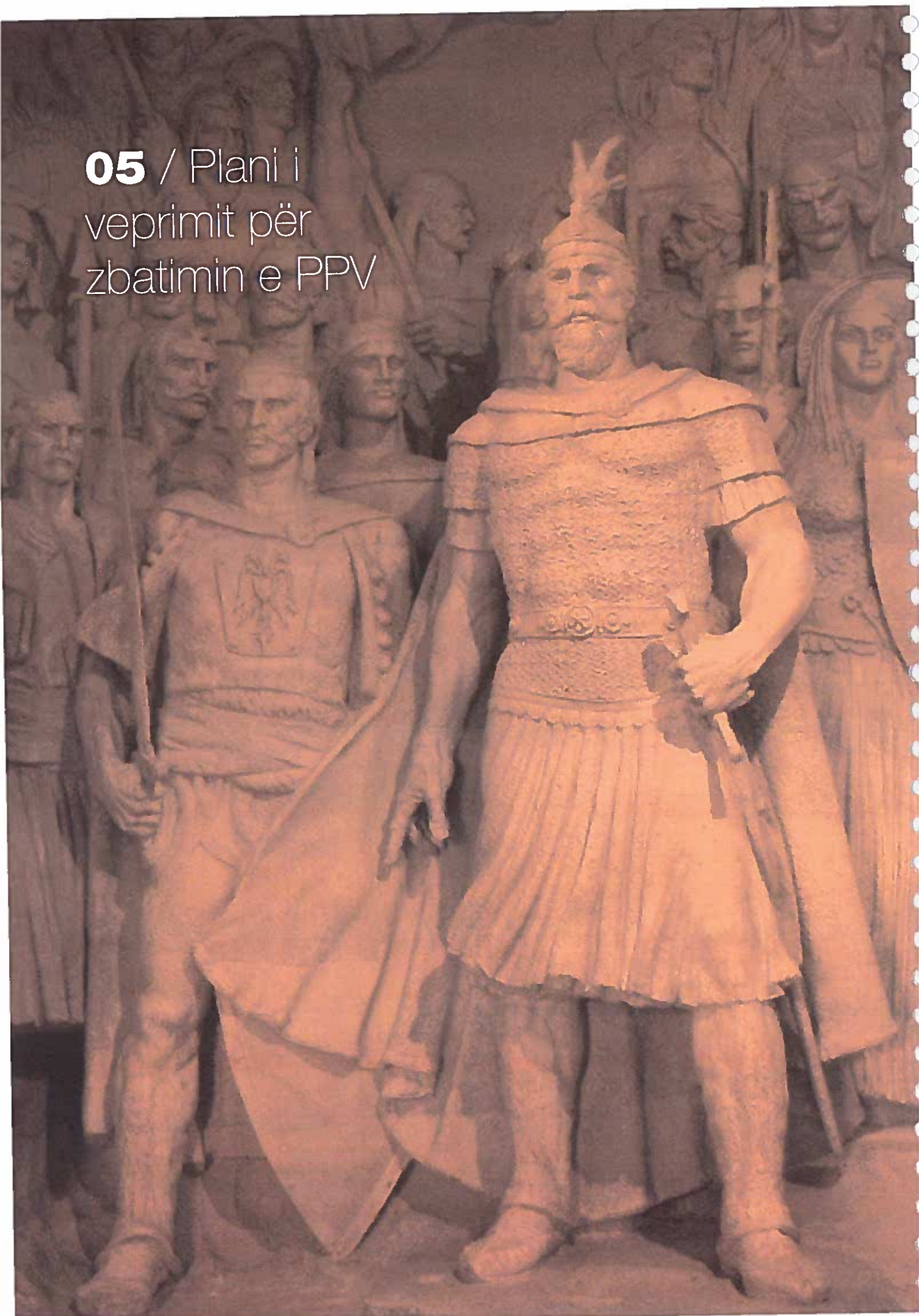
Kriteri i rrezes të shërbimit bashkëvlerësohet në programimin e përgjithshëm, në kontekstin e kombinimit optimal të të gjitha parametrave dhe në përshtatjen e

rrethanave dhe nevojave ekzistuese. Është e qartë që në kushtet e shpërhapjes urbane me dendësi shumë të ulët, rrezet e shërbimit funksionojnë mirëfillti vetëm në qendrat urbane, kurse për territoret me intensitet të ulët numri i objekteve të shërbimit është në bazë popullsie ekzistuese dhe të parashikuar.

Rrezja maksimale respektohet në vija të përgjithshme. Në rastet kur popullsia e shërbyer është e vogël dhe distancat të mëdha dhe preferohen bashkimet e propozuara, i jepet rëndësi krijimit të njërive të qëndrueshme, madje edhe me rreze më të madhe të ofrimit të shërbimeve.

05 / Plani i
veprimit për
zbatimin e PPV

PLANI I VEPRIMIT PER ZBATIMIN E PPV

5.1 PLANI I VEPRIMIT

Në prill të vitit 2009, Shqipëria paraqiti kërkesën zyrtare për pranim në Bashkimin Evropian (BE), gjë që shënoi nisjen e një procesi që çoi Këshillin e Bashkimit Evropian, në qershor të vitit 2014, t'i japë vendit statusin 'kandidat' për në BE. Duke u mbështetur në këtë status, Shqipëria mund të marrë financimet e parashikuara nga Plani i Ndërhyrjeve për fazën e dytë, ajo e Para-Pranimit (IPA II - Instrument for Pre-accession Assistance).

Ky plan, që bën pjesë në Politikën e Pranimit në Bashkimin Evropian, përfshin periudhën 2014-2020 dhe vë në dispozicion një buxhet prej 11.7 miliardë euro për ndërhyrjet në pesë nga fushat e mëposhtme:

- mbështetje në tranzicion dhe përforsim të institucioneve nëpërmjet reformave të Administrimit Publik;
- bashkëpunim ndërkufitar ndërmjet shteteve pjesëtare të UE dhe vendeve të tjera të pranueshme në IPA (Maqedoni, Turqi, Shqipëri, Mal i Zi, Serbi, Bosnjë-Hercegovinë, Kosovë);
- zhvillim rajonal, në aspektin e zhvillimit ekonomik, të transportit dhe të mbrojtjes së mjedisit;
- zhvillimi i burimeve njerëzore dhe luftë kundër përjashtimit dhe varfërisë;
- zhvillimi rural dhe i sistemeve bujqësore.

Në dhjetor të vitit 2014 Bashkimi Evropian ka lëshuar një dokument që përditëson udhëzimet për Analizat Kosto-Përfitim (CBA – Cost Benefit Analysis), të përcaktuara më parë nga BE në 2003 dhe në 2008 duke iu referuar IPA-s së parë, të cilat janë kërkesa për të hyrë në bashkë-financimin e Programeve Operative të Fondit Evropian për Zhvillim Rajonal (ERDF – European Regional Development Fund) dhe Fondin e Kohezionit.

(http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf)

Metodat e analizës financiare dhe ekonomike të Analizave Kosto-Përfitim (CBA) të përcaktuara në këto udhëzime, dhënë shkurtimisht më poshtë, janë ato të cilave në do t'u përmbahemi në analizën financiare dhe ekonomike të projekteve që do të jenë pjesë e Planit të Veprimit të kësaj PPV-je.

5.1.1 Fazimi i zhvillimit dhe projektet prioritare

Për të kuptuar më mirë renditjen e objektivave strategjike për zhvillimin e territorit të Bashkisë Krujë dhe marrëdhënien mes tyre, është përpiluar skema e mëposhtme.

OBJEKTIVI STRATEGJIK NR.1: INFRASTRUKTURE DHE LOGJISTIKE				
PROGRAMET STRATEGJIKE	PROJEKTET	AFATI		
		SHKURTER	MESEM	GJATE
INFRASTRUKTURA E TERRITORIT	Reehabilitim dhe transformim i stacionit në Budull			
	Rruga Prezë - Budull			
	Lidhja Thumanë – Bubq			
	Rikualifikim i qendrës urbane të Thumanës			
	Sistemi i aeroportit "Nënë Tereza"			
	Rindërtim i Urës së Tubit			
	Rikualifikim i qendrës urbane të Fushë-Krujës			
	Transferimi i banorëve nga zonat me rrezik përmytje në Bubq			
	Rruga Krujë-Tiranë			
	Rruga Krujë - Burrel			
	Rruga lidhëse Krujë-Mamurras			
	Aksi i ri Thumanë - Tiranë			
LOGJISTIKE E INTEGRUAR	Pol logjistik i integruar në Fushë-Krujë			

Table 8 Objektivi Strategjik: Infrastruktura dhe Logjistike

OBJEKTIVI STRATEGJIK NR.2: TURIZËM KULTUROR				
PROGRAMET STRATEGJIKE	PROJEKTET	AFATI		
		SHKURTER	MESEM	GJATE
ZHVILLIMI I OFERTËS	Rikuperimi i gurorëve të braktisura në Krastë			
	Kalaja e Zgërdheshit (Albanopolis)			
	Pikë me interes religjioz dhe panoramik në Sarisallik			
	Ujërat termale në Bilaj			
	Kalaja e Krujës dhe Pazari			
	Turizëm malor në Qafëshlamë			
INTEGRIMI I OFERTËS	Korridor i gjelbër Albanopolis - Lugina e Ishmit - Bregdet			
	Lidhja e Bubqit me bregdetin			

Table 9 Objektivi Strategjik: Turizëm kulturor

OBJEKTIVI STRATEGJIK NR.3: INOVACIONE PRODHIMI				
PROGRAMET STRATEGJIKE	PROJEKTET	AFATI		
		SHKURTER	MESEM	GJATE
INOVIMI I SISTEMIT	Inkubator ndërmarrjesh dhe shkollë profesionale			
	Zonë Tregu Lokal			
	Kontrolli i cilësisë së ajrit dhe shëndetit			
INOVIMI I PRODUKTIT	Ndërtimi i baxhove eksperimentale			

Table 10 Objektivi Strategjik: Inovacion prodhimi

Përveç zhvillimit në faza të projekteve strategjike, gjithashtu është përcaktuar një rend i zhvillimit në kohë të territorit. Këtu janë marrë në konsideratë nevojat imediate dhe hierarkia urbane si dy ndër aspektet prioritare për fazimin e zhvillimit.

Zhvillimi afatshkurtër në 5 vitet e para do të përqendrohet në të gjitha ato zona që:

- Kanë dendësinë më të lartë të popullsisë (qytetet)
- Qendrat e qyteteve dhe lokaliteteve kryesore (Krujë, Fushë Krujë, Thumanë)
- Zona me potenciale të larta të zhvillimit turistik (Qafë Shtamë, Albanopoli)
- Zonat e prekura nga projektet pilot
- Infrastrukturen primare

Zhvillimi afatmesëm në 5 vjeçarin e dytë do të përqendrohet në:

- Zonat e zhvillimit ekonomik
- Kamëz – Thumanë
- Poli logjistik
- Zona ekonomike e aeroportit
- Fashën Nikël Fushë – Krujë - Borizanë – Thumanë

- Intensifikimin e shërbimeve në qendrat kryesore rurale
 - Infrastrukturën sekondare
- Zhvillimi afatgjatë do të përfshijë të gjitha zonat e tjera duke synuar kryesisht:

- Realizimin e objektivave strategjike të PPV
- Realizimin e projekteve të zhvillimit
- Pajisjen përfundimtare me infrastrukturë e shërbime të qendrave urbane dhe rurale
- Zhvillimin e turizmit dhe ekonomisë

Gjatë gjithë këtij procesi, e rëndësishme është që vendimmarrja të ndjekë prioritetet strategjike të parashikuara në PPV. Gjithashtu një faktor tjetër kryesor është edhe rritja e kapaciteteve për thithjen e fondeve dhe të investimeve në bashki duke mundësuar financimin e zhvillimit në përputhje me parashikimet e PPV.

5.2.2 Diagrama e veprimit

Diagrama e mëposhtme tregon lidhjen interaktive mes objektivave të strategjisë së zhvillimit për Bashkinë Krujë.

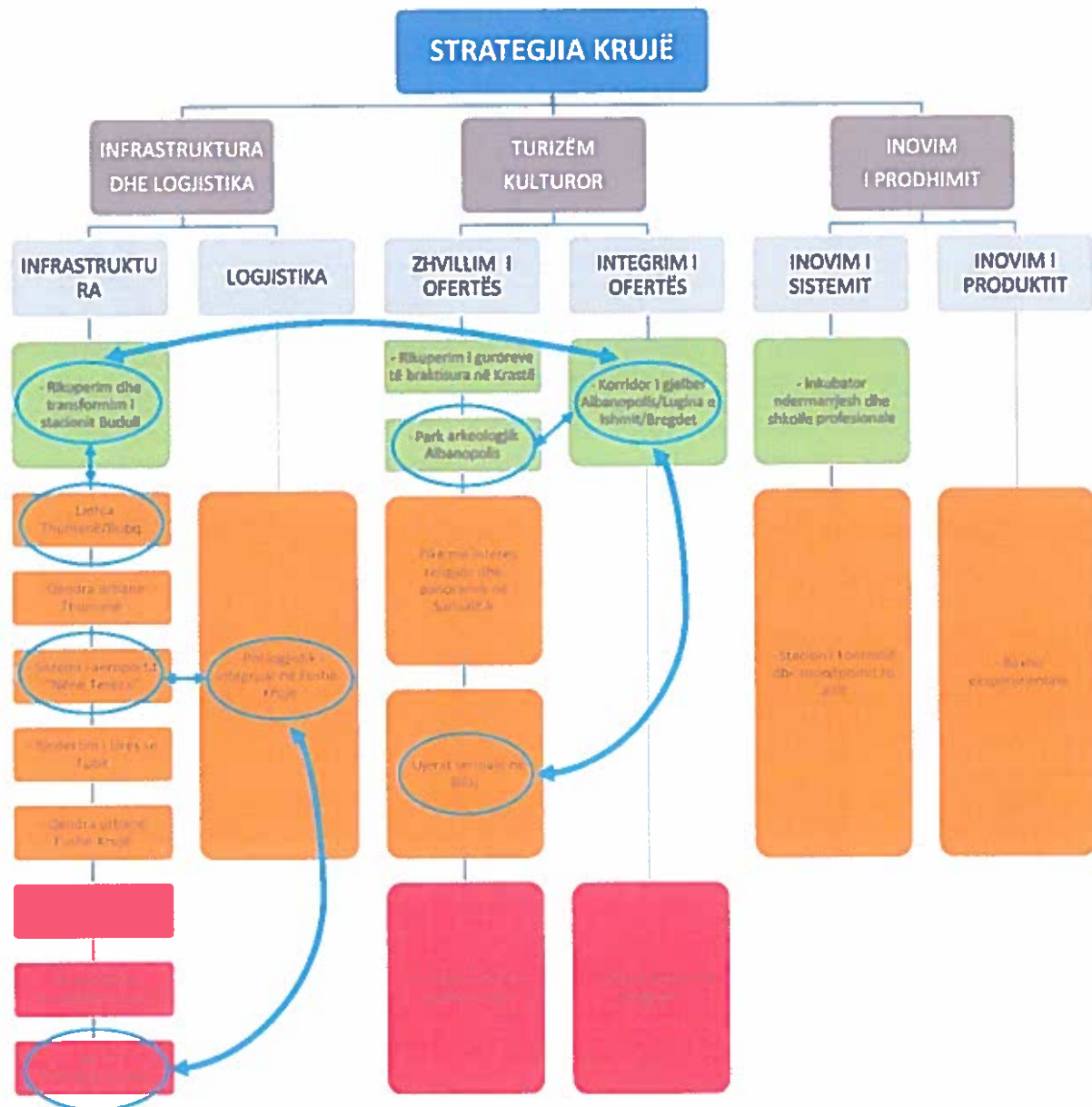

Fig. 25 Diagrama e ndërlidhjes së projekteve të zhvillimit dhe objektivave strategjike

5.2.3 Analiza financiare e politikave të përcaktuara në Planin e Veprimit

Qëllimi i analizës financiare të një projekti është që të vlerësojë karakteristikat e tij, si më poshtë:

- përfitimin nga projekti në tërësi;
- përfitimin për pronarët dhe grupet e interesit;
- sigurimin e qëndrueshmërisë financiare;

- përcaktimin e flukseve të mjeteve monetare të krijuara nga projekti, me qëllim vlerësimin e kostove dhe përfitimeve socio-ekonomike, të cilat maten në analizën ekonomike.

Nga pikëpamja metodologjike, analiza financiare e një projekti fillon me vlerësimin e flukseve të të ardhurave monetare, hyrëse dhe dalëse, që ai gjeneron:

a) Fluksi i të ardhurave dalëse:

- shpenzimet totale të investimit: shpenzimet teknike (kostot fikse të prodhimit, të tilla si toka, ndërtesa, makineri etj.) dhe shpenzimet fillestare;
- kostot operative: kostot e personelit, shpenzimet e energjisë, si dhe shpenzimet e tjera, shërbime dhe produkte të ndërmjetme, të lëndëve të para;
- kosto të tjera: shlyerjen e kredive, interesi pasiv mbi borxhet, taksat.

b) Fluksi i të ardhurave hyrëse:

- të ardhurat operative;
- burimet financimi;
- kontribute publike;
- kapitali social që vjen nga privatët;
- kreditë (huatë) që vijnë nga privatët.

Analiza e flukseve të të ardhurave monetare mundëson vlerësimin e profilit financiar të projektit, dmth.:

- rendimenti financiar i investimeve, sa i përket vlerës aktuale dhe normës së rendimentit të brendshme;
- rendimenti financiar e kapitalit kombëtar, që është vlera aktuale dhe norma e rendimentit të investimit pa përfshirë kontributet që vijnë nga BE-ja;
- qëndrueshmëria financiare e projektit.

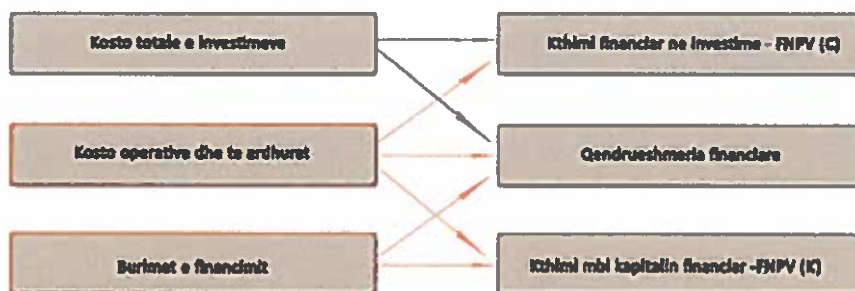
Një projekt konsiderohet i qëndrueshëm nga pikëpamja financiare nëse rreziku për të mbetur në të ardhmen pa të ardhura monetare (cash), si gjatë fazës së investimit fillestar ashtu dhe gjatë fazës operative, është zero.

Nëse një projekt ka kthim financiar neto pozitiv (FNPV > 0), atëherë projekti nuk kërkon mbështetje publike financiare (projekt i nxehtë). Në të kundërt, një projekt që tregon një kthim financiar neto negativ (FNPV < 0), ka nevojë për mbështetje financiare (projekt i ftohtë).

5.1.4 Analiza ekonomike e politikave të përcaktuara në Planin e Veprimit

Qëllimi i analizës ekonomike është vlerësimi i efekteve socio-ekonomike të një projekti, gjegjësisht kontributin e saj në mirëqenien e zonës dhe të vendit. Për këtë qëllim duhen vlerësuar disa vlera që nuk janë drejtpërdrejt të dukshme:

- të ashtuquajturat "çmime hije" (shadow prices), të cilat pasqyrojnë kostot sociale të të mirave dhe shërbimeve të prodhuara, në vend të çmimeve të thjeshta të tregut;
- "korrigjimet fiskale", dmth. eliminimi i shtrembërimeve të çmimeve të tregjeve shkaktuar nga subvencionet dhe taksat;
- prania dhe madhësia e "efekteve anësore" të mundshme të projektit, të cilat janë efektet (pozitive dhe/ose negative) të projektit të cilat nuk janë reflektuar në çmimet e vëzhguara, dmth, kostot dhe përfitimet e mundshme që rrjedhin nga projektet e subjekteve apo personave të tretë, kur për këta të fundit nuk ka një përfitim monetar (shembull tipik janë efektet në mjedis).

burimi: BE, CHA, Shkurti 2008

Fig. 26 Qëndrueshmëria financiare e projektit

Pasi të gjitha kostot dhe përfitimet e një projekti (te vëzhguara ose të parashikuara) janë matur dhe vlerësuar në terma monetare, matet performanca ekonomike, duke përdorur treguesit e mëposhtëm:

- vlerën ekonomike aktuale neto, e barabartë me diferencën ndërmjet vlerës aktuale (dmth. e zbritur) të përfitimeve me kostot sociale të pritshme neto;
- normën e rendimentit ekonomik, të barabartë me normën e zbritjes, e cila e aplikuar për llogaritjen e vlerës aktuale ekonomike, e bën zero vlerën e këtij të fundit;
- raportin mes përfitimeve dhe shpenzimeve aktuale.

Sigurisht, projektet që tregojnë një vlerë ekonomike aktuale negative janë nuk janë projekte të përshtatshme për t'u realizuar, ndërkohë që është e përshtatshme për të zbatuar ato projekte me një vlerë ekonomike aktuale pozitive.

Së fundmi, analiza kompletet me vlerësimin e rreziqeve, në mënyrë që të marrë parasysh pasigurinë që shoqëron çfarëdo projekt investimi, i cili përfshin edhe rreziqet e ndryshimeve të klimës. Analiza e rreziqeve që përshkrijnë një projekt, artikullohet në tri pika:

- analiza e ndjeshmërisë (sensitivity analysis), e cila çon në identifikimin e ndryshoreve "kritike", ndryshimi i papritur e të cilave mund të ketë efekte rrënjësore në performancën ekonomike ose financiare të projektit;
- analiza e cilësisë dhe analiza probabilistike e rreziqeve ndaj të cilave projekti është i ekspozuar;
- ndërhyrjet që kanë për qëllim parandalimin ose zbutjen e këtyre rreziqeve.

5.2 PROJEKTET E ZHVILLIMIT

5.2.1 Identifikimi dhe hartëzimi i projekteve

Në këtë plan projektet strategjike janë ndare në dy kategori: projektet bazë dhe projektet e zhvillimit. "Projektet bazë" janë ato projekte të cilët janë të domosdoshëm për t'i krijuar sistemit lokal kushtet fillestare për zhvillimin e mëtejshëm dhe kanë të bëjnë me plotësimin e kushteve minimale për efikasitetin e sistemit territorial. Nga ana tjetër, "projektet e zhvillimit" janë ato projekte të cilëve plani u ngarkon detyrën për dhënien e shkëndijës se pare të proceseve të zhvillimit të sistemit territorial dhe sociale-ekonomik.

Në kategorinë e projekteve bazë hyjnë ato ndërhyrje të cilat duhet të jene pjesë e politikave rutinë të financimeve publike: pra bëhet fjalë për projekte jo të jashtëzakonshme dhe realizimi i tyre duhet të bazohet në fondet e zakonshme të financimit nga ana e shtetit dhe bashkisë. Është e vështirë, si rrjedhojë e natyrës se tyre, që këto projekte të mund të paraqiten e në harte apo të mund të përllogaritet vlera e tyre.

Projektet e zhvillimit, nga ana tjetër, janë ato të cilët kanë një përmbajtje me të forte strategjike: ato duhet të konsiderohen si ndërhyrje të "jashtëzakonshme" dhe, për këtë, duhet të mbështeten në politika "shpesë" të qeverisë. Brenda kësaj kategorie projektet duhet bërë një zgjedhje prioriteteve në mënyrë që të mund të vazhdohet me programimin e investimeve të nevojshme. Hartëzimi i projekteve të zhvillimit është me i lehtë dhe i realizueshëm, pasi shpeshherë bëhet fjalë për ndërhyrje të lokalizuara, edhe pse në disa raste mund të parashikojnë ndërhyrje të shpërhapura që nuk paraqiten dot në harte. Vendosija në harte e projekteve të zhvillimit, gjithsesi, duhet të konsiderohet thjesht si udhëzuese, duke qene se paraqesin një projekt që është në nivelin e projekt-idesë, aq me tepër në një moment fillestar të fazës së konsultimit me entet lokale

dhe mbajtësit e interesit (stakeholder). Një përkufizim me i përpikte i projekteve strategjike të zhvillimit do të jetë i mundur vetëm pas përcaktimit të prioriteteve të programimit.

Për sa me sipër, paraqitja e një vlerësimi paraprak të prioriteteve teknike në zbatimin e projekte bëhet nëpërmjet ndarjes së projekteve të zhvillimit në tre fasha kohore:

- Projekte të realizueshme në një periudhë kohore të shkurtër (afat-shkurtër)
- Projekte të realizueshme në një periudhë kohore të mesme (afat-mesëm)
- Projekte të realizueshme në një periudhë kohore të gjatë (afat-gjatë)

Periudha "afat-shkurtër" nënkupton nga 1 deri në 5 vite, "afat-mesëm" nga 6 nga në 10 vite dhe "afat-gjatë" me shumë se 10 vite.

Kriteret për klasifikimin e projekteve në fashën afat-shkurtër janë:

- Mundësia e ndërhyrjes së menjëhershme (disponimi i tokës, disponimi i teknologjive, qartësia e procedurave etj.);
- Disponimi ose mundësia e gjetjes së shpejtte të resurseve financiare (të cilat mund të jenë si publike ashtu edhe private)
- Mos-ekzistenca e kundërshtive ose arritja i shpejtte e konsensusit (pra, përjashtohen të gjitha projektet për të cilat mbajtësit e interesit (stakeholders) kanë kundërshtie ose opinione të ndryshme)

Projekteve të zhvillimit afatshkurtër mund edhe t'u jepet roli i "projekteve pilot" (përveç rolit "prioritar"). Në këtë rast bëhet fjalë për projekte që parashikojnë ndërhyrje shembullore që kanë për qëllim promovimin e idesë së zhvillimit: projekte që janë të afta të tregojnë në mënyrë të komunikueshme dhe bindëse efektin virtuos të projekteve të zhvillimit.

5.2.2 Projektet e zhvillimit dhe ato pilot

"Projektet e zhvillimit" janë projektet të mirëfillta me karakter strategjik, të cilave plani kërkon t'u caktojë detyrën e nisjes së proceseve të zhvillimit të sistemit territorial dhe atij socio-ekonomik.

Bëhet fjalë, në përgjithësi, për projekte që kanë disa karakteristika bazë: i) janë të lidhura ngushtë me potencialin që plani i njëjtit kontekst të konsideruar; ii) kanë një rëndësi të lartë dhe afësi të mëdha nxitëse; iii) prej tyre pritet një impuls i fortë në ndihmë të proceseve të zhvillimit.

Këto projekte përfaqësojnë përgjigjen operative ndaj drejtimeve që plani sheh si potencial (ose kërkon të zhvillojë) në një territor të caktuar: i) japin forcë potencialeve ekzistuese ose të evidentuara në kontekstin lokal. Është kjo arsyeja pse këto projekte janë të rëndësishme dhe me peshë të madhe, si nga pikëpamja e përqendrimit të resurseve, ashtu edhe nga ajo e pritshmërisë së zhvillimit. Për shkak të natyrës së tyre të veçantë, këto projekte nuk mund të jenë të shumtë në numër, për të njëjtin territor. Situata më optimale do të ishte që, për secilin kontekst bashkiak, plani të përcaktojë pak ndërhyrje, pra ato që cilësohen si më prioritare nga administratorët lokalë dhe palët e interesit.

Në kuadër të kësaj kategorie të projekteve, është e domosdoshme të identifikohen ato që kanë për detyrë të shfaqin, me fakte, potencialet e zhvillimit të identifikuar për territorin përkatës ("projektet pilot"). Këto ndërhyrje, janë të lidhura ngushtë me strategjinë e zhvillimit të identifikuar për zonën në studim, por janë të njëjta më të vogël, edhe pse me domethënie dhe ndikim të fortë komunikues. Karakteristika kryesore e këtyre projekteve është, që të realizohen shpejt dhe me pak fonde: bëhet fjalë kryesisht për projekte demonstruese, për të cilat nuk është e nevojshme që të ketë shpenzime të mëdha kapitale, ndërkohë që është e rëndësishme të jenë në gjendje të nisin menjëherë, dhe të jenë në gjendje të tregojnë, sa më shpejt, në kohë të

shkurtër, frytet e veprimeve të zhvillimit të identifikuar në planin e propozuar.

Në përputhje me vizionin strategjik, të caktuar nga Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë, dhe me një propozim teknik të prioritetit të ndërhyrjeve, mund të sugjerojmë një klasifikim të projekteve të zhvillimit për linjat dhe kohët e veprimit dhe realizimit.

Për territorin e Krujës janë identifikuar tri linja veprimi, si mëposhtë:

1. INFRASTRUKTURA DHE LOGJISTIKA
2. TURIZMI KULTUROR
3. INOVACION PRODHIMI

Projektet strategjike janë ndare në dy kategori: projektet bazë dhe projektet e zhvillimit. "Projektet bazë" janë ato projekte të cilët janë të domosdoshëm për t'i krijuar sistemit lokal kushtet fillestare për zhvillimin e mëtejshëm dhe kanë të bëjnë me plotësimin e kushteve minimale për efikasitetin e sistemit territorial. Nga ana tjetër, "projektet e zhvillimit" janë ato projekte të cilëve plani u ngarkon detyrën për dhënien e shkëndijës së pare të proceseve të zhvillimit të sistemit territorial dhe social-ekonomik.

Në kategorinë e projekteve bazë hyjnë ato ndërhyrje të cilat duhet të jenë pjesë e politikave rutinë të financimeve publike: pra bëhet fjalë për projekte jo të jashtëzakonshme dhe realizimi i tyre duhet të bazohet në fondet e zakonshme të financimit nga ana e shtetit

PROJEKTE ZHVILLIMI			
	AFAT-SHKURTËR (projekte pilot)	AFAT-MESËM	AFAT-GJATË
INFRASTRUKTURË DHE LOGJISTIKË (I+L)	Transformim i stacionit hekurudhor në Budull	Rindërtim i Urës së Tubit	Aksi i ri Thumanë - Tiranë
		Rruga Prezë - Budull	Rruga Krujë-Tiranë
		Lidhja Thumane/Bubq	Sistemi i aeroportit "Nënë Tereza"
		Pal logjistike i integruar në Fushë-Krujë	Lidhja e Bubqit me bregdetin
		Rikualifikim i qendrës urbane të Thumanës	Rruga lidhëse Krujë-Mamurras
		Rikualifikim i qendrës urbane të Fushë-Krujës	Rruga Krujë Burrel
		Transferimi i banorëve nga zonat me rrezik përmblyje në Bubq	
TURIZËM KULTUROR (TK)	Rikuperim i një gurorëje të braktisura në Krastë	Kalaja e Krujës dhe Pazari i Vjetër	Ujërat termale në Bilaj
	Korridor i gjelbër Albanopolis – Lugina e Ishmit - Bregdet	Pika me interes religjioz dhe panoramik në Sarisallik	Turizëm malor në Qafështamë
	Kalaja e Zgërdheshit (Albanopolis)		
INOVACION PRODHIMI (IP)	Inkubator ndërmarrjesh dhe shkollë profesionale	Ndërtimi i baxhove eksperimentale	
		Zonë tregu lokal	
		Kontrolli i cilësisë së ajrit dhe shëndetit	

Table 11 Projektet strategjike të zhvillimit sipas tipit dhe kohës së zbatimit

dhe bashkisë. Është e vështirë, si rrjedhojë e natyrës së tyre, që këto projekte të mund të paraqiten e në harte apo të mund të përlogaritet vlera e tyre.

Projektet e zhvillimit, nga ana tjetër, janë ato të cilët kanë një përmbajtje me të forta strategjike: ato duhet të konsiderohen si ndërhyrje të "jashtëzakonshme" dhe, për këtë, duhet të mbështeten në politika "shitesë" të qeverisë. Brenda kësaj kategorie projektësh duhet bërë një zgjedhje prioritesh në mënyrë që të mund të vazhdohet me programimin e investimeve të nevojshme. Hartëzimi i projekteve të zhvillimit është me i lehtë dhe i realizueshëm, pasi shpeshherë bëhet fjalë për ndërhyrje të lokalizuara, edhe pse në disa raste mund të parashikojnë ndërhyrje të shpërhapura që nuk paraqiten dot në harte. Vendosja në harte e projekteve të zhvillimit, gjithsesi, duhet të konsiderohet thjesht si udhëzuese, duke qenë se paraqesin një projekt që është në nivelin e projekt-idesë, aq më tepër në një moment fillestar të fazës së konsultimit me entet lokale dhe mbajtësit e interesit (stakeholder). Një përkufizim me i përpikte i projekteve strategjike të zhvillimit do të jetë i mundur vetëm pas përcaktimit të prioriteve të programimit.

Për sa me sipër, paraqitja e një vlerësimi paraprak të prioriteve teknike në zbatimin e projekteve bëhet nëpërmjet ndarjes së projekteve të zhvillimit në tre fasha kohore:

1. Projekte të realizueshme në një periudhë kohore të shkurtër (afat-shkurtër)
2. Projekte të realizueshme në një periudhë kohore të mesme (afat-mesëm)
3. Projekte të realizueshme në një periudhë kohore të gjatë (afat-gjatë)

Periudha "afat-shkurtër" nënkupton nga 1 deri në 5 vite, "afat-mesëm" nga 6 nga në 10 vite dhe "afat-gjatë" me shumë se 10 vite. Kriteret për klasifikimin e projekteve në fashën afat-shkurtër janë:

- Mundësia e ndërhyrjes së menjëhershme (disponimi i tokës, disponimi i teknologjive, qartësia e procedurave etj.);
- Disponimi ose mundësia e gjetjes së shpejtte të resurseve financiare (të cilat mund të jenë si publike ashtu edhe private)
- Mos-ekzistenca e kundërshtive ose arritja e shpejtte të konsensusit (pra, përjashtohen të gjitha projektet për të cilat mbajtësit e interesit (stakeholders) kanë kundërshti ose opinione të ndryshme)

Projekteve të zhvillimit afatshkurtër mund edhe t'u jepet roli i "projekteve pilot" (përveç rolit "prioritar"). Në këtë rast bëhet fjalë për projekte që parashikojnë ndërhyrje shembullore që kanë për qëllim promovimin e idesë së zhvillimit: projekte që janë të afta të tregojnë në mënyrë të komunikueshme dhe bindëse efektin virtuos të projekteve të zhvillimit.

5.3 PLANI I INVESTIMEVE KAPITALE

Plani i Investimeve Kapitale të parashikuara për territorin e Bashkisë Krujë ka tre objektiva kryesore:

- Identifikimin e nevojave financiare të krijuara nga realizimi i projekteve, d.m.th. vlera e kapitalit të nevojshëm për realizimin e investimeve të parashikuara.
- Përcaktimi i burimeve të mundshme të financimit të projekteve.
- Vlerësimi ekonomik i veprave, me qëllim verifikimin që vlera neto e pritshme (Net Present Value) e projekteve për investim, të jetë pozitive.

Plani i Investimeve Kapitale përcakton kapitalin e nevojshëm për realizimin e veprave të parashikuara në këtë Plan të Përgjithshëm Vendor, veprave të parashikuara për përshtatjen e infrastrukturave me parametrat e përcaktuara nga neni 81 i Rregullores së Planifikimit të Territorit (VKM 671) si dhe veprat për

urbanizimin primar dhe sekondar. Veprat e urbanizimit primar dhe sekondar dhe ndërhyrjet e parashikuara për plotësimin e kërkesave të Rregullores së Planifikimit të Territorit duhen konsideruar si pjesë përbërëse e kësaj PPV-je. Ato përbëjnë kushtet baze nga të cilat varet realizimi dhe qëndrueshmëria ekonomike e projekteve të prezantuara në Plan. Është brenda kësaj bashkësie projektesh, që është shumë më e gjerë se vetë Plani, ku gjejnë shtjellim Projektet Pilot dhe Projektet Baze të përcaktuara në Planin Strategjik. Për këtë arsye, Plani i Investimeve Kapitale ofron një vlerësim të nevojës për fonde që përfshin edhe veprat e sipërpërmendura.

Plani i investimeve kapitale vlerëson shpenzimet publike të nevojshme për pajisjen e çdo banori të bashkisë me shërbimet individuale të banimit dhe shërbimet publike, se bashku me mënyrën e tërheqjes së resurseve të nevojshme, sipas burimeve të financimit.

Një pjesë e këtyre shpenzimeve është vlerësuar duke marrë parasysh hyrjet në arkën e bashkisë nga taksa e ndikimit në infrastrukturë, të vlerësuar në masën 4% të vlerës së ndërtimeve të reja.

Vlera e përgjithshme e ndërtimeve të reja – e cila është bazë për përlogaritjen e kontributit të tregut privat të banesave në realizimin e veprave të urbanizimit – lind nga përlogaritja e sipërfaqeve të nevojshme për plotësimin e standardeve ligjore të banimit, shumëzuar me vlerën mesatare të tregut për ndërtimet e banimit.

Duke marrë të mirëqene disbalancën mes fondeve në dispozicion të administratës publike për plotësimin e objektivit minimal të planit për urbanizim dhe fluksit të të ardhurave nga taksa e ndikimit në infrastrukturë, bilanci tregon sforcimin e nevojshme nga ana e të gjithë faktorëve publike për shfrytëzimin si të resurseve kombëtare ashtu edhe të atyre të organizmave ndërkombëtare.

Në bazë të këtij vlerësimi të përgjithshëm, Plani i Investimeve Kapitale analizon çdo kategori veprash publike, duke vlerësuar alternativat dhe zgjidhjet e nevojshme financiare për arritjen e objektivave të përgjithshme të planit, edhe nëpërmjet shfrytëzimit të instrumenteve si Project Financing, i përshtatshëm, për shembull, për realizimin e projekteve të veçanta për parkime urbane në zonat qendrore, ose për realizimin e një pjesë të pajisjeve sportive publike.

5.3.1 Projektet e përcaktuara në strategjinë e PPV

Nder projektet e propozuara nga ky plan, pjesa e Projekteve Pilot – të konsideruara si strategjike në fazën e dytë – krijon një nevojë financiare relativisht të ulët. Projektet Pilot të parashikuara për Bashkinë Krujë janë si më poshtë:

1. Korridori i Gjellbër Albanopolis/Lugina e Ishmit/Bregdet, me kosto të vlerësuar 784.000 euro
2. Rikuperim i guroreve të braktisura në Krastë, me kosto të vlerësuar 500.000 euro
3. Transformim i stacionit hekurudhor në Budull, me kosto të vlerësuar 300.000 euro
4. Parku Arkeologjik Albanopolis, me kosto të vlerësuar 100.000 euro
5. Inkubator ndërmarrjesh dhe shkollë profesionale, me kosto të vlerësuar 1.000.000 euro.

Me një vlerë totale prej 2.684.000 euro. Siç është përcaktuar në fazën e dytë të planit, kjo nevojë për kapital do të mbulohej nga fondet publike të bashkisë, të qeverisë dhe të bashkimit evropian, nëpërmjet programit IPA II – dhe nga ndërhyrjet private me Project Financing. Gjithashtu, përshtatja e faciliteteve infrastrukturore dhe atyre publike sipas parametrave të kërkuara nga ligji dhe kërkesave minimale të funksionimit të rrjeteve urbane kryesore (urbanizimi primar dhe sekondar) krijon një nevojë për një kapital shumë më të madhe. Brenda këtij horizonti shumë më të gjere veprash publike gjejnë shtjellim edhe projektet baze të përcaktuara në Planin Strategjik dhe konsiderohen prioritare në fazën e tretë. Këto projekte, të listuara në tabelën e mëposhtme, kërkojnë një financim total prej 91.800.000 euro.

	PROJEKTE AFATMESME	ABSTRAKT	KOSTOT E PARASHIKUAR (EURO)	RRUGA E FINANCIMIT
1	Lidhja Thumanë - Bubq	Ndërtimi dhe rehabilitimi i një sistemi urash mbi Ishëm dhe lidhja me infrastrukturën rrugore. Ndërtimi mund të jetë me faza.	10.000.000	Qeveria Shqiptare, Ministria e Transportit. Ky projekt, bashkë me projektet afat gjata (1), (2) dhe (3), prirët të bashkë-financohet nga BE, Programi IPA II 'Sustainable Economy'.
2	Rikualifikim i qendrës urbane të Thumanës	Hapësira urbane, infrastruktura, shërbimet. Me faza.	5.000.000	Fonde lokale të Bashkisë, me kontribute të mundshme nga pushteti qendror.
3	Sistemi i aeroportit "Nënë Tereza"	Zonë ekonomike dhe shërbime.	7.000.000	Ndërhyrje private, pjesërisht 'Project Financing' dhe pjesërisht krejtësisht private.
4	Rindërtim i Urës së Tubit	Përfshin edhe përmirësimin e infrastrukturës rrugore në të dy anët e urës.	800.000	Fonde lokale të Bashkisë, me kontribute të mundshme nga pushteti qendror.
5	Rikualifikim i qendrës urbane të Fushë Krujës	Hapësira urbane, infrastruktura, shërbimet. Me faza.	12.000.000	Fonde lokale të Bashkisë, me kontribute të mundshme nga pushteti qendror.
6	Pol logjistik i integruar në Fushë-Krujë	Ndërtimi mund të jetë me faza.	20.000.000	Financim me fonde private (Project Financing) dhe publike (Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës) me mundësi bashkë-financimi nga BE, Programi IPA II.
7	Pika me interes religjioz dhe panoramik në Sarisallik	Përfshin shtegun për ngjithjen në këmbë në Sarisallik.	500.000	Fonde lokale të Bashkisë, me kontribute të mundshme nga pushteti qendror.
8	Ujërat termale në Bilaj	Rritje e kapaciteteve shfrytëzuese.	2.500.000	Fonde nga Qeveria Shqiptare, Ministria e Turizmit, dhe mundësisht edhe nga Bashkia.
9	Kontrolli i cilësisë së ajrit dhe shëndetit	Stacion i monitorimit të cilësisë së ajrit dhe statistikash.	500.000	Fonde nga Qeveria Shqiptare, Ministria e Mjedisit.
10	Ndërtimi i baxhove eksperimentale	Projekti për krijimin e një centrali të ri eksperimental për përpunimin e prodhimit të qumështit në produkte bulmeli, që synon krijimin e një zinxhiri të shkurtër.	2.000.000	Financim me fonde private (Project Financing) dhe publike nga Qeveria Shqiptare.
	PROJEKTE AFATGJATË	ABSTRAKT	KOSTOT E PARASHIKUARA	RRUGA E FINANCIMIT
1	Rruga Krujë - Tiranë	Ky aks prek dy bashki dhe realizohet me bashkëfinancim. Vlera e paraqitur është vetëm për bashkinë Krujë.	15.000.000	Qeveria Shqiptare, Ministria e Transportit. Ky projekt, bashkë me projektet afat gjata (2), (3) dhe (5), prirët të bashkë-financohet nga BE, Programi IPA II 'Sustainable Economy'.

2	Rruga lidhëse Krujë - Mamurras	Përmirësimi i lidhjes rrugore nga Kruja në Mamurras nëpërmjet përmirësimit të rrugës ekzistuese.	5.000.000	Qeveria Shqiptare, Ministria e Transportit. Ky projekt, bashkë me projektet afat gjatë (2), (3) dhe (5), prirë të bashkë-financohet nga BE, Programi IPA II 'Sustainable Economy'.
3	Aksi i ri Thumanë - Tiranë	Autostradë - Ky investim menaxhohet në nivel kombëtar.	8.000.000	Qeveria Shqiptare, Ministria e Transportit. Ky projekt, bashkë me projektet afat gjatë (2), (3) dhe (5), prirë të bashkë-financohet nga BE, Programi IPA II 'Sustainable Economy'.
4	Turizëm malor në Qafështamë	Zhvillimi i turizmit natyror dhe ecjes eskursionistike në Parkun Kombëtar të Qafështamës, nëpërmjet përmirësimit të peizazhit dhe burimeve historike dhe njerëzore.	1.500.000	Fonde lokale të Bashkisë, me kontribute të mundshme nga pushteti qendror.
5	Lidhja e Bubqit me bregdetin	Ndërtimi i segmentit rrugor dhe urës mbi Ishëm. Projekte që ndërthuret me pikën I - 4 dhe II - 7 në këtë tabelë.	2.000.000	Qeveria Shqiptare, Ministria e Transportit. Ky projekt, bashkë me projektet afat gjatë (1), (2) dhe (3), prirë të bashkë-financohet nga BE, Programi IPA II 'Sustainable Economy'.
		Totale	91.800.000	

Table 12 Vlera dhe financimi i projekteve të zhvillimit

Kësaj nevojë financiare, të treguar në paragrafin e mësipërm, i duhen shtuar shpenzimet e nevojshme për përshtatjen sipas standardeve ligjore:

1. Sipërfaqe bruto banimi (25 m²/banor);
2. Hapësire e gjelbër (9 m²/banor);
3. Sipërfaqe për kopshte, çerdhe, shkolla (4,5 m²/banor)
4. Struktura për përdorim publik (kisha, xhami, biblioteka, qendra sociale) (2 m²/banor)
5. Sipërfaqe sportive (2 m²/banor)
6. Sipërfaqe për parkim publik (6 m²/banor)
7. Sipërfaqe për shërbime tregtare dhe zyra (5 m²/banor)

Me poshtë është llogaritur nevoja për kapitale për realizimin e veprave sipas pikave b) deri në f), (ndërkohë që është anashkaluar përshtatja e kushteve të banimit dhe të shërbimeve tregtare, pasi i janë lënë totalisht në dore të iniciativës së lire private). Nevoja për kapitale

për realizimin e këtyre veprave është përlogaritur mbi bazën e tre skenarëve të mundshme demografike: i) Censusi i INSTAT-it i vitit 2011; ii) të dhënat e vitit 2015 nga gjendja civile e Bashkisë; iii) projeksioni demografik për vitin 2030. Nga ana tjetër, analiza financiare dhe ekonomike e projekteve është bërë duke iu referuar vetëm të dhënave të Censurit të vitit 2011.

5.3.2 Pajisje për arsim publik

5.3.2.1 Kapitali i nevojshëm

Në tabelën e mëposhtme tregohen nevojat për struktura shkollore për secilën prej njësisve administrative të Bashkisë Krujë. Këto nevoja janë llogaritur duke aplikuar sasitë standarde të sipërfaqeve për banor të nevojshme për ofrimin e shërbimit të arsimit publik. Kjo analizë ka vërejtur mangësi në objekte arsimit publik në të gjitha njësitë administrative dhe, mbi bazën e

Bashkia	Njësia Administrative	Tipi	Siçifiaja dhe zona aktuale	Siçifiaja strukturash aktuale	Popullsia	Standardi në (në m. 81)	Siçifiaja e nevojshme sipas lagje (në m. 81)	Siçifiaja e nevojshme ekzistuese 2015 (vlerësim)	Δ1°	Zona territoriale	Siçifiaja e mbitulluar	Nutritës	Siçifiaja dedikuar	Siçifiaja e zonës së pajisur	Volumi	Kosto	Totali	
KRUIJE	BUDQ	3	4	4 bis	5	6	(7) = (5) * (6)	8	(9) = (7) - (8)	10	11	12	13	14	15	16	17	
		KOPSHTË																
		SHKOLLA 9 VIECARE	15450	2370	5951	4	23804	19425		-4179	4500	1500	60	420	1080	1890	€ 916.00	597,240.00
		SHKOLLA TË MESME	5975	528														
	TOTALE	19425	2908															
	QUDHI	KOPSHTË																
		SHKOLLA 9 VIECARE	16792	2324	1812	4	7248	16792		9544	0	0	0	0	0	0	€ 516.00	€
		SHKOLLA TË MESME																
		TOTALE	16792	2324														
	RUSHE KRUIJE	KOPSHTË	1724	392														
		SHKOLLA 9 VIECARE	22054	4022	18477	4.5	83147	27983		-55164	46000	15333.3	61.3	4293.3	11040	19320	€ 316.00	€ 6,305,120.00
		SHKOLLA TË MESME	4205	611														
		TOTALE	27983	4635														
	KODER THUMANE	KOPSHTË																
		SHKOLLA 9 VIECARE	22592	2205	12335	4.5	55508	27720		-17788	22000	7333.3	293	2053.3	5280	9240	€ 316.00	€ 2,919,940.00
		SHKOLLA TË MESME	5128	1387														
		TOTALE	27720	3592														
KRUIJE	KOPSHTË	9475	2426															
	SHKOLLA 9 VIECARE	12711	3484	11721	4.5	52745	25020		-17125	22000	7333.3	293	2053.3	5280	9240	€ 316.00	€ 2,919,940.00	
	SHKOLLA TË MESME	3434	1259															
	TOTALE	25620	7169															
NIREL	KOPSHTË																	
	SHKOLLA 9 VIECARE	17948	2121	9518	4	38872	22765		-15307	16000	5333.3	213	1493.3	3840	6720	€ 316.00	€ 2,123,520.00	
	SHKOLLA TË MESME	4817	492															
	TOTALE	22765	2613															
TOTALI			140305	23561	59814		260523	140305	-120218	110500	36433.3	1473	10313.3	26520	46410		€ 14,695,560.00	

Table 1.3 Koston për investimet në arsimin publik

POB 2016	79602	4.5	354256
POB 2030	79000	4.5	308500

€	316.00	€	15,554,080.00
€	316.00	€	17,841,098.00

kostove standarde për realizimin e ndërtimeve në fjalë, janë llogaritur vlerat e investimeve të nevojshme për realizimin e tyre.

Siç është treguar edhe në tabele, me përjashtim të njësisë administrative Cudhi, të gjitha njësitë administrative të Bashkisë Krujë paraqesin mangësi në objekte arsimit publik të cilat, për t'u plotësuar, kërkojnë një investim prej € 14.665.560.

5.3.2.2 Analiza financiare:

a) Flukse arke në dalje:

- Kosto totale investimi: 14.665.560,00 €
- Kosto operative: kostot e personelit, kostot energjetike dhe shpenzimet e ndryshme për funksionimin e shkollave nuk janë të vlerësueshme në këtë fazë por do të jepen gjithësesi në ngarkim të Qeverisë Shqiptare.

b) Flukse arke në hyrje:

- Përfitime operative: nuk parashikohen përfitime nga ofrimi i këtij shërbimi publik.
- Burime financimi: bashkëfinancim Qeveri – BE me fonde të programit IPA II
- Kontribute publike: si me sipër
- Kapital social (equity) i ardhur nga privatet: nuk parashikohet

Duke qenë se arsimit publik është, për vetë natyrën e tij, një shërbim publik që ofrohet falas, nuk është e mendueshme që ndërhyrjet të financohen me fonde private dhe as me përfitimet operative nga ofrimi i shërbimit. Rendimenti financiar i investimit (FNPVC), si nga ana e vlerës aktuale ashtu edhe e rendimentit të brendshëm, është sigurisht negativ: bëhet fjalë për një projekt tipik të "ftohje". I vetmi burim i mundshëm bashkëfinancimi, që mund të përdoret për tërheqjen e fondeve të BE, është ai i Qeverisë Shqiptare. Përqindja e kontributit të Bashkimit Europian për projekte të këtij lloji nuk është e përcaktuar apriori. Kjo përqindje

negociohet në momentin e prezantimit të projektit dhe në marrëveshje me përgjegjësin kombëtar të programit IPA II për Shqipërinë.

5.3.2.3 Analiza ekonomike:

- Çmimi "hije" (shadow price) i arsimit publik, njëlloj si shërbimet e tjera publike, është e vështirë të vlerësohet dhe shpeshherë vlerësohet si e përafërt me çmimet e përdorura në tregun privat të këtyre shërbimeve publike në fjalë. Ky përafërtim është gjithësesi arbitrar dhe për këtë arsye preferohet të mos përcaktohet një çmim "hije".
- Duke qenë se bëhet fjalë për një shërbim publik që nuk vlerësohet në bazë të çmimit të tregut, nuk ka korrigjime fiskale për t'u bërë në vlerësimin e projektit.
- Projekti paraqet efekte anësore të dukshme pozitive, saqë Bashkimi Europian ka përfshirë projektet për arsimin publik mes atyre prioritare të programit IPA II. Siç tregohet në kapitullin 6 të dokumentit 'Instrument for Pre-Accession (IPA II), Indicative Strategy Paper for Albania 2014-2020' (i pranuar nga Bashkimi Europian me 18/08/2014), i dedikuar 'Education, employment and social policies', Shqipëria akoma përballlet me sfida në këtë sektor dhe Bashkimi Europian përfshin investimet për zhvillimin e resurseve njerëzore mes atyre të mundshme për ndihmat financiare të programit IPA II.

Efektet anësore ekonomike pozitive të arsimit publik, të përforcuara nga mungesat strukturore, bëjnë që:

- Vlera ekonomike aktuale neto (EPNV) e projektit, megjithëse e pa matur, është padyshim pozitive dhe kjo e bën të mundshme që projekti të mund të financohet, për një pjesë të mirë, me kontribute të programit IPA II.
- Koeficienti i rendimentit ekonomik (ERR) në periudhën afatgjatë, megjithëse i pamatur, është padyshim pozitiv dhe me i lartë se koeficienti i skontimit aktual.
- Raporti mes efekteve pozitive dhe kostove aktuale

(B/C ratio) i projektit është padyshim me i lartë se një: efektet pozitive sociale dhe ekonomike të parashikueshme tejkalojnë koston e realizimit.

Projekti në vetvete nuk paraqet rreziqe, përveç atij të realizimit të veprave që në të ardhmen mund të jene të mbi-dimensionuara në krahasim me nevojat specifike lokale. Ky rrezik mund të lindë nga gabime në vlerësimet demografike të përdorura për përshtatjen dhe pozicionimin e strukturave shkollore.

5.3.3 Gjelberimi dhe struktura të tjera me përdorim publik

5.3.3.1 Kapitali i nevojshëm

Në tabelat e mëposhtme tregohen nevojat për hapësira të gjelbra dhe për struktura të dedikuara për aktivitetet sociale dhe për ofrimin e shërbimeve për nevoja publike – si biblioteka, çerdhe, kopshte, kisha, xhami, etj. – për secilën nga njësitë administrative të Bashkisë Krujë. Këto nevoja janë përllogaritur duke i aplikuar sasitë standarde të sipërfaqeve për banor të nevojshme për ofrimin e shërbimit të arsimit publik. Kjo analize ka vërejtur mangësi në strukturat me përdorim publik dhe në hapësirat e gjelbra në të gjitha njësitë administrative dhe, mbi bazën e kostove standarde për realizimin e ndërtimeve në fjalë, janë llogaritur vlerat e investimeve të nevojshme për t'i realizuar.

Hapësira të gjelbra - Me një vlerë totale prej € 16.422.070

Struktura me përdorim publik - Me një vlerë totale prej € 13.623.360

Shpenzimi i përgjithshëm i parashikuar për këto dy lloje të mirash publike, i përshtatur për popullsinë sipas Censurit 2011, është € 30.045.430.

5.3.3.2 Analiza financiare:

a) Flukse arke në dalje:

- Kosto totale investimi: 30.045.430 €
- Kosto operative: kostot e personelit, kostot energjetike dhe shpenzimet e ndryshme për funksionimin e strukturave me përdorim publik dhe për mirëmbajtjen e hapësirave të gjelbra nuk janë të vlerësueshme në këtë fazë dhe do të jene gjithsesi në ngarkim të Bashkisë.

b) Flukse arke në hyrje:

- Përfitime operative: nuk parashikohen përfitime nga ofrimin e shërbimeve publike që mund të zhvillohen në hapësirat publike në fjalë.
- Burime financimi: të ardhurat fiskale nga taksat e ndikimit në infrastrukture të parashikuara rreth 8.964.808,20 €, mund të përdoren, totalisht ose pjesërisht, për bashkëfinancimin e parashikuar nga programi IPA II.
- Kontribute publike: bashkëfinancim Bashki – BE me qëllim tërheqjen e fondeve të programit IPA II të mjaftueshme për të mbuluar diferencën mes financimit të Bashkisë dhe kapitalit të nevojshëm.
- Kapital social i ardhur nga privatet: nuk parashikohet, përveç rasteve të donatoreve me qëllime bamirësie.
- Huadhenie nga privatet: nuk parashikohet

Rendimenti financiar i investimit (FNPVC), si nga ana e vlerës aktuale ashtu edhe nga ana e rendimentit të brendshëm, është negativ. Projekti duhet financuar me fonde totalisht publike. Investimi në struktura me përdorim social dhe të orientuara në ofrimin e shërbimeve për nevoja publike hyn ndër shpenzimet që plotëson kushtet për financime të Bashkimit Europian në kuadër të programit IPA II, në seksionin 'education, employment and social policies', program që ka për synim zhvillimin gjithëpërfshirës edhe me anë të politikave të orientuara drejt kohezionit social. Programi strategjik për Shqipërinë, 'Instrument for Pre-Accession Assistance (IPAI), Indicative Strategy Paper for Albania' (2014-2020)', i miratuar nga BE në vitin 2014, njeh

Bashkia	Komuna	Tipi	Sipërfaqja dhe zona aktuale	Popullsia 2011	Standardi në (neni B1)	Sipërfaqja e nevojshme sipas ligjit (neni B1)	Sipërfaqja e nevojshme ekzistuese 2015 (vlerësim)	Δ1*	Kosto	Totali
1	2	3	4	5	6	(7) = (5) * (6)	8	(9) = (7) - (8)	10	11
KRUJË	BUBQ	GJELBËRIMI PUBLIK	-	5951	5	29755	-	-29755	€ 35.00	€ 1,041,425.00
	CUDHI		-	1812	5	9060	-	-9060	€ 35.00	€ 317,100.00
	FUSHË KRUJË		-	18477	9	166293	-	-166293	€ 35.00	€ 5,820,255.00
	KODËR THUMANË		-	12335	9	111015	-	-111015	€ 35.00	€ 3,885,525.00
	KRUJË		-	11721	9	105489	-	-105489	€ 35.00	€ 3,692,115.00
	NIKËL		-	9518	5	47590	-	-47590	€ 35.00	€ 1,665,650.00
TOTALI			0	59814		469202	0	-469202		€ 16,422,070.00

Table 14 Kostot për investimet në hapësira të gjelbra

pop 2016										
79608	9	716472	0	716472	€ 35.00	€ 25,076,520.00				
pop 2030										
73000	9	657000	0	657000	€ 35.00	€ 22,995,000.00				

Bashkia	Komuna	Tipi	Sipërfaqja dhe zona aktuale	Popullsia 2011	Standardi në(neni. 81)	Sipërfaqja e nevojshme sipas ligjit (neni 81)	Sipërfaqja e nevojshme ekzistuese 2015 (vlerësim)	Δ1*	Kosto	Totali
1	2	3	4	5	6	(7) = (5) * (6)	8	(9) = (7) - (8)	10	11
KRUJË	BUBQ	STRUKTURA PËR PËRDORIM PUBLIK PËR AKTIVITETE FETARE, SOCIALE, SHENDETSORE, SANITARE, ADMINISTRATIVE	-	5951	2	11902	-	-11902	€ 230.00	€ 2,737,460.00
	CUDHI		-	1812	2	3624	-	-3624	€ 230.00	€ 833,520.00
	FUSHË KRUJË		80856.61	18477	2	36954	80857	43903	€ 230.00	€ (10,097,600.30)
	KODËR THUMANË		-	12335	2	24670	-	-24670	€ 230.00	€ 5,674,100.00
	KRUJË		23834.95	11721	2	23442	23835	395	€ 230.00	€ (90,378.50)
	NIKËL		-	9518	2	19036	-	-19036	€ 230.00	€ 4,378,280.00
TOTALI			104692	59814		119628	104692	-14936		€ 13,623,360.00

pop 2016										
79608	2	159216							€ 230.00	€ 36,619,680.00
pop 2030										
73000	2	146000							€ 230.00	€ 33,580,000.00

Table 15 Kostot për investimet në struktura me përdorim publik

në mënyre eksplicite që 'ofrimi i shërbimeve sociale dhe sanitare dhe infrastrukturave në mbështetje të popullsisë në disavantazh [...] është i papërshtatshëm'. Nga ana tjetër, shpenzimet për realizimin e hapësirave të gjelbra publike nuk janë të cituara në mënyre specifike në programin IPA II. Kështu që është e udhës që këto dy shpenzime të bashkohen në një të vetëm, gjelbërim publik dhe struktura me përdorim publik, në një projekt që synon përmirësimin e kohezionit social me anë të krijimit të hapësirave dhe strukturave që do të shërbejnë për ofrimin e shërbimeve në të mirë të komunitetit.

5.3.3.3 Analiza ekonomike:

- Vlera ekonomike e shërbimeve në të mirë të komunitetit që mund të zhvillohen në strukturat e parashikuara për këtë projekt do të vlerësohet me vone, kur shërbimet në fjalë të jene përcaktuar në mënyre specifike. Duke qenë se bëhet fjalë për të mirën e komunitetit, në disa raste (p.sh. bibliotekat, teatrot dhe hapësira të tjera të dedikuara aktiviteteve kulturore, etj.) do t'i referohemi çmimeve 'hije' të këtyre shërbimeve, në raste të tjera (p.sh. çerdhe, kopshte, etj.) për të cilat ekziston një treg në të cilin këto shërbime ofrohen nga privatë, do t'i referohemi çmimit të tregut. Në këtë rast të fundit, çmimet e tregut të vërejtura do të pastrohen nga shirembërimet e kushtëzuara nga transferimet publike dhe nga lehtësimet fiskale që mund të gjenden.
- Objektivat e projektit, d.m.th. kohezioni social dhe rritja kulturore e vendit, krijojnë efekte anësore pozitive në periudhën afatgjatë, dhe njihen nga BE i cili i ka përfshirë këto politika ndër objektivat primare të programit IPA II, si investimet për arsimin publik, të diskutuara me sipër.

Ashtu si për investimet në struktura të dedikuara për arsimin publik, vlejné edhe në këtë rast konsideratat e bërë me sipër në lidhje me efektet pozitive ekonomike dhe sociale të projektit, efekte që krijojnë vlerësimet e mëposhtme:

- Vlera ekonomike aktuale neto (EPNV) e projektit, megjithëse e pa matur, është padyshim pozitive dhe kjo e bën të mundshme që projekti të mund të financohet, për një pjesë të mirë, me kontribute të programit IPA II.
- Koeficienti i rendimentit ekonomik (ERR) në periudhën afatgjatë, megjithëse i pamatur, është padyshim pozitiv dhe me i lartë se koeficienti i skontimit aktual.
- Raporti mes efekteve pozitive dhe kostove aktuale (B/C ratio) i projektit është padyshim me i lartë se një: efektet pozitive sociale dhe ekonomike të parashikueshme tejkalojné koston e realizimit.

Ashtu sikurse strukturat e arsimit të diskutuara me sipër, të vetmet rreziqe që karakterizojné projektin në fjalë janë ato të krijimit të strukturave që mund të mbeten të përdorura nën kapacitetet e tyre të plota nëse mbidimensionohen në krahasim me nevojat lokale. Ky rrezik duhet të zvogëlohet duke pasur kujdes në vlerësimin e dinamikave demografike lokale.

5.3.4 Facilitete Sportive

5.3.4.1 Kapitali i nevojshëm

Tabela e mëposhtme tregon nevojat për objektet e dedikuara për aktivitete sportive për secilën prej njësive administrative të Bashkisë së Krujës. Këto nevoja janë vlerësuar në bazë të regjistrimit të popullsisë në vitin 2011 dhe duke zbatuar standardet e sipërfaqeve/ metrat katrorë për frymë, të përcaktuara nga norma (neni 81, VKM 671). Analiza ka identifikuar deficitet të strukturave të përdorura për sportin, në të gjitha njësitë administrative të Bashkisë.

Vlerat e investimeve të nevojshme për të realizuar struktura të tilla, si në tabelë, i referohen vetëm kostove minimale të 'sipërfaqes', d.m.th. koston për metër katror të konvertimit të tokës në fushat ku mund të praktikojné sporte si futboll, tenisi, atletika etj. Për këto kosto duhet të shtohen investimet e nevojshme për të pajisur fushat sportive me dhoma zhveshje, tualete e dushe, ndriçim, gardhe, etj. Për më tepër, në rastin e strukturave të

Bashkia	Komuna	Tipi	Sipërfaqja dhe zona aktuale	Popullsia 2011	Standardi në(neni. 81)	Sipërfaqja e nevojshme sipas ligjit (neni 81)	Sipërfaqja e nevojshme ekzistuese 2015 (vlerësim)	Δ1*	Kosto	Totali
1	2	3	4	5	6	(7) = (5) x (6)	8	(9) = (7) - (8)	10	11
KRUJË	BURQ	TERRITOR SPORTIV	-	5951	1.6	9522	-	-9522	€ 40.00	€ 380,864.00
	CUDIH		-	1812	1.6	2899	-	-2899	€ 40.00	€ 115,968.00
	FUSHË KRUJË		11373.91	18477	1.6	29563	11374	-18189	€ 40.00	€ 727,571.60
	KODER THUMANË		-	12335	1.6	19736	-	-19736	€ 40.00	€ 789,440.00
	KRUJË		30162.15	11721	1.6	18754	30162	11409	€ 40.00	€ (456,342.00)
	NIKËL		-	9518	1.6	15229	-	-15229	€ 40.00	€ 609,152.00
TOTALI			41536	59814		95702	41536	-54166		€ 2,622,995.60

Table 16 Kostot për investimet në facilitete sportive

pop 2016				
79608	1.6	127373	€ 40.00	€ 5,094,912.00
pop 2030				
73000	1.6	116800	€ 40.00	€ 4,672,000.00

Bashkia	Komuna	Tipi	Sipërfaqja dhe zona aktuale	Popullsia 2011	Standardi në(neni 81)	Sipërfaqja e nevojshme sipas ligjit (neni 81)	Sipërfaqja e nevojshme ekzistuese 2015	Δ1*	Kosto	Totali
1	2	3	4	5	6	(7) = (5) * (6)	(8) = (7) * 0.5	(9) = (7) - (8)	10	11
KRUJË	BURQ	PARKIM PUBLIK	-	5951	6	35706	17853	-17853	€ 35.00	€ 624,855.00
	CUDHI		-	1812	6	10872	5436	-5436	€ 35.00	€ 190,260.00
	FUSHË KRUJË		-	18477	6	110862	55431	-55431	€ 35.00	€ 1,940,085.00
	KODER THUMANË		-	12335	6	74010	37005	-37005	€ 35.00	€ 1,295,175.00
	KRUJË		-	11721	6	70326	35163	-35163	€ 35.00	€ 1,230,705.00
	NIKËL		-	9518	6	57108	28554	-28554	€ 35.00	€ 999,390.00
TOTALI			-	59814		358884	179442	-179442		€ 6,280,470.00

pop 2016				
79608	6	477648	238824	€ 35.00 € 8,358,840.00
pop 2030				
73000	6	438000	219000	€ 35.00 € 7,665,000.00

Table 17 Kostot për investimet në parkime

mbuluara të tilla si palestra, pishina, fusha futbollit apo tenisi, duhen konsideruar dhe investimet e nevojshme për ndërtimin e impianteve dhe të strukturave që mbajnë këto pajisje, duke e çuar kapitalin në shifra në shumë më të mëdha se shpenzimet totale prej 2.622.995 €, (popullsia 2011).

Edhe pse objektet sportive mund të gjurmohen në strukturat e kohezionit social në një kuptim të gjerë, programi IPA II nuk bën referencë të qartë për këtë lloj të investimeve. Për këtë arsye duket e dyshimi që mund të përdorë forma të bashkë-financim nga fondet e BE-së për këtë lloj të ndërhyrjeve.

Forma e financimit që është më e përshtatshme për ndërtimin e objekteve sportive që, inkurajohen nëpërmjet financimit publik, është ai i financimit të projektit (project financing). Nga natyra e tyre, objektet sportive kanë tendencën të shfrytëzuar nga një këndvështrim komercial, dmth janë të përshtatshme për të krijuar flukse monetare (të ardhurat) të mjaftueshme për të mbuluar kostot e zbatimit dhe menaxhimit. Përveç kësaj, përdorimi i tregut për të mbuluar shpenzimet e një shërbimi për publikun (por që nuk është një shërbim publik në kuptimin e ngushtë), e lejon që këto objekte të caktojnë vetë vlerën e mirëfilltë të shërbimit ekonomik, e cila është e barabartë me gatishmërinë për të paguar çmimin e tregut nga përdoruesit e shërbimit.

Për ndërtimin e objekteve sportive në Bashkinë e Krujës, përdorimi i financimit të projektit mund të lejojë kryerjen e punimeve duke minimizuar koston që është ngarkesë e administratës publike. Me këtë sistem, kontributi i bashkisë mund të kufizohet në dhënien me koncesion të thjeshtë (të paktën njëzet vjet) të tokës shtetërore në të cilat për të ndërtuar këto struktura. Koncesionari, i cili fiton komisionin për të bërë investimet, ka të drejtën për të menaxhuar dhe për të shfrytëzuar ekonomikisht objektet, përvetësimin e fitimeve që rrjedhin prej tyre. Më poshtë po paraqesim një shembull të financimit të projekteve të një strukture sportive të hapur, relativisht jo shumë të kushtueshme, që përbëhet nga dy fusha tenisi mbi dhe' natyror dhe dy fusha futbollit me bar sintetik, të pajisur me dhoma zhveshje, dushe, gardhe dhe ndriçim.

5.3.4.2 Analiza Financiare:

a) Flukset në dalje të të ardhurave:

Kosto e investimit fillestar:

- € 40,000 për secilin nga dy fushat e futbollit, me përmasa sipas normativës 25 x 42 m, realizuar me tapet bari sintetik;
- € 25,000 për secilin nga dy fushat e tenisit, me përmasa sipas normativës 23,77 x 10,97 m, në kuptimin e fushës së lojës, të cilave i të shtohen rreth 12 ml gjatësi dhe 7 m në gjerësi, të nevojshme për lëvizjen e lojtarëve, të realizuara në tokë natyrore me ballë;
- € 20,000 për gardh rrethues, ndriçim dhe sistem drenazhimi të tokës;
- € 20.000 për dhoma zhveshje, dushe dhe zyrë (reception)
- € 10.000 shpenzime fillestare dhe fond fillestar paraqet për menaxhimin paraprak.

Total: € 180.000

Shpenzimet operative vlerësohen në bazë vjetore:

- Kostot e personelit: nr. dy punonjës në sezonin veror, një mjek në sezonin dimëror, për një total prej rreth 12,000 €
 - Shpenzimet e energjisë dhe të mirëmbajtjes: € 8,000
 - Shpenzimet e interesit mbi borxhin: 16,000 €
- llogaritur me një normë vjetore interesi prej 10%

b) Flukset në hyrje të të ardhurave:

- Të ardhurat operative: me një sipërfaqe që mbledh jo më pak se 25,000-30,000 njerëz në një rreze prej 10-15 km, është vlerësuar (me kujdes) një shfrytëzim mesatar prej rreth 20 orë në javë në sezonin veror, dhe rreth 10 orë në javë në sezonin e dimrit. Duke pasur parasysh një qira prej € 20/ora për fushat e futbollit dhe € 10/ora për ato të tenisit, të ardhurat të projektuara në bazë vjetore është rreth € 47,000.
- Burimet e financimit: injektim të kapitalit nga aksionarët koncesionarë dhe kredi bankare.

- Kontributet publike: kontributi i Bashkisë mund të kufizohet në koncesion (të paktën njëzet vjet) të tokës shtetërore në të cilat ndërtohet struktura.
- kapitali aksionar nga publiku: € 20,000.
- huatë (kreditë) nga private: € 160,000 kredi bankare.

Në bazë të këtyre vlerësimeve të shpenzimeve dhe të ardhurave, projekti ka një kthim të pritur vjetor (para tatimit) prej 11,000 €.

5.3.4.3 Analiza ekonomike:

- Vlera ekonomike e shërbimeve të ofruara nga projekti është dhënë nga çmimet e tregut, e cila reflekton vlerën që banorët japin nga përdorimi i shërbimit, duke marrë parasysh koston e mundësive të tokës së dhënë në koncesion nga Bashkia. Gjithsesi ky korrigjim ende duket i parëndësishëm.
- Siç tregohet në analizën financiare, projekti është në gjendje të gjenerojnë fitime para tatimit vjetor në rendin e 55% të kapitalit të investuar nga aksionerët e koncesionarit. Vlera ekonomike neto aktuale (ENPV) e projektit (norma e llogaritur zbritje prej 10%) është përafërsisht 101,000 €.
- Projekti paraqet 'qasje pozitive' në faktin që përhapja e sportit përmirëson kushtet e jetesës dhe shëndetin e popullsisë lokale.

Së fundi, projekti nuk duket se përballlet me rreziqe të veçanta, përveç atyre që vijnë nga vlerësimi jo i përshtatshëm i zonës së hapur, me mundësi implementimi të faciliteteve ndaj funksionit.

5.3.5 Parkimet

Tabela e mëposhtme tregon nevojat për parkingjet e makinave për secilën prej njësive administrative të Bashkisë së Krujës. Këto nevoja janë vlerësuar në zbatimin e masave standarde të sipërfaqeve/madhësive të nevojshme për ofrimin e shërbimeve publike që janë dhënë nga neni nr. 81, VKM 671. Kjo analizë ka identifikuar deficite të tokës për parkim në të gjitha njësitë administrative të Bashkisë, dhe bazuar në koston standarde për realizimin e punimeve në fjalë, janë llogaritur vlerat e investimeve të nevojshme.

Kjo ndërhyrje nuk përmbush kriteret për kontributet Evropiane për programin IPA II. Dokumenti strategjik "Instrument for Pre-Accession (IPAI)", Indicative Strategy Paper for Albania 2014-2020" nuk ofron grante për këto lloj investimesh. Neni 4, kushtuar politikave për përmirësimin e infrastrukturës së transportit, të tilla si rrugët dhe hekurudha, nuk bën asnjë përmendje të zonave për parkim. Projekti, për këtë arsye, do të financohet tërësisht nga burimet shtetërore, në nivel lokal ose qendror ose me burime private, me koncesion të hapësirave publike për ndërtimin e hapësirave të parkimit.

Si më sipër në lidhje me strukturat sportive, përdorimi i financimit të projektit mund të lejojë kryerjen e punimeve duke minimizuar koston në ngarkesë të administratës publike duke kufizuar kontributin e bashkisë për dhënien me koncesion të thjeshtë (të paktën njëzet vjet) të tokës shtetërore për të ndërtuar parkingje.

Më poshtë po paraqesim një shembull të financimit të projektit të një parkingu për nevojat e qytetit të Fushë Krujës, një parking prej rreth 100.000 metra katrorë, i përshtatshëm për strehimin e 4400 makinave.

5.3.5.1 Analiza Financiare:

a) Fluksi i të ardhurave në dalje:

Kostot fillestare të investimit:

- € 6.050.000 për ndërtimin e zonës që do të përdoret si parking, që arrin në 100.000 metra katrore.

- € 50.000 për pajisje në sipërfaqe (barrierave të hyrjes dhe daljes, kolona për pagesën, etj) dhe për ndriçim.
- € 20,000 Kostot fillestare për nisjen e aktivitetit dhe fond monetar për menaxhimin fillestar.

Total: € 6.120.000

Shpenzimet operative të vlerësuara në bazë vjetore:

- Kostot e personelit: nr. 2 punonjës për një total prej rreth 16,000 €
- Kostot e energjisë dhe të mirëmbajtjes: € 40,000
- Shpenzimet e interesit mbi borxhin: € 512.000, e llogaritur me një normë vjetore interesi prej 10%

Total: € 513.000

b) Fluksi i të ardhurave në hyrje:

- Të ardhurat operative: në një normë mesatare prej 1 €/orë për një parking që është plotësisht operacional rreth 310 ditë në vit, duke supozuar një normë të punësimit me mesatare prej 6 orë në ditë do të merrnim të ardhura vjetore bruto prej rreth € 1,860 për vend parkimi dhe të ardhura vjetore bruto prej € 8.184.000.
- Burimet e financimit: sigurimi i kapitalit nga aksionerët koncesionare dhe kredi bankare.
- Financimi qeveritar: kontributi i Bashkisë është që të japë me koncesion (të paktën njëzet vjet) tokën shtetërore për të ndërtuar strukturat.
- Kapitali nga publiku: € 1,000.000.
- Huatë nga privatë: € 5.120.000 e kredive bankare.

Në bazë të këtyre vlerësimeve të shpenzimeve dhe të ardhurave, projekti ka një kthim të pritur vjetor (para tatimit) prej 7.616.000 €.

5.3.5.2 Analiza ekonomike:

- Vlera ekonomike e shërbimeve të ofruara nga projekti është dhënë nga çmimet e tregut, e cila reflekton vlerën që banorët japin nga përdorimi i shërbimit, duke marrë parasysh koston e mundësive të tokës së dhënë në koncesion nga Bashkia.

Gjithsesi ky korrigjim ende duket i parëndësishëm.

- Siç tregohet në analizën financiare, projekti është në gjendje të gjenerojnë fitime para tatimit vjetor në rendin e 23% të kapitalit të investuar nga aksionerët e koncesionarit. Vlera ekonomike neto aktuale (ENPV) e projektit (norma e llogaritur zbritje prej 10%) është përafërsisht € 2.503.800.
- Projekti paraqet 'qasje pozitive' në faktin që përhapja e sportit përmirëson kushtet e jetesës dhe shëndetin e popullsisë lokale.

Së fundi, projekti nuk duket se përballlet me rreziqe të veçanta, përveç atyre që vijnë nga vlerësimi jo i përshtatshëm i vendndodhjes së parkimit, për të shmangur rrezikun e një nën-shfrytëzimi të zonës së destinuar për parkim.

5.3.6 Veprat e urbanizimit primar dhe sekondar

Veprat e urbanizimit primar dhe sekondar kanë të bëjnë me rrjetin infrastrukturor, d.m.th.:

- rrjeti i ujësjellësit,
- rrjeti i kanalizimeve (me depuratoret përkatëse),
- rrjeti elektrik,
- rrjeti rrugor,
- rrjeti i ndriçimit publik.

Ashtu si për kostot e përshtatjes me standardet urbanistike të lartpërmendura, kostot për realizimin e këtyre rrjeteve infrastrukturore janë llogaritur në baze të tre skenarëve të mundshëm demografikë:

Këto vepra do të financohen kryesisht me fonde publike të Qeverisë Shqiptare dhe nga të ardhurat e taksave të ndikimit në infrastrukture të Bashkisë.

Bashkia	Njësia admin.	Tipi	Sipërfaqe	Popullsia	Kosto	Totali	Koeficienti përshfaqës në lidhje me ekzistuesen	Kosto e parashikuar për realizimin e veprave
			Zona aktuale	2011				
1	2	3	4	5	10	11	8	9
KRUJË	BUBQ	Rrjeti i ujësjellësit	-	5951	€ 80,00	€ 476.080,00	1	€ 476.080,00
	CUDHI		-	1812	€ 80,00	€ 144.960,00	1	€ 144.960,00
	FUSHË KRUJË		-	18477	€ 80,00	€ 1.478.160,00	1	€ 1.478.160,00
	KODËR THUMANË		-	12335	€ 80,00	€ 986.800,00	1	€ 986.800,00
	KRUJË		-	11721	€ 80,00	€ 937.680,00	0,8	€ 750.144,00
	NIKËL		-	9518	€ 80,00	€ 761.440,00	1	€ 761.440,00
TOTALI			-	59.814		€ 4.785.120,00	0,960808506	€ 4.597.584,00

				2016				
				79.608	€ 80,00	€ 6.368.640,00	0,96	€ 6.113.894,40
				2030				
				73000	€ 80,00	€ 5.840.000,00	0,96	€ 5.606.400,00

Table 18 Rrjeti i ujësjellësit

Bashkia	Njësia admin.	Tipi	Sipërfaqe Zona aktuale	Popullsia 2011	Kosto	Totali	Koeficienti përshfaqës në lidhje me ekzistuesen	Kosto e parashikuar për realizimin e veprave
1	2	3	4	5	10	11	8	9
KRUJË	BUBQ	Rrjeti i KUZ	-	5951	€ 60,00	€ 357.060,00	1	€ 357.060,00
	CUDHI		-	1812	€ 60,00	€ 108.720,00	1	€ 108.720,00
	FUSHË KRUJË		-	18477	€ 60,00	€ 1.108.830,00	0,8	€ 886.896,00
	KODËR THUMANË		-	12335	€ 60,00	€ 740.100,00	1	€ 740.100,00
	KRUJË		-	11721	€ 60,00	€ 703.260,00	0,8	€ 562.608,00
	NIKËL		-	9518	€ 60,00	€ 571.080,00	1	€ 571.080,00
TOTALI			-	59.814		€ 3.588.940,00	0,899026984	€ 3.226.464,00

				2016				
				79.608	€ 60,00	€ 4.776.480,00	0,9	€ 4.298.832,00
				2030				
				73	€ 60,00	€ 4.380.000,00	0,9	€ 3.942.000,00

Table 19 Rrjeti i KUZ

Bashkia	Njësia admin.	Tipi	Sipërfaqe Zona aktuale	Popullsia 2011	Kosto	Totali	Koeficienti përshfaqës në lidhje	Kosto e parashikuar për realizimin e veprave
1	2	3	4	5	10	11	8	9
KRUJË	BUBQ	Depuratori i ujërave të zeza	-	5951	€ 100,00	€ 595.100,00	1	€ 595.100,00
	CUDHI		-	1812	€ 100,00	€ 181.200,00	1	€ 181.200,00
	FUSHË KRUJË		-	18477	€ 100,00	€ 1.847.700,00	1	€ 1.847.700,00
	KODËR THUMANË		-	12335	€ 100,00	€ 1.233.500,00	1	€ 1.233.500,00
	KRUJË		-	11721	€ 100,00	€ 1.172.100,00	1	€ 1.172.100,00
	NIKËL		-	9518	€ 100,00	€ 951.800,00	1	€ 951.800,00
TOTALI			-	59.814	€ 5.981.400,00	1	€ 5.981.400,00	

				2016				
				79.608	€ 100,00	€ 7.960.800,00	1	€ 7.960.800,00
				2030				
				73000	€ 100,00	€ 7.300.000,00	1	€ 7.300.000,00

Table 20 Depuratori i ujërave të zeza

Bashkia	Njësia admin.	Tipi	Sipërfaqe Zona aktuale	Popullsia 2011	Kosto	Totali	Koeficienti përshfaqës në lidhje me ekzistuesen	Kosto e parashikuar për realizimin e veprave
1	2	3	4	5	10	11	8	9
KRUJË	BUBQ	Rrjeti elektrik	-	5951	€ 180,00	€ 1.071.180,00	1	€ 1.071.180,00
	CUDHI		-	1812	€ 180,00	€ 326.160,00	1	€ 326.160,00
	FUSHË KRUJË		-	18477	€ 180,00	€ 3.325.860,00	0,8	€ 2.660.688,00
	KODËR THUMANË		-	12335	€ 180,00	€ 2.220.300,00	1	€ 2.220.300,00
	KRUJË		-	11721	€ 180,00	€ 2.109.780,00	0,7	€ 1.476.846,00
	NIKËL		-	9518	€ 180,00	€ 1.713.240,00	1	€ 1.713.240,00
TOTALI			-	59.814		€ 10.766.520,00	0,88	€ 9.468.423,00

				2016				
				79.608	€ 180,00	€ 14.329.440,00	0,88	€ 12.609.907,20
				2030				
				73000	€ 180,00	€ 13.140.000,00	0,88	€ 11.561.200,00

Table 21 Rrjeti elektrik

Bashkia	Njësia admin.	Tipi	Sipërfaqe Zona aktuale	Popullsia 2011	Kosto	Totali	Koeficienti përshatjes në lidhje me ekzistuesen	Kosto e parashikuar për realizimin e veprave
1	2	3	4	5	10	11	8	9
KRUIJE	BUBQ	Rrjeti i ndriçimit publik	-	5951	€ 200,00	€ 1.190.200,00	1	€ 1.190.200,00
	CUDH		-	1812	€ 200,00	€ 362.400,00	1	€ 362.400,00
	FUSHË KRUJË		-	18477	€ 200,00	€ 3.695.400,00	1	€ 3.695.400,00
	KODER THUMANË		-	12335	€ 200,00	€ 2.467.000,00	1	€ 2.467.000,00
	KRUJË		-	11721	€ 200,00	€ 2.344.200,00	1	€ 2.344.200,00
	NIKËL		-	9518	€ 200,00	€ 1.903.600,00	1	€ 1.903.600,00
TOTALI			-	59.814		€ 11.962.800,00	1	€ 11.962.800,00
				2015				
				79.608	€ 200,00	€ 15.921.600,00	1	€ 15.921.600,00
				2030				
				73000	€ 200,00	€ 14.600.000,00	1	€ 14.600.000,00

Table 22 Rrjeti i ndriçimit publik

Bashkia	Njësia admin.	Tipi	Sipërfaqe Zona aktuale	Popullsia 2011	Kosto	Totali	Koeficienti përshatjes në lidhje me ekzistuesen	Kosto e parashikuar për realizimin e veprave
1	2	3	4	5	10	11	8	9
KRUIJE	BUBQ	Rrjeti rrugor	-	5951	€ 480,00	€ 2.854.480,00	0,8	€ 2.285.184,00
	CUDH		-	1812	€ 480,00	€ 869.760,00	1	€ 869.760,00
	FUSHË KRUJË		-	18477	€ 480,00	€ 8.868.960,00	0,8	€ 7.095.168,00
	KODER THUMANË		-	12335	€ 480,00	€ 5.920.800,00	1	€ 5.920.800,00
	KRUJË		-	11721	€ 480,00	€ 5.626.080,00	0,7	€ 3.938.256,00
	NIKËL		-	9518	€ 480,00	€ 4.568.640,00	0,8	€ 3.654.912,00
TOTALI			-	59.814		€ 28.730.720,00	0,82770787	€ 23.764.089,00
				2016				
				79.608	€ 480,00	€ 38.211.840,00	0,82	€ 31.333.708,80
				2030				
				73000	€ 480,00	€ 35.040.000,00	0,82	€ 28.732.800,00

Table 23 Rrjeti rrugor

5.3.7 Konkluzione

Ne total, vlerat e kapitalit te nevojshëm për realizimin e veprave te urbanizimit primar dhe sekondar te Bashkisë Krujë, te llogaritura ne baze te vlerësimeve të ndryshme të popullsisë janë:

- 59.000.000 euro, censusi INSTAT 2011 (59.814 banore);
- 78.238.000 euro, gjendja civile 2016 (79.608 banore);
- 71.744.000 euro, projeksioni demografik per vilin 2030 (73000 banore).

Në mënyre analoge, investimet e nevojshme për veprat e përshatjes infrastrukture sipas nenit 81 (VKM 671) janë:

- 91.442.000 euro, censusi INSTAT 2011;
- 126.123.000 euro, gjendja civile 2016;
- 115.120.000 euro, projeksioni demografik për vilin 2030.

Investimet e parashikuara në këtë Plan Strategjik kërkojnë burime financiare të përlogaritura prej 91.800.000 euro, te cilave, duke iu shtuar investimet e nevojshme për realizimin e rregullimeve infrastrukture të parashikuara nga neni nr. 81 i ligjit kombëtar i rregullores se urbanistikës, krijojnë një nevojë financiare mbi 230.000.000 euro. Kjo shifër, e cila është ne përputhje me shtrirjen e territorit dhe popullsinë e bashkisë, jep shkallen e një ndërhyrje strukture të gjerë, shpenzimet e të cilës shkojnë përtej fuqisë blerëse të Bashkisë, që është, aftësia e popullsisë dhe bizneseve të pranishëm në territor, për të paguar. Edhe pse një pjesë e ndërhyrjeve të listuara më lart mund të jetë bërë me investimet private përmes project financing, është e qartë se investimet e marra parasysh këtu, nuk mund të jenë veçse pjesë e një plani kombëtar të politikave ekonomike, pjesë e angazhimit të shpenzimeve nga ana e qeverisë kombëtare dhe kontributet e vëna në dispozicion nga Bashkimi Evropian përmes programit IPA II.

Nga një pikë këndvështrimi makroekonomik, ka një konsensus të gjerë se ekonomia shqiptare ka potencial të madh për rritje dhe një nevojë po aq të madhe për një modernizim të thellë infrastrukturor. Për shkak të mungesave të infrastrukturave në kryeqytet, si dhe në Bashkinë e Kruijës, është plotësisht e besueshme se investimet që do të mbushin këtë boshllëk, do të japin rritjen ekonomike me rendiment të lartë, që do të gjenerojnë një kthim ekonomik më shumë se në proporcion me investimet e bëra, si në afat të mesëm, ashtu dhe në afat të gjatë. Në afat të shkurtër, investimet konsiderohen që do të kenë një efekt të dukshëm pozitiv në nivelet e punësimit dhe të ardhurave në rajon. Sipas Armela Mançellari, në "Macroeconomic effects of fiscal policy in Albania: A Svar approach", Bank of Albania, Working Paper Series, Shqipëri, "the GDP multiplier of capital spending is 0.95 after one quarter", që do të thotë se shumëzuesi afat-shkurtër i shpenzimeve për investimet publike është afër unitetit: për çdo euro, GDP e brendshme e kapitalit të vendit rritet me 95 cent. Besohet se ky efekt shumëzues i shpenzimeve publike, ka madhësinë e ngjashme edhe në nivel rajonal. Në fund të fundit, vlerësimi i efekteve investimet në mënyrë rigorozë ekonomike të përshkruara këtu, tregojnë me qartësi se edhe pse shpenzimet e planifikuara do të rezultojnë në një rritje të borxhit kombëtar, ky 'shpenzim deficit' është i justifikuar edhe nga rritja ekonomike dhe sociale që pritet të marrë prej saj.

5.4 TERMAT E REFERENCËS PËR ZONAT ME PDV

5.4.1 Të përgjithshme

Në paragraf jepen dhe propozohen disa udhëzime bazë që duhen konsideruar gjatë përgatitjes të termave të referencës (TR) për plane të detajuar vendore PDV që hartohen për zona sensitive në aspektin e zhvillimit në tërësi të bashkisë lezhë. Konkretisht bëhet fjalë për rregulla të përgjithshme (kryesisht të referuar nga eksperiencia dhe në zbatim të kuadrit

ligjor për planifikimin e territorit) dhe disa specifike të cilat njëkohësisht nxisin zhvillimin e kontrolluar dhe të qëndrueshëm për njësitë strukturore në të cilat zbatohen.

Termet e referencës, duhet të përmbajnë:

- Titulli i projektit;
- Afati për kryerjen e konsulencës;
- Tipi i konkursit (kombëtar/ndërkombëtar)
- Zonën dhe njësinë strukturore për të cilën hartohet PDV;
- Kriteret e përgjithshme dhe të veçanta të kompanive konsulentë që do garojnë për kryerjen e shërbimit;
- Niveli dhe lloji i ekspertizës së kërkuar
 - Urbanist / Arkitekt
 - Inxhinier ndërtimi;
 - Infrastruktura transporti;
 - Inxhinier hidroteknik;
 - Ekspert mjedisi;
 - Agronom;
 - Ekspert GIS;
 - Ekspert të tjerë, sipas nevojës;
- Udhëzimet dhe rregullat që do përdoren për vlerësimin dhe kualifikimin e kompanive konsulente që garojnë;
- Kuadër i përgjithshëm përshkruar dhe konteksti i zhvillimit. Këtu, sipas rastit jepen të dhëna: demografike, infrastrukturore, lidhja me qendrat e banuara. Pra bëhet një përshkrim i detajuar;
- Qëllimet strategjike që kërkohen të arrihen;
- Fazimi i zbatimit të PDV nëse është e nevojshme. Duke patur parasysh që zonat me PDV nuk zhvillohen njëkohësisht, në tërësi të tyre, duhen qartësuar fazat e zhvillimit të infrastrukturave të transportit dhe shërbimeve primare e sekondare duke specifikuar dhe kërkesat që duhen konsideruar;
- Kuadri ligjor që duhet marrë në konsideratë dhe rregulla specifike në varësi të zonës ku hartohet PDV;
- Materiali që kërkohet të dorëzohet dhe afatet respektive. Raporte teknike, material grafik (harta) dhe rregullorja. Përas i përket materialit grafik duhet specifikuar shkalla e paraqitjes së hartave të printuara por gjithashtu konsulenti duhet të përgatisë

në platformën GIS gjithë dokumentacionin grafik i cili dhe do publikohet në Rregjistrin e Integruar të Territorit;

- Hartimi i Vlerësimeve Mjedisore sipas kërkesave të kuadrit ligjor respektiv;
- Proces i konsultimit publik dhe përfshirja e grupeve të interesit. Duhet përcaktuar në plan veprimi i qartë, që në respektim të fazave të zhvillimit të projektit (PDV-së) organizohen dhe konsultimet publike.
- Për zonat turistike apo të tjera me interes kombëtar duhet konsideruar koordinimi me AKPT, MZHU dhe me institucionet qendrore që mbulojnë sektorët e zhvillimit në fjalë (Agjencinë Kombëtare të Bregdetit, Agjencinë Kombëtare të Burimeve Natyrore etj.).

Duhet patur në konsideratë që struktura, përmbajtja dhe procedurat për Nismën dhe procesin e miratimit të PDV duhet të jenë në përputhje me kërkesat e kuadrit ligjor për planifikimin dhe zhvillimin e territorit.

Në varësi të procedurës që ndiqet për prokurimin e shërbimeve të konsulencës, sqarojmë se gjithë procedura dhe dokumentacioni përkatës duhet të jenë në përputhje me kuadrin ligjor për prokurimin publik në vendin tonë.

5.4.2 Termet e referencës për Polin Logjistik në Fushë Krujë

Titulli i Projektit – Hartim PDV me qëllim zhvillim e polit logjistik në Fushë Krujë

5.4.2.1 Hyrje

Fushë Kruja paraqet një pozicion strategjik ku ndërthuren një seri aksesh të rëndësishëm lëvizjeje në nivel kombëtar. Pikërisht ky qytet shërben si nyje lidhëse për ekonominë dhe transportin midis rajonit ekonomik Tiranë-Durrës me veriun e Shqipërisë dhe Kosovën. Afërsia me Portin e Durrësit dhe me Aeroportin, e kthen Fushë Krujën në një ndër lokalitetet me potencial më të lartë në rang kombëtar për ofrimin e shërbimeve logjistike.

Pikërisht këtu ekziston mundësia e krijimit të një poli ku ofrohen të gjitha shërbimet logjistike duke shfrytëzuar mënyra të shumëfishta transportimi dhe duke krijuar kapacitete magazinimi, përpunimi dhe shërbime. Përqëndrimi i fluksit të mallrave dhe transportit në Fushë Krujë do të lehtësonte shpërndarjen në korridoret veriore dhe në ato ndërkombëtare. Këtu duhet përmendur jo vetëm lidhja me Kosovën, por edhe mundësia e ndërlidhjes në të ardhmen me Serbinë dhe më pas me Evropën qendrore. Gjithashtu Fushë Kruja do të jetë lehtësisht e aksesueshme edhe nga Maqedonia nëpërmjet rrugës së Arbërit që lidh Tiranën me Dibrën e më tej me Shkupin e Selanikun.

Prania e akseve të rëndësishme rrugore si dhe e rrjetit hekurudhor jep mundësinë për zhvillimin e shërbimeve logjistike me një kapacitet të lartë si dhe gjenerimin e një ekonomie që zhvillon jo vetëm qytetin e Fushë Krujës por edhe rajonin.

5.4.2.2 Objektivat dhe synimet e studimit

Promovimi i zhvillimit ekonomik dhe kapaciteteve logjistike në Fushë Krujë

Objektiva specifike:

- Sigurimin e zhvillimit ekonomik për qytetin dhe rajonin
- Simulimi i bujqësisë, ekonomisë dhe industrisë lokale për të shtrirë aktivitetin dhe rritur prodhimin
- Rritja e punësimit të komunitetit lokal
- Shfrytëzimi i ndërlidhjes së mirë me infrastrukturën
- Zhvillimi i kapaciteteve magazinuese dhe përpunuese në nivel kombëtar dhe rajonal
- Ndërveprimi aktiv me rajonin ekonomik Tiranë - Durrës
- Zhvillimi në përputhje me PPK dhe PINS për rajonin ekonomik Tiranë – Durrës

5.4.2.3 Programi funksional i zonës

Funksionet kryesore që do të zhvillojë zona përshkruhen në vijim por nuk janë të limituara në këtë listë.

- Pika ndërlidhjeje me rrjetin e transportit hekurudhor
- Pika ndërlidhjeje me rrjetin rrugor kombëtar
- Pikë ndërlidhjeje me transportin ndërrurban
- Magazina dhe hapësira për vendosjen e konteinerëve
- Magazina frigoriferike
- Depozita të produkteve të lëngshme
- Pika të përpunimit të mallrave
- Shërbime doganore
- Zonë tregtare
- Hapësirë zyra dhe administrimi
- Hapësira rekreative
- Central elektrik dhe depozita uji
- Stacion zjarrefikës dhe pikë e shërbimit policor
- Qendër e ndihmës së shpejtë
- Shërbime për punonjësit

5.4.2.4 Raporti i Analizës së Njesisë Strukturore

Raporti i analizës së njesisë që trajtohet me PDV brenda «Poli logjistik i Fushë Krujës» duhet të jetë në përputhje me kërkesat e kuadrit ligjor për planifikimin dhe zhvillimin e territorit, aktualisht në fuqi. Gjithashtu ky Raport duhet të bazohet dhe referohet në përcaktimet e PPK, PINS i rajonit ekonomik Tiranë - Durrës dhe PPV të bashkisë Krujë.

Në pjesën e parë do të kryhet një analizë e thellë e cila do të duhet të përmbajë:

- Kuadrin më të gjerë hapësinor dhe ligjor
- Metodologjinë
- Përshkrimin e gjendjes aktuale
- Caktimin e kufijve të zonës së studimit dhe përshkrimin e nësive kufitare
- Përshkrim i detajuar i situatës aktuale të zonës e cila do të përfshijë:
- Punësimin ekonomik-lokal: Të shënohet aktiviteti ekonomik aktual i zonës së studimit
- Evidentimin e parcelave dhe të tregohet statusi i pronësisë.
- Të shënohen përdorimet aktuale të tokës
- Përshkrim i peizazhit natyror dhe problemet ekzistuese mjedisore

- Evidentim i infrastrukturës ekzistuese teknike (rrjetet e shërbimeve, rrugët, etj) dhe gjendjes së tyre
- Evidentim i infrastrukturës sociale dhe hapësirave publike ekzistuese në zonën e studimit
- Cilësia e ndërtesave ekzistuese dhe diagnostikim i nevojave për mirëmbajtje/rinovim/restaurim
- Eksplorim Gjeologjik: Të kontrollohet përshtatshmëria gjeologjike e zonës së studimit, me qëllim që të parashikohen ndërhyrjet e nevojshme specifike nëse ka nevojë.

Ky Raport duhet të shoqërohet me tabelat e nevojshme dhe grafikët të cilët do të ilustrojnë elementet kryesore të analizës.

Baza hartografike do të përfshijë të paktën:

Harta të shkallës 1: 500 deri 1: 2.000, ku do të reflektohet situata aktuale, parcelat e tokës, përdorimet ekzistuese të tokës, ndërtesat dhe infrastruktura (rrjete të ujësjellësit, energjisë, rrugëve, etj), kufijtë, përmasat dhe emërtimet.

Këto harta do të shoqërohen edhe nga tabela kadastrale ku do të shënohet pronësia aktuale. Përveç kësaj do të dorëzohen edhe harta, në të cilat do të përshkruhen përshtatshmëria e tokës dhe gjendja e ndërtesave ekzistuese. I gjithë materiali hartografik duhet të jetë i përgatitur edhe në Platformën GIS në përshfaqje me standardet e përcaktuara për publikim në Rregjistrin e Integruar të Territorit

Është e nevojshme që raportin teknik të shoqërohet edhe me analiza fotografike e zonës së studimit.

5.4.2.5 Strategjia e zhvillimit të zonës/njesisë

Bazuar në analizën dhe vlerësimin e situatës aktuale dhe dokumentin strategjik të PPV, zhvillohet strategjia e propozuar për zhvillimin e kapaciteteve logjistike në njësinë strukturore objekt i PDV-së. Ky raport identifikon dhe propozon objektivat strategjike për zonën e ndërhyrjes, ku sipas rastiit edhe mund të shtohen (plotësohen) ato të dhëna në dokumentin e PPV-së.

Në përfundim të këtyre dy raporteve, bazuar në gjetjet e analizës dhe objektivat e zhvillimit duhet të bëhet dhe një konsultë publike duke përfshirë dhe grupet e interesit. Pjesë e domosdoshme e këtij takimi duhet të jenë dhe përfaqësia e pronarëve të përfshirë në PDV.

5.4.2.6 Plani i Zhvillimit të PDV-së

Në Raportin e Planit të Zhvillimit të PDV-së do të duhet të analizohen propozimet konkrete për zhvillimin e zonës së studimit që do të shoqërohet me hartat përkatëse.

Më konkretisht:

- Përdorimet e propozuara të përdorimit të tokës dhe përdorime specifike, funksionet/aktivitetet nënkategoritë e tyre pas riorganizimit të parcelave (nëpërmjet bashkimit ose ndarjes së parcelave).
- Propozimet për infrastrukturën e nevojshme: rrjetet e transportit rrugor, rrjete të furnizimit me ujë, rrjete të ujësjellës-kanalizime, rrjetet të zjarrfikësive, rrjete të ndriçimit elektrik, sisteme të ujitjes së zoanve të gjelbërta, impiante të trajtimit të ujërave të zeza, menaxhim energjetik, ndërtesë për administratën e sipërmarrjeve të parkut, parkimet etj.
- Propozimet për zona të përbashkëta (p.sh. parqe të gjelbërta, hapësira sheshesh, hapësira për parking, rrugë, trotuare dhe zona të instalimit të infrastrukturës) dhe infrastrukturë sociale (p.sh. ndërtesë të administratës, stacion për zjarrfikëse, ekspozita produktesh, hapësira për organizimin e prezantimeve, kopësht për fëmijët e punëtorëve në zonë, etj).
- Propozimet për përmirësimin e ndërtesave ekzistuese me dokumentacionin përkatës. Do të shënohen cilat ndërtesat do të shkatërrohen dhe cilat do të rinovohen/rikonstruktohen.
- Vendndodhjet e propozuara të ndërtesave dhe vëllimet e tyre indikative
- Sugjerimet për shpërndarjen dhe intensitetin e ndërtimit, koeficientin e ndërtimit, distancat minimale dhe lartësitë e ndërtesave sipas Rregulloreve përkatëse.
- Aplikim të instrumenteve të zhvillimit në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi.

Baza hartografike do të përfshijë të paktën:

Hartat e propozimeve (sipas pikave të mësipërme) në shkallën 1: 500 deri 1: 2.000.

I gjithë materiali hartografik duhet të jetë i përgatitur edhe në Platformën GIS në përshfaqje me standardet e përcaktuara për publikim në Rregjistrin e Integruar të Territorit

5.4.2.7 Rregullorja e PDV

- Rregullorja e PDV-së duhet të përmbajë:
- Përcaktimi i rregullave të përgjithshme në zbatim të Rregullores së PPV Bashkia Krujë dhe atyre specifike që do të përdoren.
- Sqarime për kodet që do të përdoren për kategoritë/nënkategoritë e përdorimit të tokës, sistemet, subjektet dhe kategoritë tjera në përputhje me terminologjinë ligjore dhe atë të përdorur në Rregulloren e PPV.
- Do të duhet të përcaktohen faktorët dhe kondicionet e zhvillimit (rregulla të përgjithshme, distancat, lartësia maksimale, materialet e përdorshme, element të fasadave etj) dhe të vendosen linjat e ndërtimit,
- Rregullat e mbrojtjes së mjedisit dhe peizazhit, të burimeve natyrore, të vendndodhjes, në mënyrë që të sigurohet se zhvillimi i propozuar nuk do të ndikojë negativisht.
- Rregullat për zhvillimin e zonës së studimit: kushtet e rritjes, kategoritë/nënkategoritë e përdorimit të tokës, përdorimet e lejuara, kushtet dhe kufizimet, etj
- Rregullat e ndarjes dhe bashkimit të parcelave.
- Të drejtat dhe kufizimet, siç ato burojnë nga kuadri i propozuar i zhvillimit
- Rregullat për rrjetin rrugor dhe rrjetin e transportit. Do të duhet të përcaktohen kategoritë e rrjetit rrugor dhe lidhja e tyre me infrastrukturën lokale/kombëtare, karakteristikat e tyre teknike dhe të përcaktohen parametrat e lëvizshmërisë dhe transportit.
- Përcaktimi i zonave buferike të infrastrukturës

5.4.2.8 Plani i Veprimit dhe Plani i Investimeve

Plani i veprimit të studimit që do të përfshijë projekte/veprime/ndërrhyrje konkrete, me referencë koston e vlerësuar, burimet e financimit, grupet e përfshira të interesit, prioritetet, diagramën kohore të zbatimit, treguesit e vlerësimit/monitorimit dhe vëzhgime të tjera. Në përpulhje me planin e veprimit do të hartohet plani i investimeve kapitale me kosto ndërtimi dhe operative për infrastrukturën e propozuar.

Për një seri investimesh në Polin Logjistik mund të përdoret Partneriteti Publik Privat. Kontributi i sektorit publik në këtë rast shihet si i domosdoshëm pasi kemi të bëjmë me ndërlidhje me rrjetet e infrastrukturës me rëndësi kombëtare si dhe zhvillimin e kapaciteteve të përpunimit të mallrave dhe ndërlidhjes me impakt të drejtpërdrejtë në ekonomi.

5.4.2.9 Indikatorët për monitorimin e zbatimit të PDV

Për të monitoruar zbatimin e PDV-së dhe vlerësuar performancën e tij, në respektim të objektivave dhe qëllimeve të dhëna, do të duhet të përcaktohet, gjatë planifikimit të projektit, një grup treguesish (tregues financiarë, tregues shpenzimesh, rezultatesh dhe ndikimesh). Këta tregues mund të jenë masa sasiore por dhe vëzhgime cilësore dhe do të përcaktojnë mënyrën me të cilin do të matet performanca e projektit.

5.4 TERMAT E REFERENCËS PËR PLANE SEKTORIALE

5.4.1 Terma Reference – Ruajtja e peizazhit në Bashkinë Krujë

Titulli i Projektit – Hartim Planit Sektorial për ruajtjen dhe rikuperimin e peizazhit në bashkinë Krujë.

Hyrje

Analiza e territorit të bashkisë Krujë evidenton praninë e një mjedisi natyror me tipare të theksuara peizazhistike. Këto peizazhe ndahen në:

- Peizazhi i malit të Skënderbeut: Peizazh natyror i vargmaleve që shtrihen në lindje të qytetit të Krujës. Ky peizazh është pjesë edhe e peizazhit historik të qytetit të Krujës. PPV propozon mbrojtjen e këtij peizazhi.
- Peizazhi i parkut kombëtar të Qafë Shtamës: Peizazh i zonave malore që zhvillohen në brendësi të parkut kombëtar dhe rreth tij. Ky peizazh karakterizohet nga terreni malor mjaft i thyer i shoqëruar me lugina dhe masive pyjore të dendura. PPV propozon ruajtjen dhe zgjerimin e kufijve të parkut kombëtar të Qafë Shtamës.
- Peizazhi i kodrave të Krastës: Kurora e gjelbër e kodrave të Krastës karakterizohet nga relievi kodrinor i pasur me kurora pyjore që rrethojnë qytetin e Krujës dhe modelojnë në pjesë të konsiderueshme të peizazhit në aksin kombëtar Tiranë - Milot dhe Fushë Krujë - Krujë. Ky peizazh është dëmtuar rëndë vitet e fundit nga aktivitete ekonomike të tipit guror duke transformuar sipërfaqe të konsiderueshme të kodrave. Në këtë kontekst, PPV propozon krijimin e parkut rajonal Krastë, me qëllim ruajtjen e zonës dhe rikuperimin e dëmeve të shkaktuara.

- Peizazhi i kodrave të Ishmit: Kurora e gjelbër e kodrave të Ishmit karakterizohet nga relievi kodrinor i pasur me kurora pyjore që kufizojnë bashkinë e Krujës në perëndim dhe modelojnë në pjesë të konsiderueshme të peizazhit në akset kombëtare Durrës - Milot. Duke vlerësuar potencialet e kësaj zone, si dhe duke u referuar në përcaktimet e PINS të rajonit ekonomik Tiranë – Durrës, PPV propozon krijimin e parkut rajonal të kodrave të Ishmit, me qëllim ruajtjen e zonës. Ky park do të jetë edhe një territor i ndërmjetëm mes bashkive Durrës dhe Krujë dhe do të lidhë dy territore me karakteristika të ndryshme.
- Luginat e lumenjve dhe korridoret e gjelbra: Këto territore i referohen përcaktimeve të PPV si zona me karakteristika mjedisore të veçanta ku do të ruhet konteksti natyror i ndërthurur me aktivitetin njerëzor në shërbim të turizmit. Pikërisht korridoret e gjelbra do të jenë zona për zhvillimin e eco dhe agro turizmit duke propozuar një mobilitet të butë dhe zhvillim me impakt të ulët në mjedis, ku, parësore është ruajtja e peizazhit dhe aseteve natyrore.

Institucionet e përfshira

Duke qenë se peizazhi i zonave të sipërpërmendura, përveç rëndësisë lokale mbart dhe rëndësi kombëtare, menaxhimi i tij është i ndarë përkatësisht në nivel lokal dhe qendror. Si rrjedhim, institucioni kryesor që do udhëheqë këtë plan sektorial është Ministria e Mjedisit me institucionet e varësisë, përkatësisht Inspektoriati Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve, Agjencia Kombëtare e Mjedisit dhe Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura. Si rrjedhim dhe degët rajonale (lokale) të këtyre institucione do jenë direkt të përfshira në proces. Rol kyç në hartimin e këtij Plani Sektorial duhet të luaj dhe bashkia Krujë e cila është dhe përfituesja direkt nga plani sektorial.

Objektivat dhe synimet e Planit Sektorial

Pavarësisht rëndësisë kombëtare që ka menaxhimi i aseteve mjedisore dhe peizazhistike në aspektin politik-bërës, synim kryesor i këtij plani sektorial mbetet mbrojtja dhe rehabilitimi i tyre dhe krijimi i trajektoreve të lëvizjes që mundësojnë aksesin pa dëmtuar karakterin e zonave. Ky objektiv jep mundësi të qarta për zhvillimin e turizmit mjedisor, sporteve në natyrë si dhe eco dhe agro turizmit.

Objektivat e Planit Sektorial:

- Menaxhim, rikuperim, mbrojtje, mirëmbajtje dhe zgjerim i mëtejshëm i zonave natyrore dhe peizazhistike në bashkinë Krujë.
- Ngritja e një infrastrukture transporti të përshatshme dhe me impakt të ulët në mjedis që mundëson menaxhimin efikas të aseteve natyrore dhe peizazhistike dhe që njëkohësisht siguron akses për të gjithë të interesuarit për të vizituar këto territore.
- Rritja e ndjeshmërisë dhe ndërgjegjësisë, përmes hartimit të dokumenteve që trajtojnë këto asete mjedisore
- Promovimin dhe fuqizimin e turizmit mjedisor.
- Përfshirja e zonave peizazhistike në guidat turistike kombëtare dhe ndërkombëtare.

Fazat e hartimit të Planit Sektorial

Plani Sektorial për menaxhimin, mbrojtjen, rikuperimin, mirëmbajtjen dhe zgjerimin e mëtejshëm të zonave natyrore me karakter peizazhistik në bashkinë Krujë propozohet të hartohet në tre faza kryesore (të shoqëruara me raportet përkatëse). Duke qenë se ky plan ka si objektiv një sektor të karakterit kombëtar, ai duhet të jetë në përputhje me kërkesat e kuadrit ligjor aktualisht në fuqi dhe gjithashtu duhet të bazohet dhe referohet në përcaktimet e dokumenteve strategjik kombëtar për këtë sektor.

Referencë bazë për përmbajtjen, hapat që duhen ndjekur dhe miratimin e Planit Sektorial duhet të jetë dhe kuadri ligjor për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. Bazuar në dispozitat ligjore aktuale, Nisma për hartimin

e Planit Sektorial duhet të merret nga Ministri i Mjedisit.
Faza I – Analiza dhe gjendja ekzistuese

Në fazën e parë do të kryhet një analizë e thellë e cila do të duhet të përmbajë:

- Analizë e kuadrit ligjor
- Metodologjinë që do përdoret
- Përshkrimin e gjendjes aktuale
- Caktimin e kufijve të zonës së studimit (sipas rastit Plani Sektorial mund të ketë dhe karakter rajonal, duke kaluar kufijtë administrativ të territorit të bashkisë Krujë)
- Përshkrim i detajuar i situatës aktuale të zonave natyrore dhe peizazhit, duke përfshirë nivelin e ruajtjes, dëmtimet, amortizimin;
- Saktësimi i aspekteve të pronësisë së territorit në zonat ekzistuese dhe në zonat e propozuara të zgjerimit.
- Evidentim i infrastrukturës ekzistuese të transportit që lidh aksel kombëtare me zonat natyrore dhe peizazhistike dhe përshkrim i gjendjes së tyre
- Aspekte të tjera (vizitueshmeria, zonat buferike, vlerësimi i komunitetit lokal, aspekte shkencore të rëndësisë mbi florën dhe faunën, etj.)

Ky Raport duhet të shoqërohet me tabelat e nevojshme dhe grafikët të cilët do të ilustrojnë elementet kryesore të analizës.

Baza hartografike do të përfshijë të paktën:
Harta të shkallës 1: 500 deri 1: 20000, ku do të reflektohet situata aktuale, parcelat e tokës, përdorimet ekzistuese të tokës, ndërtesat dhe infrastruktura (rrjete të ujësjellësit, energjisë, rrugëve, etj), kufijtë, përmasat dhe emërtimet.

Këto harta do të shoqërohen edhe nga tabela kadastrale ku do të shënohet pronësia aktuale.

I gjithë materiali hartografik duhet të jetë i përgatitur edhe në Platformën GIS në përshtatje me standardet e përcaktuara për publikim në Regjistrin e Integruar të Territorit

Është e nevojshme që raportin teknik të shoqërohet edhe me fotografi të zonave natyrore.

Faza II – Aspekti strategjik dhe rregullues i Planit Sektorial Bazuar në analizën dhe vlerësimin e situatës aktuale të Fazës I dhe dokumentit të PPV të bashkisë Krujë, duhet të zhvillohet strategjia për zhvillimin dhe menaxhimin e aseteve natyrore dhe peizazhistike.

Ky dokument duhet të gërshetojë vlerat mjedisore me potencialin turistik që mbartin territoret në këtë sektor dhe në bazë të tyre duhet të dalë me propozime konkrete. Propozimet duhet të ndahen në 2 kategori kryesore:

- Programe “soft”, që mund të jenë hartimi i dokumenteve ose raporteve të nevojshme për të evidentuar vlerat e këtyre territoreve dhe rëndësinë e tyre
- Projekte Zhvillimi që kanë të bëjnë me investime direkte në rikuperimin, mirëmbajtjen, zgjerimin dhe infrastrukturën e transportit që lidhin territoret natyrore dhe peizazhistike me qendrat e banuara dhe aksel kombëtare.

Gjithashtu propozime të nevojshme duhet të bëhen dhe për strukturat që menaxhojnë këto asete, në nivle lokal dhe qendror.

Ky Raport i Planit Sektorial duhet të paraqesë propozimet konkrete për mundësitë e zhvillimit sektorial (turistik) të zonës së studimit që do të shoqërohet me hartat përkatëse. Më konkretisht:

- Prioritizimin e territoreve natyrore të mbrojtura dhe propozime konkrete për zgjerimin e kufijve të tyre apo vënin në mbrojtje të territoreve të reja.
- Propozimet për infrastrukturën e nevojshme: rrjetet e transportit rrugor, rrjetet të zjarrfikësive, rrjetet të ndriçimit elektrik, parkimet etj.
- Propozimet për zona të buferike.
- Propozimet për rehabilitimin e zonave të dëmtuara. (Guroret e Krastës)
- Aplikim të instrumenteve të zhvillimit në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi.

Baza hartografike do të përfshijë të paktën:

Hartat e propozimeve (sipas pikave të mësipërme) në shkallën 1: 5000 deri 1: 20000.

I gjithë materiali hartografik duhet të jetë i përgatitur edhe në Platformën GIS në përshtaje me standardet e përcaktuara për publikim në Rregjistrin e Integruar të Territorit

Rregullorja e Planit Sektorial

Rregullorja e Planit Strategjik duhet të përmbajë:

- Përcaktimi i rregullave të përgjithshme për menaxhimin e territoreve natyrore dhe peizazhistike.
- Do të duhet të përcaktohen faktorët dhe kondicionet e zhvillimit për ndërtimet në afërsi të zonave të mbrojtura dhe në pjesët e tyre ku lejohet zhvillimi në funksion të turizmit.
- Rregullat për mbrojtjen e peizazhit
- Rregulla për zonat e mbrojtjes (buferike) që duhen respektuar
- Të drejtat dhe kufizimet, siç ato burojnë nga kuadri i propozuar i zhvillimit
- Rregullat për rrjetin rrugor. Do të duhet të përcaktohen kategoritë e rrjetit rrugor dhe lidhja e tyre me infrastrukturën lokale/kombëtare, karakteristikat e tyre teknike dhe të përcaktohen parametrat e lëvizshmërisë dhe transportit.

5.4.2 Terma Reference – Trashëgimia kulturore dhe historike në Bashkinë Krujë

Titulli i Projektit – Hartim Planit Sektorial për menaxhimin, mirëmbajtjen dhe evidentimin e mëtejshëm të rrjetit të monumenteve të kulturës dhe gjetjeve arkeologjike në bashkinë Krujë.

Hyrje

Analiza e territorit të bashkisë Krujë evidenton një prezencë të lartë të gjetjeve arkeologjike dhe

monumente të kulturës me mjaft rëndësi në nivel kombëtar. Gërmimet arkeologjike në Kështjellën e Krujës dëshmojnë se ka qenë vendbanim ilir që në shekullin III para erës sonë. Fshati Zgërdhesh mendohet se ka qenë Albanopolisi i përmendur nga Ptolemeu në shekullin II të erës sonë. Prej këtej mendohet që trashëgohet emri i sotëm për Shqipërinë "Albania". Me braktisjen e tij në fillim të Mesjetës banorët gjetën një vend më të mbrojtur në Krujë ndaj me kalimin e kohës qyteti mori rëndësi për gjithë krahinën.

Në afërsi të qytetit të Fushë Krujës mendohet të gjenden edhe rrënojat e qytetit antik të Pistulit që përmendet në dokumentet e vjetër historik. Kruja përmendet si seli peshkopale që në shek. IX dhe si kala që në shek. XII-XIII. Për shkak të pozitës gjeografike dominuese mbi luginën e lumit Ishëm dhe Erzen dhe mbrojtjes natyrale për shkak të relievit ku ngrihej, kjo kështjellë do të kthehej në kryeqendrën e principatës së Arbrit. Më në Jug ndodhet kalaja e Prezës në një kodër 277 m të lartë në një pikë dominante mbi luginën e Ishmit. Përmendet edhe një kala tjetër e quajtur kalaja e Ishmit e ndërtuar në vitin 1591 nga sulltan Selimi II për të mbrojtur më nga afër karvanet që vinin ose drejtoheshin drejt Stambollit e Strugës nëpërmjet Tiranës, Fushë Krujës e Lezhës dhe më pas në portin e Shëngjinit ose Ulqinit.

Qyteti arriti pikun e zhvillimit në shekujt XIII dhe XIV. Ormanët e pushuan për herë të parë në 1396 dhe për së dyti në 1415. Në 1430 shpërtheu një kryengritje e drejtuar nga Gjon Kastrioti. Me kthimin e djalit të tij Skënderbeut në 1443, Kruja u bë qendër e epopesë shqiptare të shekullit XV kundër osmanëve dhe emri i saj, asokohe ishte i njohur në gjithë Evropën. Me Skënderbeun u rezistoi tre rrethimeve 1450, 1466 dhe 1467. Osmanët arritën ta marrin në 1478. Qyteti u rrënuar, shumë banorë u masakruan, pjesa tjetër mërgoi.

Vendbanimi i Fushë Krujës është formuar në fillimet e tij si një stacion në korridorin Veri-Jug dhe pikërisht përreth urës së vjetër mbi lumin Zezë sepse aty kryqëzoheshin dy itinerare të vjetra: ai i karvaneve Veri-Jug që lidhte Shkodrën dhe Shëngjinin me rrugën Egnatia dhe më pas me Lindjen e Ballkanit dhe ai që lidhte Krujën me Durrësin.

Ndër monumentet dhe sitet më të spikatura sot janë:

Kalaja e Krujës, Kalaja e Zgërdheshit, Varreza e lashtë në Krujë, Urat e vjetra, Termat antike në Borizanë, Kalldrëmet, Teqja e Dollmës, Hamami në Kalanë e Krujës, Pazari i vjetër i Krujës, Banesat dhe Kullat karakteristike, Ansambli Zejtar, Kisha e Gjon Pagëzorit, etj.

Në këtë kuadër, Kruja mbetet një ndër zonat më të pasura me objekte dhe site të trashëgimisë. Gjithashtu, potenciali për zgjerimin e hartës së monumenteve dhe zonave arkeologjike është mjaft i madh, duke vënë re zhvillimet e rëndësishme historike dhe zonat ende të paeksploruara.

Institucionet e përfshira

Duke qenë se sektori i kulturës, përveç rëndësisë lokale mbart dhe rëndësi kombëtare, menaxhimi i tij është i ndarë përkatësisht në nivel lokal dhe qendror. Si rrjedhim, institucioni kryesor që do udhëheqi këtë plan sektorial është Ministria e Kulturës me dy institucionet e varësisë, përkatësisht Agjencinë e Shërbimit Arkeologjik dhe Institutin e Monumenteve të Kulturës. Si rrjedhim dhe degët rajonale (lokale) të këtyre institucione do jenë direkt të përfshira në proces. Rol kyç në hartimin e këtij Planit Sektorial duhet të luaj dhe bashkia Krujë e cila është dhe përfituesja direkte e këtij aseti me vlera kombëtare që ndodhet në territorin e saj.

Objektivat dhe synimet e Planit Sektorial

Pavarësisht rëndësisë kombëtare që ka menaxhimi i aseteve të trashëgimisë kulturore dhe arkeologjike në aspektin politik-bërës, synim kryesor i këtij plani sektorial mbetet evidentimi i rëndësisë së tyre dhe krijimi i një rrjeti monumentesh të aksesueshëm nga të gjithë. Ky objektiv, përveçse ndihmon ekspertët e fushës për të thelluar studimet e mëtejshme, nxjerr në pah vlerat e këtij aseti mjaft me rëndësi për komunitetin vendor dhe jep mundësi të qarta për zhvillimin e turizmit kulturor.

Objektivat e Planit Sektorial:

- Menaxhim, mirëmbajtje dhe evidentim i mëtejshëm i rrjetit të monumenteve të kulturës dhe gjetjeve arkeologjike në bashkinë Krujë.
- Ngritja e një infrastrukture transporti të përshatshme që mundëson menaxhimin efikas të aseteve historike dhe arkeologjike, por njëkohësisht siguron akses për të gjithë të interesuarit për të vizituar këto objekte (site).
- Rritja e sensibilitetit dhe ndërgjegjësimit, përmes hartimit të dokumenteve që trajtojnë këto asete historike
- Promovimin dhe fuqizimin e turizmit kulturor.
- Përfshirja e rrjetit të monumenteve në guidat turistike kombëtare dhe ndërkombëtare.

Fazat e hartimit të Planit Sektorial

Plani Sektorial për menaxhimin, mirëmbajtjen dhe evidentimin e mëtejshëm të rrjetit të monumenteve të kulturës dhe gjetjeve arkeologjike në bashkinë Krujë propozohet të hartohet në tre faza kryesore (të shoqëruara me raportet përkatëse). Duke qenë se ky plan ka si objektiv një sektor të karakterit kombëtar, ai duhet të jetë në përputhje me kërkesat e kuadrit ligjor aktualisht në fuqi dhe gjithashtu duhet të bazohet dhe referohet në përcaktimet e dokumenteve strategjik kombëtar për këtë sektor. Referencë bazë për përmbajtjen, hapat që duhen ndjekur dhe miratin e Planit Sektorial duhet të jetë dhe kuadri ligjor për planifikimin dhe zhvillimin e territorit. Bazuar në dispozitat ligjore aktuale, Nisma për hartimin e Planit Sektorial duhet të merret nga Ministri i Kulturës.

Faza I – Analiza dhe gjendja ekzistuese

Në fazën e parë do të kryhet një analizë e thellë e cila do të duhet të përmbajë:

- Analizë e kuadrit ligjor
- Metodologjinë që do përdoret
- Përshkrimin e gjendjes aktuale

- Caktimin e kufijve të zonës së studimit (sipas rastiit Planit Sektorial mund të ketë dhe karakter rajonal, duke kaluar kufijnjtë administrativ të territorit të bashkisë Krujë)

- Përshkrim i detajuar i situatës aktuale të monumenteve të kulturës dhe siteve arkeologjike, duke përfshirë nivelin e ruajtjes, dëmtimet, amortizimin;

- Saktësimi i apekteve të pronësisë së territorit (objektit) me vlera historike.

- Evidentim i infrastrukturës ekzistuese të transportit që lidh akset kombëtare me shtet (objektet) me vlera historike dhe përshkrim i gjendjes së tyre

- Aspekte të tjera (vizitueshmëria, zonat buferike, vlerësimi i komunitetit lokal, aspekte shkencore të rëndësisë së objekteve, etj.)

Ky Raport duhet të shoqërohet me tabelat e nevojshme dhe grafikët të cilët do të ilustrojnë elementet kryesore të analizës.

Baza hartografike do të përfshijë të paktën:

Harta të shkallës 1: 500 deri 1: 20000, ku do të reflektohet situata aktuale, parcelat e tokës, përdorimet ekzistuese të tokës, ndërtesat dhe infrastruktura (rrjete të ujësjellësit, energjisë, rrugëve, etj.), kufijtë, përmasat dhe emërtimet.

Këto harta do të shoqërohen edhe nga tabela kadastrale ku do të shënohet pronësia aktuale.

I gjithë materiali hartografik duhet të jetë i përgatitur edhe në Platformën GIS në përshtajë me standardet e përcaktuara për publikim në Rregjistrin e Integruar të Territorit

Është e nevojshme që raportin teknik të shoqërohet edhe me fotografi të siteve (objekteve) me vlera historike.

Faza II – Aspekti strategjik dhe rregullues i Planit Sektorial

Bazuar në analizën dhe vlerësimin e situatës aktuale të Fazës I dhe dokumentit të PPV të bashkisë Krujë, duhet të zhvillohet strategjia për zhvillimin dhe menaxhimin e aseteve të trashëgimisë kulturore dhe historike.

Ky dokument duhet të gërshetojë vlerat e historike me potencialin turistik që mbartin shtet dhe objektet me rëndësi në këtë sektor dhe në bazë të tyre duhet të dalë me propozime konkrete.

Propozimet duhet të ndahen në 2 kategori kryesore:

- Programe "soft", që mund të jenë hartimi i dokumenteve ose raporteve të nevojshme për të evidentuar vlerat e këtyre objekte dhe rëndësinë historike

- Projekte Zhvillimi që kanë të bëjnë me investime direkte në mirëmbajtjen dhe infrastrukturat e transportit që lidhin monumentet historike me akset kombëtare.

Gjithashtu propozime të nevojshme duhet të bëhen dhe për strukturat që menaxhojnë këto asete me vlera historike, në nivle lokal dhe qendror.

Ky Raport i Planit Sektorial duhet të paraqesë propozimet konkrete për zhvillimin sektorial (turistik) të zonës së studimit që do të shoqërohet me hartat përkatëse. Më konkretisht:

- Prioritizimin e monumenteve dhe siteve me vlera historike dhe propozime konkrete për zgjerimin e listës së këtyre aseteve .

- Propozimet për infrastrukturën e nevojshme: rrjetet e transportit rrugor, rrjetet të zjarrfikësave, rrjete të ndriçimit elektrik, parkimet etj.

- Propozimet për zona të buferike.

- Propozimet për përmirësimin e ndërtesave ekzistuese..

- Aplikim të instrumenteve të zhvillimit në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi.

Baza hartografike do të përfshijë të paktën:

Hartat e propozimeve (sipas pikave të mësipërme) në shkallën 1: 5000 deri 1: 20000.

I gjithë materiali hartografik duhet të jetë i përgatitur edhe në Platformën GIS në përshatje me standardet e përcaktuara për publikim në Rregjistrin e Integruar të Territorit

Rregullorja e Planit Sektorial

Rregullorja e Planit Strategjik duhet të përmbajë:

- Përcaktimi i rregullave të përgjithshme për menaxhimin e siveve/objekteve me rëndësi historike-kulturore.
- Do të duhet të përcaktohen faktorët dhe kondicionet e zhvillimit (rregulla të përgjithshme, distancat, lartësia maksimale, materialet e përdorshme, element të fasadave etj) për ndërtimet në afërsi të objekteve në afërsi të tyre me vlera historike,
- Rregullat e mbrojtjes së tyre dhe peizazhit përreth;
- Rregulla për zonat e mbrojtjes (buferike) që duhen respektuar.
- Të drejtat dhe kufizimet, siç ato burojnë nga kuadri i propozuar i zhvillimit
- Rregullat për rrjetin rrugor. Do të duhet të përcaktohen kategoritë e rrjetit rrugor dhe lidhja e tyre me infrastrukturën lokale/kombëtare, karakteristikat e tyre teknike dhe të përcaktohen parametrat e lëvizshmërisë dhe transportit.

06 / Monitorimi
i planit të
zhvillimit

6 MONITORIMI I PLANIT TË ZHVILLIMIT

Plani i Zhvillimit të Bashkisë do të zbatohet me anë të projekteve të drejtpërdrejta, parashikimeve të planit të përdorimit të tokës dhe zbatimit të Rregullores. Janë drejtoritë specifike pranë Bashkisë Krujë që kanë përgjegjësinë për zbatimin e politikave të përcaktuara në dokumentin e Strategjisë së Zhvillimit. Njëkohësisht, në mënyrë sistematike duhet bërë monitorimi i zbatimit të strategjisë dhe të planit prej vetë Bashkisë.

Bazuar në parashikimet e ligjit 107/2014 "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", bashkitë kanë detyrim ligjor të hartojnë një raport vjetor në lidhje me zhvillimin e territorit. Ky raportim i shërben njëkohësisht edhe Bashkisë, që kupton me anë të treguesve suksesin ose jo të përdorimit të instrumentave planifikues, por nga ana tjetër shërben edhe si indikator kontrolli nga pushteti qendror dhe nga publiku për transparencën dhe zbatueshmërinë e dokumentave të aprovuar.

Çdo vit, bashkia duhet të masë treguesit e mëposhtëm, dhe çdo tre vjet duhet hartuar një raport i brendshëm në lidhje me zbatimin e strategjisë. Në varësi të rezultateve të monitorimit, mund që më pas të bëhet ndryshimi dhe alternimi i politikave dhe programeve për t'ju përgjigjur dinamikave të reja. Për monitorimin e planit do të përdoren 3 lloj indikatorësh.

Fillimisht, janë indikatorët e përcaktuar në VKM 671 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit" në shtojcën tre, të cilat masin ndryshimet në bazë sistemi. Pjesa më e madhe e treguesve të tabelës vjen nga Rregullorja e Planit. Roli i Bashkisë në këtë rast do të jetë zbatimi i tyre në kushtet e aprovimit të PDV-ve, por edhe monitorimi, për të kuptuar nëse ka probleme në aplikimin e të dhënave dhe parametrave që vijnë nga PPV-ja.

Një set i dytë indikatorësh vjen nga Aplikimi dhe Monitorimi i objektivave Strategjike, për Projektet Bazë dhe Projektet e Zhvillimit.

Seti i tretë i indikatorëve janë të dhënat statistikore, që bashkia duhet t'i mbledhë vetë, apo të ndjekë përditësimin e tyre nga Institucionet e specializuara si INSTAT-i. Proçesi i mbledhjes së informacionit për këtë plan nuk ishte i lehtë; do të ishte e udhës që ky informacion të ruhej e të përditësohej me kujdes, për të lehtësuar zhvillimin e projekteve të ngjashëm, si dhe të PDV-ve dhe Planeve Sektoriale që do të sjellë e ardhmja. Mbledhja e këtyre të dhënave duhet të vazhdojë në mënyrë periodike, duke u mbështetur në programe të unifikuara për tërë vendin dhe të aksesueshme për rezultatet edhe nga publiku.

Sistemi	Indikatore	Zonë	Njësia
Sistemi Urban	1. Sipërfaqja e territorit urban 2. Sipërfaqja e infrastrukturës/banorë 3. Popullsia (ekzistuese dhe e parashikuar) 4. Strehimi privat/social 5. Shërbime administrative; 6. Shërbime sociale/banorë, arsim/banorë dhe shëndetësi/banorë; 7. Transporti publik dhe privat (nr. makina/familje) 8. Ndarja në zona; 9. Sipërfaqet e gjelbra/ banorë dhe sportive/ banorë; 10. Hapësira kulturore dhe rekreative/ banorë; monumentet dhe objektet e trashëgimisë kulturore; 11. Detyrimet ndaj kërkesave fetare; 12. Intensiteti për ha; 13. Parkime/banorë; 14. Indikatorët ekonomikë (GDP/ sektorë/ lloji bizneseve/ çmimet/ punësimi/ punësimi për sektor/ taksat vendore/ borxhi / shpenzimet sipas sektorit); 15. Pronat publike dhe private; 16. Tendencat e zhvillimit në territor	a) hapësira publike; b) kategoritë e banimit; c) Nënkatëgoritë e banimit; ç) Sipërfaqja bruto; d) Sipërfaqja neto; dh) Dendësia për ha; e) Dendësia për ha = njësi/banimit për ha; f) Sipërfaqja e infrastrukturës; gj) Gjellërimi në nivel zone; gj) Parkimi; h) Ndarja në njësi; i) Vlera e tokës	Ksht Kshr Kshp l (Intensiteti) l (në kate dhe metra) Gjellërimi/banorë Parkimi/banorë Nr. banorësh Nr. përdoruesish Shërbimet Nënkatëgoritë e lejuara Funkcionet/aktivitetet e lejuara
Sistemi Bujqësor	Territor bujqësor; SB Primare (Boniteti I-IV); SB Dytësore (Boniteti V-X); SB me sistem ujitjeje; SB pa sistem ujitjeje; SB Tokë pa fryt	Kategoria Bazë Nënkatëgoria Ndarja në njësi	Ksht / Kshr / Kshp l (Intensiteti) l (në kate dhe metra) Nënkatëgoritë e lejuara Funkcionet/aktivitetet e lejuara dhe të ndaluara
Ujor	Ujëra tokësore Ujëra Bregdetare	Sip- Liqene, Lumenj, Përrenj Ligatina	
Infrastruktura	Sip. rrugë kombëtare Sip. rrugë interurbane Sip. rrugë urbane parësore Hekurudha Gazdote Elektrodotë Ujësjiellës - Kanalizime - Impiante		
Natyror	Sip. e përgjithshme Sip. pyjore Sip. Kullota Sip. të gjelbra (jo urbane) Zona të mbrojtura sipas legjisllacionit të posaçëm	Kategoria Bazë Nënkatëgoria Ndarja në njësi	Ksht / Kshr / Kshp l (Intensiteti) l (në kate dhe metra) Nënkatëgoritë e lejuara Funkcionet/aktivitetet e lejuara dhe të ndaluara

Table 24 Indikatoret sipas Sistemeve

Titulli i Projektit	Tragues vlerësimi (monitorimi)	Përgjegjës për zbatimin
Objekti i Strategjik I – Infrastruktura dhe logjistike		
Programi Strategjik – Infrastruktura e territorit		
Transformim i stacionit hekurudhor Budull	Numri i pasagjerëve, rritja e aktivitetit social kulturor.	Bashkia, FZHR
Rindërtim i Urës së Tubit	Fluksi i lëvizjes së mjeteve	Bashkia, FZHR
Rruga Prezë - Budull	Fluksi i lëvizjes së mjeteve dhe turistëve	Bashkia, FZHR
Lidhja Thumanë - Bubq	Fluks lëvizjeje, rritje prodhimi dhe rritja e shkëmbimit ekonomik	Bashkia, FZHR
Rikualifikim i qendrës urbane të Thumanës	Shtimi i prodhimit, aktiviteti i biznesit, të ardhurat nga taksat, përdoruesit	Bashkia, FZHR
Rikualifikim i qendrës urbane të Fushë-Krujës	Shtimi i prodhimit, aktiviteti i biznesit, të ardhurat nga taksat, përdoruesit	Bashkia, FZHR
Aksi i ri Thumanë - Tiranë	Numri i mjeteve, rritja e shkëmbimit ekonomik, reduktimi i aksidentëve	FSHZH, koncesionar privat
Rruga Krujë - Tiranë	Numri i turistëve, numri i bizneseve dhe punësimi	FZHR
Sistemi i aeroportit "Nënë Tereza"	Rritja e punësimit, rritje e numrit të bizneseve	FZHR, investime private
Lidhja e Bubqit me bregdetin	Numri i turistëve	Bashkia, FZHR
Rruga lidhëse Krujë - Mamurras	Numri i mjeteve, rritja e shkëmbimit ekonomik	Bashkia, FZHR
Rruga Krujë - Burrel	Numri i turistëve	FSHZH
Programi Strategjik – Infrastruktura e territorit		
Pol logjistik i integruar në Fushë-Krujë	Numri i turistëve, numri i mjeteve, kapaciteti i magazinimit.	Bashkia, FSHZH, investime private
Objekti i Strategjik II – TURIZMI KULTËROR		
Programi Strategjik – Zhvillimi i ofertës		
Kalaja e Krujës dhe Pazari i Vjetër	Numri i turistëve	Bashkia, FZHR
Pika me interes religjioz dhe panoramik në Sarisallik	Numri i turistëve	Bashkia, FZHR
Kalaja e Zgërdheshit (Albanopolis)	Numri i turistëve	Bashkia, FZHR
Rikuperim i një gurorjeje të braktisur në Krastë	Numri i turistëve	Bashkia, FZHR
Turizëm malor në Qafëstamë	Numri i turistëve	Bashkia, FZHR
Ujërat termale në Bilaj	Numri i turistëve, kapaciteti akomodues	Bashkia, investime private
Programi Strategjik – Integrimi i ofertës		
Korridor i gjelbër Albanopolis – Lugina e Ishmit – Bregdet	Numri i turistëve, numri i biçikletave	Bashkia, FZHR
Objekti i Strategjik III – INOVACIONI PRODHIMI		
Programi Strategjik – Inovim i sistemit		
Incubator ndërmarrjesh dhe shkollë profesionale	Numri i studentëve, numri i bizneseve	Bashkia, FZHR
Kontrolli i cilësisë së ajrit dhe shëndetit	Të dhënat e shëndetit dhe cilësisë së ajrit	Bashkia
Programi Strategjik – Inovim i produktit		
Ndërtimi i baxhove eksperimentale	Rritja e prodhimit, rritja e numrit të bagëtive	Investime private
Treg i produkteve lokale	Numri i prodhuesve dhe tregtarëve	Bashkia, investime private, FZHR

Table 25 Indikatoret sipas Objektivave Strategjike

Kategoria	Treguesi
Demografia	Jetëgjatësia
	Dendësia e popullsisë/ hektarë
	Raporti urban/rural i popullsisë
	Nr. lindje në vit
	Nr. vdekje në vit
	Emigrimi dhe imigrimi në Bashki
	Piramida e popullsisë
	Popullsia sipas gjinisë dhe moshës
	Treguesit mbi komunitetet romë
	Prindër të vetëm
	Persona të cilët jetojnë vetëm
Transporti, aksesueshmëria komunikimi	Punësimi në sektorin e transportit
	Aksesit në këmbe në hapësira të gjelbra
	Koha e udhëtimit për në punë
	Modaliteti i udhëtimit për në punë
	Aksesit në internet
	Numri i udhëtarëve ditorë me tren
	Numri i furnave me website
	Numri i përdoruesve të website të bashkisë
	Numri i përdoruesve të transportit publik në ditë
	Numri i përdoruesve të biçikletave
	Aksesit në ujë të pijshëm
Energjia	Emetimet e GHG
	Konsumi i Energjiave të rinovueshme
	Investimet në energji
	Prodhimi i energjiave sipas burimit
	Çmimi i elektricitetit dhe gazit
Mirëqenia Sociale	% e popullsisë që jeton në banesa sociale
	Aksesit në shërbime sociale
	% e popullsisë me ndihmë sociale
	Aksesit në shkollë të mesme
	Superfaqja mesatare për banim në m ²
	Çmimi mesatar i banesave
	Braktisja e shkollave fillore
	Banesat bathe
	Niveli i sigurisë në zonë
	Nr. shpirtërisht dhe nr. punonjës në shërbime shëndetësore
	% e banesave që kanë mangësi në shërbime baze
Ekonomia	% e punësimit sipas sektoreve
	% e punësimit në sektorin publik dhe privat
	Numri i bizneseve të mëdha
	Numri i bizneseve të vogla dhe të mesme
	Levizjet për qëllime punësimi
	Specializimi ekonomik (investimet sipas sektoreve)
	Dendësia e punësimit sipas zonave
	Investime në ekonominë e gjelbërta
	Investime në sipërmarrje sociale
	Numri i turistëve
	Numri i shpirtërisht në Hotel për zonë
	% e vete-punësimit
Mjedis	% e zonave me vlera të larta ekologjike
	Nr. i banesave të lidhura me sistemin e kanalizimeve
	Niveli i zhurmës
	Çështja e ajrit
	Erozioni
	Çështja e Ujit të Pijshëm
	Termetet
	Temperaturat mesatare
	Niveli i reshjeve
	Thatesirat
	Përmblyrjet
	Emetimet e GHG
	Reshqarjet e tokës
	% Albulimi i Tokës
	Niveli i zhurmës
Institucionale	Pjesëmarrja elektorale
	Partneritetet publike private
	Nr. i përdoruesve të shërbimeve publike
	Nr. i përdoruesve të zyrtarëve të informacionit
Territoriale	
	Kenaqësia e publikut me shërbimet qeverisëse
	% e humbjes së tokës bujqësore
	% e humbjes së tokës natyrore
	% e mbulesës së tokës
	% e zhvillimit për qëllime banimi
	% e zhvillimit për qëllime shërbimi
	% e zhvillimit për qëllime tregtare
	% e zhvillimit për qëllime infrastrukturë

Table 26 Indikatoret për Monitorim periodik

07 / Rishikimi
i PPV

7 RISHIKIMI I PPV

Në Nenin 26 të Ligjit Nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" referohen kushtet dhe faktorët që mund të kontribuojnë në rishikimin e PPV. Në mënyrë specifike PPV ndryshohen edhe kur ka ndarje administrative dhe territoriale, ndryshime të paparashikuara demografike, sociale dhe ekonomike, ndryshime të shkaktuara nga kriza sektoriale apo nga forca madhore, si dhe në rastet kur lind nevoja e harmonizimit me dokumente të një niveli më të lartë planifikimi apo të përafërimit me legjislacionin e Bashkimit Europian.

PPV është një mekanizëm zhvillimi fleksibël i cili ka për qëllim orientimin e politikave të përgjithshme të zhvillimit. Në këtë optikë, PPV mund të pësojë ndryshime dhe rishikime gjatë kohës në përshtatje me nevojat e zhvillimit dhe me kushtet e paraqitura në momentin e kërkesës për rishikim. Rastet kryesore kur lind nevoja për rishikimin e PPV janë:

- Rishikim për interesa madhore apo kombëtare
- Rishikim për mospërputhje me legjislacionin
- Rishikim në kuadër të ndryshimeve në PPK, PINS si dhe strategjive kombëtare të zhvillimit
- Rishikim si pasojë e ndryshimit të kufijve administrativë të bashkisë

- Rishikim në interes të investimeve në ekonomi me vlerë mbi 20 milionë euro
- Rishikim në kushte të jashtëzakonshme (fatkeqsi natyrore, luftë, emergjenca civile)
- Rishikim në raste të tjera të paparashikuara që krijojnë një problem madhor në zbatimin e strategjisë territoriale dhe të zhvillimit

Në çdo rast, rishikimi i planit nuk është i mundur nëse: Bie në kundërshtim me objektivat e zhvillimit dhe ato strategjike si dhe me konceptet bazë të përcaktuara në dokumentin e Strategjisë Territoriale

Ndërhyn duke bërë ndryshime në zona ku shtrihet mbi 10 % e territorit apo ku vendoset mbi 10 % e popullsisë. Në rast se ndërhyrje të tilla janë të nevojshme atëherë nevojitet hartimi i një PPV të ri i cili i përgjigjet nevojave të reja për zhvillimin e territorit dhe të ekonomisë në Bashkinë Krujë.

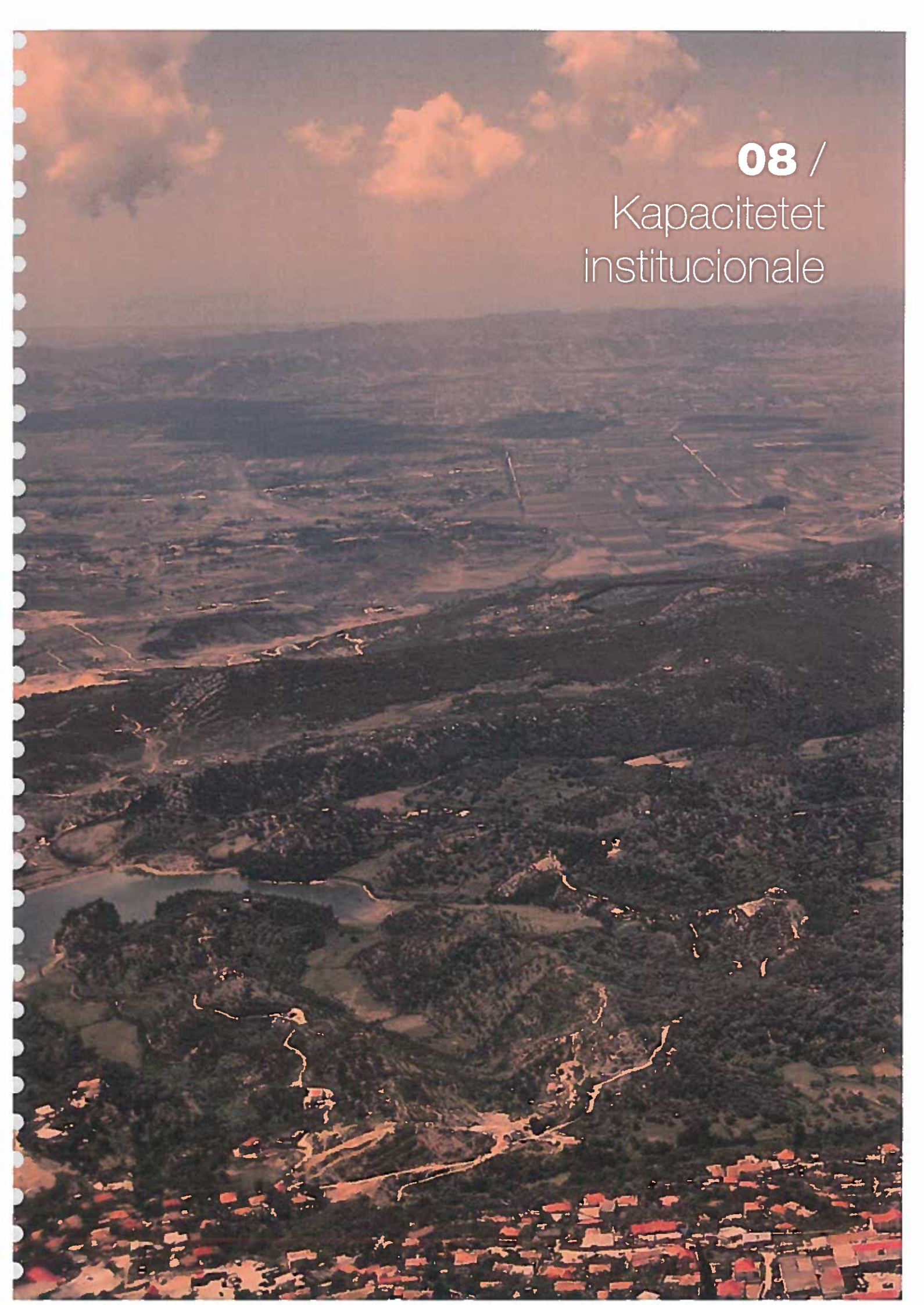
Çdo rishikim i PPV bëhet pasi dokumentohet nevoja për rishikim, pasi realizohen dëgjesa publike dhe pasi konsultohen ekspertë të fushës përkatëse. Mbështetur në këtë proces, kryetari i Bashkisë mund të iniciojë rishikimin e PPV duke ndjekur të gjitha hapet e nevojshme për realizimin e saj.

08 /

Kapacitetet
institucionale

8 KAPACITETET INSTITUCIONALE

8.1 HYRJE

Në këtë Raport për kapacitetet institucionale të Bashkisë Krujë është bërë një panoramë e gjendjes ekzistuese, sfidave dhe problematikave kryesore me të cilat përballet stafi i bashkisë në kontekstin e ndryshimeve thelbësore që ka sjellë reforma territoriale-administrative.

Në raport fillimisht përshkruhet roli i Qeverisë Qendrore e cila përveçse ka udhëhequr gjithë procesin e reformës territoriale-administrative, ka ndërmarrë edhe një seri hapash konkret për implementimin e saj për një periudhë sa më të shkurtër duke i ardhur në ndihmë direkte njësisë të reja të qeverisjes vendore të formuara, në procesin e decentralizimit efektiv. Ndër më kryesoret mund të përmendim:

Ngritja e Agjencia e Zbatimit të Reformës Territoriale
Miratimi i strategjisë ndërsektoriale për decentralizim dhe qeverisjen vendore 2015–2020

Duke qenë se raporti i kapaciteteve institucionale hartohet si pjesë e dokumenteve të PPV-së të bashkisë Krujë, në vijim është bërë një përshkrim i shkurtër i gjithë institucioneve (autoriteve) qendrore të cilat në zbatim të ligjit nr. 107/2014, "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", të ndryshuar, kanë kompetenca dhe detyra të mirë përcaktuara në këtë sektor. Përveç autoriteve vendim-marrëse në nivel qendror, raporti paraqet dhe

rolin Agjencisë Kombëtare të Planifikimit të Territorit (AKPT) dhe Agjencisë së Zhvillimit të Territorit (AZHT) në përputhje me ndryshimet e fundit të kuadrit ligjor (Ligjit të planifikimit dhe akteve nënligjore në zbatim të tij). Në mbyllje të kapitullit të parë është bërë dhe një prezantim i shkurtër i platformës kombëtare e-Albania pjesë e të cilit është dhe portali e-Lejet që përbën një sistem elektronik për aplikimin për lejet e ndërtimit. Prezantimi i këtij portali mjaft të rëndësishëm është bërë duke pasur parasysh që ndryshimet e fundit të Rregullores së Zhvillimit të Territorit japin në trajtë të detajuar gjithë procedurat e përdorimit të këtij sistemi duke e kthyer përdorimin e tij në një detyrim ligjor. Sipas këtij kuadri ligjor Sistemi elektronik i lejeve është baza e të dhënave shtetërore për të gjitha kërkesat dhe lejet, sipas legjislacionit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit, pjesë e Regjistrit të Integruar të Territorit, dhe realizon ndërveprimin e të gjitha subjekteve të përfshira në proces, duke përfshirë aplikuesin, autoritetet përgjegjëse për dhënien e lejeve dhe institucionet publike që kanë detyrimin ligjor të japin informacion apo pëlqim lidhur me kërkesën për leje.

Në pjesën e dytë të këtij raporti është paraqitur analiza institucionale dhe organizimi i stafit në tërësi, të bashkisë Krujë. Duke patur parasysh që aktualisht procesi i planifikimit dhe zhvillimit të territorit ka një karakter multi-

disiplinor kjo analizë e përgjithshme e stafit teknik ka shërbyer për të evidentuar nevojën e një bashkëpunimi të vazhdueshëm të Drejtorisë së Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit me drejtoritë e tjera.

Pjesa e tretë e Raportit fokusohet e Drejtorinë së Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit të bashkisë Krujë, kapacitetet teknike, infrastrukturën ndihmëse dhe ambientet ku ushtrojnë aktivitetin e përditshëm. Në bazë të kësaj analize është bërë dhe një vlerësimi i përgjithshëm i nevojave të kësaj Drejtorie si në aspektin teknik ashtu edhe në atë logjistik.

8.2 REFORMA ADMINISTRATIVE DHE SFIDAT KRYESORE TE BASHKISE KRUJE

Reformat thelbësore të viteve të fundit, ku më kryesorja Reforma Administrativo-Territoriale, kanë bërë që stafet e bashkive të reja të përballen me një sërë sfidash rëndësishme për të arritur funksionimin elektiv dhe adekuat, që mbeten dhe qëllimi kryesor i këtyre reforma. Rritja e territorit, ndryshimet strukturore dhe funksionale në organizim, kuadri i ri ligjor i shoqëruar dhe me rritjen e disa shërbimeve dhe kompetencave kanë bërë të domosdoshëm një ristrukturim të organigramave të bashkive me fokus rritjen e kapaciteteve teknike dhe organizmin e përshtatshëm të tyre. Ndër synimet kryesore të reformës Administrativo-Territoriale janë

- rritje e efikasitetit dhe përmirësimin e cilësisë e të aksesit të qytetarëve në shërbimet publike vendore;
- rritje e burimeve financiare dhe të mjeteve për qeveritë vendore;
- përmirësim i mekanizmave të demokracisë përfaqësuese dhe fuqizimin e instrumenteve të demokracisë direkte;
- rritje e kapaciteteve të administratës publike vendore, si dhe forcimin e strukturave komunitare në nivel njësie vendore, lagje dhe fshati.

8.3 ROLI I QEVERISË VENDORE

8.3.1 Ministri i Shtetit për Çështjet Vendore

Reforma Administrativo-Territoriale dhe decentralizimi janë një prioritet kyç i Qeverisë qendrore. Për këtë qëllim madhor në emër të Qeverisë, vepron Ministri i Shtetit për Çështjet Vendore, i cili do mbështesë zbatimin e kësaj reforme, në të gjitha etapat, nëpërmjet një procesi pjesëmarrës dhe gjithëpërfshirës në përputhje me kuadrin ligjor shqiptar, si dhe me praktikat më të mira ndërkombëtare. Bazuar në VKM Nr. 1012, datë 22.11.2013 "Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrit të Shtetit për Çështjet Vendore" detyrat e Ministrit përsa i përket zbatimit të reformës dhe pushtetit lokal janë:

- Drejton, bashkërendon punën dhe ndjek në tërësi procesin e kryerjes së reformës administrativo-territoriale.
- Bashkërendon punën dhe ndjek realizimin e politikës së përgjithshme shtetërore në fushën e decentralizimit e të qeverisjes vendore.
- Harton dhe/ose bashkërendon punën për projekt-aktet ligjore e nënligjore në fushën e decentralizimit e të qeverisjes vendore.
- Drejton dhe/ose bashkërendon punën ndërmjet strukturave të ngritura në kuadrin e marrëdhënieve ndër-institucionale me njësitë e qeverisjes vendore dhe shoqatat e të zgjedhurve vendorë.
- Përfaqëson politikat e qeverisë në fushën e reformës së decentralizimit e të qeverisjes vendore pranë nismave dhe organizatave ndërkombëtare.

8.3.2 Agjencia e Zbatimit të Reformës Territoriale

Qeveria me qëllim mbështetjen e njësisë të reja të qeverisjes vendore deri në garantimin e funksionalitetit të plotë të tyre ka ngritur Agjencinë e Zbatimit të Reformës Territoriale. Kjo agjenci do të ketë rol bashkërendues dhe

koordinues midis institucioneve qendrore dhe njësive të qeverisjes vendore për zgjidhjen e problematikave që dalin nga procesi i tranzicionit të bashkimit të njësive të reja vendore. Mandati i agjencisë do të jetë udhëzimi dhe asistenca në drejtim të shpërndarjes së fondit financiar të tranzicionit të parashikuar në buxhetin e shtetit si dhe do të informojë në vazhdimësi të gjithë institucionet dhe partnerët mbi ecurinë e zbatimit të reformës administrative-territoriale.

Kjo Agjenci u ngrit në zbatim të VKM Nr. 83, datë 28.1.2015, "Për krijimin dhe funksionimin e Agjencisë për Zbatimin e Reformës Territoriale".

Në zbatim të këtij vendimi AZRT-ja ka këto detyra dhe përgjegjësi specifike:

- Mbështet ministrin e Shtetit për Çështjet Vendore në bashkërendimin e masave dhe proceseve ndërmjet institucioneve shtetërore dhe organeve të qeverisjes vendore, në kuadrin e zbatimit të reformës administrativo-territoriale.
- Mbështet dhe udhëzon punën administrative të institucioneve shtetërore dhe organeve të qeverisjes vendore për zbatimin e legjislacionit në fuqi, në kuadër të zbatimit të reformës administrativo-territoriale.
- Ofron shërbime për njësitë e qeverisjes vendore, në kuadrin e zbatimit të reformës administrativo-territoriale.
- Bashkërendon punën me organizmat dhe partnerët ndërkombëtarë që mbështetin reformën administrativo-territoriale.
- Ndërmerr dhe/ose zbaton projekte në mbështetje të njësive të qeverisjes vendore për garantimin e funksionalitetit administrativ dhe infrastrukturor, në kuadrin e reformës administrativo-territoriale.
- Ndhmon në hartimin e ndryshimeve dhe përmirësimin e kuadrit ligjor dhe nënligjor për zbatimin e reformës administrative-territoriale.

- Informon në mënyrë periodike institucionet publike dhe grupet e interesit për ecurinë e zbatimit të reformës administrativo-territoriale.
- Bën vlerësimin e kërkesave të njësive të qeverisjes vendore për përdorimin e fondit transitor për zbatimin e reformës territoriale.

8.3.3 Strategjia ndërsektorale për decentralizim dhe qeverisjen vendore 2015–2020

Në kuadër të Reformës Territoriale-Administrative, me nismën e Ministrit të Shtetit për Çështjet Vendore (si përfaqësues i Qeverisë Shqiptare) dhe me asistencën e donatorëve kryesorë³ që operojnë në vendin tonë, në një periudhë kohore 1 vjeçare⁴, është hartuar dokumenti strategjik afatshkurtër i cili paraqet drejtimet kryesore të zbatimit të kësaj reforme. Ky dokument është miratuar me:

VKM Nr. 691, datë 29.7.2015 "Për miratimin e strategjisë ndërsektorale për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 2015–2020"

Hartimi i këtij dokumenti strategjik merr një rëndësi të veçantë në kushtet kur reforma administrative-territoriale ka hyrë në fazën e parë të zbatimit të saj dhe mbetet një nga sfidat kryesore në drejtim të rritjes së efikasitetit të qeverisjes vendore dhe rritjes së cilësisë së shërbimeve ndaj qytetarëve.

Strategjia Ndërsektorale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2015–2020 paraqet vizionin e qeverisë për forcimin e qeverisjes dhe demokracisë vendore dhe përparimit të procesit të decentralizimit sipas standardeve evropiane. Qëllimet dhe objektivat e kësaj strategjie përputhen plotësisht me qëllimet dhe objektivat e përgjithshëm të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020, për zhvillimin ekonomik dhe social të Shqipërisë, në rrugën e saj drejt integrimit evropian.

³ PLGP/USAID, OSBE-ja, Këshilli i Evropës, Agjencia Zvicerane për Zhvillim Ndërkombëtar, Agjencia Suedeze për Zhvillim dhe Bashkëpunim, PNUD dhe DLDP.

⁴ Procesi i hartimit të "Strategjisë ndërsektorale për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 2015–2020" filloi në mars 2014 dhe përfundoi në shkurt 2015. Në korrik 2015 miratohet në Këshillin e Ministrave.

Ndër objektivat kryesore të kësaj strategjie janë:
Mbështetja institucionale dhe infrastrukturore për 12 qarqet dhe 61 bashkitë e reja pas zgjedhjeve vendore të vitit 2015.

Njësitë e reja të qeverisjes vendore do të funksionojnë me një model të ri organizimi në territor, ku bashkitë e reja do të kenë në strukturën e tyre administrative të detyruar me ligj edhe njësitë administrative përbërëse (ish-komunitat). Lidhja funksionale midis bashkive të reja dhe njësitë të tyre përbërëse do të kërkojë mbështetje me asistencë teknike për ndërtimin e modeleve të organizimit institucional dhe administrativ brenda bashkisë së re si dhe mbështetje infrastrukturore për të bërë lidhjen fizike dhe virtuale (komunikimi online) midis tyre. Do të synohet që njësitë administrative të jenë mjaftueshmërisht funksionale për të garantuar një nivel të lartë të shërbimeve administrative në to.

Qëllimi kryesor i strategjisë është konsolidimi i autonomisë vendore nëpërmjet mbështetjes për funksionimin me efikasitet të strukturave përfaqësuese, ekzekutive dhe komunitare të qeverisjes vendore në të gjitha nivelet.

8.3.4 Institucionet (autoritetet) qendrore në planifikimin dhe zhvillimin e territorit

Në vijim është bërë një përshkrim i shkurtër i funksionimit të autoriteteve qendrore dhe rolit të tyre në planifikimin dhe zhvillimin e territorit në zbatim të përcaktimeve të kuadrit ligjor në fuqi.

Këshilli i Ministrave

Këshilli i Ministrave funksionon në zbatim të ligjit nr. 9000, dt. 30.1.2003 "Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Ministrave". Përveç kompetencave të përcaktuara në këtë ligj, Këshilli i Ministrave ngarkohet me disa përgjegjësi konkrete në fushën e planifikimit dhe të zhvillimit të territorit bazuar në legjislacionin përkatës⁵ të këtij sektori, ku ndër më kryesoret përmendim:

- Hartimin dhe miratimin e Planit të Përgjithshëm Kombëtar
- Miratimin e rregulloreve në nivel kombëtar dhe akteve të tjera nënligjore në zbatim të ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit

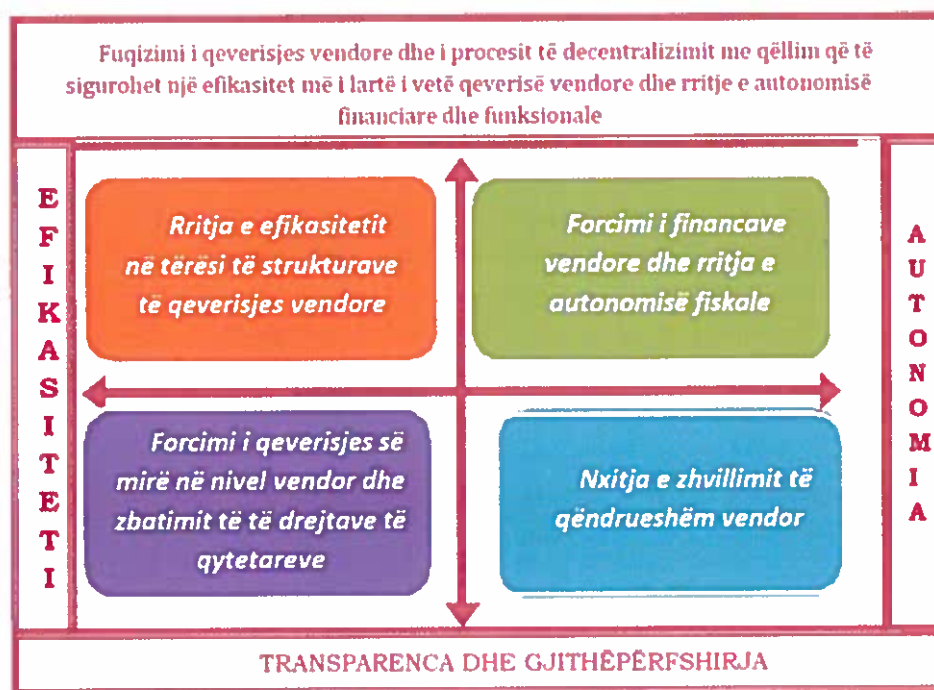

Fig. 27 Kuadri i politikave strategjike të SKNDQV-së 2015-2020

⁵ Ligj nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" dhe akteve nënligjore në zbatim të këtij ligji

- Mbështet e zhvillimit të burimeve të nevojshme njerëzore e profesionale, në nivel qendror dhe vendor, për planifikimin e territorit, kontrollin e zhvillimit dhe administrimin e regjistrit të integruar të territorit.

Këshilli Kombëtar i Territorit

Këshilli Kombëtar i Territorit (KKT) është organ kolegjal që funksionon pranë Këshillit të Ministrave dhe kryesohet nga Kryeministri. Ky organ funksionon në zbatim të Ligj nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" dhe përbërja e tij aktualisht përcaktohet në VKM nr. 1097, dt. 28.12.2015 "Për përcaktimin e përbërjes së Këshillit Kombëtar të Territorit". Në zbatim të këtij kuadri ligjor KKT ka këto kompetenca:

- Miraton, dokumenteve të planifikimit, kërkuar nga autoritetet e planifikimit;
- Miraton e dokumentet sektorial të planifikimit;
- Përcakton rëndësinë kombëtare të një çështjeje, zone ose objekti në planifikimin e territorit, dhe miraton planet e detajuara për zona të rëndësishme kombëtare, kur parashikohen të tilla nga Plani i Përgjithshëm i Territorit.

Ministria e Zhvillimit Urban

Ministria e linjës për planifikimin dhe zhvillimin e territorit, aktualisht Ministria e Zhvillimit Urban funksionon në zbatim të ligjit nr. 9000 dt. 30.1.2003 "Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Ministrave" dhe përgjegjësitë kryesore përcaktohen në VKM nr. 944, dt. 9.10.2013 "Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të ministrisë së zhvillimit urban dhe turizmit", i ndryshuar me VKM nr. 159, dt. 25.02.2015.

Në zbatim të Ligj nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" kjo ministri ka këto përgjegjësi kryesore:

- përgatitjen e politikave të planifikimit dhe zhvillimit të territorit;
- hartimin e kuadrit ligjor të planifikimit dhe zhvillimit të territorit;

- marrjen e nismës dhe koordinimin e punës për hartimin e Planit të Përgjithshëm të Territorit, si dhe për rishikimin e tij;
- marrjen e nismës, sipas rasti, dhe koordinimin e punës për hartimin e planeve të detajuara për zonat me rëndësi kombëtare, si dhe për rishikimin e tyre;
- bashkërendimin e objektivave të autoriteve qendrore të planifikimit në Planin e Përgjithshëm të Territorit dhe planet e detajuara për zonat me rëndësi kombëtare;
- kryerjen e studimeve dhe vlerësimeve në fushën e planifikimit dhe zhvillimit të territorit. Në përfundim, i parashtron Këshillit të Ministrave për shqyrtim dhe miratim masat për përmirësimin e kuadrit ligjor përkatës dhe përmirësimin e ecures së detajimit të Planit të Përgjithshëm të Territorit;
- hartimin e rregullores së ndërtimit bazuar në propozimet e dhëna nga ministratë e tjera për rregulloret e ndërtimit të sektorëve përkatës;
- mbështetjen e bashkëpunimit kombëtar dhe ndërkombëtar në fushën e planifikimit të territorit;
- nxitjen dhe mbështetjen e nismave dhe programeve për përmirësimin e cilësive profesionale e teknike të autoriteve të planifikimit.

Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit (AKPT)

Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit është institucion me përgjegjësi planifikimi në varësi të ministrisë përgjegjëse për çështjet e planifikimit dhe zhvillimit të territorit. AKPT aktualisht funksionon në zbatim të Ligjit 107/2014 dhe VKM nr. 427, dt. 8.6.2016 "Për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Planifikimit të Territorit". Përgjegjësitë dhe detyrat kryesore të AKPT-së në zbatim të kuadrit ligjor në fuqi janë:

- bashkërendon proceset e hartimit të dokumenteve të planifikimit e zhvillimit të territorit dhe mbështet bashkërendimin vertikal e horizontal ndërmjet autoriteve të planifikimit të territorit.
- udhëheq, koordinon dhe ndërlidh veprimtaritë për modernizimin e modelit të planifikimit dhe

- promovimin e praktikave novatore në arkitekturë e planifikim;
- është përgjegjëse për informimin e proceseve të përmirësimit të legjislationit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit;
- administron dhe mirëmban bazën e integruar të të dhënave të planifikimit dhe zhvillimit të territorit;
- është përgjegjëse për informimin e publikut për proceset e planifikimit të territorit, si dhe për nxitjen e pjesëmarrjes së tij gjatë proceseve të hartimit e zbatimit të dokumenteve të planifikimit.
- angazhon njësitë e saj përgjegjëse për të siguruar standardet ligjore, teknike dhe metodologjike të fushës së planifikimit e zhvillimit;
- është përgjegjëse për përgatitjen e studimeve për Sistemin e Integruar të Planifikimit në Republikën e Shqipërisë dhe propozimet për ministrin përgjegjës për zhvillimin urban, KKT dhe Këshillin e Ministrave për masat për zhvillimin e qëndrueshëm të territorit dhe për procese e veprimtari në lidhje me planifikimin e zhvillimin e territorit
- harton Raportin Monitorues të Zbatimit të Qëllimeve dhe të Objektivave, të deklaruar në Planin e Përgjithshëm të Territorit dhe planet e detajuara për zona me rëndësi kombëtare.

Agjencia e Zhvillimit të Territorit (AZHT)

Agjencia e Zhvillimit të Territorit, funksionon në përpulje me ligjin nr. 107/2014, "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", të ndryshuar dhe VKM nr. 725, dt. 2.9.2015 "Për mënyrën e organizimit dhe të funksionimit të Agjencisë së Zhvillimit të Territorit". AZHT është person juridik publik, buxhetor, në varësi të ministrit përgjegjës për zhvillimin urban. Në zbatim të këtij kuadri ligjor AZHT ka këto detyra dhe përgjegjësi kryesore:

kryen funksionet e sekretariatit teknik të Këshillit Kombëtar të Territorit;

- organizon, drejton dhe bashkërendon procesin me autoritetet e tjera përgjegjëse, në nivel qendror dhe/ose vendor, me qëllim përgatitjen për shqyrtim

dhe miratim të dokumenteve në kompetencë të KKT-së, sipas parimit të shërbimit me një ndalesë;

- bashkëpunon me njësitë e qeverisjes vendore dhe institucionet e tjera përgjegjëse për çështje të planifikimit dhe të zhvillimit të territorit, që janë në kompetencë të KKT-së;
- siguron që dokumentet e kontrollit të zhvillimit, në nivel qendror e vendor, të jenë në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe me dokumentet e miratuara të planifikimit në çdo nivel.

8.3.5 Instrumentet Kombëtare të Planifikimit

Ministria e Zhvillimit Urban, si përfaqësuese e Qeverisë Shqiptare, ka udhëhequr procesin e hartimit të tre instrumenteve të planifikimit në nivel kombëtar. Pas një pune më shumë se 2-vjeçare, KKT në qershor të vitit 2016 ka miratuar këto instrumente sipas vendimeve të mëposhtme:

- Vendim KKT nr. 1, dt. 14.06.2016 "Për miratimin e Planit të Përgjithshëm Kombëtar"
- Vendim KKT nr. 2, dt. 14.06.2016 "Për miratimin e Planit të Integruar Ndërsektorial për Brezin Bregdetar"
- Vendim KKT nr. 3, dt. 14.06.2016 "Për miratimin e Planit të Integruar Ndërsektorial për Zonën Ekonomike Tiranë-Durrës"

Finalizimi i tre instrumenteve kryesore të planifikimit në nivel kombëtar, ka krijuar tashmë një bazament solid për një zhvillim dhe mirë-menaxhim të territorit duke i ardhur në ndihmë dhe njësive të qeverisjes vendore në përcaktimin e prioritetëve dhe politikave kryesore zhvillimore që duhen marrë në konsideratë gjatë hartimit të instrumenteve vendor të planifikimit.

Plani i Përgjithshëm Kombëtar, si instrumenti më i lartë në hierarkinë e dokumenteve të planifikimit, do të jetë korniza orientuese mbi të cilën duhet të mbështeten të gjitha projektet strategjike zhvillimore, planet rajonale dhe strategjitë sektoriale që do të hartohen dhe zbatohen nga ministritë e linjës, në 15 vitet e ardhshme. Ministria

e Zhvillimit Urban dhe Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit, përveç rolit udhëheqës dhe koordinues në hartimin e tre planeve, do të kenë edhe detyrimin për monitorimin e zbatimit të tyre. Në bashkëpunim të ngushtë me Agjencitë e Zhvillimit Rajonal, do të asistohen bashkitë në zbatimin e modeleve dhe projekteve konkrete rajonale për stimulimin e zonave me potencial ekonomik, për të garantuar kohezionin territorial, social dhe zhvillimin ekonomik me efekt rajonal.

Planit i Përgjithshëm Kombëtar dhe Planit i Integruar Ndërsektorial për Zonën Ekonomike Tiranë-Durrës kanë qenë dokumentet kryesore në të cilat është bazuar i gjithë stafi teknik, i bashkisë Krujë dhe kompanisë konsulente, gjatë procesit të hartimit të PPV –së.

8.3.6 Portali e-Albania dhe e-Lejet

Portali unik qeveritar e-Albania si dhe platforma Qeveritare e Ndërveprimit janë elementët kryesor të një progresi të evidentuar edhe nga strukturat e Komisionit Evropian në fushën e Shoqërisë së Informacionit dhe qeverisjes elektronike. Portali e-Albania është realizuar nga Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (AKSHI) për ofrimin e shërbimeve të shumta elektronike për institucionet shtetërore, qytetarin dhe biznesin. Nëse vizitojmë faqen zyrtare të këtij portali (<https://e-albania.al/>), në rubrikën e-Shërbimet, konstatojmë numrin e madh të shërbimeve që ofron ky portal, nga të cilat 490 janë të dedikuara për qytetarët ndërsa 592 për bizneset.

Puna për krijimin e sistemit elektronik për aplikimin për lejet e ndërtimit, është një tjetër nismë e qeverisë shqiptare e udhëhequr nga Ministria e Zhvillimit Urban dhe Agjencia e Zhvillimit të Territorit.

Ky sistem, i cili është pjesë e platformës e-Albania, do t'u vijë në ndihmë të gjithë institucioneve të përfshira në procesin e lejdhënies dhe veçanërisht njësive të qeverisjes vendore, si institucionet përgjegjëse për planifikimin vendor, duke lehtësuar ndërveprimin institucional, shkurtuar afatet për pajisje me leje ndërtimi

dhe rritur transparencën. Ngritja e Sistemit Elektronik të Lejeve të Ndërtimit, është bazuar në modelet e aplikuar në vende të tjera në rajon ku aktualisht ky sistem është në funksionon të plotë.

Ofrimi i shërbimit të lejdhënies nëpërmjet këtij sistemi do të thjeshtojë punën e bashkive në shqyrtimin e lejeve, do të rrisë transparencën në procedimin e kërkesës për leje, do të lehtësojë përpunimin e të gjithë informacionit administrativ për qytetarët, zhvilluesit dhe ndërtuesit që aplikojnë për leje ndërtimi.

Ministria e Zhvillimit Urban dhe AKPT, për disa muaj me radhë, janë angazhuar direkt edhe në trajnimet e stafëve teknike të Bashkive me qëllim përdorimin efektiv të kësaj platforme.

Gjithashtu me ndryshimet e fundit ligjore, konkretisht me VKM Nr. 271, datë 6.4.2016 "Për disa ndryshime dhe shtesa në VKM nr. 408, datë 13.5.2015, "Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit", të ndryshuar" jepen të gjitha procedurat e përdorimit të këtij portali në procesin e dhënies të lejeve të ndërtimit. Ky ndryshim i fundit ligjor e ka kthyer përdorimin e këtij portali në një detyrim ligjor të cilët duhet t'i përmbahet me rigorozitet dhe efikasitet stafi i bashkisë lezhë që është direkt i lidhur me procesin e dhënies së lejeve të ndërtimit.

Sistemi i cili do të monitorohet sa i përket vonesave, do të informojë në kohë reale qytetarin se në cilin institucion ka mbetur praktika e tij, dhe mbi të gjitha do të gjenerojë automatikisht vendimet e miratimit, në rast heshtjeje nga institucionet përgjegjëse. Kuptohet që, në rast se miratimi në heshtje ka rezultuar në një vendim që është në shkelje të ligjit, nëpunësit që me heshtjen e tyre kanë shkaktuar këto shkelje do të mbajnë përgjegjësi sipas ligjit.

Për të gjithë qytetarët dhe investitorët të interesuar për të aplikuar për lejet e ndërtimit më vjen mirë të them se që prej muajit Prill aplikimi për leje ndërtimi do të kryhet online në portalin e-Albania, ku secili aplikues do të aksesojë me kredencialet e tij.

Fig. 28 Pamje e faqes zyrtare të portalit e-Albania

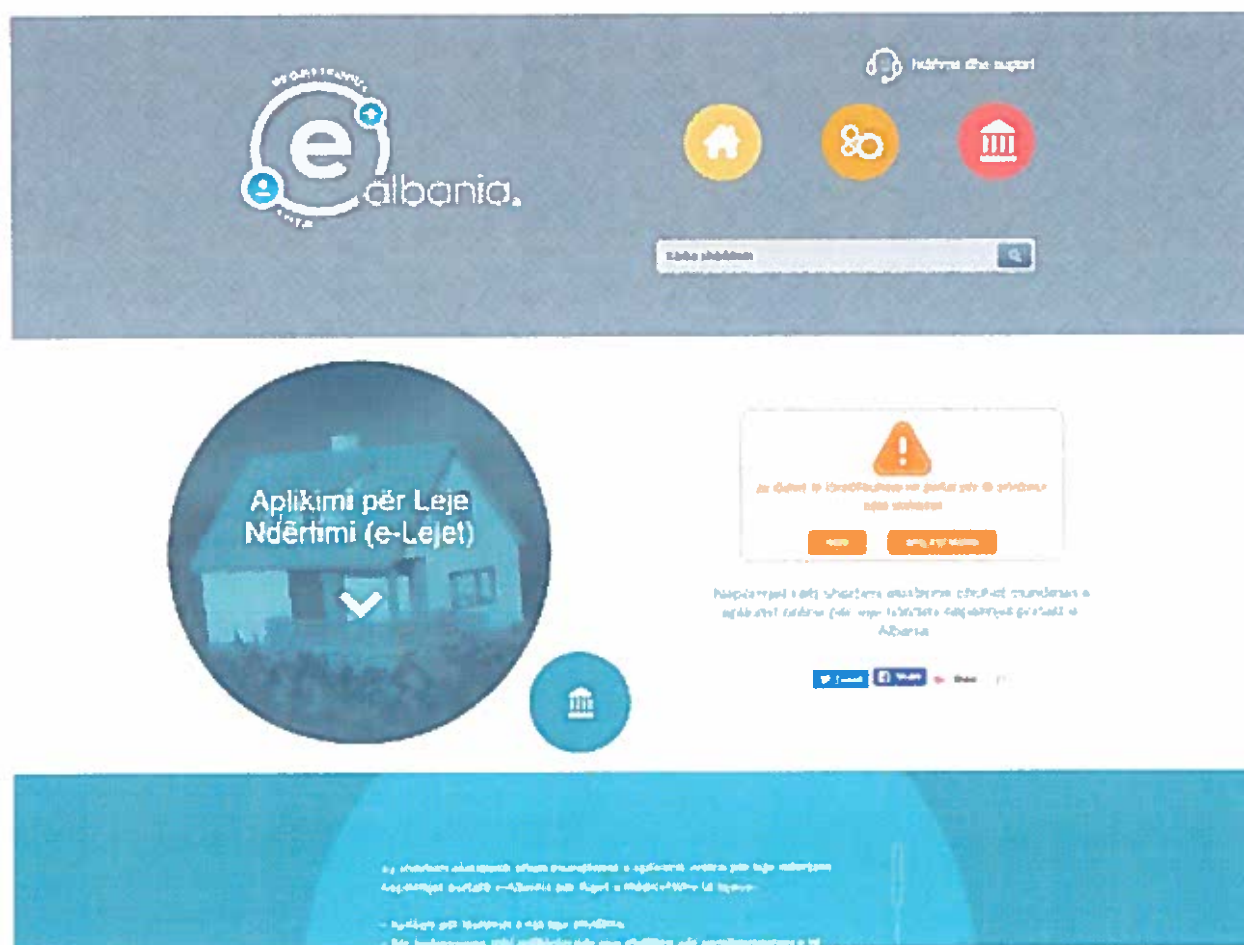

Fig. 29 Faqja zyrtare e portalit e-Lejet

8.4 VLERËSIMI I KAPACITETEVE INSTITUCIONALE TË BASHKISË KRUIË

Bazuar në Vendimet e Bashkisë Nr. 21 dt. 31.05.2016
 "Për miratimin e strukturës organizative të bashkisë Krujë
 për vitin 2016" dhe Vendimin e Këshillit Bashkiak
 Nr. 28 dt. 31.05.06.2016 "Për shtimin e numrit të
 përgjithshëm të punonjësve të bashkisë Krujë e njërive
 administrative në varësi të saj për periudhën Qershor –
 Dhjetor të vitit 2016"

Numri i punonjësve gjithsej si bashki për periudhën Qershor - Dhjetor 2016 do të jetë 322 punonjës, nga këto :

- Punonjës të Bashkisë Krujë 126
- Punonjës të Njësi Administrative 194
- Punonjës të Njësisë Administrative Fushë Krujë 65
- Punonjës të Njësisë Administrative Thumanë 60

- Punonjës të Njesisë Administrative Nikël 30
- Punonjës të Njesisë Administrative Bubq 29
- Punonjës të Njesisë Administrative Cudhi 10
- 2 punonjës të QKR me fonde të deleguara

Në administratën e re të bashkisë, shihet qartë dhe reflektimi i disa pozicioneve bazuar në rritjet e kompetencave që vijnë si rezultat i reformës administrativo-territoriale dhe ligjit të ri të organizimit të qeverisjes vendore (Ligji Nr. 139/2015 "Për vetëqeverisjen vendore").

Këshilli i bashkisë Krupë është i përbërë nga 31 anëtare nga të cilët 8 janë gra. Pranë Këshillit Bashkiak së bashku me kryetarin, funksionon dhe pozicioni i Sekretarit të Këshillit si pjesë e kësaj strukture.

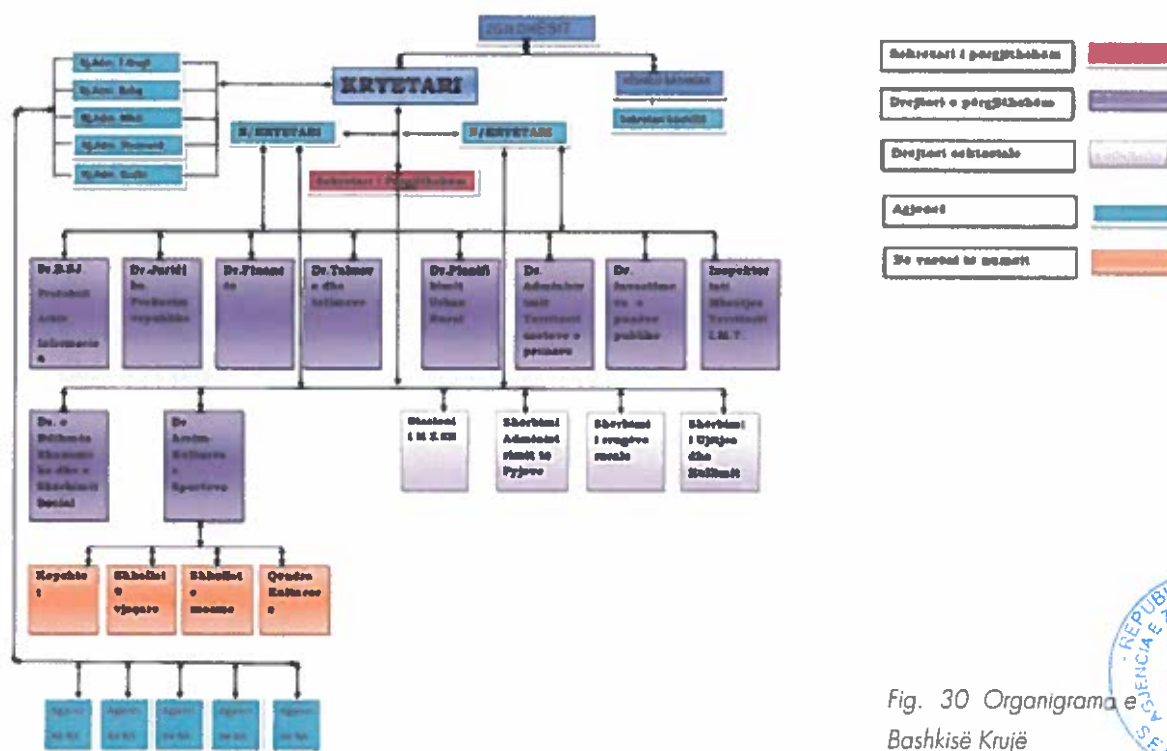

Fig. 30 Organigrama e Bashkisë Krujë

8.5 ORGANIZIMI I DREJTORISË SË KONTROLLIT DHE PLANFIKIMIT TË TERRITORIT

8.5.1 Planifikimi, zhvillimi dhe kontrolli i territorit

Hartimi dhe miratimi i Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Krujë përbën në vetvete realizimin e nismës kryesore që mbështet zhvillimin në tërësi të Bashkisë. Kujtojmë këtu që PPV si dokumenti kryesor orientues i zhvillimit, trajton dhe adreson për zgjidhje jo vetëm problematikat e urbanistikës por një seri sfidash kryesore për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm, ku ndër më kryesoret përmendim:

- Urbanizmi dhe ofrimi i shërbimeve bazë
- Zhvillimi i Turizmit (aksesueshmëria e zonave dhe objekteve turistike, informacioni, promovimi)
- Zhvillimi i bujqësisë si një burim ekonomik bazë për komunitetet që jetojnë në zonat rurale dhe jo vetëm
- Zhvillimi i infrastrukturave bazë lokale (rrugore, ujësjellës-kanalizime etj.) në përputhje me nevojat e komunitetit dhe planet sektoriale të miratuara

Zbatimi i PPV-së me korrektësinë dhe transparencën e duhur përveçse një detyrim publik përballë qytetarëve të Krujës është dhe një detyrim që rrjedh nga kuadri ligjor për planifikimin e territorit dhe si i tillë ky proces mbetet një nga sfidat kryesore të stafit teknik të Bashkisë Krujë. Siç u tha dhe më sipër larmia e tematikave që trajton PPV, bëjnë që zbatimi i tij është një obligim duke filluar nga Kryetari i Bashkisë si autoriteti kryesor vendim-marrës deri në nivelet më të ulëta të hierarkisë organizative të kësaj bashkie. Sa më sipër, pavarësisht se Drejtoria e Planifikimit dhe Zhvillimit të Territorit është zyra që udhëheq këtë proces, bashkëpunimi dhe koordinimi me drejtoritë e tjera të bashkisë kthehet në një domosdoshmëri për arritjen e këtij targeti. Në

vijim është paraqitur lista e ekspertëve të nevojshëm në procesin e vendimarrjes për planifikimin dhe zhvillimin e territorit:

- Arkitekt/Urbanist
- Ekspert GIS / Gjeodet
- Jurist i profilizuar në legjislacionin e planifikimit të territorit dhe çështjeve të pronave
- Inxhinier ndërtimi
- Inxhinier Transporti
- Inxhinier Hidro/Elektrik
- Inxhinier mjedisi
- Agronom
- Specialist IT

Sa më sipër, ekspertiza e kërkuar në këtë proces bën të domosdoshëm një bashkëpunim efikas mes drejtorisë së planifikimit dhe zhvillimit të territorit me drejtori të tjera, pjesë përbërëse, të bashkisë Krujë.

8.6 DREJTORIA E PLANFIKIMIT DHE KONTROLLIT TË TERRITORIT

Bazuar në Vendimet e Bashkisë Nr. 21 dt. 31.05.2016 "Për miratimin e strukturës organizative të bashkisë Krujë për vitin 2016" dhe Vendimin e Këshillit Bashkiak Nr. 28 dt. 31.05.06.2016 "Për shtimin e numrit të përgjithshëm të punonjësve të bashkisë Krujë e njëjësive administrative në varësi të saj për periudhën Qershor – Dhjetor të vitit 2016", Drejtoria e Planifikimit të Territorit dhe Zhvillimit Urban ka 5 punonjës.

Struktura aktuale e organizimit të kësaj drejtorie është paraqitur më poshtë:

- Drejtor (1)
- Inspektor i Administrimit Regjistri GIS (1)

- Inspektor i Mbrojtjes Territoriale (2)
- Inspektor i Planifikimit Territorial (1)

Në këtë drejtori janë të angazhuar 5 punonjës, pra punohet me kapacitet të plotë. Ambientet aktuale ku ushtron aktivitetin e përditshëm kjo drejtori janë mjaft të kufizuara dhe mungojnë kushtet normale të punës.

Përsa i përket 5 njësi administrative, vetëm në Fushë Krujë ka specialist planifikimi që ushtrorjnë detyrën në bazë të kompetencave përkatëse. Është për t'u konsideruar fakti se Fushë Kruja është edhe njësi me presionin më të madh të zhvillimit për vetë karakterin dhe pozicionin gjeografik të favorshëm (zonë në afërsi të akseve kombëtare të transportit).

8.7 REKOMANDIME

Bashkia Krujë, në kuadër të reformës territoriale ka pësuar ndryshime të rëndësishme përsa i përket sipërfaqes territoriale që ajo mbulon. Përballja me këto ndryshime, si dhe me nevojat e qytetarëve në planin social, ekonomik, mjedisor, e infrastrukturor është sfida që do të kërkojë angazhimin e gjithë strukturës aktuale dhe ngritjen e kapaciteteve të reja për menaxhimin e territorit dhe problemeve që lidhen me të.

8.7.1 Analiza SWOT institucionale

Bazuar në analizën institucionale të kryer në kuadër të hartimit të PPV-së në Bashkinë Krujë është përpiluar kjo tabelë SWOT me pikat e forta dhe të dobëta që janë vënë re përsa i përket strukturës së bashkisë dhe mundësive të saj administrative. Më tej vazhdohet me disa rekomandime, që shërbejnë si për zbatimin e planit ashtu dhe në përgjithësi për ngritjen e kapaciteteve të Bashkisë për hartimin e planeve sektoriale apo PDV-ve për zonat e ndryshme.

Table 27 Struktura SWOT institucionale

S - PIKAT E FORTA

Pozicioni strategjik i favorshëm për të përfutur fonde

Kulturë institucionale me punën me financimet e huaja
Qëndër historike kombëtare

Traditë e mirë bashkëpunimi me aktorë të ndryshëm
Qëndër rajonale në ofrimin e shërbimeve

Është ruajtur bërthama kryesore institucionale
Shoqëri civile aktive

Komunikim i mirë mes qendrës dhe njësi administrative

W - PIKAT E DOBËTA

Shtrirja e ulët e shërbimeve në territorin e zgjeruar

Përqëndrimi i institucioneve kryesore në qytetin e Krujës

Mungesa e kapaciteteve të specializuara/specialist në zonat periferike dhe ato malore

Mungesa e eksperiencës institucionale në njësinë qendrore

Mungesa e informacionit zyrtar për gjithë territorin e ri

Ndërgjegjësim i ulët për detyrimet qytetare/publike në pagimin e taksave

Mungesa e bazës materiale moderne në njësitë administrative

Mungesa e kapaciteteve të specializuara për hartimin e PDV-ve

O - MUNDËSITË

Menaxhim i integruar i territorit

Zhvillimi në bazë të prioritetëve nga momenti i hartimit të planit

Dixhitalizim i shërbimeve dhe shërbimet online

Qendrat multifunksionale

T - RREZIQET

Pabarazi në ofrimin e shërbimeve larg qendrës

Vështirësi në ngritjen e kapaciteteve lokale në zonat malore

Vështirësi në thithjen e fondve me projekte konkurrues

Vështirësi për menaxhimin e projekteve konkrete dhe Planeve Sektoriale

Në këtë kuadër propozohen të merren masat në vijim:

8.7.2 Rritja e kapaciteteve

Analiza e gjendjes ekzistuese të organizmit të bashkisë Krujë dhe ndryshimet thelbësore që kanë sjellë reformat e ndërmarrja vitet e fundit në vendin tonë përcaktojnë qartësisht nevojat kryesore në rritjen e kapaciteteve. Në tabelën më poshtë paraqiten masat kryesore institucionale që duhen ndërmarrë nga bashkia Krujë.

Realizimi i tyre në disa raste kërkon një angazhim maksimal të stafit teknik të bashkisë dhe finacime konkrete që duhet të jenë pjesë e parashikimeve buxhetore afat-mesme të bashkisë, por në raste specifike edhe asistencë e qeverisë qendrore dhe e donatorëve të huaj është e domosdoshme për vetë karakterin e lartë teknik që paraqesin këto masat institucionale. Në këtë kuadër propozohen të merren masat e mëposhme:

8.7.3 Trajnime të vazhdueshme

Trajnime të stafit të bashkisë në sektorët kryesorë

- Njohje me kuadrin ligjor të ndryshuar si rezultat i reformës territoriale-administrative me fokus:

Ligjin “Për vetëqeverisjen vendore”, akteve nënligjore që rrjedhin prej tij dhe gjithë paketës ligjore me ndikim në kompetencat dhe përgjegjësitë e njësive të reja të qeverisjes vendore;

Ligjin “Për planifikimin e territorit” akteve nënligjore që rrjedhin prej tij dhe rregulloret, udhëzimet dhe normat e projektimit që sigurojnë një zhvillim urban të qëndrueshëm dhe cilësorë;

Ligjin “Për mbrojtjen e mjedisit” akteve nënligjore që rrjedhin prej tij;

Dhe ato paketa ligjore sektoriale që kanë lidhje direkte me procesin e planifikimit dhe zhvillimit të territorit

- Planifikim dhe menaxhim territori bazuar në kuadrin ligjor në fuqi dhe praktikat më të mira kombëtare

dhe ndërkombëtare, kryesisht për zonat me impakt në zhvillimin e turizmit.

- Menaxhim i zonave të mbrojtura me vlera të larta mjedisore të pranishme në territorin e kësaj bashkie
- Zhvillim rural dhe menaxhimin e pyjeve
- Njohje dhe aplikim i praktikave bashkëkohore me qëllim krijimin e një pakele turistike që garanton një turizëm gjatë gjithë vitit (bregdeti, zonat dhe monumentet arkeologjike, kulinaria, peshkimi etj.).
- Menaxhim i rreziqeve natyrore me fokus përmbytjet dhe ndryshimet klimatike (erozionin) të cilat vitet e fundit janë bërë një kërcënim konkret për komunitetin e kësaj zonë dhe zhvillimin në tërësi.

Trajnime mbi menaxhimin të territorit

- Hartim politikash zhvillimi
- Përdorimi i instrumenteve të drejtimit të zhvillimit në kuptim të ligjit të planifikimit dhe zhvillimit të territorit (Intensiteti i ndërtimit me kushte, transferimi i së drejtës për zhvillim, zhvillimi i detyrueshëm i tokës, pezullimi i zhvillimit, Servituti publik, e drejta e transferimit, e drejta e preferimit, etj.)
- Përdorim i GIS në përputhje me standardet shtetërore dhe Regjistrin të Territorit

Menaxhim projektesh zhvillimi duke përfshirë praktika PPP (Public Private Partnership)

- Rregulla të përdorimit të tokës
- Ndërkohë përsa i përket çështjeve sociale trajnimet dhe ngritja e kapaciteteve mund të konsistojë në:
- Trajnime për trajtimin e rasteve të dhunës në familje
- Trajnime për trajtimin e grave të dhunuara
- Trajnime për këshillimin e të rinjve
- Trajnime për strehimin social

8.7.4 Gjithëpërfshirja e qytetarëve në proceset qeverisëse

Bashkia Krujë synon të rrisë transparencën ndaj publikut dhe të përmirësojë shërbimet duke modernizuar dhe dixhitalizuar një sërë shërbimesh të cilat lidhen me Bashkinë. Në këtë kontekst synohet të ofrohen shërbime dixhitale për bizneset me anë të të cilave mund të kryhen veprimet për pagimet e taksave. Gjithashtu,

Nr.	Përshkrimi i masave
1.	Menaxhim, mirëmbajtje dhe plotësim i databazës së informacionit të mbledhur dhe të përpunuar në platformën GIS gjatë procesit të hartimit të planit të përgjithshëm vendor të bashkisë. Plotësimi në mënyrë të vazhdueshme i kësaj databaze duke pasqyruar të gjitha zhvillimet që ndodhin në sistemin urban e infrastrukturor dhe të dhëna të ndryshme për sistemet e tjera territoriale, përveçse një detyrim ligjor, do ndihmonte dhe stafin e bashkisë për të patur një panoramë të qartë të mundësive të zhvillimit në tërësi të territorit në është krijuar një bazë e mirë informacionit të cilën tashmë bashkia duhet të vazhdojë ta plotësojë në mënyrë periodike
2.	Krijimin e një sektori efikas të statistikave lokale dhe grumbullimin e statistikave të bazuar në treguesit e propozuar në plan si dhe për nevoja të tjera lokale (bizneset, popullsinë, turistët, prodhimin bujqësor dhe blegtoral etj.). Në këtë kuadër siguri i marrëveshjeve të bashkëpunimit me Drejtoritë Lokale përfaqësuese të Autoriteteve Qendrore (Qarku Durrës, DAMT, Bordin Kullimit etj.) dhe operatorë të ndryshëm lokal që si rezultat i punës së tyre disponojnë të dhëna, do ishte mjaft me vlerë.
3.	Plotësimi i databazës së informacionit dhe inventarizimi i pyjeve, kullotave, tokave bujqësore me qëllim rritjen e potencialeve zhvillimore në këto sektor. Në këtë kuadër, në bashkëpunim me Bordin e Kullimit, hartimi i një harte dixhitale të të gjithë kanaleve parësore, dytësore dhe tretësore në shërbim të bujqësisë është i domosdoshëm.
4.	Inventarizim dhe krijimi i një databaze informacioni në lidhje me zhvillimin ekonomik me fokus atë të turizmit
5.	Krijimi i ambienteve të përshtatshme për zhvillimin normal të procesit të punës. Këtu përfshihen zgjerime apo ambiente të reja që duhet të sigurohen nga Bashkia dhe plotësimi i bazës materiale të zyrave të bashkisë dhe njësive administrative me kompjuter, software të nevojshëm.
6.	Sigurimi i një linjë interneti me kapacitetet të lartë (upload dhe download) për gjithë stafin e bashkisë por veçanërisht sektorin e prokurimeve dhe atë të lejeve të cilët në punën e përditshme kanë nevojë të ngarkojnë sasi të mëdha dokumentacioni në rrjet.
7.	Rritja e burimeve njerëzore dhe përmirësim i infrastrukturës së nevojshme për zyrën e kadastrës së Bashkisë. Në këtë kuadër ngritjen e një databaze elektronike me gjithë pronat e bashkisë dhe hartimin e një plani afat-mesëm për regjistrimin e pronave të transferuara bashkisë Krujë. Në fokus duhet të jenë kryesisht njësitë administrative (ish komuna) të cilat nuk kanë realizuar fare (ose në nivele mjaft të ulëta) evidentimin, matjen dhe regjistrimin e pronave të transferuara.
8.	Përgatitja e një skeme efikase bashkëpunimi mes drejtorive të ndryshme brenda Bashkisë. Duke qenë se procesi i planifikimit dhe zhvillimit të territorit kërkon një ekspertizë multi-disiplinore (jurist, gjeodet, urbanist, arkitekt, IT, ekspert GIS, agronom, inxhinier ndërtimi, infrastrukture e mjedisi, dhe në raste të veçanta edhe të tjerë specialistë) është e domosdoshme ngritja e një skeme bashkëpunimi të qartë që siguron në nivel të lartë ligjshmërinë e akteve të përgatitura nga stafi teknik dhe ndihmon procesin e vendimarrjes. Kjo skemë bashkëpunimi të bëhet pjesë e Rregullores së Brendshme të Bashkisë.

Table 28 Masat institucionale që duhen ndërmarrë

me të njëjtën logjikë më pas do të dixhitalizohet edhe shërbimi për qytetarin duke u bazuar në një Portal unik në të cilin mund të merren informacion si dhe të merren shërbime e kryhen veprime të ndryshme. Portali do të jetë i përdorshëm për "telefonat inteligjent" si dhe në versionin e një faqeje interneti.

Që në fazën e strategjisë kanë funksionuar forma të ngjashme portalesh elektronike, si për të tërhequr mendimin e qytetarëve për prioritetet e të ardhmes, si edhe për t'u mundësuar qytetarëve kontrollin e hartave dhe koncepteve bazë të Strategjisë së Zhvillimit.

Gjithashtu do të vazhdojnë të krijohen programe, të cilat synojnë përfshirjen e qytetarit në hartimin e projekteve komunitare. Do të krijohen mundësi ku qytetarët të shprehin opinionin e tyre dhe dëshirën për hartimin e projekteve të cilat janë të nevojshme për zhvillimin e qëndrueshëm të Bashkisë. Praktika të planifikimit në nivel "lagjeje" dhe "komuniteti" do të testohen dhe aplikohen si një mënyrë novatore për zhvillimin e qëndrueshëm territorial.

Në planin afatgjatë, në vizionin e bashkisë, pas ngritjes së kapaciteteve qëndrat me një ndalesë do të luajnë dhe rolin e katalizatorit përsa i përket planifikimit dhe zhvillimit të territorit. Në bashkëpunim me përfaqësitë komunitare do të ngrihen kapacitetet që të arrijnë të zhvillojnë projekte dhe më pas të zbatojnë ato. Qëndrat me një ndalesë gjithashtu do të konkurojnë me njëra tjetrën për tërheqjen e financimeve nga Bashkia. Në këtë sens rritet bashkëveprimi komunitar dhe pronësia e projektit duke garantuar edhe kohezion social.

8.7.5 Bashkëpunimi Rajonal

Që në përpilimin e dokumentit të Strategjisë së Zhvillimit, konsulenti tentoi të trajtonte si një të tërë territorin e përfshirë nga bashkitë Lezhë, Kurbin dhe Krujë, falë problemeve të ngjashme, hapësirës së vazhduar dhe elementëve të tjerë të përbashkët që synoni një qasje në shkallë të gjerë të problemit të planifikimit.

Edhe tani, si pjesë të rëndësishme të zhvillimit të Kapacitetit institucional, duhet synuar ngritja dhe mbështetja e strukturave për bashkëpunimin midis bashkisë Krujë dhe bashkive kufitare (Tiranë, Kamëz, Vorë, Durrës, Kurbin, Mat). Ky bashkëpunim shkon nga nivel institucional, në bashkëpunimin e diktuar nga ligji e mund të arrije deri në ndarjen e burimeve njerëzore në raste speciale, apo në organizimin e trianimeve të përbashkëta.

Një rol të madh do të luajë ky bashkëpunim në ndihmesën e ndërsjelltë për hartimin e planeve Sektoriale, apo PDV-ve për zona të ndërmjetme, kufitare, etj. Po kaq i nevojshëm është ky bashkëpunim në fusha si "Marrja e masave për mbrojtjen nga përmbytjet" si dhe Vizioni i përgjithshëm për zhvillimin e zonave turistike.

Aneksat e bashkëngjitura:

Aneksi 1: Konsultat publike të kryera gjatë hartimit të PPV

Aneksi 2: Materiali hartografik

P/U-01	HARTA E NDARJES SË TERRITORIT SIPAS SISTEMEVE BAZË
P/U-01/2	HARTA E NDARJES SË TERRITORIT SIPAS SISTEMEVE BAZË
P/U-02	HARTA E SISTEMIT URBAN
P/U-03	HARTA E SISTEMIT INFRASTRUKTUROR
P/U-04	HARTA E SISTEMIT BUJQËSOR
P/U-05	HARTA E SISTEMIT UJOR
P/U-06	HARTA E SISTEMIT NATYROR
P/U-07	HARTA E NDARJEVE TË NJËSIVE DHE KODIFIKIMI
P/U-07/2	HARTA E NDARJEVE TË NJËSIVE DHE KODIFIKIMI
P/U-08	HARTA E ZONIMIT SIPAS KATEGORIVE BAZË TË PËRDORIMIT TË PROPOZUAR TË TOKËS
P/U-08/2	HARTA E ZONIMIT SIPAS KATEGORIVE BAZË TË PËRDORIMIT TË PROPOZUAR TË TOKËS
P/U-09	HARTA E NJËSIVE TË ZHVILLIMIT
P/U-10	HARTA E MËNYRAVE TË NDËRHYRJES
P/U-11	HARTA E INTENSITETIT DHE NR TË KATEVE TË PROPOZUAR
P/U-12	HARTA E KOEFICIENTIT TË SHFRYTËZIMIT TË PROPOZUAR
P/U-13	HARTA E NJËSIVE TË PROPOZUARA PËR PDV
P/U-14	HARTA E SHPËRNDARJES SË POPULLSISË NË TERRITOR
P/U-15	HARTA E PROJEKTEVE ZHVILLIMORE
P/U-16	HARTA E SHPËRNDARJES NË TERRITOR DHE RREZET E MBULIMIT TË SHËRBIMEVE SOCIALE(EDUKIM)
P/U-17	HARTA E SHPËRNDARJES NË TERRITOR TË SHËRBIMEVE SOCIALE(SHËNDETËSIA)
P/U-18	HARTA E ZONAVE TË RËNDËSISË KOMËTARE

P/U-19	HARTA E TRANSPORTIT PUBLIK
P/U-20	HARTA E INFRASTRUKTURËS RRUGORE TË PROPOZUAR
P/U-20/2	HARTA E INFRASTRUKTURËS RRUGORE TË PROPOZUAR
P/U-21	HARTA E SHKALLËS SË NDËRHYRJES NË INFRASTRUKTURËN RRUGORE
P/U-22	HARTA E ZONIMIT TË TERRITORIT
P/U-23	HARTA E INSTRUMENTEVE TË DREJTIMIT TË ZHVILLIMIT
P/U-24	HARTA E NEVOJËS PËR STREHIM
P/U-25	HARTA E PLANIT TË VEPRIMIT
P/U-25/2	HARTA E PLANIT TË VEPRIMIT
P/U-26	HARTA E ZHVILLIMIT EKONOMIK
P/U-27	HARTA E ZONAVE ME PRIORITET ZHVILLIMI
P/U-28	HARTA E ZONAVE TË PREFERIMIT
P/U-29	HARTA E PEZULLIMIT TË ZHVILLIMIT
P/U-30	HARTA E ZONIMIT SIPAS NËNKATEGORIVE TË PËRDORIMIT TË PROPOZUAR TË TOKËS
P/U-31	HARTA E VIJËS SË KUQE TË NDËRTIMIT
P/U-32	HARTA E SHËRBIMEVE DHE TË INFRASTRUKTURAVE TË PROPOZUARA
P/U-33	HARTA E ZONAVE GRI

9.1 KONSULTAT PUBLIKE GJATË HARTIMIT TË PPV

Gjatë hartimit të dokumentit të Planit të Përgjithshëm Vendor, është shumë e rëndësishme që gjatë fazave nëpër të cilat kalon procesi, të realizohet përfshirja e grupeve të interesit dhe dëgjesat publike.

Qëllimi kryesor i këtyre takimeve publike është, të krijojë transparencë dhe besim ndërmjet qytetarëve dhe autoriteteve publike, në mënyrë që vendimet e zhvillimit të territorit të jenë në përgjigje të kërkesave të këtyre aktorëve.

Gjatë kësaj periudhe të punës me PPV-në, pra gjatë hartimit të fazës së parë, "Analiza e thelluar e Territorit", dhe gjatë procesit të punës për fazën e dytë, "Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike" janë realizuar disa dëgjesa publike, si dhe janë kryer takime të ngushta me administratorët, me ekspertë vendorë, përfaqësues të biznesit e aktorë të tjerë, që operojnë

në këtë rajon, të cilët me aktivitetin e tyre, janë pjesë thelbësore e zhvillimit territorial.

9.1.1 Dëgjesë Publike datë 01.03.2016

Në datën 01.03.2016 në qytetin e Krujës u organizua një dëgjesë publike me përfaqësues të qeverive lokale, përfaqësues të Agjencisë së Planifikimit të Territorit, përfaqësues të sektorit privat, banorë të zonës etj. Gjatë prezantimit të Analizës dhe Vlerësimit të gjendjes ekzistuese (objekt i fazës së parë), u diskutua dhe u morën mjaft sugjerime në lidhje me problematikat dhe nevojat e zonës. Gjatë dëgjesës publike në sallë, u shpërndanë dhe pyetësorë me qëllim nxjerrjen në pah të problematikave kryesore dhe marrjen e opinionit të të pranishmëve, në lidhje me atë që ata e mendonin si më të nevojshme për zonën e tyre.

Datë 01 Mars 2016

Dëgjese publike për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Krujë
Faza e parë: Analiza dhe Vlerësimi i gjëndjes ekzistuese

Emri	Mbledhri	pozicioni/	Tel. / Cel.	E-mail
Zelili	Shalizi	Ekonomist	0682164070	zyli.ismailaj@yahoo.com
Bledar	Hakici	Jurist	0692508888	Medi8888@hotmail.com
Enxheta	Monika	Barra	0684455	
ASHKAMI R	BAZJA	Ing. Shkollësi	0693872745	
Arboreu	Erakendi	Ing. Shkollësi	0682815921	
Harmon Haxhi	Orion	Ing. Shkollësi	0695058265	Pyrendhji@vdi.com
Shkollësi	Shkollësi	Shkollësi	0693100739	
MUHARREM	NDRERI	TOPOGRAFI	0695735276	
Muharrem	Loza	Ing. Shkollësi	0693470026	

Datë 01 Mars 2016

Dëgjese publike për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor të Bashkisë Krujë
Faza e parë: Analiza dhe Vlerësimi i gjëndjes ekzistuese

Emri	Mbledhri	pozicioni/	Tel. / Cel.	E-mail
EDMOND	MULLAHI	Inxhinier mjekesi	0673214111	edmond.mullahi@yahoo.com
Veli Kemi	Kemi	Personit		
Anisa	Bajraktari	Tregëtar	0692603928	
Mufarrem	Lehozi	Pensionist		
Haxhi	Lehozi	OPERATOR	0699422142	haxhicetari@gmail.com
Anisa	Maloku	Specialist NE		anisatopalli@hotmail.com
Sanje	Pistolja	Specialist NE		sanje.pistolja@yahoo.com
Johanda Gum.	Gum.	Mjuesi e Zg.	0693099392	
Shkollësi	Shkollësi	Shkollësi	0637618108	shkollësi@gmail.com
Taulant	Pemrifi	Taksa	0698603131	pemrifi@vdi.com
Danijela	Toma	Arxim	0692571458	danijelama@gmail.com
Elida	Cela	Arxim	0692160785	cela.elida@gmail.com
Deshire	Karruko	Princim P. Pariste	0685450323	

Datë 01 Mars 2016

Dëgjese publike për hartimin e Planit të Pëgjithshëm Vendor të Bashkisë Krujë
Faza e parë: Analiza dhe Vlerësimi i gjëndjes ekzistuese

Emri	Mbiemri	Pozicioni/	Tel. / Cel.	E-mail
Elia	Damo		0683626705	
Enoic	NEZIRI	YPHPUNI	0686157508	
SKENDER	ALKURTI	ISH. USHTARAK	0882911010	
Mehmet	Dan	Dr. B. HIZ	0682789397	
Nalim	Merlika	Pro. Nalim	0682221958	
Mervhid	Kalaja	PANSON	0692191178	
Rovena	Kenci	I.H.T. Rokka Kuj	0673006510	
Ernardo	Meli	T.A.S.G.B. Kuj	0697289767	ernardo.meli@gmail.com
Hyani	CD CD	K. K. DASHKAT	0692183146	
HALIQ	RECI	SER. K. BASHKIAL	0692259105	
Frald	Vraja	P. PUNZI	0683751073	
Qesperi	Kosa	P. PUNZI	0682802430	

Datë 01 Mars 2016

Dëgjese publike për hartimin e Planit të Pëgjithshëm Vendor të Bashkisë Krujë
Faza e parë: Analiza dhe Vlerësimi i gjëndjes ekzistuese

Emri	Mbiemri	Pozicioni/	Tel. / Cel.	E-mail
Sonila	Zela	Zuriste	0685407814	Sonila.zela@yahoo.com
Amela	Harshi	Zuriste B. Kuj	0683062614	amela.harshi@yahoo.com
Sabije	Seseri	Ekonumiste	0696521707	sabije.pupugis@gmail.com
Eglantina	Selashu	Dr. Zuriste	0682214250	eglantina.selashu@yahoo.com
Feriz	Balla	Ferg. B. Njeme	0696517722	ferizballa@yahoo.com
Matilda	Togo	Zuriste Gocia	0696386746	matildahallmani@hotmail.com
Ernilda	Tonga	Njeme B. Kuj	0695467791	ernilda2010@live.com
Aida	Dedhi	Dr. P. B. Kuj	0697570621	aida.dedhi@yahoo.com
Ive	Hodua	Dr. P. B. Kuj	0695163897	ive.hodua@yahoo.com
Busema	Topciu	Studente Arkitekt	06957866172	busematopciu@gmail.com
Aracu	Baltori		0699706700	aracubaltori@gmail.com
Agim	Aloni		0682588751	agim.aloni@yahoo.com
Gjym	Dymitru	INSPEKTOR I KUV	0682333516	XHIMO 2002@MSN.COM
Fabien	Goga	Fotograf	0685377456	Fg.photography@hotmail.com

Datë 01 Mars 2016

Dëgjësë publike për hartimin e Planit të Pëgjithshëm Vendor të Bashkisë Krujë
Faza e parë: Analiza dhe Vlerësimi i gjëndjes ekzistuese

Emri	Mbledhja	Pozicioni/	Tel. / Cel.	E-mail
Edmond	Deputet	Specjal	0693433415	
Xhuliam	Deputet	Student	0693615687	Xhuliam.Bashiri@shkollat.com
Adriatik	Deputet	Pa Punë	0693070030	Adriatik.Bashiri@shkollat.com
Jonc	Deputet	Turist	0694788555	Jonc.Bashiri@shkollat.com
Burim	Deputet	Punonjës	0698354441	
Xhevdet	Deputet	Antar Keshill	0695348231	
Elis	Deputet	QKE	0694416083	elishysa@hotmail.it
SPARTAK	Deputet	Q.K.R.	0692245789	
Besa	Deputet	Inspektore	0682644997	—
Yllgje	Deputet	Kolegjiste	0693584692	—
Imma	Deputet	Sp. info. Regjistruar	0683881089	Imma.Morre@hotmail.com

9.1.2 Pyetësorët e realizuar gjatë dëgjësave publike dhe mbledhjes së informacionit në terren

PYETËSOR

BASHKIA KRUJË PËR PJESËMARRIJEN PUBLIKE

UTS 01

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR – BASHKIA KRUJË

1. Për çfarë investimesh ka nevojë në zonën ku banoni ? (zgjidhni minimalisht 2)

☐ rrugë, ☒ ujësjellës-kanalizime, ☐ rrjetit elektrik, ☐ bërëst
☒ shëndetësi ☐ gjetërim, ☒ mbledhja e mbeturinave ☐ shkollat/kopshte
☐ të tjera (specifiko) _____

2. Për çfarë shërbimi apo problemi, lidhur me sa më sipër, i drejtoheni më shpesh Bashkisë ?

3. Çfarë mendoni si më të rëndësishme për Qytetin/Fshatin tuaj ?

☐ industrinë dhe biznesin ☒ bujqësinë ☒ infrastrukturën (rrugë, ujësjellës, kanalizime)
☐ të tjera (specifiko) _____

4. Çfarë përdorimi do të preferoni për tokën tuaj ?

☐ bujqësi ☐ ndërtim ☒ biznes/ekonomi, ☐ turizëm
☐ të tjera (specifiko) _____

5. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë cilësinë e mjedistit në Bashkinë tuaj ?
(vendosni një shenjë tregues për vlerësimin tuaj) - nga 1-5

1 2 3 4 5
 Plotësisht kundër as dakord as kundër plotësisht dakord

6. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë jetën në komunitetin tuaj ?
(vendosni një shenjë tregues për vlerësimin tuaj) - nga 1-5

1 2 3 4 5
 Plotësisht kundër as dakord as kundër plotësisht dakord

7. Çfarë mendoni se mund të bëhet më shumë për Qytetin/Fshatin tuaj ?

Në fshatin tuun Borec fshati Qereb mund të bëhet më shumë për pastrimin e mbetjesve urbane të Bashkisë kanë sepse është një adalje e pagara bu puset e ujitit e vetimja mundësi e ferra për ujë të pishkënu kan dale është përdorimi nga ndotja shuaz e malhe

Vendbanimi Qereb Krujë

plani i përgjithshëm vendor - pyetësor për pjesëmarrjen publike - vlerësojmë mendimin Tuaj

Format i pyetësorit i plotësuar nga të pranishmit e kësaj dëgjese publike.

PYETËSOR

BASHKIA KRUJË

PËR PJESËMARRJEN PUBLIKE

UIS 01

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR – BASHKIA KRUJË

1. Për çfarë investimesh ka nevojë në zonën ku banoni ? (zgjidhni minimalisht 2)

- ☒ rrugë; ☒ ujësjellës-kanalizime; ☒ rrjeti elektrik; ☐ bujqësi;
☐ shëndetësi ☒ gjelberim; ☒ mbledhja e mbeturinave ☐ shkolla/kopshte
☐ të tjera (specifiko) _____

2. Për çfarë shërbimi apo problemi, lidhur me sa më sipër, i drejtoheni më shpesh Bashkisë ?

Përsa i përket shërbimit mbi infrastrukturën rrugore dhe atë të ujësjellës-kanalizime.

3. Çfarë mendoni si më të rëndësishme për Qytetin/Fshatin ku banoni ?

- ☐ industrinë dhe biznesin ☐ bujqësinë ☒ infrastrukturën (rrugë, ujësjellës, kanalizime)
☐ të tjera (specifiko) *Plan strategjik mbi zhvillimin e turizmit, si një shtyllë e zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm të qytetit të Krujës.*

4. Çfarë përdorimi do të preferoni për tokën tuaj?

- ☐ bujqësi ☐ ndërtim ☐ biznes/ekonomi; ☒ turizëm
☐ të tjera (specifiko) _____

5. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë cilësinë e mjedisit në Bashkinë tuaj? (vendosni një shenjë tregues për vlerësimin tuaj - nga 1-5)

1 2 3 4 5
 Plotësisht kundra as dakord as kundra plotësisht dakord

6. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë jetën në komunitetin tuaj? (vendosni një shenjë tregues për vlerësimin tuaj - nga 1-5)

1 2 3 4 5
 Plotësisht kundra as dakord as kundra plotësisht dakord

7. Çfarë mendoni se mund të bëhet më shumë për Qytetin/Fshatin tuaj?

Plani i përgjithshëm duhet si fazë e parë të ndalojë ndërtimet pa kriter që kanë dëmtuar shumë arkitekturën karakteristike të qytetit dhe që ka ndikuar edhe në përkeqësimin e imazhit të qytetit. Ajo që ka nevojë qyteti i Krujës është dhënia e një statusi të një qyteti të mirëfilltë turistik ku të investohet në rejtjen e kapaciteteve të hotelorësi, përmirësimi i infrastrukturës, i gjelbërimit etj.

Vendbanimi: Krujë

PYETËSOR PËR PJESËMARRJEN PUBLIKE

BASHKIA KRUJË

UTS 01

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR – BASHKIA KRUJË

1. Për çfarë investimesh ka nevojë në zonën ku banoni ? (zgjidhni minimalisht 2)

- ☒ rrugë, ☐ ujësjellës-kanalizime, ☒ rrjeti elektrik, ☐ bujqësi,
☐ shëndetësi ☐ gjelberim, ☐ mbledhja e mbeturinave ☐ shkolla/kopshte
☐ të tjera (specifiko) _____

2. Për çfarë shërbimi apo problemi, lidhur me sa më sipër, i drejtoheni më shpesh Bashkisë ?

*Bashkia në shpesh, i drejtohem për infrastrukturën rurale
 shërbimet dhe problemet.*

3. Çfarë mendoni si më të rëndësishme për Qytetin/Fshatin tuaj ?

- ☐ industrinë dhe biznesin ☒ bujqësinë ☐ infrastrukturën (rrugë, ujësjellës, kanalizime)
☐ të tjera (specifiko) _____

4. Çfarë përdorimi do të preferoni për tokën tuaj?

- ☒ bujqësi ☐ ndërtim ☐ biznes/ekonomi, ☒ turizëm
☐ të tjera (specifiko) _____

5. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë cilësinë e mjediseve në Bashkinë tuaj?
(vendosni një shenjë tregues për vlerësimin tuaj - nga 1-5)

1 2 3 4 5
 Plotësisht kundër as dakord as kundër plotësisht dakord

6. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë jetën në komunitetin tuaj?
(vendosni një shenjë tregues për vlerësimin tuaj - nga 1-5)

1 2 3 4 5
 Plotësisht kundër as dakord as kundër plotësisht dakord

7. Çfarë mendoni se mund të bëhet më shumë për Qytetin/Fshatin tuaj?

*Mendoj që të bëhet investim në bujqësi dhe blegtori
 të mbështetur bujqësi private apo fermerët me një
 për punime të bëjnë në investime (apo bujqësi) me
 investim për bujqësinë dhe blegtorinë.*

Vendbanimi: *Njësia Administrative Qendër.*

9.1.3 Përpunim i informacionit të mbledhur nga dëgjesa publike, terreni dhe online

Për të krijuar një vizion sa më të qartë, në funksion të hartimit të strategjisë zhvillimore, u organizuan takime të vazhdueshme nga ana e grupit të punës me palët e interesuara dhe më banorët.

Konsulenti vuri në dispozicion të të gjithë banorëve pyetësorë online në faqen zyrtare të Bashkisë së Krujës. Përveç kësaj, u shpërndanë dhe pyetësorë të plotësuar në terren nga banorë të të gjitha njësive administrative të bashkisë.

Gjithë informacioni i marrë nga pyetësorët, është përpunuar nga grupi i punës për të patur një pasqyrë më të qartë të gjendjes ekzistuese, potencialeve dhe nevojave të banorëve në Bashkinë e Krujës.

1. Çfarë investimesh janë bërë në zonën ku banoni?

2. Për çfarë investimesh ka nevojë në zonën ku banoni?

3. Çfarë investimesh mund të ndërmerren nga vetë komuniteti (banorët) në zonën ku banoni?

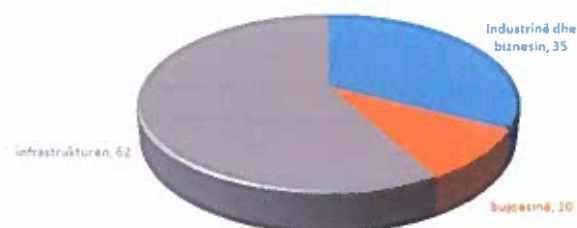
4. Çfarë përdorimi ka toka juaj?

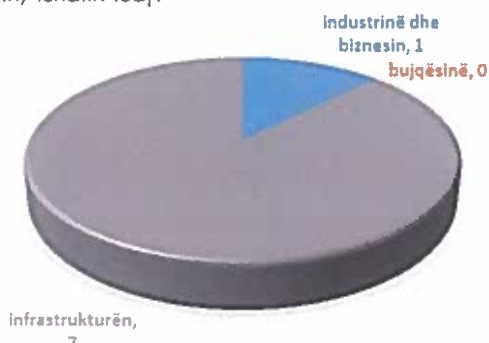
5. Çfarë përdorimi do të preferonit për tokën tuaj?

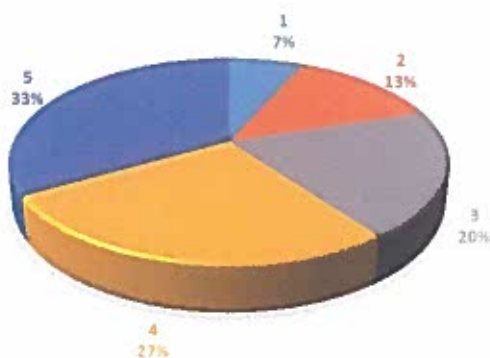
6. Çfarë mendoni se është më e rëndësishme për qytetin/fshatin ku banoni?

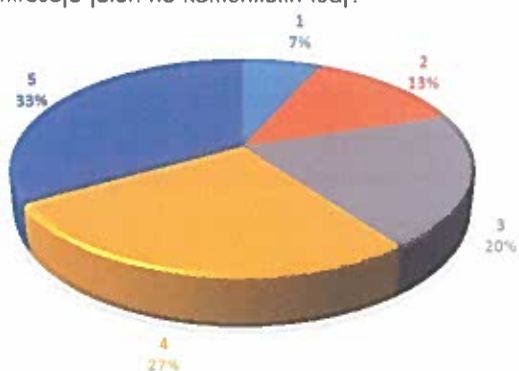
7. Çfarë mendoni së është përparësi zhvillimi në qytetin/fshatin tuaj?

8. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë cilësinë e mjedisit në Bashkinë tuaj?

9. A mendoni që Plani i Përgjithshëm Vendor do përmirësojë jetën në komunitetin tuaj?

Gjatë procesit të hartimit të strategjisë takimet me administratorët e njësive kanë qenë të vazhdueshme, për të parë me nga afër potencialet dhe problematikat e secilës njësi. Gjithashtu, është bashkëpunuar ngushtë edhe me specialistet e njësive administrative për evidentimin e të gjitha nevojave dhe problemeve të secilës njësi.

9.1.4 Takime me përfaqësuesit e njësive administrative

Më datë 31.03.2016, në Bashkinë e Krujës u mbajt një takim me përfaqësues (specialistë) të të gjitha njësive administrative të bashkisë. Diskutimet e këtij takimi u mbështeten në këto pika kryesore:

SISTEMI URBAN

Ç'propozime keni për zonat që duhen të urbanizohen?

Cilat zona mendoni të përshtatshme për dendësim urban? (Zona ku është e mundur të shtohen numrat e kateve, ose të rritet Koeficienti i shfrytëzimit të tokës: Fushë Krujë – Nikël)

Cilat zona mendoni të përshtatshme për konvertim në territor urban? (toka bujqësore të lëna djerrë tashmë)
Zona të përshtatshme për zhvillimin e industrisë (Fushë Krujë – Thumanë)

Zona të përshtatshme për zhvillim industrial/ tregtar?
Truall publik i përshtatshëm për Panaire?

Festa karakteristike që mund të përdoren për panaire kulturore?

A keni zona problematike në lidhje me legalizimet?

Propozime për ndërtesa sociale për të pastrehët? (A ka fond, a ka plan Bashkia për këtë?) Truall konkret që mund të përdoret për këtë qëllim?

A ka ndërtesa në pronësi të bashkisë që janë të pa shfrytëzuara? A mund të përshtaten ato për qëllime publike apo për strehim?

Propozime për shkolla, kopshte, qendra spitale?? Truall konkret që mund të përdoret për këtë qëllim?

Propozime për ndërtesa publike të tjera? Truall konkret që mund të përdoret për këtë qëllim?

Varrezat – zgjerim? – Truall konkret që mund të përdoret për këtë qëllim?

SISTEMI BUJQËSOR

Propozime për tokat djerrë?

Tokë "natyrore" që mund të kthehet në "Bujqësore" (ish moçal, ose ish tokë pyll, që ka ndryshuar situatën)

Rekomandime për kulturat bujqësore që duhen përkrahur? (që ne më tej të shikojmë projektet që mund të aplikohen)

Kanalet ujitës të dëmtuar sipas prioriteve (ose zonat prioritare, që nuk mund të ujiten aktualisht)

Rezervuar të dëmtuar apo teknikisht jashtë funksionit?
Probleme të mundshme mbi pronësinë e tokës

SISTEMI INFRASTRUKTUROR

Rrugë me prioritet për t'u shtruar?

A ka elemente infrastrukture që i konsideroni prioritare për investim (ekzistuese apo të reja)

Zhvillimi i zonës së aeroportit??

Rrjet transporti publik për të lidhur qendrat e banuara (p.sh. Nikël – F. Krujë – Thumanë, Thumanë – Bubq, Krujë – Cudhi /- transporti në bashki duhet rimenduar)

Menaxhim i mbetjeve – Prioriteti – landfill - Truall konkret që mund të përdoret për këtë qëllim?

Menaxhimi i ujërave të zeza – Prioriteti – Impiant- Truall konkret që mund të përdoret për këtë qëllim?

Furnizimi me ujë – Prioritet

Masa për mbrojtjen e mjedisit (guroret, furrat e gëlqeres, fabrikat e çimentos, ndotja e lumenjve)

TURIZMI

Potencialet njerëzore si i mendoni? Turizmi malor? Zona e Qafë – Shtamës? Kodrat e Krastës? Mundësi për agroturizëm dhe produkte tipike (Bubq)?

Dalja në det? Lidhja me patokun dhe Lalzin (Ishmi) Ulixhat?

Mundësi për zhvillimin e artizanatit

Rritja e kapaciteteve hoteliere dhe e larmisë së shërbimeve në Krujë

Lidhja direkt e Krujës me Tiranën (+ rr. e Arbrit)

Gjatë këtij takimi me administratorët, u evidentuan disa problematika, si më poshtë:

SISTEMI URBAN

Zona urbane

- Bubq - Komuna Bubq, ekziston plani i 2013 (Petrit Hazbiu) i pa miratuar, propozohet të ndryshohet aksi i rrugës Thumanë-Rogozhinë (rrugë e propozuar, jo ekzistuese). Zona që mund të propozohet për zhvillim urban është ajo pa pronarë të vjetër. Zona e riskut hidrologjik, problem aktual dhe i përhershëm. Zonat që përmbyten Mallkuç-Murqinë-Bilaj, rreth 500ha tokë që përmbyten nga dalja e lumit Ishëm. Të propozohet që në këto zona të mos ndërtohet dhe të zhvendosen banorët e këtyre zonave (zona me ndërtime informale).

- Thumanë - Ka zona të rrezikuara nga përmbytja por sivejt nuk ka pasur përmbytje.

- Nikël - Këtë vit ka pasur zona me probleme nga përmbytja.

- Fushë-Krujë - Ka plan të miratuar, të rishikohet ai plan, ka zona që ky plan i parashikon si toka bujqësore por që janë zona me interes për tu ndërtuar.

Zona industriale/ekonomike/tregje

- Nikël – Zona industriale në dy anët e rrugës (Përpunimi i drurit)

- Krujë – Zona industriale te pjesa e pishave mbi varrezat + Zona industriale rrugës për Qafë-Shtamë.

- Akset kryesore ku është zhvilluar industria: Fushë Krujë
- Nikël – Thumanë; Fushë Krujë – Krujë.

- Tregu i bujqësisë: Fushë-Krujë – Qendër Thumanë

- Tregu i blegtorisë: Qerekë – Tek Ura e Tapizës; Tek Kisha e Larushkut, buzë lumit (në pronë publike).

- Tregu industrial: Fushë-Krujë

Tregje të zhvilluara në prona private që i paguajnë një qera për tokën.

Fushë Kruja më e përshtatshme për zhvillimin e pothuaj të tërë tipave të tregjeve.

Festa/Panaire Kulturore

Krujë:

15-29 Gusht - Festa e Malit - Zhvillohen pelegrinazhe në Sari Sallik, pronë e teqesë.

15 Dhjetor – Festa e Ullirit – Mbillet një ulli për çdo vit.

22 Shtator – Festa e çlirimit të Krujës.

Legalizimet

Fushë-Krujë – Zona informale.

Thumanë – Nuk ka certifikata pronësie për truallin, janë legalizuar ndërtesat por jo trualli.

Të pastrehët

Kruja ka rreth 200 veta në listat e të pastrehëve, në Fushë Krujë ka më shumë. Bashkia ka dërguar një kërkesë për miratimin e ndërtimit të një banese sociale

në Fushë Krujë, propozim konkret me planvendosje.

Objekte në pronësi të bashkisë të pashfrytëzuara

Në Krujë është një konvikt (te shkolla nr.4) dhe ish-komunalja (ndërtesë një katëshe). Konvikti është bosh, është menduar si një vend për evakuimin e popullsisë në raste problemesh (kryesisht problemet e rrëshqitjeve të dheut, për zona si psh zona rreth kalasë).

Thumana ka dy objekte, një në qendër Thumanë dhe një në Borizanë. Në Qendër Thumanë ka nis të ndërtohet si kinema, aktualisht ½ është funksionale, salla e kinemasë është bosh, ka nevojë për restaurime në çati, mund të bëhet një qendër argëtimi për fëmijë. Në Borizanë është një ndërtesë (ish pallati i kulturës) që aktualisht banohet nga një familje, por është pronë publike.

Në Nikël është një objekt që ka qenë qendër kulturore, por aktualisht është rrënuar.

Shkolla, kopshte, qendra shëndetësore

Përgjithësisht me shkollat nuk ka probleme, vetëm në Thumanë është një fshat (Sukth Vendas) që ka rreth 20 nxënës të cilëve u duhet të bëjnë 3.5-4km për të arrit në shkollën e fshatit më të afërt (Gramëz), problematike pasi mungon dhe infrastruktura, të propozohet ndërtimi i një shkolle pasi parashikohet rritja e numrit të popullsisë.

Nevojat për qendra shëndetësore (ambulanca)

Nikël – Ambulancë Virjon, Mukje, Murçan

Fushë-Krujë – Ambulancë Halil, Zall, Hasan

Thumanë – Ambulancë Borizanë, Derven

Krujë – Ambulancë Fshati Barkanesh, Lagjia Varosh

Krujë qytet

Ka truall publik që mund t'i zgjidhi këto nevoja për shkolla dhe qendra shëndetësore.

NDËRTESA PUBLIKE TË TJERA

Nevojë për territore për fëmijët.

Thumanë - një qendër social-kulturore.

Krujë - një qendër sociale për të moshuarit.

Varrezat

Pothuajse në të gjitha komunat ka nevojë për shtim të sipërfaqes.

Fushë Krujës i është miratuar një zgjerim, 2000 m², i mjaftueshëm për rreth 7-8 vjet.

Në Thumanë është problem, ka nevojë për zgjerim, janë të ndara varrezat e myslimanëve nga ato të katolikëve, katolikët detyrohen shkojnë në varrezat e Mamurrasit. Zgjerimi propozohet poshtë rrugës së fabrikës së çimentos.

Në Bubq secili fshat ka varrezat e veta. Në Budull ka nevojë të bëhen shpronësime, sepse të ardhurit pas viteve '90 nuk kanë varreza, shkojnë në Urë të Gjolës. Sukth, Gramës problem por mund të realizohet zgjerimi. Halili ka nevoja për zgjerimi, duan të zgjerohen te rezervat e shtetit, duhet VKM për shpronësim.

Kruja ka nevojë për zgjerim te varrezat e reja, zgjerim që duhet realizuar në tokë ullishte pronë shtetërore. Mund të propozohet varrezë e re (trualli përballë rezervuarit).

SISTEMI BUJQËSOR

Tokat e punueshme/djerrë - Problemet e pronësisë

Nuk ka toka djerrë, është tokë e punueshme kryesisht, vetëm 3-4% nuk punohet. Ka probleme të mëdha me pronësitë prandaj një pjesë mbetet e pa punuar. Ka përplasje mes pronarëve të vjetër dhe atyre të 7501. Ka fusha të pa mbjella, jo për shkak të cilësisë së tokës, por për shkak të problemeve të pronësisë dhe ndryshimit të kulturave që mbillen (duhet të plotësohet cikli që të rimbillen).

Nuk mund të funksionojnë fermat pasi tokat janë copëzuar me ligjin 7501, probleme dhe me tregjet e shitjeve të prodhimeve bujqësore.

Në kënetën e Luzit ka ndodhur fenomeni i kundërt, është tokë bujqësore me ligj, por është kthyer në kënetë për shkak të kuotës së tombinos në rrugë (ndërtuar në 2002).

Kulturat bujqësore

Të gjitha - Luleshtrydhe - Manaferra

Ulliri në Krujë.

Vreshtari në Nikël, Bubq.

Në Bubq aktualisht prodhohet kivi. Në Rinas nuk rriten agrumet, për shkak të lagështisë.

Kanalet e kullimit

Të gjithë kanalet janë të dëmtuar, jashtë funksionit, ka 2 rezervuarë që nuk funksionon sistemi i zbrazjes, nuk mund të shfrytlëzohen. Në Thumanë ka 3 rezervuarë, 2 me mbushje natyrale dhe 1 me ushqyes.

Banka botërore ka bërë një projekt për kanalet ujitëse, kanalet janë veshur me beton, po nuk funksionojnë, problem e që tek vepra e marrjes, ka munguar mirëmbajtja.

SISTEMI INFRASTRUKTUROR

Rrugë me prioritet

Thumanë - Borizanë - Fushë-Krujë;

Qafë Shtamë - Burrel (rrugë e kalueshme por e pa shtruar);

Picrragë - Shpërdhet

Fushë Krujë - Plotësimi i Unazës së madhe në pjesën jugore;

Thumanë – Sukth – Ishëm;

Dukagjin i Ri – Adriatik;

Thumanë – Fushë Mamurras – Adriatik;

Fushë-Krujë - Ura e lumit Zezë, 18m, ka një pilë në mes të hapësirë që shpesh kihehet në problem, shkakton përmbetje, sugjerohet të jetë urë me një hapësirë.

Transporti publik

Linja të transportit publik janë vetëm Fushë Krujë – Tiranë dhe Krujë – Tiranë, të tjerat sigurohet lëvizja me fugon (privatisht), të vendosen linja të transportit publik për të lëviz brenda bashkisë së madhe të Krujës, linja autobusësh.

Menaxhimi i mbetjeve

Krujë, Fushë Krujë, Thumanë – pika grumbullimi, jo landfill (në Thumanë vetë administrohet)

Në komunitatet e tjera nuk ka.

Duhet menduar një landfill i përbashkët.

KUZ

Kruja ka rrjet, por nuk ka impiante përpunimi në zonat e shkarkimit.

Nëpër komuna ka vetëm gropa septike.

Furnizimi me ujë

Ka probleme me ujin pothuajse kudo në gjithë territorin, në zonën e verës ka vetëm 1 orë ujë në 48 orë.

Thumana me pikë grumbullimi me depozitë. Thumanë, Gramëz, Derven, me stacion pompimi. Borizana ka kufizime me orë.

Fushë Kruja ka stacion pompimi, ka 3 puse, depozita 1300m³, e pamjaftueshme për nevojat, 18000 banorë. Rrjeti është i vjetër, i amortizuar. Nikël, Bilaj, Murqinë, nuk kanë fare rrjet, përdorin puse.

Bubq dhe Budull ka një fond për ndërhyrje këtë vit.

Probleme mjedisore

Furrat e gëlqeres janë mbyllur përgjithësisht. Guroret marrin leje nga Ministria e Mjedisit (Vendimmarrje qendrore, jo vendore).

TURIZMI

Qafë Shtama, Mali i Krujës, Kalaja e Zgërdheshit. Bashkia e Krujës po përgatiti sinjalistika turistike, dhe guidat turistike.

Përveç takimeve të vazhdueshme dhe inspektimet nga afër në terren për evidentimin e nevojave konsulenti ka hartuar një pyetësor më të detajuar të cilin ua ka shpërndarë të gjitha njësive administrative. Më poshtë tregohet një shembull i formatit të këtij pyetësori, plotësuar për njësinë administrative Thumanë, të Bashkisë së Krujës.

9.1.5 Pyetësor i detajuar për njësitë administrative

PJESA I – PËRSHKRIMI I NJËSISË ADMINISTRATIVE

1.6 Aspekte sociale										
(Në këtë seksion duhen plotësuar të dhëna për popullsinë, ndihmën ekonomike, biznesin.)										
1.6.a Popullsia (sipas gjendjes civile në 10 vjet e fundit) në njësi administrative										
Banorë	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	16650	16700	16750	16955	16982	16800	16300	15818	15998	16088
Përshkrim i lëvizjes së popullsisë Këtu të bëhet një përshkrim i situatës aktuale në lidhje me popullsinë. Sa janë rezident gjatë kohës, sa janë të ardhur që nuk janë të regjistruar në njësi të tregu (përafërsisht). Sa janë në emigracion. <i>Rezidentët janë 9318 emig. 6780</i> <i>je meqenëse 60.</i>										
1.6.b Ndihma ekonomike (në 10 vjet e fundit)										
Sa marrin ndihmë ekonomike	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	33	35	30	35	33	33	41	40	33	35
Përshkrim i gjendjes ekonomike të banorëve Këtu të bëhet një përshkrim i gjendjes ekonomike të banorëve. Nga vjetë të ardhurat e banorëve (buqësia, emigracioni, biznesi privat etj.) në llogaritë të përgjithshme. <i>Të ardhurat: Në përgjisi vijnë nga bujqësia</i> <i>Gjendja është e vështirë me probleme të ndryshme që vështirësojnë ekonominë.</i>										
1.6.c Klima e biznesit (në 10 vjet e fundit)										
Biznese të regjistruara	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Përshkrim i klimës së biznesit Këtu të bëhet një përshkrim i biznesit kryesor që operojnë në njësi të tregu. Të bëhen përzemime për përmirësimin e klimës së biznesit. Kujdesi me të cilin bujqësia, bujqësi, bujqësi etj.										
1.6.d Turizmi (Çfarë mendon për zhvillimin e turizmit, agroturizmit në njësi të tregu. A janë të aksesueshme për kalimturistët, si dhe për turistët lokalë dhe ndërkombëtarë? A vizitohen ato aktualisht?)										

PJESA II – PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA:	SUKTH VENDAS
Popullsia aktuale e qendrës së banuar: <u>339</u> banorë	
II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit - Pipëzimi të rrugës Groman - Vnë mbi lumë Ishkëm me asfalt - asfalt. - Pipëzimi të rrugës mbi lumë Ishkëm pori është bërë e pakëzueshme në rrethë fshatësive por vërejtje për uje që tjetër a fshat.	
II.2 Rrjeti i Ujësjellësit furnizohet uje linjë fshat-kupë Sukth-vendos. Duket n'pamje në ndërtim a furnizimit, me uje.	
II.3 Rrjeti i Kanalizimeve funksionon me puzo septik.	
II.4 Furnizimi me energji elektrike - Duket n'pamje në ndërtim e furnizimit me energji elektrike, dhe fshat.	
II.5 Arsimi - Ndërtim i një shkollë kolektive uje kat. 1 - 5 të. pori fshatësive asht në gjuhë të ndërtim - si dhe ndërtim i një dhomë me shkollës për kopësit.	
II.6 Menaxhimi i mbetjeve	
II.7 Punësimi Puzat.	
II.8 Varrozat Kërkohet rregullimi i Ujë por vërejtje jone në krahun tjetër të fshatit. Puzat mirëmbajtje.	

PJESA II - PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA:	MILISKA
Popullsia aktuale e qendrës së banuar: <u>174</u> banorë	
II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit - Rrjetorja me shtyllë e popullatë duket - Ri Arçet Miliskë - hapje rrugë e Re Arçet - Miliskë brejtë ilumit Jshem (Lile metaj) Rrugullim Ura mbi lumë Jshem e cila i shërben banorëve Thumovë, Budhesh, Dukpinë i Ri e Arçet - Miliskë.	
II.2 Rrjeti i Ujësjellësit - Furnizohet me ujë të pijshëm nga vllam i ujit të ujësjellësit Fum - Içurë.	
II.3 Rrjeti i Kanalizimeve - paqar repitko.	
II.4 Furnizimi me energji elektrike - Furnizohet nga phati Admatik, karkolet Juxendh me vjetër e fashinë elektrike.	
II.5 Arsimi Kerkohet një shtyllë nga kl. 1-5 dhe një dhomë për kopierat. Pasi fashinë përdorues dhomë të lartë në Budhesh. - Në udhëtim nga dhomë për shërbim shërbim.	
II.6 Menaxhimi i mbetjeve	
II.7 Punësimi	
II.8 Varrezat - Në Jshem.	

PJESA II – PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA:	BUSHNESH
Popullsia aktuale e qendrës së banuar: <u>1139</u> banorë	
II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit Sistemin e rrugëve me shkallë Bushnesh-Rimpe e Dobnorze e lidh me fshatin Fush-Thymane	
II.2 Rrjeti i Ujësjellësit Banorët e fshatit furnizohen nga shpimet për të cilat ngrahen vete.	
II.3 Rrjeti i Kanalizimeve - Nuk funksionon mjeti i kanalizimeve të qytetit - Funksionojnë gropat septike.	
II.4 Furnizimi me energji elektrike - Është bërë punë në mënyrë që mjetet elektrike të punojnë në qytet.	
II.5 Arsimi Shkollat aktuale të cilat në fshat të mëdha.	
II.6 Menaxhimi i mbetjeve Bëhet nga Nj. Ad. thuhet se vendi gjatë ditës të punës.	
II.7 Punësimi Punësit	
II.8 Varrezat Të qytetit e prishur në varrezat e fshatit, myslimanët dhe kroatët në murgun.	

PJESA II – PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA:	DUKAGJIN I RI
Popullsia aktuale e qendrës së banuar: <u>1530</u> banorë	
II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit Sistemin me çelull - asfalt Dukagjin i Ri - Hres-Milishko	
II.2 Rrjeti i Ujësjellësit Furnizohet nëpërmjet njëjt se vjen nga Shtë-kurje Ishem.	
II.3 Rrjeti i Kanalizimeve - Rrjet kanalizimeve të ujërave të zeza nuk funksionon por me pompa septike.	
II.4 Furnizimi me energji elektrike Kërkoh formimin e instalimit të energji elektrike. Nivoni të përmirësimit elektrike.	
II.5 Arsimi - Nivoni i furnizimit të shkollës g.vjesore në bashkisë.	
II.6 Menaxhimi i mbetjeve Bëhet nga Nj. Ad. Thunave në vend përmirësimit të mbetjeve.	
II.7 Punësimi Privat.	
II.8 Varrezat Në varrezat në komunën fshatit, Myqymak në Thunave. Qendrat mbledhëse.	

PJESA II – PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA:

BORIZANË

Popullsia aktuale e qendrës së banuar: <u>4394</u> banorë
II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit - Riparimi i sistemit me asfalt Autostroadë - llogje mal me qendrën Bourdon. - Riparimi i murg me asfalt nga shkollë - llogje Soj - llogje - Çarkoh. - Sistemi me salin - asfaltim murg Llogje Pallatet, Kachias - Lek.
II.2 Rrjeti i Ujësjellësit - Edhe funksionon për të gjithë fshatin Borizane. - Kerkohet ndëryrje në llogje Kachias - Lek.
II.3 Rrjeti i Kanalizimeve - funksionon nepermjet gropave septike.
II.4 Furnizimi me energji elektrike Kerkohet ndëryrje në rrjetin e denjonit të llogje mal të pajisjeve elektrike.
II.5 Arsimi gjendja aktuale është funksionale për kerkohet ndëryrje për riparimin e saj.
II.6 Menaxhimi i mbetjeve Behet në vend - menaxhimin e mbetjeve nga Nj. Ad. Thum.
II.7 Punësimi Privat.
II.8 Varrezat - kerkohet për të mirmbetur nga punonjë. - gjendja të murg me llogje. (shpallur)

PJESA II – PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA:	GRAMËZ
Popullsia aktuale e qendrës së banuar: <u>1704</u> banorë	
II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit Qendra Gramëz – bregu i lumit Sindemiu dhe osfoltim.	
II.2 Rrjeti i Ujësjetës bëhet nga shpimi i berr nga Nj. Ad. Thumane për drejtë drejtohen në Sindemiu shpendare.	
II.3 Rrjeti i Kanalizimeve bëhet nëpërmjet gropave septike.	
II.4 Furnizimi me energji elektrike kerkohet investim në fshat dhe larte rreth te kombinove elektrike nga llogjere.	
II.5 Arsimi - kerkohet ndërtim në sipërfaqe e munit me shkolle, - sipërfaqe e dyerve të klasave - ndërtim për furnizim me ujë të pijshëm.	
II.6 Menaxhimi i mbetjeve në vend përmesullim e vend menaxhimit të mbetjeve të Nj. Ad. Thumane.	
II.7 Punësimi - Privat.	
II.8 Varrezat	

PJESA II - PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA:	Fushë - THUMANË
Popullsia aktuale e qendrës së banuar: <u>2653</u> banorë	
II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit	
- Fshati me qelull + Asfalt Autostade - duket "Borçitë" - Bregu i lumit Tëlm për levizjen e banorëve për duke bërë marrëdhëniet ndërmjet fshatit. - Rrëgjues e sistemeve me asfalt rrugës xhamia Thumanë Autostade. - Sistemin rrugës qelull - asfalt markacion - vend - Menaxhimi mbetjet për menaxhohet nga Nj. Ad. Thumanë.	
II.2 Rrjeti i Ujësjellësit	
- Fshat Thumanë furnizohet me ujë me ujësjellës Thumanë ka ujqe për ndërhjete për ujë furnizohet me ujë i fshatit.	
II.3 Rrjeti i Kanalizimeve	
- Një pjesë e fshatit Fushë-Thumanë funksionon me ujë i kanalizimeve, kurse pjesë tjetër me ujë Septik. - Kërkohej ndërhjete për sistemin e fshatit me ujë i kanalizimeve.	
II.4 Furnizimi me energji elektrike	
Kërkohej ndërhjete në pajisat elektrike e në rrjetin elektrik për të pasiguar ujë të kësaj ndërhjete.	
II.5 Arsimi	
Funksionon e njëjtë ndërhjete me kodet - Thumanë.	
II.6 Menaxhimi i mbetjeve	
Behet me vend - menaxhimi e Nj. Ad. Thumanë.	
II.7 Punësimi	
Privat.	
II.8 Varrezat	
Duket për të ndërhjete për zhyrjen e zonës me caktuar për varrera.	

PJESA II - PËRSHKRIM I QENDRAVE TË BANUARA

SKEDA INFORMATIVE PËR QENDRAT E BANUARA: KODËR-THUMANË

Popullsia aktuale e qendrës së banuar: 2512 banorë

II.1 Infrastruktura rrugore e brendshme e fshatit

- Sistemi i rrugës Autostrole - Qendër Thumanë me asfalt.
- Qendër Thumanë - lapië zint - rrugë dhe ulazë rish-depo e ujit

II.2 Rrjeti i Ujësjellësit

Furnizimi bëhet nga rrjeti i ujësjellës, por duhet ndëryrje nga vend banor i ujit deri tek depo e kristum.

II.3 Rrjeti i Kanalizimeve

- Trojtimi i ujit dhe tërësi bëhet nëpërmjet kanalizimeve por duhet ndëryrje për shpërndarjen e problemve.

II.4 Furnizimi me energji elektrike

- duhet ndëryrje në të gjitha rrjetin elektrik ndëryrje në çdo gabim elektrik për shpërndarjen e baxorive në rrjetin elektrik.

II.5 Arsimi

- ka nevojë për riparim të ora-godine në shkollën (vjetër) kanë pjesë aktuale e godinës në re e shpërndarjen e mite.

II.6 Menaxhimi i mbetjeve

Bëhet në vend-menaxhimi e mbetjeve nga Nj. H. Thumanë.

II.7 Punësimi

- Punësimi.

II.8 Varrezat

- Aktualisht ka funksionet katolike dhe joze të qendrës
tëre në varrezat e Thumanës.
Përkatet të katolikëve një vend për llogje varrezat.

9.1.6 Prezantim i Strategjive Territoriale të 26 PPV-ve, 3-4-5 Maj 2016

Në datat 3-4-5 Maj 2016, u realizua një workshop, ndërmjet përfaqësuesve të stafeve teknike të bashkive, ekipeve konsulente dhe AKPT, për prezantimin e Strategjive Territoriale të 26 PPV-ve. Prezantimet, të grupuara në bazë të bashkive fqinje me njëra-tjetrën, kishin për qëllim shkëmbimin e eksperiencave dhe bashkërendimin e të gjitha vendimeve strategjike që po merren për territoret e këtyre bashkive, dhe nxitjen e diskutimit konstruktiv ndërmjet grupeve të punës, për të arritur në një përfundim sa më sintetik në shkallë kombëtare.

Drafti i Strategjisë Territoriale, për Bashkitë Krujë-Kurbin-Lezhë, u prezantua nga konsulenti më 4 Maj, dhe Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit së bashku me pjesëmarrësit, diskutuan mbi çështjet e mëposhtme:

Paraqitja dhe rëndësia e Ionian Adriatic Pipeline dhe korridoreve të tjera energjetike;

Lidhja me strategjitë e bashkive fqinje, përkatësisht Shkodrën dhe Durrësin e Tiranën (Durana);

Si është konsideruar turizmi që vjen nga Kosova dhe Maqedonia;

Mundësia e parqeve eolike dhe shfrytëzimi i qëndrueshëm i energjisë;

Ndikimi i cluster-ave strategjike kombëtare, si aeroporti dhe portet;

Parashikimet për hekurudhën dhe stacionet hekurudhore ekzistuese;

Përputhshmëria me planet kombëtare (PPK, PINS Bregdeti, Durana);

Specializimi i qendrave urbane sipas karakterit; Strategjia për bujqësinë;

Konsolidimi i zonave urbane dhe shmangia e shpërhapjes urbane (efekti sprawl);

Qasja strategjike ndaj bregdetit;

Disiplinimi i korridoreve të tërthortë Portokalli (infrastruktura hard);

Integrimi i korridorit Blu dhe korridoreve të Gjelber (infrastruktura soft);

Përcaktimi i hierarkisë së projekteve strategjike sipas prioriteleve.

9.1.7 Takim me Forumin Këshillimor Vendor, datë 19 Maj 2016

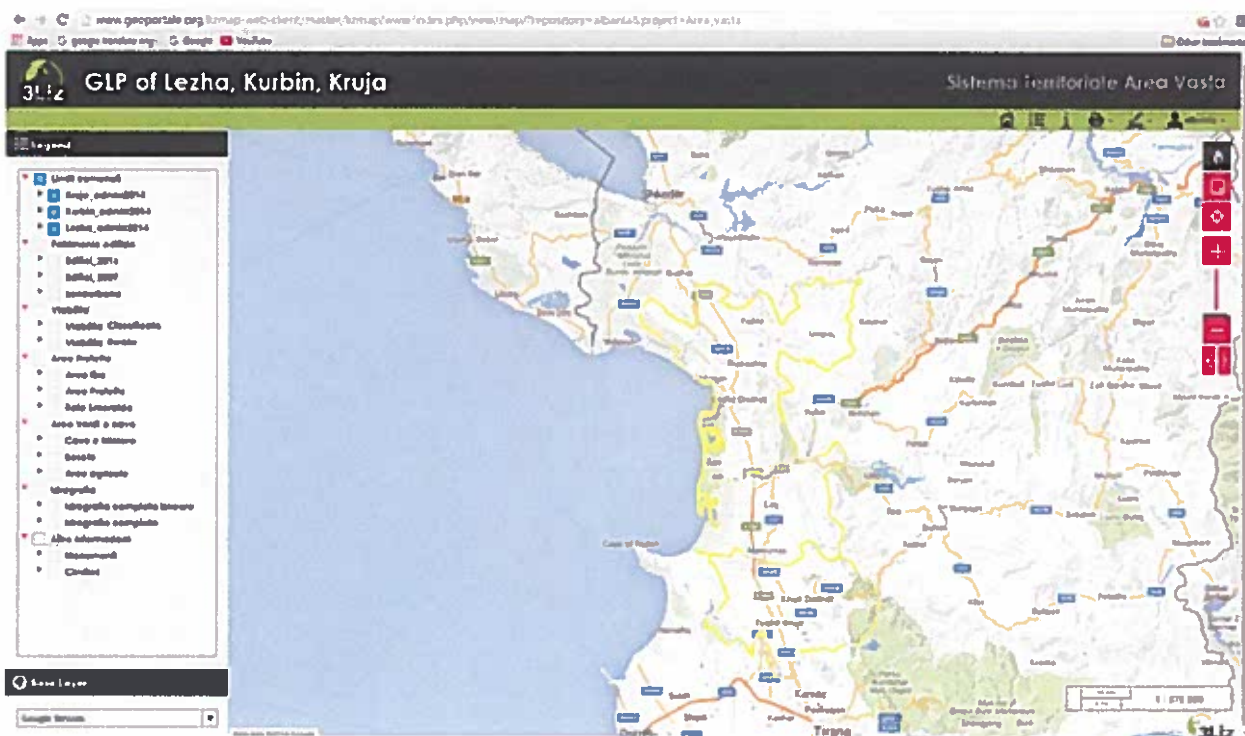
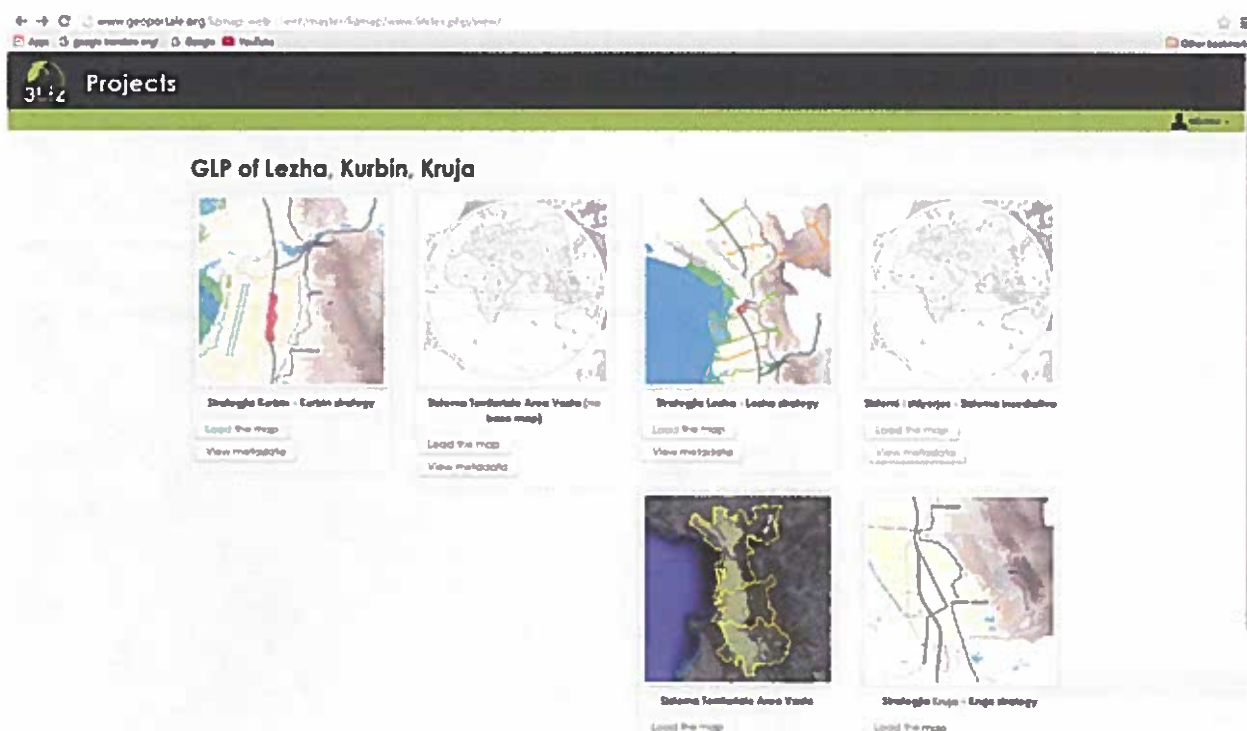
Në vijimësi të përgatitjes së raportit përfundimtar të fazës së dytë, "Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike", janë realizuar takime dhe dëgjesa publike. Në datën 19.05.2016, në Bashkinë Krujë, u organizua një takim me Forumin Këshillimor Vendor, i përbërë nga specialistë e profesionistë të bashkisë, përfaqësues të komunitetit, etj.

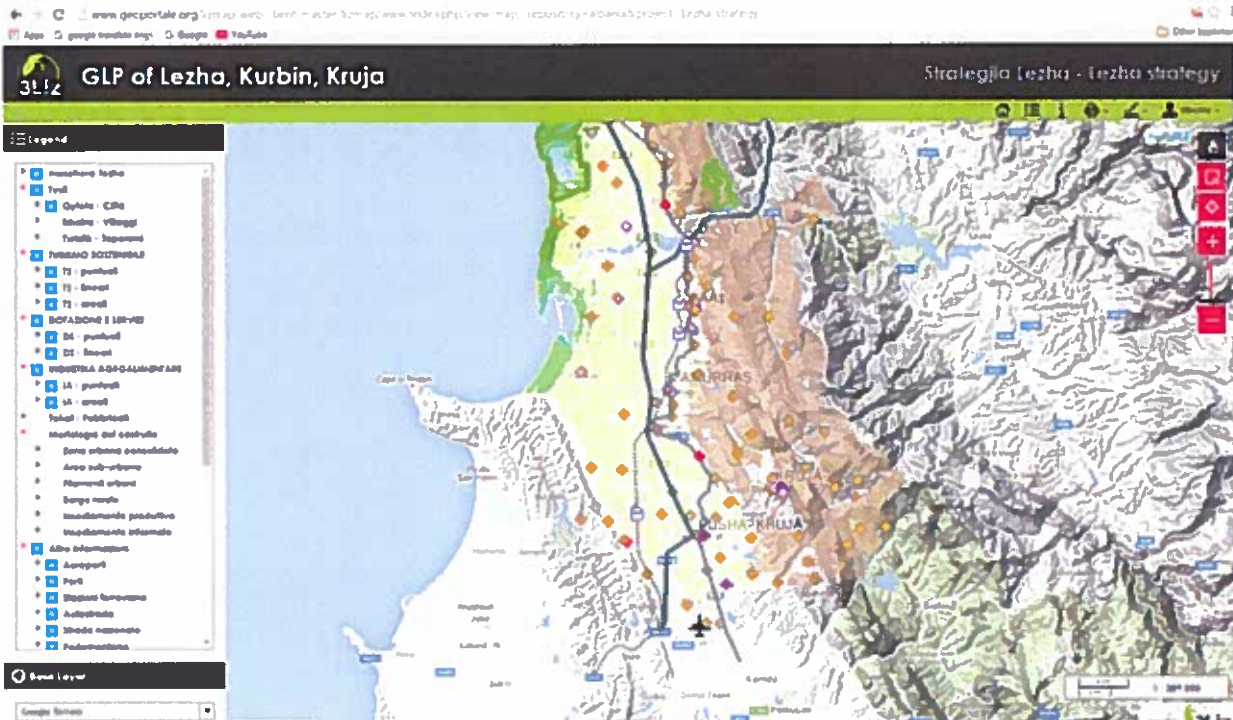
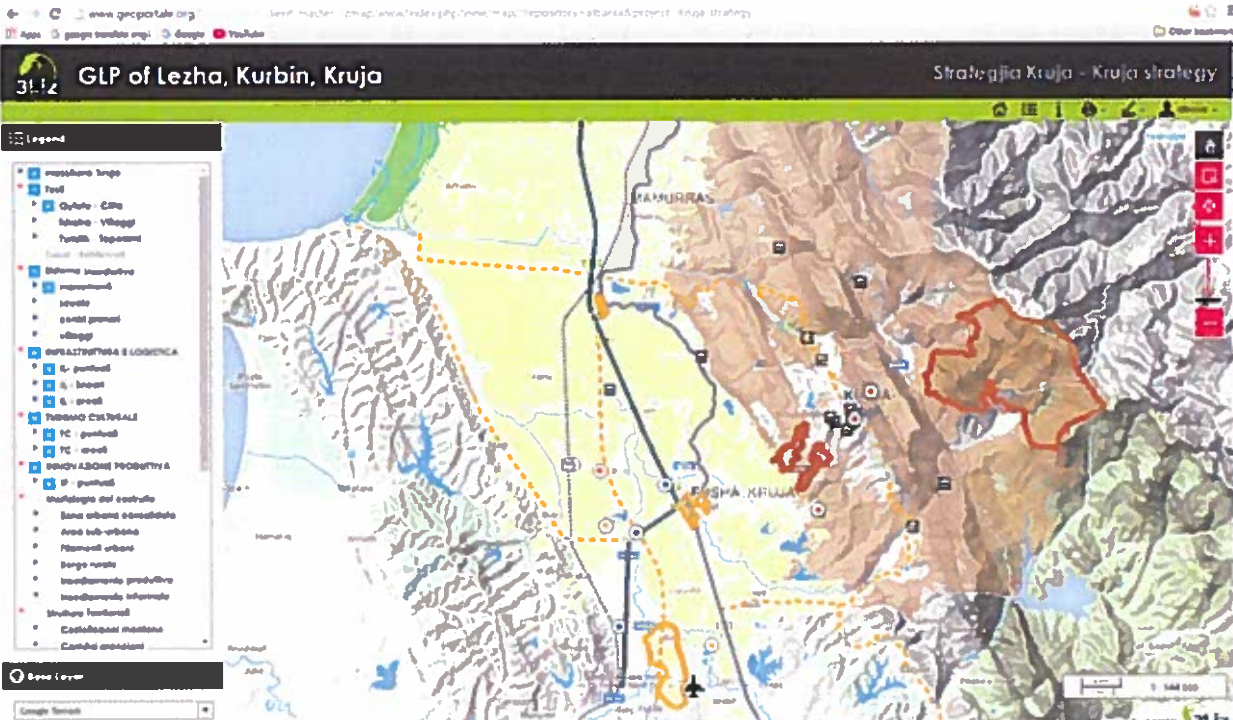
Gjatë takimit konsulenti bëri prezantimi e Strategjisë territoriale për këtë bashki, ku shpjegoi në mënyrë të detajuar analizat SWOT për secilin sistem dhe paraqiti objektivat e zhvillimit bazuar në nevojat e mëdha infrastrukturore dhe ato social-ekonomike. Prezantoi gjithashtu projektet e propozuara strategjike: projekte Sistemi, Zhvillimi dhe Pilotë të ndara sipas periudhave kohore. Mbas prezantimit u morën opinionet nga specialistët dhe profesionistët e pranishëm dhe u diskutua dhe u morën propozime lidhur me çështjet e mëposhtme:

- Zona zhvillimore e Aeroportit "Nënë Tereza"
- Rruga që lidh drejtëpërdrejtë Krujë-Tiranë
- Zgjidhja e aksesit në tokat bujqësore, rrugët lidhëse
- Guroret e Krashtës – A mund të ndërtohet fshat turistik?
- Projekte për burimet ujore, me të cilat është e pasur njësia e Cudhit
- Baxho blegtorale

Gjatë takimit u bë edhe prezantimi i geoportal-it web ku mund të konsultohen në mënyrë interaktive të gjithë informacionet lidhur me gjendjen ekzistuese dhe strategjinë e bashkisë Krujë.

Datë 19 Maj 2016

TAKIM ME FORUMIN KËSHILLIMOR VENDOR

Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike/prioritare,

Investimeve kapitale dhe projekteve pilot të zhvillimit

Emri Mbledhri	Institucioni	Posicioni	Tel. / Cel.	E-mail
Aida Dedin	Bashkia e Krujës	Dr. DPK ZHT	0697570621	aida.dedin@yahoo.com
Enanda Mili	Bashkia e Krujës	Ins. Gjendje DPK ZHT	0695289767	enanda.mili@gmail.com
ARBEN DOBROZI	MJA - FUSHKË-KRIST	Insp. DPK ZHT	0682139104	arbandobrozi@yahoo.com
Ravena Karaj	Bashkia e Krujës	Insp. DPK ZHT	0673006340	ravenakaraj@yahoo.com
Anthony Bekler	Komuna e Pajës	Vullnetar		anthonybekler@gmail.com
ILIR KOKOMARI	Komuna e B. K.	Spj. melet	0694071822	kokomari.ili@gmail.com
Ernest Kujaj	G. Kujaj	M/RYSTAR	0682026126	
Domant Lami	M. H. D. 13461	Administrativ	0692046100	
Saimir Haradin	M. H. D. Thumane	Ang. shk. Shkollor	0682034167	Sa
ERION HAZIRIAD	UPT FAL	Student	0693046798	erion.haziriad@gmail.com
GILBERT TARI	UPT FAL	Student	0696927070	gilberttari@yahoo.com
Diman Hani	MJA D. Cudhi	Administrativ	0682375261	

Datë 19 Maj 2016

TAKIM ME FORUMIN KËSHILLIMOR VENDOR

Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike/prioritare,

Investimeve kapitale dhe projekteve pilot të zhvillimit

Emri Mbledhri	Institucioni	Posicioni	Tel. / Cel.	E-mail
Eldanë Sulbashi	M. Gjendje	Juriste	0692214250	eldane.sulbashi@gmail.com
Eni Halili	Bashkia e Krujës	Juriste	0694848935	halilic.eni@gmail.com
Eni Caka	Bashkia e Krujës	Ekonomiste	0684125305	enijecaka@gmail.com
Iva Harbaj	Bashkia e Krujës	Insp. p. G. H. G. G.	0694917263	caka.eni@hotmail.com
Iva Harbaj	Bashkia e Krujës	Juriste	0695163892	iva.harbaj72@yahoo.com
SP. Eliza Malja	Bashkia e Krujës	Insp. p. G. H. G. G.	0694185661	eliza.malja@yahoo.com

9.1.8 Dëgjese publike, datë 26 Maj 2016

Në vijimësi të dëgjesave, në datë 26.05.2016, në sallën e Kinemasë Fushë-Krujë, u zhvillua një seancë konsultimi me palët e interesuara (përfaqësues nga Bashkia Krujë dhe njësitë administrative, biznesmenë, specialistë, profesionistë, qytetar, etj.). Mbas prezantimit u diskutuan dhe u shkëmbyen mendime mbi strategjinë territoriale të kësaj bashkie:

Diskutim mbi Niklën: Si një ndër zonat e rëndësishme ekonomike, si është e pozicionuar në strategji dhe cilat janë ndërhyrjet në infrastrukturë?

Diskutim nga qytetar mbi lejet bashkiake: Problemi i pronësisë dhe ndërtimeve për leje? Si mund të procedohet për leje të ndërtësive të banimit apo baxhove blegtorale?

Qytetar i Fushë-Krujës: Cilat janë projektet afat shkurtra për Fushë-Krujën?

AKPT

Date 26 Maj 2016

TAKIM ME FORUMIN KËSHILLIMOR VENDOR

Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plan i veprimeve strategjike/prioritare,
investimeve kapitale dhe projekteve pilot të zhvillimit

Emri Mësimori	Institucioni	Pasidoni	Tel. / Cel.	E-mail
Llazar Laci	Bashkia Krujë	Murmajstic	0682190035	SKRAMK
Migjen Stalica	PD Puvul	PD Puvul	0693951025	SKRAMK
Echmi Mehmeti	Bashkia Krujë	Imperator		
Rasim Gjaka	Bashkia Krujë	Imper. Tatime	0698857857	Nuk ka.
Agren Stalica	Bashkia Krujë	Op. Arkivi	069908001	
Ketup Shkhu	Bashkia Krujë	P. G.	067338401	-
Rozeta Kuci	B. Krujë	A.P.K. 24.7	0673006330	rozeta.kuci@shkruje.com
ARRIS HERDI	-	Publik	0690016062	shkruje@shkruje.com
ELVIS Laci	B. Krujë	Publik	067476321	vis@shkruje.com
ERDIS SALLARI	B. Krujë	Publik	0693934834	erdis@shkruje.com
Erzinda Mela	B. Krujë	Ing. G. D. P.	0691088763	erzinda@shkruje.com
NEJ. Qatani	B. Krujë	P. G.	065363783	skam
Shekri N. Krujë	Financ. S.	-	0662128665	-
Semir Kuci	M. P. Krujë	Ing. G. D. P.	066252166	-
Gjergj Zime	M. P. Krujë	M. P. Krujë	0696269569	gjergj@shkruje.com

Fushë-Krujë

AKPT
 Agjencia Kombëtare
 e Planifikimit dhe Zhvillimit

Datë 26 Maj 2016

TAKIM ME FORUMIN KËSHILLIMOR VENDOR

Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike/prioritare.

Investimeve kapitale dhe projekteve pilot të zhvillimit

Emri Mbledhësi	Institucioni	Posticioni	Tel. / Cel.	E-mail
Kamshir Gellim	Njeria Polimorfi	Ministria e Shkencave	0682164232	
Rexhep Ahmeti	Njeria Polimorfi	Grupi i Këshillimit	0686424261	
Sulej Sifari	M. B. Elmiri	Min. ZMHT	0693313329	
Mirza Yllari	M. B. Elmiri	Polimorfi i Shkencave	0682118016	
Dylbere Seta	NB. R.D.F. Kruje	P/SAL. HD. EK	0693260056	dylbereseta@yahoo.com
Albana Erali	ITJ. R.D.F. Kruje	Zyra e M. A. K.	0684158000	albanasifari@gmail.com
Sigona Napollari	U.T. Ad. Eufri. Dc	Rejioni N. Kruje	0696735047	sigona.napollari@yahoo.com
Musolita Celg	Njeria Pol. Rruje	Financiere	0684536644	celgafudita@yahoo.com
Arket Leke	N. Kruje Rruje	Grupi i Këshillimit	0685828098	Arket-Leke@hotmail.com
Georgjina Arsimi	Njeria Pol. Rruje	Inspektori i Kruje	0682061919	
Edmond Çokari	Njeria Pol. Rruje	Monarshi	0692054307	EdmondCokari@hotmail.com
Artur Gjergji	Bashkia Kruje	Rrugët e Rruje	0688383111	
Gjergj Dine	Bashkia Kruje	Inspektori i Rruje	067337516	gjdine002@hotmail.com
Gjergj Ndo	Bashkia Kruje	Grupi i Këshillimit	0696401303	
Firjollë Murati	ITJ. R.D.F. Kruje	ITJ. R.D.F. Kruje	0684183280	

AKPT
 Agjencia Kombëtare
 e Planifikimit dhe Zhvillimit

Datë 26 Maj 2016

TAKIM ME FORUMIN KËSHILLIMOR VENDOR

Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike/prioritare.

Investimeve kapitale dhe projekteve pilot të zhvillimit

Emri Mbledhësi	Institucioni	Posticioni	Tel. / Cel.	E-mail
Aida Dedja	Bashkia Kruje	Drejtoresha DPKPT	0693530621	aida.dedja@gmail.com
Iva Hoxha	Bashkia Kruje	Juriste	0695163893	iva.hoxha@gmail.com
Ilirio Haxhi	Bashkia Kruje	Grupi i Këshillimit	0683881038	ilirio.haxhi@gmail.com
Rexhep Ahmeti	Bashkia Kruje	Grupi i Këshillimit	0693339330	rexhep.ahmeti@gmail.com
Folion Gjergji	Bashkia Kruje	Fotografia	0685377456	fg.photography@hotmail.com
Enio Dervish	AKPT	SPICERIST	067440230	eniodervish@gmail.com
Esra Tepe	AKPT	Koordinatori	069382230	esratrape@gmail.com
Suela Mado	AKPT	Juriste		suela.mado@gmail.com
Alexand Çokari	Bashkia Kruje	Koordinatori i Rruje	0692296196	alexandcokari@gmail.com
Lejla Daci	Shkollë e Rruje (Shkollë e Rruje)	Grupi i Këshillimit	0693059792	Lejla.Daci@gmail.com
Alban Haxhi	Shkollë e Rruje (Shkollë e Rruje)	Administratori	0688030393	
Gjergj Seta	Shkollë e Rruje (Shkollë e Rruje)	SPICERIST	0692023117	Gjergj.Seta@gmail.com
Arket Leke	Bashkia Kruje	Grupi i Këshillimit	0692144618	

Ditë 26 Maj 2016

TAKIM ME FORUMIN KËSHILLIMOR VENDOR

Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike/prioritare,

investimeve kapitale dhe projekteve pilot të zhvillimit

Emri Mbledhësi	Institucioni	Partidani	Tel. / Cel.	E-mail
Beqirash - Ekz.	BASHKIA	Partia Demokratike	068 57 50 424	X
Adrian Feka	BASHKIA	Partia Demokratike	068 37 35 025	
Adrian Alkasi	BASHKIA	Partia Demokratike	068 27 57 334	
Adrian Balloku	BASHKIA	Partia Demokratike	068 66 44 714	
Adrian C. Gjon	BASHKIA	Partia Demokratike	068 59 06 46	
Adrian C. Gjon	BASHKIA	Partia Demokratike	069 46 02 234	
Adrian L. Gjon	BASHKIA	Partia Demokratike	067 54 25 958	
Adrian Baku	BASHKIA	Partia Demokratike	068 23 90 822	
Adrian Baku	BASHKIA	Partia Demokratike	068 22 87 641	
Adrian Baku	BASHKIA	Partia Demokratike	068 22 74 446	
Adrian Baku	BASHKIA	Partia Demokratike	068 22 74 104	arbardhori Dyshaj
Ilir Kolloncu	B. Krujë	Socializmit	068 20 02 222	koloncu.philip@kruje.gov.al
REDI CANI	BASHKIA	Partia Demokratike	068 65 15 816	
Blerim - Ajozi	BASHKIA	Partia Demokratike	068 47 76 785	

9.1.9 Takim me Forumin e Bashkërendimit të Planifikimit Vendor (FBPV) 30 Maj 2016

Në kuadër të hartimit të Planeve të Përgjithshme Vendore të Bashkive Lezhë, Kurbini, Krujë, do të mbahet takimi i dytë i Forumit të Bashkërendimit të Planifikimit Vendor (FBPV). Mbas prezantimit të strategjisë, konsulentët së bashku me Agjencinë Kombëtare të Planifikimit të Territorit dhe me pjesëmarrësit, diskutuan mbi çështjet e mëposhtme:

U diskutua rreth zonave të mbrojtura. U dhanë sugjerime për ti kushtuar një rëndësi të veçantë mbrojtjes dhe zgjerimit të këtyre zonave, dhe për të kufizuar ndërtimet në to. U fol për vlerat e lagunes së Kune-Vainit, për praninë e shpendëve të veçantë në këtë zonë. U përmend rëndësia e gjithë zonës duke filluar nga Kune, Vaini, Patoku, Fushëkuqe. U fol për zgjerimin e zonës së mbrojtur të Bërzanës, Qafështamës. U fol për dhënien e një statusi të veçantë të kodrave të Krashtës.

U fol për zgjerimin e infrastrukturës në funksion dhe të zonave konkrete, p.sh. zhvillimi i portit të Shënginit do të kërkojë një zgjidhje alternative të nyjes së Balldrenit. Rikualifikimi i rrjetit rrugor që të jetë në funksion të zonave të identifikuara si të rëndësishme për zonën.

Përfaqësuesit e PPK sugjeruan që plan i përgjithshëm vendor të parashikoi se ku do të zhvillohen infrastrukturat dhe facilitet plotësuese që do të shoqërojnë korridoret kryesorë që kalojnë në këto zona mjedisore të fashës perëndimore të rajonit duke pasur parasysh mbi të gjitha korridore e gazit.

U sugjerua grupimi i projekteve të zhvillimit për të bërë të mundur që në të ardhmen gjatë fazave të ndryshme të implementimit të kenë një plan të lidhur të investimeve dhe të zhvillohen zinxhir me njëri tjetrin në kohë.

Çfarë do të bëhet me ndërtimet informale, si mund ta integrojmë dhe ta urbanizojmë këtë zonë që janë të

shumta. Plani I merr në konsideratë si zona urbane ndërtime formale apo informale dhe përpiqet të gjejë potenciale në të gjitha këto zona.

Problemet ekonomike, çfarë drejtimi do të marrin këto zona në drejtim të hapjes së vendeve të punës dhe zhvillimit të ekonomisë. Rëndësia që i jepet turizmit shihet edhe si një motor që do të sjelli zhvillime ekonomike dhe nuk duhet parë vetëm si sezonal. U diskutua menaxhimi i zonave industriale dhe ndikimi i tyre në mjedis dhe ekonomi në zhvillim kombëtar.

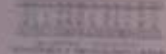
Grupi i punës u përgëzua për përputhjen e strategjisë me PPK dhe PINS Bregdetin, mbi të gjitha për detajimin

e kësaj filozofie të fashave horizontale të cilat lidhen me ato vertikale dhe u sugjerua të merren në konsideratë një plan i menaxhimit të detil të fashës së 12 Miljeve detare.

U diskutua mbi korridoret kryesore vertikale, Korridori Veri Jug dhe Korridori Blu, gjatë takimit u fol për parashikimet që ka për këto koridore PPK dhe PINS Bregdeti, ministria e Transportit dhe Infrastruktursë, ARRSH si dhe parashikimet që është aktualisht duke bërë Mali i Zi.

U fol për gjetjen e një zgjidhje në rang rajoni për trajtimin e mbetjeve.

Ministria e Ekonomisë dhe Financës
Ministry of Economy and Finance

AKPT
Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit
National Agency for Territorial Planning

Ministria e Infrastruktura dhe Transporteve
Ministry of Infrastructure and Transport

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë
Ministry of Education, Science and Technology

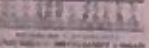

Ministria e Shëndetësisë
Ministry of Health

Ministria e Bujërisë, Pyllësisë dhe Zhvillimit Rural
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

Datë: 30 Maj 2018

					
Takimi me Forumin e Bashkërendimit të Planifikimit Vendor (FBPV) Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plan i veprimeve strategjike/prioritare, Investimeve kapitale dhe projekteve pilot të zhvillimit					
Emri Mbledhësi	Institucioni	Posteja	Tel / Cel.	E-mail	
Fiona Noli	AKPT	Koordinatori	0674687743	fionanoli.00@gmail.com	
Elton Lela	UTS-01	Ing. Elton Lela	0692143352	eltonlela@gmail.com	
Gjergj R. Qazi	UTS-01	URBANIST/ARCH.	0692079953	gjergj@qaziqi.com	
Ogerta M. Ro	UTS-01	Ing. Ogerta	0674666084	ogerta.m.ro@gmail.com	
Rikard Luka	UTS-01	Ing. Rikard	0682055742	rikardluka@yahoo.com	
Margareta Luta	M324 RAU	Specialist Plan	0903 20 468	margareta.luta@gmail.com	
Arben Heli	RAU/RAU	Arben Heli	066110037	arben.heli@gmail.com	
Spakomun Xhepa	AKZM	Spakomun Xhepa	0663334034	spakomun.xhepa@gmail.com	
Edi R. Qazari	DADZM/LEU	D. R. Qazari	0682160111	edi.r.qazari@gmail.com	
Edmond KASHARI	UTS-01	MEMBER	0692747054	edmond.kashari@gmail.com	
Dina BAJGOSI	UTS-01	Top orderim	0633319602	dina.bajgosi@gmail.com	
Doni HEMOSI	UTS-02	Urbaniste	0695665105	doni.hemosi@gmail.com	
Indrit Gradeci	Balka Van Dega	Urbanist	0692013024	indritg@gmail.com	
Janna Marku	B. Van Dega	Arhitekt	0693498711	jannamarku@hotmail.com	
Renat Kujaku	REC Shkiper	Proj. Kujaku	042232328	renatkujaku@gmail.com	

 Data 30 Maj 2016

Takim me Forumin e Bashkëndimit të Planifikimit Vendor (FBPV)
 Faza e dytë: Strategjia territoriale dhe Plani i veprimeve strategjike/prioritare,
 Investimeve kapitale dhe projekteve për të zhvilluar

Emri Mbledhësi	Institucioni	Posicioni	Tel. / Cel.	E-mail
LENIAN ARKASIA	Ministria e Polisë	Projekti Manager	0684064451	ledan.arkasia@qendrimi.gov.al
LERIDA ÇAKO	UTS-D 1	URBANISTE	0695841006	lerida.ckako@gmail.com
LIBRINO BASHKIRI	IMK	ARHITEKT	0695570757	librino.bashkiri@gmail.com
ELISA PASHKODERI	ITK	ARHITEKT	069 92 33 300	elisa.pashkoderi@gmail.com
AKALIN TOLUNIS	AKALINI	PROJEKTI MANAGER	06826201	akalin.tolunis@outlook.com
Arshad Baballan	UTS-D 1	Administrues	0695587394	arshad.baballan@gmail.com
Erta Bajrami	BAJRAMI LEROE	Proj. Inzhineri	06976101	erarta.bajrami@gmail.com
Arshad Baballan	UTS-D 1	Administrues	0695587394	arshad.baballan@gmail.com
ROBERTA TOLUNIS	UTS-D 1	URBANISTE	+39 353 515 69	roberta.tolunis@gmail.com
DR. FALGATI	UTS-D 1	URBANISTE	85 555 432 767	

9.1.10 Dëgjese publike, datë 16.06.2016 për hartimin e Vlerësimit Strategjik Mjedisor për Bashkitë Kurbin dhe Krujë

Në kuadër të hartimit të Raportit Paraprak të Vlerësimit Strategjik Mjedisor, në ambientet e bashkisë Fushë Krujë u zhvillua një takim me specialistë të bashkisë lidhur me çështjet që do të trajtohen në raport. Diskutim me publikun:

- Pylli i Gështenjave të shpallet park natyror
- A keni ndonjë parashikim se si do të ndikojë ngrohja globale tek bregdeti? (Kurbin)
- Rritja e nivelit të detit si do të ndikojë, pasi tokat kanë filluar të preken

- Landfilli i propozuar në Zhej do të jetë Lokal apo rajonal?
- Zonat me pisha që përfshijnë të gjithë zonën të rehabilitohen
- Rehabilitimi i shtratit të lumit Mat
- Bjeshkët e Trodhnës
- Erozioni kodrinor në Kurbin, të meren masa
- Rehabilitimi i plazhit të Patokut. Çfarë planesh keni?
- Kurbin ka 13 lloje gjitarësh, 8 prej të cilëve janë rrezik zhdukjeje. Të meren masa për brojtjen e tyre
- Marja e inerteve nga shtretërit e lumenjve të ndalet
- Venddepozitimi për mbeljet inerte
- Shpallja si park natyror rajonal çfarë procedurash ka?

Datë 16.06.2016

Dëgjese Publike

Faza e parë: Vlerësimi Strategjik Mjedisor Bashkia Krujë dhe Kurbin

Emri Mbledhri	Institucioni	Posicioni	Tel. / Cel	E-mail
Aida Dediq	B. Krujë	Dr. PKZHT	0697570621	aida.dediq@yahoo.com
Adelino Riza	B. Kurbin	D.P.K.ZH.T	0697818535	adelino.riza@hotmail.com
Roland Valti	B. Kurbin	D.P.K.ZH.T	0685456819	rolandvalti@yahoo.com
Vlask Gega	B. Kurbin	DPK ZH T	0688454760	vlask.gega@hotmail.it
Teda Basha	Masteri Gjydisi	specialist	0674085588	Teda.Basha@gmail.com
Anisa Llango	UTS-01	Inzhinieri Ndërtim	0695519334	anisa.llango@live.com
Silvia Vasa	APM Durrës	Specialist Leje	0693802015	silvia.vasa@produroni.info
Elberta Bakshi	ABA Durrës	Specialist Leje	0693103441	elberta.bakshi@gmail.com
Oltion Mushi	UTS-01	Enxhet Mjedis	0674666021	o.mushi@yale.com
Majris Struga	ET M1	President		mstruga@yahooc.com

9.1.11 Takim me Forumin Këshillimor Vendor, datë 29 Korrik 2016

Në vijimësi të dëgjësave publike dhe konsultimet me publikun, në datë 29.07.2016, në ambientet e Bashkisë Krujë, u zhvillua një seancë konsultimi me specialistët e Bashkisë Krujë dhe përfaqësues të njësisve administrative. Konsulenti prezantoi ndarjen në

zona dhe njësi të territorit, lidhjen e territorit me rrugë dhe korridore, si dhe zonat e reja të propozuara si zona të mbrojtura. Mbas prezantimit u diskutuan dhe u shkëmbyen mendime mbi zonimin dhe zhvillimin e territorit.

Datë 29 Korrik 2016

Plani i Përgjithshëm Vendor Bashkisë Krujë

Faza III: Diskutim me Forumin Këshillimor Vendor

Emri Mbledhri	Institucioni	Posicioni	Tel. / Cel	E-mail
Aida Dediq	B. Krujë	Dr. PKZHT	0697570621	aida.dediq@yahoo.com
Griselda Monda	Njësia Adm. Humani	Administratore	0698448836	griseldamonda36@gmail.com
Rolando Sulashi	B. Krujë	M. Gjydisike	0692214250	rolando.sulashi@yahooc.com
Saba Sejdiu	Njësia Ad. Audit	Planifikues Njësor	0682025300	saba.sejdiu@yahoo.com
Elbert Basha	Njësia Ad. Mbledh	Administrat	0682055898	
Dejvid Bashi	Njësia Bashk	Administrat	0682046100	
Sanjumi	Sp. DPKZHT	specialist	0681022822	sanjumi@yahooc.com
Erjys Sallaku	Sp. DPKZHT	Specialist	0698934834	erjyssallaku@gmail.com
Ernardo Mali	Sp. DPKZHT	Specialist	0695289767	ernardomali@gmail.com

9.1.12 Datë 18.08.2016 Dëgjesë publike, Fushë Krujë

Në përfundim të hartimit të Draft Raportit të "Planit të zhvillimit Territorial dhe Rregullorja Lokale", si dhe Raportit Paraprak të VSM, në datë 18 Gusht 2016, në ambientet e Kinemasë Fushë Krujë u realizua një takim

me publikun. Gjatë takimit, përveç prezantimit të fazës së tretë të planit, u prezantua edhe Raporti Paraprak i Vlerësimit Strategjikë Mjedisorë.

9.1.13 Takim me Forumin e Bashkërendimit të Planifikimit Vendor (FBPV) 02 Shtator 2016

Në kuadër të hartimit të Planeve të Përgjithshme Vendore të Bashkive Lezhë, Kurbin, Krujë, do të mbahet takimi i dytë i Forumit të Bashkërendimit të Planifikimit Vendor (FBPV). Mbas prezantimit të Planit të Zhvillimit Territorial dhe Rregullores Lokale, konsulentët së bashku me Agjencinë Kombëtare të Planifikimit të Territorit dhe me pjesëmarrësit, diskutuan mbi çështjet e mëposhtme:

- Ndërtimet informale, çdo behet me to?
- Projekte të mira me vlera të mëdha, me pak gjasa për tu realizuar
- Lidhe me korridore
- Përgjithësisht i kënaqur me ndryshimet e diskutuara më parë.

- Nuk ka vërejtje ndaj projekteve të parashikuara në lezhë, më fat nëse do të realizohen
- Aksi kryesor ti japi zhvillim zonës, të shikohet mundësia e zhvillimit të rrugëve paralele me aksin e autostradës,
- Ti kushtohet vëmendje zhvillimit të turizmit përgjatë bregdetit, Tale të shikohet si zonë për zhvillim jo vetëm si zonë e mbrojtur, aktualisht aty zhvillohet turizëm spontan, ti jepet zhvillim, bindje kjo e pushtetit lokal
- Lujina e lumit Mat zonë natyrore me potenciale të mëdha zhvillimi
- Pikë e pa trajtuar mire, lidhja e Lezhës me Shëngjinin
- Të merren parasysh PDV ekzistuese të Mamurrasit

- Ndërtesat ekzistuese, me lejen e planit të mëparshëm të merren në konsideratë
- Zhvillimi i turizmit në luginën e Patokut
- Mungesa e infrastrukturave inxhinierike, të parashikohet kosto e realizimit të tyre
- Zonat informale të cilat kanë ngelur jashtë planit të merren parasysh
- Zona e kalasë, zonë e rrëshqitshme, të trajtohet në plan
- Zonat që përmyten, zona e Bubqit, nuk janë trajtuar
- Është bërë një update-im i zonave urbane, detyra e konsuletiti për të shlyar zonat e reja urbane, ku ka ndërtime, të paraqiten në harta dhe të pajisen me pasaporta
- Toka bujqësore të ruhet, prioritet i ministrisë së bujqësisë është ruajtja e saj, 30% është tokë bujqësore

- Obj. Bujqësore të jenë pjesë e planit, pasi kështu ministria mund ti përfshijë në skemat e vetë duke i mbështetur financiarisht
- Sistemi i kanaleve për ujitje dhe të kullimit
- Ti jepet prioritet zhvillimit të agriturizmit në Lezhë, fshatra bregdetarë, shembull Ferma e jetës
- E vejmja studio që ka bërë propozime për zona të reja të mbrojtura
- Bashkia Lezhë, Kune-Vain-Tale ka vend për diskutim, pasi nëse ndërhyet në këtë zonë të mbrojtur dëmtohet habitat
- Të rriten sipërfaqet e pyllëzuara
- Zonat e mbrojtura, a kanë plane menaxhimi?
- Të shihet mundësia e vënies në punë të transportit hekurudhor të pasagjerëve, hekurudha Tr-Lezhë, ti jepet prioritet këtij transporti
- Në Lezhë të ndërtohet një terminal intermodal transporti

- Ti jepet prioritet lëvizjes me biçikleta, transportit publik, shtrim trotuaresh dhe të ulet përdorimi i automjeteve
- Bypass-et në Lezhë, cili është statusi i këtyre projekteve, duhet të merren si të mirëqena?
- Vijnë inf. të ndryshme për kategorizimin e rrugëve nga institucionet përkatëse (ARRSH etj.)?
- Për kategorizimin e rrugëve, është ngritur një grup punë i posaçëm për këtë punë, rezultatet e punës mund ti kemi në fund të nëntorit ose dhe me shpejt
- Një rëndësi e veçane duhet lu kushtohet standardeve dhe koeficienteve të llogaritjes
- Ministritë të ndërhyjnë sa më pak me projekte në pushtetin vendor
- Fusha midis Shkodrës dhe Lezhës, është bujqësore, të ketë një vazhdim të infrastrukturës, ti kushtohet vëmendje
- Ku janë vendosur pikat e grumbullimit të mbetjeve?
- Hapësira 12milje bregdetare, të merret parasysh, zhvillimi i turizmit, pozicionimi i marinave detare në

funkcion të turizmit bregdetar, zonat e mbrojtura, zonat e akuakulturës

- Inkubatori në Lezhë të orientohet drejt turizmit
- Zonat e densifikimit, zgjerimi si rri në raport me vijën e gjelbër të qyteteve?
- Të gjitha njësitë janë pjesë e PDV apo vetëm ato që kanë nevojë, kriteret e përzgjedhjes së zonave me PDV dhe madhësia e këtyre zonave.
- Si do të mbulohen me shërbime zonat që janë lënë jashtë vijave të gjelbra?
- Të bëhet një trajtim ndryshe i bregdetit
- Aktiviteti ekonomik përgjatë rrugës, fenomen që ka ndodhur, të kufizohet tani, ti jepet prioritet zhvillimit të ekonomisë në zona të qëndrueshme dhe jo përgjatë rrugës
- Përgëzime për punën e bërë me portalin GIS
- Si mendohet të bëhet rikuperimi i guroreve në bashkinë Krujë?

TAKIMI I FORUMIT TË BASHKËRËNDIMIT TË PLANIFIKIMIT VENDOR
PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT
LOT 1: BASHKIA LEZHË, KURBIN, KRUIË
Tiranë, 02.09.2016

Nr.	Emër Mbledhës	Institucioni	Pozicioni	Tel.	E-mail
1	Markel Bobollecchi	UTS-01	Administrator	+355697056733	markel@uts-01.com
2	Artur Dine	B. Dine	Dr. P. L. Zati	069626278	artur.dine@fshm.com
3	Budari Kotali	Niv. Transport. Lufted. Sek. Transport. Rrugor		0694997060	budari.kotali@transport.gov.al
4	Indrit Gradeci	Bashkia Vau Dejës	Përgjegjës/Pr. U. Bujë	0692613054	indrit.gradeci@gmail.com
5	Jana Markolaj	Bashkia Vau Dejës	Inspektori Sektor. Teknike	0693478711	jana.markolaj@hotmail.com
6	Artan Kacani	POLIS UNIU	Bashkia Shkollëv	0692127604	artan.kacani@univasteksh.gov.al
7	Andrita Cana	Spec. Bashkia Shkollëv	Spec.	0692093126	andrita.cana@univasteksh.gov.al
8	Schiel Tomaj	Dr. P. L. Tem B. L.	Spec.		
9	FRAN TRROTI	K.R. BASHK. LEZHË	Dr. P. L. Zati	0692044499	fran.trroti@univasteksh.gov.al
10	Aida Dedja	B. Krujë	Dr. P. L. Zati	0697570621	aida.dedja@univasteksh.gov.al
11	Mimosa Shkolli	UTS-01	Spec.	0696063343	mimosa.shkolli@univasteksh.gov.al
12	Ulfed Leke	UTS-01	Spec.	0692147357	ulfed.leke@univasteksh.gov.al
13	ANTONIO DEFAIS	UTS-01	GIS - EXPERT	3296179608	info@STUDIOVEGA.ORG
14	EDMOND PERGEJA	UTS-01	ARKITEKT	0695587052	edmond.pergeja@gmail.com
15	GENE NOUGANI	UTS-01	PROFESOR BASHKIA	3834121762	nougani@univasteksh.gov.al
16	BOGJAN PUSKURU	UTS-01	TEKNI. KONSTR.	+39355318619	bojan.puskuru@univasteksh.gov.al
17	Renzo Enoli	UTS-01	Dr. P. L. Zati	+395774824246	renzo.enoli@univasteksh.gov.al

AKIMI I FORUMIT TË BASHKËRENDIMIT TË PLANIFIKIMIT VENDOR
 PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT
 LOT 1: BASHKIA LEZHË, KURBIN, KRUJË
 Tiranë, 02.09.2016

AKPT

18	Georgi Islami	UTS 01	AKK/Planifikim	0652075523	gjenislami@yahoo.com
19	Elton Subi	Bashkia kurbin	D.P.K.ZHT	0692305112	eltonsubi@gmail.com
20	Sulejman Xhepe	AKZ 17	Shf. Menxh.	0663334134	xhepesulejman@yahoo.com
21	Abdulla Haxhoni	Ad ZH-KRUJE-DURRËS	Shf. menaxhimi	0686760082	haxhoniabdulla@hotmail.com
22	Artur Pllana	MZHE775	Planifikim planifikim	0652311555	arturpllana@yahoo.com
23	Shpendi Balloj	AKPT	Specialist	0656244168	Ballojshpendi@gmail.com
24	Rolando Vathi	BASHKIA KURBIN	Planifikim D.P.K.ZHT	0655456815	rolando.vathi@yahoo.com
25	Dani Klosi	AKPT	Shf. menaxhimi	0674069313	dani.klosi@yahoo.com
26	Arta Greq	AKPT	D.P.		
27	Arta Greq	AKPT	Koordinator RV		
28	Arta Greq	AKPT	Koordinator RV		
29	Arta Greq	AKPT	Koordinator RV		
30	Edison Deryshi	BASHKIA MAT	ARKITEKT	0676154845	edison.deryshi@gmail.com
31	Abelino Riza	Bashkia kurbin	Inzhinier	0637818535	abelino.riza@yahoo.com
32	Enio Doruti	AKPT	Specialist	0674607850	enio.doruti@yahoo.com
33	Boriana	JURISTE/AKPT	JURISTE	0654041042	boriana.juriste@yahoo.com
34	Shpendi	Keshillor i Bashkisë	Planifikim	0672057539	shpendi@yahoo.com
35					

AKIMI I FORUMIT TË BASHKËRENDIMIT TË PLANIFIKIMIT VENDOR
 PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT
 LOT 1: BASHKIA LEZHË, KURBIN, KRUJË
 Tiranë, 02.09.2016

AKPT

Nr.	Emër Mbledhës	Institucioni	Pozicioni	Tel.	E-mail
1	INA BAJLOZI	UTS-01	INZHINIERE MBRATIM	0653313602	ina.bajlozi@hotmail.com
2	Don Hemoci	UTS-02	Udhëheqës	0655263175	donhemoci@gmail.com
3	Anisa Kllango	UTS-01	Inzhinierë MBRATIM	0695515234	anisa.kllango@live.com
4	Melina Ferri	AKPT	Specialiste	0654282474	melina.ferri@yahoo.com
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					

Datë 29 Shtator 2016

Takim me Publikun
Faza e tretë: Planit i Zhvillimit Territorial dhe Rregullorja Lokale
Vlerësimi Strategjik Mjedisor Bashkia Krujë

Emri Mbledhësi	Institucioni	Positioni	Tel. / Cel.	E-mail
Arben Sefa	Bashkia e Krujës	Kryetar	0684066111	arben.sefa@kruje.gov.al
Donat Koca	Adm. Bashk.	Administratë	0682066100	—
Spiro Kallaku	Adm. Bashk.	Prokuror	0685282661	—
Elton Zhaka	NA MIFEL	Administratë	0682000888	—
Andri Gega	Sh.A.U.K.K	Administratë	0682066288	—
Genç Shkëbi	Bashkia e Krujës	Specialist	0684748335	heligence@kruje.gov.al
Ilirind Cepçizi	Bashkia e Krujës	Sh. p. bashk.	0681181116	ilirind.cepçizi@kruje.gov.al
Ilir Kallaku	—	—	0681202294	—
Denis Rado	Adm. Bashk. Krujë	Specialist Adm.	0695217919	denis.rado@kruje.gov.al
Doni Selimi	—	—	0682388692	—
Bashkim Pashaj	—	—	0683946020	—
Haxhiat	—	—	0685644305	—
Ilir Laci	—	—	0682048131	—
Doni Mushi	Bashkia e Krujës	Specialist	0681604115	doni.mushi@kruje.gov.al
Muhomir Kallaku	—	—	0683615637	Muhomir.kallaku@kruje.gov.al

Datë 29 Shtator 2016

Takim me Publikun
Faza e tretë: Planit i Zhvillimit Territorial dhe Rregullorja Lokale
Vlerësimi Strategjik Mjedisor Bashkia Krujë

Emri Mbledhësi	Institucioni	Positioni	Tel. / Cel.	E-mail
Besmir Mence	—	Privat	0683378038	besmir-mence@artmail.com
Artan Mushi	UTSDI	—	0684666084	artan.mushi@utsoi.gov.al
Alfredi Daka	UTSDI	Elaborim	0684667788	alfredidaka@utsoi.gov.al
Vasfi Gropa	Privat	Arhitekt	0684004141	—
Violeta Casanova	Privat	049 - 912	—	—
Niti Gjoca	Privat	Arhitekt	068400730	2.M.T.v.p.k
Artan Jumi	—	Student	0682328632	Artan.jumi@kruje.gov.al
Donat Simoni	Privat	Student	0682484915	Doni-simoni@kruje.gov.al
Eni Lekaj	Privat	Student	0683774468	Eni.lekaj@kruje.gov.al
Elmir Kozaj	Njës. Adm. Bashk.	Spec. Bashk.	0685752661	elmir.kozaj@kruje.gov.al
Riza Hoxha	Njës. Adm. Bashk.	Spec. Bashk.	0683468054	—
Abaz Haxhi	Njës. Adm. Bashk.	Spec. Bashk.	0682852059	—
KUJTIM MAMOGI	Njës. Adm. Bashk.	Spec. Bashk.	0682868908	—
Shkëlzet Daci	Njës. Adm. Bashk.	Spec. Bashk.	0682365333	—
Bashkim Daci	Njës. Adm. Bashk.	Spec. Bashk.	0683919119	—

Datë 29 Shtator 2016

Takim me Publikun
Faza e tretë: Planit i Zhvillimit Territorial dhe Rregullorja Lokale
Vlerësimi Strategjik Mjedisor Bashkia Krujë

Emri Mbledhësi	Institucioni	Podicioni	Tel. / Cel.	E-mail
Ilir Durraku	PRIVAT	SUPERVISOR	0682845375	
Saimir Haxhiu	Nj. Ad. Thuman	Angj. Sec. Shetim	0692087167	
KLODJAN PRRENI	Paicaf	tegetar	0699302227	
Edmond Shkëbi	Nj. Ad. Thuman	2. Angj. Sec.	0622020206	
Edvard Doci	Nj. Ad. Thuman	2. Gj. Civil. P.	0625341445	
Agim Fomaku	Nj. Ad. Thuman	2. Shërbime	0686831152	
Kemal Hoxha	PRIVAT	KRUJE	0695134014	
Rexha, Uera	Shërb. U.K. Krujë	Gj. H. H. H. H.	0680746333	
Ilir Durraku	Nj. Ad. Thuman	2. H. H. H.	0602081278	
Ergys Sullaku	B. KRUJE	Specialist DPKAT	0503934034	
Artan Dobrozi	Nj. A. F. Krujë	Sp. C. A. F. Krujë	068112102	artan.dobrozi@kruje.gov.al
Artan Juri	Gj. U. O. S. Krujë	Sp. C. A. F. Krujë	0682161344	

Datë 29 Shtator 2016

Takim me Publikun
Faza e tretë: Planit i Zhvillimit Territorial dhe Rregullorja Lokale
Vlerësimi Strategjik Mjedisor Bashkia Krujë

Emri Mbledhësi	Institucioni	Podicioni	Tel. / Cel.	E-mail
Enk Ceku	—	—	0685001580	
Elson Ceku	OSHEE	FATURIST	069292838	
Dr. Enk Ceku	—	—	0699135137	
Ardit Dedi	—	—	0692098528	
Enk Ceku	—	—	0686520580	
HYSEN KHALI	—	—	0682066539	
ARTUR DEDICU	—	—	0692037941	

